UĞUR MUMCU

SİLAH KAÇAKÇILIĞI VE TERÖR

yeni ekler ve belgelerle
6. BASIM

Silâh Kaçakçılığı ve Terör (Yeni Ekler ve Belgelerle), Uğur Mumcu / 6. Basım, Haziran 1982 / Kapak, Erkal Yavi / Kapak Baskısı, Özyılmaz Matbaası / Dizgi-Baskı, Yaylacık Matbaası / Cilt, Arslan Mücellithanesi / Kitabı Yayımlayan, Tekin Yayınevi, Ankara Caddesi No. 51 - İst. Tel: 27 69 6S>

UĞUR MUMCU

SİLAH KAÇAKÇILIĞI
VE
TERÖR

Yeni Ekler ve Belgelerle 6. Basım

TEKİN YAYINEVİ

«Beni öldürecekler!»

Telefondaki ses ısrarla bu iki sözcüğü yineliyordu: Beni öldürecekler, beni öldürecekler! «Kimler» diye soruyorum:

«Siz tanımazsınız, bunlar çok tehlikelidir!»

Telefonun öbür ucundaki ses, adının İbrahim Telemen olduğunu bildiren bir kişiydi. Birkaç gündür, İstanbul'dan gazeteye ve evime telefon edip, sormaktaydı:

«Benimle görüşmez misiniz?»

Görüşmesine görüşürdüm, ama kimdi bu adam? Ve ne amaçla benimle konuşmak istiyordu? Gerçi kim olduğunu daha ilk telefon edişinde açıklamıştı.

«Ben silâh kaçakçısı İbrahim Telemen.»

Bu açıklamadan sonra küçük bir düzeltme de yapmıştı:

«Yani, eski silâh kaçakçılarından Telemen.»

Anlatacakları vardı; elinde belgeler olduğunu bildiriyor, bana bu konuda bir mektup yazdığını, mektubu alıp almadığımı soruyordu. İlk telefon ettiği gün mektup henüz elime geçmiş değildi, mektup, daha sonra geldi; okuduklarım, ilginç ama çok ilginçti.

Telemen, mektubu elime geçmeden ettiği telefonların birinde soruyordu :

«Mit müsteşarını tanıyor musunuz?»

«Hayır, tanımıyorum.»

«İçişleri Bakanını?»

«Tanırım.»

Ecevit hükümetinin içişleri bakanı Haşan Fehmi Güneş, benim, Ankara Hukuk Fakültesi'nden arkadaşımdı. Bizler birinci sınıfdayken, Güneş, son sınıf öğrencisiydi

ve aynı zamanda Hukuk Fakültesi öğrenci derneği başkanıydı. O tarihlerden bu yana Güneş ile yakın dosttuk.

«Beni, Bakanla tanıştırın.»

«Önce, ben sizi tanımıyorum, kaçakçıyım diyorsunuz, size nasıl güven duyayım? Kendiniz gelin görüşün.»

Telemen, ısrarlıydı. «Beni» diyordu, «polis emniyet altına alsın, çok şey açıklayacağım.»

Ve sonra ısrarla yeniden soruyordu :

«Benimle görüşmeyecek misiniz?»

Ankara'ya gelmesini istedim. «İstanbul'a gelmem» dedim, «gelin, burada görüşelim..»

Ve telefonu kapattım.

İki gün sonra mektubu gelmişti. Telemen mektubunda, silâh kaçakçılığına karışan birçok kişinin adını veriyor; ilginç açıklamalarda bulunuyordu. Mektubu aldığım akşam telefon çaldı, karşımdaki ses yine Telemen'in sesiydi :

«Mektubum elinize geçmedi mi?»

«Evet, bugün geldi, okudum, ilginç.»

«Sizinle buluşalım.»

«Gelin buraya görüşelim.»

«Gelemem.»

«Niçin?»

«Takip ediyorlar. Öldürecekler.»

«Ben ne yapabilirim?»

«Benimle görüşürseniz, ne yapacağımızı birlikte kararlaştırırız.»

«Kardeşim, İstanbul Sıkıyönetim Komutanı'na başvur, namuslu adamdır, seni korur, seni dinler, ben ne yapabilirim, tek başıma?»

«Beni MİT müsteşarı ile görüştürün.»

«Kardeşim ben özel kalem müdürü değilim ki, nasıl görüştüreyim sizi MİT müsteşarı ile? Geçen sefer de söyledim, tanımıyorum Adnan Paşa'yı.»

«İçişleri Bakanını tanıdığınızı söylediniz.»

«Evet tanırım, verin adresinizi, gelsin polis alsın, bakana getirsin sizi.»

«Polis içinde adamları vardır.»

«Kimler onlar, adlarını verin.»

«Uğur Bey, buradan ayrılamam, beni öldürürler, ben onların arasındayım. Bunların kanunlarını iyi bilirim. Öldürecekler beni, buradan ayrılamam.»

«Peki, bu iş için bana başvurmak nereden aklınıza geldi, ben sizi hiç tanımıyorum.»

«Ben sizi tanıyorum, yazılarınızdan tanıyorum. Taa Yeniortam'dan beri.. Geçenlerde televizyonda silâh kaçakçılığı konusuna değinmiştiniz, bundan cesaret aldım.»

Bu konuşma 1979 yılının Şubat ayının son günlerinde geçmekteydi. O sıralar, televizyonda düzenlenen bir açık oturumda, silâh kaçakçılığı ile terör arasındaki ilişkiye değinmiş, o tarihte ele geçen silâh ve mermi sayısını açıklayarak sormuştum:

«Bu değirmenin suyu nereden geliyor?»

Telemen, bu konuşmayı kastediyordu. Ve yine ısrar ediyordu.

«Ne olur benden şüphelenmeyin, herşeyi, herşeyi anlatacağım.»

O günlerde, İstanbul Nişantaşı'nda, Akademi Kitapevi'nde okurlarıma kitaplarımı imzalayacaktım. Gereken önemleri alır, Telemen'le burada görüşebilirdim. Karar verdim, görüşecektim.

«Peki,» dedim, «geleceğim.»

Buluşma yerini bildirdim.

Mektubu okur okumaz Haşan Fehmi Güneş'e telefon ettim, durumu anlattım, «hemen bir adam yolluyorum, sen mektubu ver» dedi. Biraz sonra kapım çalındı. Güneş'in TBMM'nde polis memuru olan kardeşi gelmişti. Mektubu verdim. On dakika geçmemişti ki, telefon çaldı, Güneş mektubu okumuş, beni arıyordu:

«Üstad yarın bakanlığa gel de şu işi biraz görüşelim. Eğer doğruysa bu açıklamalar, peşini bırakmam.»

Ertesi sabah İçişleri Bakanlığındaydım. Bakan Güneş, Emniyet Genel Müdürü Haydar Özkın'ı da çağırmıştı. Birlikte konuyu görüştük, ne yapabilirdik?. Telemen kimdi, neciydi? Önce bu konu araştırılmalıydı.

Konu araştırıldı. Telemen, İzmir'de Alman uyruktu bir kaçakçı ile birlikte yargılanmış ve mahkûm olmuş; adı devletin güvenlik birimlerince çok iyi bilinen bir kaçakçıydı. Ancak izini kaybettirmeyi başarmıştı. Yapay kimliklerle dolaşıyordu. Kendisini bulmak çok güçtü.

Ertesi gün yeniden toplandık. Bu kez, Telemen'in «beni şu telefondan arayın» dediği telefon numarasını çevirdik. Telefon hiç yanıt vermedi. Birkaç gün, sabah, akşam, gece, geceyarısı bu telefonu aradık, telefona yanıt veren yoktu.

Güneş, bu telefon ile beraber, Telemen'in ihbar mektubunda adı geçen kişilerin telefonları üzerinde bir araştırma yaptırttı. Telefon faturalarında, Almanya ile uzun telefon görüşmelerine rastlanmaktaydı. Öyle anlaşılıyordu ki, bu telefonlar Almanya ile bazı iş ilişkilerinde kullanılmaktaydı. Ama bunlar nasıl kanıtlanabilirdi?

Yeterince şüphe vardı; ihbar mektubu da eldeydi, ama şüphe, kanıta nasıl dönüşecekti? Bunun için Telemen ile görüşmek ve araştırmalara Telemen ile başlamak gerekecekti.

Evet ipuçları Telemen'e, Telemen'in açıklamalarına bağlıydı.

Ama düşünmeliydik, Telemen, bizlere de bir oyun oynuyor olamaz mıydı? Ya da bir başka olasılık: Telemen, bizimle görüşmeden önce, ihbar ettiği kaçakçılar tarafından öldürülemez iniydi? Hele ben, bir gazeteci olarak, bu tehlikeli işe niçin karışıyordum?

Bu soruların herbirini kafamda uzun uzun tarttım. Sonra kararımı vererek buluşma yerine gittim. Fakat Telemen gelmedi. Yanımda bulunan polis ekibi ile birlikte, ertesi gün, Akademi Kitabevi'nden sonra kitaplarımı imzalayacağım Kartal'da bir pasajın içindeki bir başka kitabevinde yine Telemen'i bekledim. Akademi Kitabevi'ne

gelmemişti, belki, ertesi gün çıkar gelirdi. Ama gelmedi. Ya korkmuştu ya da kaçakçılar tarafından yakalanmış, dışarıya bırakılmamıştı..

•Bugün, Telemen olayı ile ilgili bunca gelişmelere karşın bir başka olasılık üzerinde de durmuyor değilim. Acaba, kalmakta olduğu otelin üst katından atlayıp intihar eden kişi, gerçekten Telemen'in kendisi miydi, yoksa, bir başka kişi öldürülüp, «bu Telemen'dir» diye gömülmüş müydü?. Olaydan sonra Telemen'in cesedi otopsi için aranıp da bulunmayınca, aklıma bu olasılık da gelmedi değil.. Değil ama bu gibi konular kesin kanıt ister. Kanıt olmayınca da bu sav kolay kolay ileriye sürülemez.

Olasılık diyorum, yalnızca, küçük bir olasılık!

Telemen'in Mektubu

Kaçakçı İbrahim Telemen'in mektubu **«ben 7-8 yıldan beri silâh kaçakçılığı yapan, daha doğrusu yapmaya itilmiş ve de içinden çıkamayan ve daha fazla yapamayacağı için zorlanan bir yurttaşım»** diye başlıyordu. Telemen, daha sonra, silâh kaçakçılığının onbeş yıldan beri, Abuzer Uğurlu, kardeşleri, Mustafa, Sabri, Ahmet Uğurlu'lar, Nedim Dişkaya, Seyfi Dadaş, Kürt Aziz, Salâhattin Güvensoy, Sarı Avni, Hayrettin Yağcı, (Sındırgılı Mustafa) diye bilinen Mustafa Aydemir, Oflu İsmail tarafından yapıldığını belirten, sonra bunların bazılarının sağcı bir siyasal parti ile ilişkileri olduğunu ileri sürmekteydi.

Telemen, Abuzer Uğurlu'nun «hücre usulü» çalıştığını, poliste, gümrüklerde - Haydarpaşa ve Mersin gümrüklerinde belli atamaları yaptırdığını, bu amaçla bir milyon ile on milyon arasında para harcadığını yazıyor ve İstanbul polisinde Mafya ile ilişkili iki kişinin adını veriyordu.

Mektup şöyle devam ediyordu:

«... Bulgcrlar, her çeşit silâhı Türkiye'ye TIR'lar veya Vamo'dan, Burgaz'dan deniz yolu ile gönderilmekte-

dir. Bu da Abuzer'le en yakın adamı Nedim Dişkaya tarafından Bulgaristan ile Türkiye arasında sağlanmaktadır. Bu birinci kaynak.

İtalya, Ispanya, Fransa ve Çekoslovakya. Bu ülkelerden ise silâh siparişleri organize etmekte idim. Çünkü Bulgarlar, hiçbir kayıt aramadan her türlü silâhı Abuzer'e vermektedirler, Nedim vasıtası ile. Nitekim geçen gün ikibin adet uzun menzilli tüfek geldi. Abuzer'in adamı Aziz onları Anadolu'ya göndermekle meşgul. Ama İtalya, Ispanya, Fransa ve Çekoslovakya silâh verirken lisans istemektedirler. Ben Arap emirliklerinden veya Afrika'da bir devletten 25-30 bin dolar ödeyerek lisans alıyorum ve o lisansla 10 bin 20 bin her cins tabanca ve 1-2 milyon . mermi satın almaya gidecektim.»

Telemen, aldığı tabanca ve mermileri, Abuzer Uğurlu'nun gönderdiği gemiye yüklediğini, «denize açıldıktan sonra Haydarpaşa gümrüğünden müdür Galip ve adamları tarafından Abuzer'e verildiğini» belirttikten sonra şunları yazıyor :

«Veya Ayvalık açıklarında Sındırgılı Mustafa Aydemir'e ve onun vasıtası ile Anadoluya sevk edilmektedir. Bundan gümrüklerin ve jandarmanın haberi oluyor. Bir ay kadar önce Abuzer, Sarı Avni ve Hayrettin Yağcı hücresi çok miktarda tabanca ve mermiyi Ayvalık açıklarında Mustafa Aydemir'e teslim ettiler. İstanbul'da sıkıyönetim olduğu için bu kere orasını yeğlediler.

Haydarpaşa Gümrük Müdürü Galip, Abuzer'in Mecidiyeköy'deki hücresi ile her akşam işbirliği yaptığı kısa bir takipten sonra cnlaşılır.»

İbrahim Telemen, Abuzer Uğurlu ile son uyuşmazlığını şöyle anlatıyor:

«... Şimdi bana ağır baskı yapıyorlar. Daha evvel Çekoslovakya'ya 15 bin tabanca ve 4 milyon mermi siparişi ve kaporası verilmişti. Hemen gidip yüklememi isteye-

rek ağır tehdit etmektedirler, tabiî ölümle.. Ve 20 bin tabanca daha sipariş etmek için, beş milyon da mermi.

Çekoslovakya'dan ise onların direksiz bir çeşit özel vapurları var, onlarla Tuna'dan Karadeniz'e açılarak Karadeniz'de açıkta bekleyen Abuzer'e ait gemiye hemen teslim edip geri dönüyorlar. Mersin açıklarından da silâh soktukları oluyor.

Yani özetlersek, kaynaklar, Bulgarlar ile yukarıda isimlerini yazdığım lisans ile silâh satan ülkelerdir.

Kanalları ise Marmara, Karadeniz ve İskenderun'a kadar uzanan Ege ve Akdeniz sahilleri, Haydarpaşa gümrüğü, TIR'larla Kapıkule ve İpsala gümrük kapılarıdır.»

Telemen, bunları açıkladıktan sonra bazı önerilerde bulunuyor ve bir başka konuya daha değiniyor: Pasaport yolsuzluğu.

«Şimdi gelelim silâh kadar zararlı ve yurt için tehlikeli diğer bir konuya.

Birincisi, sahte pasaport ve her türlü sahte mühür, araç ve gereçler.. Bunlar da Abuzer'in elinde.

Beni İzmir Buca Cezaevinden Abuzer kaçırdı. Hemen üç adet pasaport. Biri Bora adına, tüccar her an yurt dışına çıkıp, girebilir. Çok girdim, çıktım. Şimdi o pasaport Abuzer'dedir. İkincisi: Kemal. Almanya'da çalışan bir işçiyim. Gene her an girip çıkabilirim. Bu pasaport da bende. Abuzer istedi. Kaybettim diye vermedim. Üçüncüsü ise kendi adıma, o da tüccar. Pasaport İtalya'da..»

Telemen şöyle yazıyor:

«... Sahte pasaportla en azılı katiller, kaçakçılar ve anarşistler istedikleri an yurt dışına gidip, gelirler. Ve silâh dolu TIR'ları istedikleri yerde boşaltıp, hiç oradan ayrılmadan sanki buraya gidip gelmiş gibi giriş-çıkış damgası ve mühürün duruma göre arap vizesi, Arap vizesi ve damga, hepsi sahte olarak Abuzer'in elindedir.

İkincisi, o da silâh kaçakçılığını kolaylaştırması bakımından ve yurt ekonomisine hele şu dönemde verdiği

zarar bakımından çok önemli. Döviz kaçakçılığı. O da Abuzer'in elinde ve himayesinde yapılıyor..»

Telemen, döviz kaçakçılığı için de bir ad veriyor: Dövizci Celâl..

«Sirkeci'de Büyük Postahanenin hemen karşısında «Dövizci Celâl» vardır ki, bütün Sirkeci bankalarından daha çok döviz toplar».

Telemen, bundan sonra Abuzer Uğurlu'nun İstanbul'da bazı polis şefleri ile arasının iyi olduğunu söylüyor ve yeni açıklamalarda bulunuyor:

«...Yeşilköy gümrüğünden her an elinde 3-5 milyon dolu çanta ile hiçbir engelle karşılaşmadan adamları girer çıkar. İsterse pasaportuna damga vurdurur, isterse vurdurmaz. Ben, böyle birkaç kez girdim, çıktım. Eri çok girip çıkanlar ise Salâhattin Güvensoy. Zira bizim hücrede dil bilen ben ve Salâhattin.

Ben Abuzer ile ilişkilerimi Seyfi Dadaş ile yürütürüm. Çok ender görüşürüz. Kendi evinden ve yazıhanesinden hiçbir zaman telefon etmez ve ettirmez. Telefon ev: 58 30 60, yazıhanesi 38 17 50 ve Harbiyedeki yazıhanesi 46 25 95, Dadaşın: 76 52 24..»

İbrahim Telemen daha sonra şu açıklamayı yapıyor:

«...Ağustos 1978'den yılbaşına dek 46 52 26 no' tu telefondan Çekoslovakya - Prag'dan İtalya - Milano'dan 63 95 18 Kemal Bey, 66 64 41 genel Milano karşılıklı ne kadar görüşülmüş, bu durumu İstanbul telefon müdürlüğü kayıtlarından çıkarılabilir. Daha **evvel Abuzer'in Büyükçekmece'deki yazlığından görüşüyordu, numarasını unuttum.»**

İbrahim Telemen'in mektubunun 11 inci sayfasındaki şu «itiraf»ı da çok ilginç:

«... Beni İzmir Buca Cezaevinden kaçırdığı güne dek yurda soktuğum silâhların ve mermilerin sayısını unut-

tum. O kadar çok. Bir de Nedim Dişkaya ve Aziz İkilisinin Bulgaristan'dan soktukları var ki, düşündükçe de korkunç bir düşünceye ve üzüntüye kapılıyorum.»

Telemen, mektubunun bir yerinde bir de «Örfi» adında bir kişiyi açıklıyor: Örfi Cetinkaya:

«Nedim, Yeşilköy'de oturur. Serbesti sokak. Ve aynı adreste oturan en büyük yardımcısı Örfi vardır.»

Sabıkalı kaçakçı, bundan sonra Balıkesir çevresinde çalıştığını ileri sürdüğü «Sındırgılı Mustafa» nın (Mustafa Aydemir) fort arabaları olduğunu bu arabaların «500 ile 1000 tabanca alacak şekilde zulalı» bulunduğunu yazmaktadır.

Telemen mektubunda şunları da yazıyor:

«Ben iki aydır düşünüyorum. Kaçakçılık yapmayacağım. Beni serbest bıraktılar. Fakat çok sıkı takip ve tehdit altındayım. Her an beni öldürebilirler.

Bunları sana yazmaktaki gayem, eğer fırsat bulup sana postalayabiiirsem ve eline geçerse gerekli yerlere ulaştırmandır. Bunu senden rica ediyorum. Mit müsteşarlığına mı olur, içişleri bakanlığına mı olur, artık orasını sana bırakıyorum.

Ben ayrıca Devlet Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine de bir mektup yazdım, tabiî atabilirsem.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına da yazacağım. Ve sahte pasaportumu mektupla birlikte göndereceğim. Hattâ fırsat bulursam gidip teslim olacağım. Fakat bir an peşimi bırakmıyorlar. Her an gölge gibi takip ediliyorum.

Hem benim teslim olmam hiçbir anlam taşımaz. Önemli olan Abuzer ve etrafındaki birkaç kodamanın yakalanmasıdır. Bundan sonra teslim olurum. Ve gerektiği şekilde her yardımı devlet görevlilerine yapmaya ve elimdeki delilleri vermeye hazırım.

Şimdi teslim olursam, onlar artık ortalık yatışıncaya kadar Avrupa'ya kaçacaklar ve ellerindeki her türlü

delil, araç ve gereçleri yokedip veya bir-iki fedailerini öne sürecekler Seyfi Dadaş gibi.. Zira Dadaş, «ben yaptım, Abuzer'in haberi yoktur, telefonlarda ben konuştum vs.»

İbrahim Telemen'in adını verdiği kaçakçıların nasıl ele geçirilmesi gerektiği konusunda bazı düşünceleri **ve** kaygıları da var. Tabii bazı önerileri.

Şimdi bu önerileri öğrenelim; Telemen «peki bu durum önlenemez mi?» diye sorup, «derhal önlenir» yanıtını veriyor ve şu önerilerde bulunuyor:

«1 — Kapıkule, İpsala, Haydarpaşa, Mersin ve İstanbul Yeşilköy gümrük müdürleri, muavinleri ve sivil muhafaza âmirleri hemen değiştirilmeli ve bu gümrük kapıları müfettişlerce sıkı denetilmeli.

2 — Hükümet diplomatik yollardan çok etkin girişimlerde bulunmalı. Nitekim Ecevit, yeni iktidara geldiği zaman böyle bir girişimde bulunmuş olacak ki, Bulgarlar 6 ay kadar silâh sevkiyatını durdurmuşlardı. 2-3 ay evvel tekrar başladılar.

3 — Lisansla silâh satan ülkelerden yalnız lisans değil, lisansa şu açıklamayı ve sorumluluk yükleyecek tümceyi koydurmak için gene diplomatik girişimlerde bulunmalı. Uluslararası antlaşmalarda Reekport yasağı (silâh için) olduğunu sanıyorum, (and use certificate not reexport) İthali için lisans verdiğimiz silâhları kendimiz kullanacağız, tekrar başka bir ülkeye ihraç etmeyeceğiz. Bu şu bakımdan çok önemli ki, o zaman her ülke 25-30 bin dolar için lisans vermeyecektir. Bunun yüzdeyüz yararı olacağına uzun tecrübelerime dayanarak inanıyorum.

4 — Lisansları zaten naylon lisans. Örneğin Arap emirliklerinden birisi şöyle bir yazı veriyor: «Sayın Bay, ithali için yaptığınız müracaat uygun görülmüştür. Cins ve miktarları yazılı silâh ve mermileri, döviz talep etmediğiniz için ithal izni verilmiştir.»

İşte böyle bir yazı ile Çeklere, Italyanlara, Ispanyollara ve Fransızlara gelip anlaşıyorlar. Ve parayı da bir İsviçre bankasından gönderdiniz mi istediğiniz kadar, her

marka silâh ve mermi Abuzer'in göndereceği gemiye hemen yüklenmek üzere istediğimiz serbest limana gönderiliyor.»

Telemen'in daha sonra yazdıkları da şunlar:

«… **Sayın Mumcu, bütün bunlara ve şeytanca tedbirlere rağmen bir önyargı ile yazmıyorum. Polis istesin, bütün maddî olanaksızlıklara rağmen, Türkiye'nin üzerinden kuş dahi uçurtmaz. Bütün olup bitenlerden polis ve gümrükler haberdardır ve bu işi yapanlarla işbirliği içindedir.**

Abuzer ve arkadaşları iyi bir sorgulamadan geçirilsin, yurt için çok tehlikeli boyutlara ulaşan silâh kaçakçılığını kimlerden yardım görerek yaptıklarını, silâhları kimlere verdiklerini ve sahte pasaportları kime ve kimlere yaptırdıklarını anlatacaklardır.

Ve böylece silâh kaçakçılığı en az bir iki yıl tamamen önlenecektir. Tabii bu arada, yukarıda yazdığım gibi diplomatik yollardan Bulgarlardan ve diğer ülkelerden silâh işinin uluslararası anlaşmalara uyularak etkin bir biçimde istenmelidir. Hükümet ağırlığını koymalıdır.

Senin «kaynağına inmek» ten benim anladıklarım bunlar. Başka türlü kökenine inemezsiniz ve yurdumuz milyarlar yitirir ve 15-19 yaşlarında delikanlılar da çok kolay tabanca buldukları, yani satın alabildikleri için en küçük bir tartışmada karşıt görüşlü arkadaşlarını öldürür. Nitekim durum budur.

Yukarıda yazdım, fakat tekrar etmekte fayda umuyorum. Abuzer hücre usulü çalışır. Ayvalık sahillerinden, Sındırgılı Mustafa Aydemir, Sarı Avni, Hayrettin Yağcı, Karadeniz açıklarında olan da Samsunlu İsmail ve Dursun kardeşler ve Akçakoca'dan bazı nüfuzlu kişiler.»

İbrahim Telemen'in bana yazdığı, ayrıca, Millî Güvenlik Kuruluna ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına yazdığı mektupların içerdiği konular, aşağı yukarı bun**lar.**

Böylece bir ünlü kaçakçı bildiklerinin büyük bir bölümünü anlatıyor ve kayıplara karışıyordu. İntihar mı etmişti? Resmî kayıtlara göre intihar etmişti. Eğer yaşasaydı, eğer savcılıklar ya da mahkemeler önünde konuşma olanağı bulsaydı. hiç şüphesiz kaçakçılık ile ilgili davalar, bugün çok başka boyutlara ulaşırdı. Acaba öldürüldü mü? Bu da bilinmiyor. Yoksa, kendi yerine bir başkasını öldürüp kaçtı mı? Bu da anlaşılmıyor. Resmî kayıtlar «intihar» diyor. Görüştüğüm yakınları «biz cesedi gördük, oydu, teşhis ettik» diyorlar.

Telemen'in ölüm olayına el koyan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcısı Albay Refik Karaa «Telemen'in ihbardan ötürü öldürülebileceğini» kaydediyor. Olay şimdilik böylece kapanıyor.

KİMDİ BU TELEMEN?

Önce İbrahim Telemen adındaki kişinin kimliğini, suçunu, neden kaçtığını, bana niçin başvurduğunu saptamalıydım. Bakan Güneş, bu konuda gerekli bilgileri toplatmıştı. Evet, Telemen, cezaevinden kaçmış bir silâh kaçakçısıydı ve birtakım kaçakçı çeteleri ile uyuşmazlığa düşmüştü.

Telemen, Ankara'nın Kızılcahamam ilçesi. Çeltikçi bucağı Yukarıhöyük nüfusuna kayıtlıydı, 1932 yılında doğmuş, 1954-56 yılları arasında İstanbul'da çeşitli otellerde muhasebe, santral ve resepsiyon gibi yerlerde çalışmış, 1965 yılında Almanya'ya gitmiş, Almanya'da çeşitli otellerde çalışmış, 22.6.1967 tarihinde VVN.SL. 6 plaka sayılı üzerine kayıtlı bir arabayla Mannheim'a giderken 12 kilo baz morfinle yakalanmıştı.

Almanya'da cezasını çektikten sonra Türkiye'ye gelen Telemen, Ankara'nın Kızılcahamam ilçesi Bükeler köyü nüfusuna kayıtlı arkadaşı Kemal Ercan ile birlikte silâh ticaretine girişti. Amerikan pazarlarında dükkânı olan Kemal Ercan ile beraber çalışan Telemen, Anna Liza Tuhkanen adındaki bir FinlandiyalI kadın ile ilişki kurdu. Çeteye bu kadını da katan Telemen, Macaristan'da Ferreunion adlı bir şirkette çalışan kaçakçı şebekeleri ile de kaçakçılık konusunda anlaşmaya vardı. Böylece, kaçakçılık çetesinin bir kolu tamamlanmış oldu.

Telemen, yurt dışındaki bağlantılarını Alman uyruklu Mafya elemanı Hans Deiter Haas ve beraber yaşadığı FinlandiyalI Tuhkanen aracılığı ile yürütmekteydi. Yurt

içi bağlantıları ise Kemal Ercan, Kaptan Reşat olarak bilinen Reşat Kâğıt ve Ankara, İtfaiye meydanında eski elbise satıcısı İsmail Yıldıran'dan oluşan bir grupça sağlanmaktaydı. Silâhların, yurt dışından geldikten sonra, Ankara-İstanbul karayolunda Karadenizli iki kardeşin sahip oldukları bir mermer atelyesine boşaltıldığı «istihbar» edilmekteydi.

1972 yılında Telemen, Alman ve FinlandiyalI suç ortakları ile birlikte yakalanmış, ancak «Deve İsmail» olarak bilinen İsmail Yıldıran ve «Kaptan Reşat» olarak bilinen Reşat Kâğıt yakayı ele vermemişlerdi.

1974 yılında İzmir'de Sıkıyönetim Mahkemesince yargılanıp, mahkûm olan Telemen, hükümle birlikte salıverilmiş, ancak 1975 yılında bu kez yine bir Alman suç ortağının ele geçmesi ile adı yeniden ortaya çıkmıştır. 1975 yılında Alman suç ortağı yakalanınca «Ömer Kazmacı» adına düzenlenmiş bir sahte pasaport ile yurt dışına kaçmış ve Almanya'ya girişinde 14.11.1975 günü yakalanmıştır. 28.12.1975 günü. Alman polisi tarafından Türkiye'ye teslim edilen Telemen, İzmir İkinci Ağır Ceza Mahkemesince mahkûm olmuş, ancak suç ortakları tarafından 4.5.1978 günü Buca Cezaevi'nden kaçırılmıştır.

O gün, bize ulaşan bilgi bu kadardı. Telemen, cezaevinden kaçtığı günden, bana telefon edip, mektup yazdığı günlere kadar, İstanbul'da gizlenmiştir. Ancak çok garip biçimde: Otel'de kendi adına oda ayırtarak!

Telemen, «bana şu telefon numarasına telefon edin» diye bir numara bırakmıştı. Bu numaraya, ben, Haşan Fehmi Güneş ve Emniyet Genel Müdürü Haydar Özkın, birçok kez telefon ettik, ama telefonu açan olmadı.

İstanbul'da Nişantaşı'nda «Akademi Kitabevi»'nde Telemen'i bekleyecektim. Bir yandan kitaplarımı okurlarıma imzalarken, bir yandan da Telemen'i bekliyordum.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Ankara'dan görevlendirdiği polis timi de kitabevinde gerekli güvenlik önlemini almıştı. Ama gelen olmadı. Heyecanla boş yere bekledik.

Ertesi gün, Kartal'da bir başka kitabevinde kitaplarımı imzalıyordum. Telemen, belki gazetelerde. Akademi Kitabevi'nden sonra burada da kitap imzalayacağımı okur ve gelirdi. Bu küçük bir olasılık ama yine de denemeye değerdi. Yeniden önlem alarak bekledik. Yine gelmedi. Gelmedi ya da gelemedi. Niçin gelmedi ya da gelemedi, bunu hiçbir zaman öğrenemeyecektim.

İntihar mı etti? Bilemiyoruz. Öldürüldü mü? Bunu da bilemiyoruz. Yoksa, yaşıyor mu? Bundan da emin değiliz.

Haşan Fehmi Güneş Anlatıyor

Telemen olayı, bu intihar olayı ile noktalandı mı? Buna hemen «hayır» diyoruz. Çünkü, Telemen, eğer ölmüşse, geride bıraktığı ihbar mektubu ile birçok olaya ışık tutmuştur. Eğer ölmemişse, Telemen'in ele geçmesi, bu olayla birlikte birçok olaya daha ışık tutacaktır.

Bu olasılıkları bırakıp, şimdi, o günlerin İçişleri Bakanı Haşan Fehmi Güneş'in olayla ilgili anlattıklarını öğrenelim.

Güneş anlatıyor:

«Telemen olayının anlatılabilir bölümleri vardır, anlatılmaz, açıklanmaz derecede gizlilik taşıyan bölümleri vardır.

Olayın hikâyesi şöyledir:

Gazeteci-yazar dostum Sayın Mumcu, bir gece geç saatlerde beni telefonla arayarak, silâh kaçakçısı olduğunu ileri süren bir kişinin kendisine mektup yazdığını, az evvel de İstanbul'dan telefonla arayarak ilginç bilgiler verdiğini anlattı. İlk bakışta konu ciddi ve ilgi çekici görünüyordu. Mumcu'ya mektubu bize verip vermeyeceğini sordum. Mumcu'nun olumlu cevabından birkaç dakika sonra mektup elimize ulaşmıştı.

Zaman yitirmeden Telemen'in öz geçmişini, kişiliğini ve mektupta anlattıklarının güvenilirliği gibi konularda araştırma çalışmaları başlatıldı. İlgili birimlerdeki bilgi-

ler, mahkeme kararları, yattığı ve kaçtığı hapishanelerdeki belgeler biraraya getirildi. Bütün bunların birlikte değerlendirilmesi sonucunda bu konuda yetişmiş polis yetkililerinin verdiği karar şuydu: Telemen, önemli bir kaynak kişidir, kendisi ile hemen ilişki kurulmalıdır.

Gerçekten de gerek kendi mektubundan, gerekse derlenen diğer malzemeden anlaşıldığına göre Telemen bir silâh kaçakçısı idi. Uzun yıllar bu işi yapmıştı. Ülkemize kaçak silâh sokan, Mafya tarzı örgütlenmiş bir şebekenin (örgütün) elemanı idi. Ülkemizde bu tür örgütlerin önemlilerinin hepsini tanıyor, elemanlarını isim, isim biliyor, o günkü çalışma merkezlerini, haberleşme şebekelerini, kullandıkları telli-telsiz araçları saptanmıştı, silâh ve mermi sağladıkları yabancı memleketleri, firmaları ve fabrikaları, silâh satın alma yöntemlerini, bu işte kullanılan sahih ve sahte belgelerin yurt içinden ve dışından sağlama usullerini, kaçak silâh ve mermilerin Türkiye'ye sevk yollarını, kullanılan taşıma araçlarını, bunların özelliklerini, aktarma ve devir noktalarını, Türkiye'ye giriş işlemlerini, giriş yapılan yerleri, örgütlerin ülke içindeki pazar alanlarını, dağıtım kanallarını biliyordu. Bu bilgileri, eylem içinde çalışarak edinmişti.

Telemen, bu konuda sağlam denecek düzeyde deneyim ve kültür edinmişti. Yabancı dil bilmesi, mektubundaki düzgün ve net anlatım, yazısının işlekliği, konuyu anlatmak için seçtiği başvuru yerleri de bu kanıyı veriyordu.

Telemen, mektubunun bir yerinde, gençlerin birbirlerini vurup öldürmekte kullandığı silâhlar, yurda kaçak sokulanlardır. Kaçakçılar, bu pazarı önce körüklemekte, sonra sömürmekte, gençlerin canı pahasına para kazanmaktadırlar. Bu durum beni, kaldıramayacağım bir vicdan azabına soktu, anlamında bir ifade kullanıyor ve olayı açıklama arzusunun gerekçesini buna dayandırıyordu. Anlaşılıyordu ki. Telemen, hangi nedenle ve dürtü ile olursa olsun, devlete kaçakçılık konusunda önemli istihbarat sağlayacak psikolojik olgunluk noktasına da

ulaşmıştı. Bu nedenle sorumlulara ulaşma, onlarla görüs erek bu konulardö bilgi aktarma yollarını arıyordu.

Bütün bu saptamalar, Telemen'in vereceği bilgilerin değerini ortaya koyuyordu. Bu bilgiler, iyi bir zamanlama ile, kapsamlı operasyona dönüştürüldüğünde silâh kaçakçılığını önleme konusunda alışılmış göstermelik uygulamaların çok ötesinde sonuçlar sağlanabilir ve en geçerli başlangıç noktasına ulaşılabilirdi. Gerçek önleme çalışmaları da bu noktaya oturtulabilir, yürütülebilir, sürdürülebilirdi.

Bu değerlendirmeler yapıldıktan sonra ertesi gün Mumcu bakanlığa çağrılarak Telemen ile yaptığı telefon konuşmaları da ayrıca ele alınıp, tartışıldı ve değerlendirildi. Telemen, Mumcu'ya İstanbul'a kayıtlı bir telefon numarası vermişti. O numara, sık sık arandı, fakat cevap alınamadı.

Ayrıca Mumcu'nun İstanbul'da kitap imzalayacağı günlerde Telemen'in Mumcu ile buluşması da söz konusuydu. Anılan kitabevlerinde sivil ekipler tertibat alarak Telemen'i bekledi. Ancak yine Telemen ile temas sağlanamadı.

Eldeki bilgilerle Telemen'e ulaşmak için yapılacak erken bir operasyon birçok bakımdan uygun görülmüyordu.

Bir süre sonra Telemen'in bir otelin üst katından kendini atarak intihar ettiği haberi geldi. Telemen'in eşyaları arasında Sayın Mumcu'ya yazdığına benzer bir mektubun bulunduğu da haber veriliyordu. Ölü muayenesi sırasında ele geçecek mektup, Telemen'in daha önceki ihbarlarını da açığa çıkarabilirdi. Haberin, hedef durumundaki kaçakçı örgütlerine ve kişilere ulaşması an meselesi idi. Ya acele etmek ya da Telemen olayının üstüne bir çizgi çekmek seçeneği ile karşı karşıya kalınmıştı.

Yeni durum, en üst düzeydeki yetkililer tarafından bütün yönleri ile en ince ayrıntısına kadar değerlendirildi. Telemen tarafından bir başka makama yazılmış mek-

tuplar da bu değerlendirmede ele alındı. Verilen karar, (hemen operasyon) idi.

Aynı gece, polis, jandarma ve sıkıyönetim görevlilerinden oluşan karma özel operasyon timleri hazırlandı. Ancak tim elemanlarına operasyon saatine kadar görev konusunda bilgi verilmedi. Çok ayrıntılı biçimde hazırlanan operasyon planı son derece başarılı biçimde uygulandı.

Gerek uygulama, gerekse sonuçlan ile çok kişi ilgilendi. Çok yüksek düzeyde ilgi gösterildi.

Gerek bu yoğun ve yüksek düzeyli ilgi ve gerekse kovuşturmanın ileriki aşamalarındaki gelişmeler ile daha sonraki, bir bölümü idarî olan tasarruflar, Mafiamn, Türkiye'de, yönetimin kritik noktalarım ele geçirme işlemini çoktan başlattığım ve düşündürücü boyutlara ulaşan etkinlik sağladığı gerçeğini de ortaya çıkardı.

Uzun süre kaçakçılık yapan, sonra devlete yardımcı olmak isteyen Telemen, bildiklerinin hepsini aktaramadan ve değerlendirmeye sunamadan öldü ya da öldürüldü ya da intihara zorlandı ya da ortadan yok oldu. Ancak Telemen, davasının ısrarla ve inatla yürütülmesini ve yürürlükte kalmasını sağlayarak ayrıldı sahneden.

Yaşamı boyunca yasalara ve topluma karşı işlediği suçlarını ödemedeki gayreti ve seçtiği yöntemin soyluluğu övülmeye değer niteliktedir. Telemen, kaçakçılığı meslek edinenlerin, kire bulaşıp, Mafiamn acımasız çarkına kendini kaptıranların kaçınılmaz kaderini kanıtladı kendi yaşamı ile...»

İçişleri eski bakanlarından Haşan Fehmi Güneş görev dönemi içindeki «Telemen olayı» ve «Babalar Operasyonu» ile ilgili anlattıkları bunlar.

İZMİR LİMANIMDA BİR ALMAN KAÇAKÇI

1972 yılının Aralık ayının 15'inci günüydü. Alman uyruklu Hans Dieter Haas, Sangiorgia gemisinden «S. An. 5743» plaka sayılı aracı ile çıkıp, İzmir'de kendisini bekleyen arkadaşları ile bulaşacak ve bu hizmetinin karşılığını alacaktı. Ancak, son dakikada bir aksilik oldu. Görevliler, gemiden çıkan aracın arka bölümünün ağırlık nedeni ile neredeyse yere bitişecek biçimde çöktüğünü gördüler. Acaba arabanın bagajında ne gibi bir ağırlık vardı? Arabanın bagajında pek de ağır olmayan birkaç valiz bulunmaktaydı. Bunun üzerine görevlilerin şüphesi büsbütün arttı. Araştırma çok sürmedi. Arabanın arka koltuğu kaldırılınca ortaya özel bir bölme çıktı. Ve bu bölmede 7.65 çapında 350 tabanca elle konulmuş gibi bulunuverdi.

Alman Haas, başlangıçta, çok sakindi. Gümrük memurlarının kendisine böyle bir güçlük çıkaracaklarını beklemiyor gibiydi, sonra işler ciddileşince, morali bozuldu. Ve götürüldüğü emniyet müdürlüğünde ilginç açıklamalarda bulundu. Telemen adı böylece ortaya çıktı.

Haas, polis yetkililerine şunları anlatmaktaydı:

«1971 senesi sonlarında veya 1972 yılı başlarındaydı. İbrahim Telemen epey para kazanacağım bir iş teklifinde bulundu. Ben de kendisine, işin mahiyetini sorduğumda, bana Avrupa'nın herhangi bir yerinden alacağım malzemeyi vasıta ile Türkiye'ye götürmemi ve her götürmemde, masraflar hariç, 1000 DM vereceğini beyan et-

ti. Silâhların yakalandığı vasıtayı, İbrahim, Almanya'da Kircher - Kalbarer Automobile firmasından satın aldı. Kendisi Türk olduğu için benim de birkaç yıldır tanıdığım Norbert Orlikouvoski adlı şahsın üzerine kayıt ettirmiş, arabanın gizli bölmesini İbrahim, bir benzin istasyonunda yaptırmış, ben tamam olunca aldım. İstanbul'da beni İbrahim karşıladı. Gümrükte bana bir müşkülât çıkarmadılar. Çıktıktan sonra rıhtımda İbrahim ile buluştuk, bana, bundan sonraki bütün seferlerde olduğu gibi, malı götüreceğim yer hakkında direktif veriyordu. Yakalanan bu sefer ile birlikte sekiz sefer yaptım. Bunların bir kısmını Ankara'ya götürüyor, Ankara'da Kemal isimli birisine Stad veya Kent otellerinde teslim ediyor, bu şahıs da vasıtayı benden alıyor, birlikte bir istikamete gittikten sonra beni bir yerde indiriyor, kendisi araba ile gidiyor, bir-iki saat sonra, beni bıraktığı yere dönerek arabayı veriyor. Bu, **Ankara'ya götürdüğüm mallar için işlemdir. Benim hakkım olan ücreti, masraflar haricinde, bana İbrahim Telemen verirdi. Ben Türkiye'ye silâh getirip, burada belirttiğim şahıslara malı teslim ettikten sonra, tekrar Avrupa'ya dönüşümde İbrahim'e nerede kalacağımı söylüyor**dum, **o sevkiyattan önce telefonla haber veriyor ve benim Budapeşte'ye gitmemi söylüyordu. Ben Budapeşte'ye gidip, Beke otelinde İbrahim'i bekliyordum. Fakat İbrahim her zaman gelmiyordu. Bazen nişanlısını Budapeş**te'ye **gönderiyordu ve onun kanalı ile bana gerekli direktifi veriyordu. Yakın olan günlerde, ben Budapeşte Beke Otelinde beklemekte iken, İbrahim'in nişanlısı Anna Liza otele geldi ve beni buldu. Bana 1500 mark vererek, İbrahim'in beni İstanbul'da buluşmak** üzere beklediğini **ve daha önceden kararlaştırdığımız malları alıp, hareket etmemizi söyledi. Bu seferi, İstanbul'a çıkarmayıp, İzmir'e götürecektim. Ben İstanbul'a indim, önce kararlaştırdığımız Bulvar Kafeterya'sında İbrahim ile görüştüm. İbrahim bana gemi ile İzmir'e gitmemi, İzmir'e rıhtımda kendisinin beni bekleyeceğini, şayet rıhtıma gelmezse, Büyük Efes oteline gelmemi söyledi.»**

Telemen Yakalanıyor

Alman kaçakçı Haas'ın bu ifadesi üzerine polis, hemen çıkış kapılarına durumu bildirerek İbrahim Telemen'in yakalanmasını istemiştir. Ve Telemen, yanında sevgilisi FinlandiyalI Anna Lîza Tunkahen ile İzmir'den Yeşilköy'e gelen uçaktan inerlerken yakalanmışlardı. Telemen ve sevgilisi. Alman Haas'ın yakalanmasından sonra İzmir'den uzaklaşmayı uygun bulmuşlardı. Ama polis, Telemen'den daha çabuk davranmış ve Yeşilköy'de operasyonu tamamlamıştı.

Telemen, polise verdiği ifadede Kemal Ercan adında bir kaçakçıdan söz etmekte ve «beni bu işlere o soktu» demektedir. Alman Haas'ın anlattıklarını öğrendikten sonra bir de Telemen'in polis yetkililerine verdiği ifadeyi okuyalım:

«Kemal bana işin durumuna göre üç bin ile beş bin mark arasında her sefer için para verecekti. Hans Dieter Haas ile görüştüm, kendisine yapacağı işi en ince noktalarına kadar anlattım. Kendisinin vazifesinin Budapeşte'den silâhları alıp İtalya'dan gemi ile Türkiye'de söyleyeceğimiz adrese götürmesi olduğunu, bunun karşılığında kendisine, masraflar hariç, 2.000 DM, işin tamamında verileceğini söyledim. Silâhlarla yakalanan arabayı, Almanya'da eski araba satan bir benzinciden aldım. Hans, arabanın arka bölümünü, benim söylemem üzerine, benzinciye silâhları kamufle edilecek şekilde yaptırmış. Ben firmaya ilk seferde almış olduğumuz 150 adet tabancanın parasını yatırdım. Sengorgia gemisinin İstanbul'a gelişini bekledim, Hans'ı ben karşıladım. Kendisinin hemen Ankara'ya gitmesini ve Ankara'da şimdi hatırlayamayacağım, Kent veya Stad otelinde Kemal ile birlikte kendisini bekleyeceğimi söyledim. Hans beklemekte olduğumuz otele geldi, kendisini Kemal ile tanıştırdım. Kemal arabayı aldı. Biz orada bekledik. Bu yakalanan son seferin İzmir'e alınışı da üçüncü sefer İstanbul'dan çıkarken güm-

rükte bulunan yetkililerin biraz şüphelenmeleri olmuştur. Durumu Kemal'e söylediğimizde, Kemal, bundan sonraki seferi İzmir'den yaparız, hem İzmir daha elverişli, çünkü benim İzmir'de Aslan Uluğ adında bir arkadaşım vardır. İzmir gümrüğünü ayarlayacağını söyledi. Anna Liza'ya gerekli direktifi vererek Budapeşte'deki Beke otelinde kalmakta olan Hans'ı görmesini istedim. Ben nişanlıma, Hons'a her zamanki gibi silâhları alıp gemi ile Türkiye'-ye götürmesini bildirttim. Kendisi ile Bulvar kafeteryasın-da buluştuk. Kendisine gemi ile İzmir'e gitmesini ve İz-mir'de Kemal ile kendisini karşılayacağımızı, limanda bir buluşmama durumu olursa Büyük Efes oteline gelmesini söyledim. Kemal'in vermiş olduğu direktif üzerine Büyük Efes otelinde buluştuk. Kemal'in yanında Aslan Uluğ da vardı. Otelde ben Kemal ile devamlı istişare halinde idim. Ve acentadan geminin 15 Aralık 1972 cuma günü gele-ceğini öğrendim.. Geminin geldiği saatlerde Aslan Uluğ gelerek, Kemal ile bana, Hans'ın yapılan çıkış kontrolünde yakalandığını ve tabancaların ortaya çıktığını söyledi. Bunun üzerine ben İzmir'den ayrılmayı düşündüm. Kemal ile Aslan İzmir'e döndüler. Bana, işi halletme yolu ara-yacaklarını söylediler. Biz bu işte Hans ile sadece vası-tayız.»

1557 Çeşitli Marka Silâh

Telemen «bülbül gibi» konuşuyordu. Konuştukça or-taya uluslararası nitelikte bir «çete» çıkmaktaydı. Biri Alman, biri FinlandiyalI bir Türk, üç kişi, Almanya'dan Ma-caristan'a, oradan, Türkiye'ye ulaşan bir kaçakçılık yolu bulmuşlar, bu yolu işletiyorlardı. Bu çetenin kilit adamla-rından biri ve bu uluslararası çetenin Ankara bağlantısı Kemal Ercan'dı. Belli ki, çete, Kemal Ercan'dan daha başkalarına uzanmaktaydı. Ama bilgiler, resmî bilgiler, burada bitiyordu.

Bu noktada susalım ve yine Telemen'i dinleyelim

«Ben Türkiye'ye Hans vasıtası ile deniz yolundan 7'-sini İstanbul limanından, son yakalananların seferi ise İzmir limanına çıkartmak üzere sekiz sefer tabanca getirmişimdir:

1 — Giriş tarihi olan 21.4.1970 tarihinde 150 adet 9 mm'lik parabellum, Kemal Ercan'a verdim. 2 — 18.4.1972 tarihinde 100 adet 9 mm.'lik parabellum, 3 — 22.5.1972 tarihinde 137 adet 9 mm.'lik parabellum, 4 — 20.6.1972 tarihinde 250 adet tabancadan 150 adet 7.65 mm.'lik tabancayı Kemal Ercan'a devrettim. 5 — 22.8.1972 tarihinde 200 adet 9 mm.'lik parabellum tabanca, 6 — 9.9.1972 tarihinde 200 adet 9 mm.'lik parabellum tabanca ve 80 adet 7.65 mm.'lik brovvning, 7 — 7.11.1972 tarihinde 290 adet tabancadan 100 adet 9 mm.'lik parabellum ve 50 adet 7.65 mm.'lik brovvning tabancayı Kemal Ercan'a devrettim. 8 — 15.12.1972 tarihinde, şayet yakalanmasa idim, 350 tabancadan 100 adet parabellum ile 50 adet 7.65 mm.'lik brovvning tabancayı Kemal Ercan'a devredecektim.»

Telemen'in ifadesinden şu anlaşılıyor: Silâhlar, Türkiye'ye, 12 Martın en yoğun olduğu günlerde sokuluyor. 1970 ile 1972 yılları arasında yalnızca İbrahim Telemen, Türkiye'ye 1557 tane silâh sokuyor ve bu silâhlar, Kemal Ercan aracılığı ile alıcıların eline ulaşıyor.

Bu alıcılar kimler? Soruşturmalar bu noktada duruyor. Soruşturmalar Kemal Ercan'dan da öteye gitse, belki, ortaya terör örgütleri çıkacak, ama kovuşturma ve dava bu kanıtlarla sınırlanmış!.. 12 Mart yönetimi işi biraz daha sıkı tutsa, kaçakçılıktan, terör örgütlerine ulaşabilecek. ama olmuyor.

Telemen, yurt dışından Türkiye'ye silâh getiriyor. Bu belli. Belli olmayan, Telemen'in, yurt dışında, bu markları nasıl sağladığıdır. Bu nokta aydınlığa kavuşmuyor. Silâhların, Türkiye'ye geldikten sonrasını da izliyebiliyoruz: Telemen silâhları AnkaralI Kemal Ercan'a devrediyor. Peki Kemal Ercan, bu silâhları kimlere satıyor?

1970-72 yılları arasında çeşitli anarşik eylemlerde kullanılan silâhlar acaba, Telemen'in Türkiye'ye getirdiği silâhlar mıdır? Bu konuda, hiç olmazsa, birkaç balistik inceleme raporu var mı? Hayır, onlar da yok..

Yani, özetle, olayın başlangıcı yok, sonrası yok, yalnızca, ortası var! Olayın yalnızca bir bölümü ile de sonuç almak olanaksız. Sorun geliyor bu noktada düğümleniyor. Savcı, elindeki kanıtla, mahkeme iddianame ile sınırlıdır. Bu konular, bütünüyle çok yönlü «istihbarat» ve buna bağlı «operasyonlar» gerektiren özellikler taşır. Bir hükümet, kaçakçılık olayına, bütün güvenlik birimleri ile eğilmezse, her olay, suçüstü tutanağına bağlı ve bununla da sınırlı kalmak zorundadır. En azından, olayımız bunu gösteriyor.

Bu söylediklerimizi kanıtlamak için bir de aynı olayın sanıklarından Kemal Ercan'ı dinleyelim:

Telemen'in «kendisinin organize ettiği bir şekilde Avrupa'dan silâh getirteceğini, silâhları alarak epey para kazanacağımızı, benden alıcı bulmamı istediğini ve bu amaçla İsmail Yıldıran ile anlaştığını» anlatan Ercan şunları söylüyor:

«Bana bu anlaşmamızdan bir gün sonra İbrahim İstanbul'dan telefon ederek, daha önce anlaştığım silâhların İstanbul'a geldiğini, silâhları Ankara'ya Hans isimli bir Alman'ın getireceğini, Alman ile Stad otelinde buluşacağını, kendisinin de nişanlısı olan Anna Liza ismindeki bir kadınla Ankara'ya geleceğini, ayrıca Ankara'da görüşeceğimizi, Otel Stad'tan Alman Hans'ın beni arayacağını ve Ankara'ya geldiğini haber vereceğini ve bunun üzerine Hans'tan silâhları devir almam gerektiğini, bana telefonla bildirdi, Stad oteline gittim. Otelde İbrahim ile nişanlısının beklemekte olduğunu gördüm. İbrahim beni Hans ile tanıştırdı. Ve getirmiş olduğu tabancaların hazır olduğunu ve nerede alacağını sordu Alman Hans ve ben silâhların yüklü olduğu station-vcıgon tipindeki opel marka arabaya binerek İsmail'in bizi heklemek-

te olduğu yere gittik. Almanın vasıtasında bulunan tabancaları bizim vasıtaya aktardık. İlk seferinde silâhlar 137 adet 9 mm.'lik parabellum tipindeki tabancalar idi. 1972 yılının haziran ayı içinde, İbrahim Telemen'in Hans vasıtası ile gönderdiği 150 adet 7.65 mm.'lik bromning tabancayı Hans'tan teslim alarak İsmail Yıldıran'a teslim ettim.»

Kemal Ercan'ın bu ifadesinden sonra yapılması gereken iş, ifadede adı geçen İsmail Yıldıran'ı bulmak olmalıydı. Gerçi Askerî Yargıç yüzbaşı Üstün Günsan, olayla ilgili 23 Mart 1973 gün ve 973/281 sayılı iddianamesinde İsmail Yıldıran'ı sanık olarak göstermişse de polis, Yıldıran'ı bulamamış ve bu yüzden bu önemli kaçakçı hakkında kovuşturma açılamamıştır.

O tarihte, devletin güvenlik birimleri, «Hüseyin oğlu, Ankara Kızılcahamam nüfusuna kayıtlı, Ankara İtfaiye meydanında eski elbise ticareti yapan, Etlik Mühendisler Sokak, Çiğdem Apartmanı 25/8 numarada oturan İsmail Yıldıran»ı arayıp bulmuş olsalardı, kaçakçılarla teröristler arasındaki halka gözler önüne serilecekti. Ama Yıldıran bir türlü bulunamadı.

Bu noktanın altını yeniden çiziyorum. O tarihte İsmail Yıldıran niçin bulunamamıştır? Olayın en önemli ve en duyarlı halkası İsmail Yıldıran'dadır (*).

Evet, niçin bulunamamıştır, niçin niçin?

(*) İsmail Yıldıran, polisçe ^Deve İsmails> diye bilinir. Ankara'da İzmir Caddesi, Menekşe Pasajında kot pantolon satar. «Jandarma Kemal» olarak bilinen Kemal Ercan, Yıldıran'ın yakın arkadaşıdır. Yenişehir'de Sümer Sokak'ta Karadeniz Bezik salonuna sık sık gelir, burada oturur. Şimdi geçimini pazarcılık yaparak sağladığı söyleniyor.

Telemen İfade Değiştiriyor

İbrahim Telemen, polise ifade verdikten sonra dosya İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığına gelir. Görevli savcı, yüzbaşı Üstün Günsan'dır. Telemen, savcı Günsan'a ilginç açıklamalar yapar, dosyaya bu ikinci ifade de girer.

Telemen, askerî savcılıkta verdiği ifadede poliste verdiği ifadeyi tümüyle yadsır. Bu ifadede yeni açıklamalar yapar. Bu ifadede ilginç adlara rastlanır. Bu ikinci ifadede yeralan açıklamalar gerçeği yansıtır mı, yansıtmaz mı, bunu kimse bilmez, bilemez. Çünkü, açıklamalar doğrultusunda operasyonlar yapılmaz. Ve böylece bu açıklamada. Güney Deniz Saha Komutanlığı nezdindeki Sıkıyönetim Askerî Mahkemesinin 1974/7 esas ve 74/3 sayılı dosyasında unutulur.

Dosya, öteki sıkıyönetim mahkemelerinden çıkan kesinleşmiş dava dosyaları gibi arşive gönderilir. Dosya devlet arşivindedir. Devlet arşivinin nerede olduğunu da devlet yetkilileri bilmektedir.

Ben şu kadarını yazayım: Bu davayı karara bağlayan Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi, o tarihlerdeki rütbeleri ile başkan Hava Albay Hakkı Erat, üye Deniz Hakim Binbaşı Gürsel Akbatur, üye Hakim Kd. Üsteğmen Aydın Toraman'dan oluşmaktadır. Telemen'in bu ifadesini alan ve iddianameyi düzenleyen Hakim Yüzbaşı Üstün Günsan, duruşmaya çıkan ve davayı izleyen Savcı Hakim Binbaşı Peyami Güven'dir.

Telemen'in bu ifadesi sonradan benim elime geçti. Kaçakçılıkla ilgili dosyaları izlemeye ve incelemeye çalışıyordum. Bu çalışmalarım sırasında bu ifadeden söz edildi. Araştırdım ve buldum.

12 Eylül 1980 tarihinden sonra kaçakçılık olaylarının değerlendirilmesi yapılırken, arşive kalkmış bu dosyanın yeniden incelenmesinde yarar görüyordum. Çünkü, bu dosyada adı geçenlerden bazıları, 12 Eylül tarihinden sonra tutuklanmışlardı. Öyleyse, eski dosyalarla bugün-

kü dosyaları karşılaştırmada yarar vardı. Bunun için. Cumhuriyet Gazetesi'nde yaptığım yayınlarla bu dosyanın incelenmesini sağlamaya çalıştım. Olmadı, bunun üzerine* Telemen'in Askerî Savcılıkta vermiş olduğu ifadeyi 13 Ekim 1980 günlü gazetede yayımladım.

Gereken ilgi ve tepki hemen geldi. İlgi, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'ndan, tepki ise bu ifadede adı geçen kişilerden geliyordu.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na, bu ifade ile beraber, elimdeki belge ve bilgileri de verdim.

Bu ifadede yer alan açıklamalar gerçeği yansıtır mı? Onu ben bilemem. Çünkü, bunların gerçek olup olmadığını araştırmak mahkemelere düşer. Ben, yalnız, gerçek olduğuna inandığım belgeleri yayınlayarak, kamuoyunu aydınlatmak ve de açılacak kovuşturmalara yardımcı olmak istiyordum.

Telemen Konuşuyor

Kaçakçı İbrahim Telemen kendisini kurtarmak amacıyla suç ve suçluyu yaymak yolunu mu seçti, bunu bilmek ve anlamak çok güç, ama hiç olmazsa, kaçakçılık olayı ile ilgilenenlerin, bu ifadeyi okumaları çok yararlıdır.

Hakim Yüzbaşı Üstün Günsan tarafından alınan ve suretleri Sıkıyönetim Mahkemesi kıdemli hakimi Albay Doğan Acır tarafından mühürlenip imzalanan 31.12.1972 tarihli ifadeyi birlikte okuyalım :

«Ben İbrahim TELEMEN, 1959 yılından 1964 yılına kadar İstanbul'da Marmara otelinde idareci olarak çalıştım. Hayretle gördüm ki otelin sahibi 20-25 bin lira kadar kazanmasına rağmen ayda, benim kadar vergi ödemiyor.

Bütün delilleri ile kendisini İstanbul Vergi Dairesi'ne ve malî polise bizzat kendi ismim ve adresimle ihbar ettim ve Samsun'dan bir, Malatya'dan bir, İskenderun'dan, Manisa'dan,

hatırlayabildiğim kadarı ile Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerde otelde kalan ve fatura alan tüccarları da şahit olarak isim ve adreslerine varıncaya kadar gayet açık bildirdim ve şahit gösterdim.

Otelin sahibi hiç bir şey yapmamış gibi işine ve vergi kaçırmaya devam etti. O zaman İstanbul Malî Polis Müdürü bugün İzmir Polis Müdürü olan Gürbüz ATABEK idi.

30.12.1972 günü size sözlü olarak arzettiğim ve aşağıya yazacağım İstanbul'da ihbar ettiğim silâh kaçakçılığı olayında da Gürbüz ATABEK gene İstanbul'da aktif görevde idi.

İstanbul'da Koska'daki Kent Oteli sahibi Fahri MOR, silâh kaçakçısıdır. 1967 yılında 200 bin adet 7,65 mermiyi Beyazıt Bakırcılar'da hurdacılık yapan ve Türkiye çapında silâh kaçakçısı olan Hüseyin HORASAN'a teslim edecekti. İstanbul polisine telefonla ihbar ettim, teslim yapılacağı yeri ve saati de bildirdim, gene üzülerek ve korkarak şahit oldum ki bir saat sonra Fahri MOR'a İstanbul Emniyetinden telefon ederek ihbar olduğunu, malını başka yerde teslim etmesini bildirdiler. Hem otel ve hem de bu hâdise bende bizim polisle bir şey yapılamıyacağı kanaatini doğurdu. Ve ben 1967'den itibaren bildiğim kaçakçılık olaylarını Almanya'nın Stuttgart şehrindeki eyalet polisine ve onların aracılığı ile FBI'ya bildirdim ve bir çok silâh ve uyuşturucu madde kaçakçısını gerek Türkiye içinde, gerekse Türkiye dışında yakalattım.

Stuttgart'taki eyalet polisinin adresi ve isimleri Stuttgart Landes Krunenalant (Eyalet Krunenalant Polisi) Bay Williy STOLL ve Bay Hauser idi fakat, Bay Hauser 1971 ortalan öldü, şimdi Narkotik Büro Direktörü Bay Pomenency ve Bay Stoll'dur.

1967 yılında Stuttgart'ta Bay Stoll'a bir liste verdimdt. Türkiye'ye kimlerin silâh soktuğunu ve kimlerin Türkiye'den uyuşturucu madde çıkardığını gayet açık ve adresleri ile:

Ve ben 1967'den beri ihbarlarıma devam ettim.

1968'de Kayserili meşhur silâh ve baz morfin kaçakçısı Adem RUHBAŞ'ı Stuttgart'a çağırdım ve polisle tanıştırdım ve Adem RUHBAŞ benim tanıştırmam ve ihbanm üzerine 1,5 milyon mermi ile Samsun'dan Kayseri'ye gelirken iki yıl önce yakalandı ve içerde yatıyor.

Yurt içinde ve yurt dışındaki silâh ve uyuşturucu madde kaçakçılarının listesini aşağıya çıkaracağım.

1 — Mehmet KÜREKÇİ ve damadı Hayrettin, İstanbul'da Kenedi oteli sahibidir ve Türkiye'nin en büyük silâh ve uyuşturucu madde kaçakçısıdır.

2 — Fahri MOR ve ortağı ZEKİ, Fahri MOR İstanbul'da Kent otelinin sahibidir. Ortağı Zeki ise Münih'te oturur ve silâhları temin ederek Türkiye'ye gönderir. Otobüsle çalışıyorlardı, ben Almanya gümrüğünde 200 kg. toz esrarlarını yakalattım. Şimdi denizden çalışıyorlar veya trenle başka mal olarak deklere edip Sirkeci'deki gümrükçülerle anlaşarak çalışıyorlar.

3 — Hüseyin HORASAN ve oğlu Ali, İstanbul'da Bakırcılar'da hurdacılık yapar, dışarıdan gelen silâhları iç piyasaya süren adam 1 ve 2 nolu kişilerin en sadık adamıdır. 1 no. Mehmet KÜREKÇİ, 2 no. Fahri MOR ve 3 no. HORASAN İstanbul polisinin en iyi tanıdığı ve itibar ettiği kişilerdir.

4 — Ömer ve Haşan NEHİR kardeşler, İstanbul Beyazıt'taki Radar ve Topkapı otelleri sahibidirler ve otellerini adeta kaçakçı yuvası gibi kullanırlar. Yaz-kış otelleri Arap ve îranlı kaçakçılarla doludur. 1971 başlarında benim ihbarımla Ankara'da 550 kg. esrarla beş kişi suçüstü yakalandılar. Örtbas oldu. Bugün onlardan hiç kimse yok içerde. 1972 yılı ortalarında İstanbul Yeşilköy gümrük depolarından Haydarpaşa'ya gümrük deposuna nakledilecek diye külliyetli miktarda silâhı İçeri soktular. Bunların dışardaki adamı da Bekir ÇELENK'tir. Münih'te oturur Türkiye'ye pek gelmez.

5 — Gene İstanbul'da, Lâleli'de yazıhanesi olan ve 3 adet Tır kamyonu olan (TIR) Rahmi İRMİKÇİ vardır ve kamyonları ile Bulgaristan verdiği takdirde silâh sokar fakat 6 aydır Bulgarlar Türklere silâh vermiyor. Ortaklarını ve kimlerle çalıştığını bilmiyorum.

6 — Gene İstanbul'da Ayasofya'da, Ayasofya otelinin sahipleri «Küçük Haşan» diye tanınan ve ortağı Selâhattin (Çerkez Selâhattin olarak tanınan) kişiler de İstanbul'a gelen silâhları Türkiye piyasasına dağıtma bakımından 3 no. dakl Hüseyin HORASAN'dan sonra gelirler ve bir hayli kolları vardır.

7 — İstanbul'daki bu büyük silâh kaçakçılarının Ankara'daki adamları Mustafa ÖNDER'dir. (Kör Mustafa) olarak tanınır. Hem İstanbul ve hem de Samsunlu kaçakçıların en sadık adamlarıdır ve Ankara polisi kendisini çok iyi tanır. Anafartalar'da kuyumcu dükkânı vardır. Ankara telefon rehberin-

de adı ve adresi Mustafa ÖNDER olarak vardır.

8 — Samsun'da Fehmi ve Haşan SAĞLAMER kardeşler vardır. Bunlar Nihat ÇEBÎ ile işbirliği yaparlar. Nihat ÇEBÎ İstanbul ve Samsun piyasasını elinde tutar. Silâhları motorla ya Varna'dan veya Yugoslavya'dan yüklüyorlar. Şimdi genellikle Yugoslavya'dan çalışıyorlar (*).

(*) Bu ifadenin, Cumhuriyet Gazete'sindeki köşemde yorumsuz olarak yayınlandığı gün, Haşan Sağlamer, telefon etti ve Telemen'in bu ifadesini yalanlamak istediğini söyledi. Ben de «elbet hakkınızdır» diyerek bir açıklama göndermesini rica ettim. Bir süre açıklamayı bekledim, böyle bir açıklama gelmedi. Bunun yerine Samsun 2 nci Sulh Ceza Mahkemesi'nce yayını kararlaştırılan bir «tekzip» metni geldi. Bu tekzibi de yayınladım.

Haşan Sağlamer, telefon konuşmasında, 1972 yılında Ankara Emniyet Müdürlüğü'nce gözaltına alındığını ve sorgusu alındıktan sonra serbest bırakıldığını anlatmış, ancak daha fazla ayrıntı vermemiştir.

Cevap ve düzeltme hakkına duyduğum saygı nedeniyle Sağlamer kardeşlerin tekzip metinlerini, bu kez, burada da yayınlıyorum :

tSayın Uğur Mumcu,

Kaçakçılık sorununa eğilmeniz takdire şayandır. Ancak eski bir silâh kaçakçısı ve sabıkalısı olduğu açıklanan itirafçı ile işbirliği içinde olmanız, itirafçı denîlenin de yazıda açıklamalar karşısında parasal çıkarlar gözetmesi karşısında amaçladığınız hizmete gölge düşmez mi?

Adı geçen kişi, İzmir polisini kendisine işkence etmekle suçlamakta, Türkiye Cumhuriyetinde kendisine yardımcı olacak bir makamın bulunmadığını beyan etmektedir.

1960 yılmdanberi Sağlamerler Kollektif Şirketi kurucusu ve ortakları olarak birer ticaret erbabıyız. Bizlerden Fehmi Sağlamer Samsunspor kulübünün başkanlığını şerefle ifa etmiştir.

İyi bir yargıya varmak için tarafları anlamak ve dinlemek gerektiğini bilirsiniz. Bu nedenle, bizlerden bu isnatlardan yargılandığımızı ve beraat ettiğimizi yayınlamadığınız, bizleri an-

9 — Yazımın başında da zikretmiştim. Kayseri'de Adem RUHBAŞ, Ankara'da Mustafa ÖNDER, İzmir'de Tino MUSTAFA bunlar İstanbullu büyük kaçakçıların en büyük yurt içi kullarıdır.

10 — Mustafa TİNO (Tino Mustafa lâkabı) İzmir ve havalisinin Amerikan sigarası, viski ve silâh işini elinde tutan adamlarıdır. İzmir polisi onu gayet iyi tanır ve korur. Dışarıya uyuşturucu maddeyi gene o kaçırır. İzmir Emniyet Müdürü'nden en küçük polisine dek onun sigara, viski, silâh ve uyuşturucu madde işi ile uğraştığını bilir ve elinden gelen her türlü yardımı yapar. Bana 3 hafta imkân verilsin bunu ispat etmeye hazırım.

Bana 12 gün işkence ederek söylemediğim şeyleri zorla imza ettiren İzmir polisinin içyüzü budur.

11 — Yurdumuza silâh iki yoldan girmektedir. Tabancalar sanki makina veya parçası imiş gibi gösterilerek yurda deniz ve karadan gönderilmekte ve gümrükçülerle anlaşarak çekilmektedir. Mermi ise ağır olduğundan ya Karadeniz'den motorla sokulmakta veya TIR kamyonları ile gelmektedir. TIR kamyonları ile silâh da gelmektedir. Ve bu gelişlerinden gümrük memurları haberdardır. Hatta gümrük müdürleri bile.

12 — 15.12.1972 günü Almanın arabasında yakalanan tabancalar ise Macar malıdır ve Peter SCHWARZ isminde bir Almanın 7-8 aydır Türkiye'ye göndermekte ve Kaptan Reşat isminde birisi ise, Karaköy'de ayak işleri yapan ismini bilmediğim fakat Peter SCHWARZ'dan Yılmaz olarak işittiğim birisi tarafından piyasaya sürülmektedir.

layıp dinlemediğiniz takdirde müfteri durumuna gireceğinizi ibildirmek isteriz, saygılarımızla.

Fehmi Sağlamer - Haşan Sağlamer»

Sağlamer'lerin cevap ve düzeltme haklarına saygılıyım. Ancak, Sağlamer'ler, kendileri ile ilgili beraat kararlarının sayı ve tarihlerini göndermek yerine, bu tür demagojilere girmeleri - kendileri spor kulüpleri ile ilgili olduklarından bir spor deyişi ile yanıtlayım - topu taça atmaktan başka bir anlama gelmez. Ben kendilerini dinlemeye hazırım, telefon görüşmemizde de bu isteği yineledim. Ama onlar konuşmak yanlısı değillerse, ben ne yapayım?

Bu tabancaları büyük kaçakçılar zaten getirmez, zira Türkiye tutmaz. Büyük kaçakçılar Türkiye'nin tuttuğu silâhları getirirler ve 300-350 değil, 3000 adet birden getirirler. Bu silâhların yurda girmesi için Kaptan Reşat'ın arkadaşı İstanbul gümrüğünde muayene baş memuru olan Bülent Nuri ve yardımcısı Necdet ile anlaşmıştır. Her ikisini de tanımam ve soyadlarını bilmem, sonradan Bülent Nuri Edirne Kapıkule'ye gönderilmiş ve yerine gelen baş memur adı Refet veya Rafet olacak, Bülent Nuri işi ona devretmiş, Necdet'le beraber ikisi yürütmüşler. Evvelâ 15.000 TL., sonradan 20.000 TL. ve en son da 25.000 TL. almışlar. Bu 25.000 TL. çok olduğunu ve başka yol arayacağını Peter SCHWARZ bana son görüşmemizde söylemişti. İzmir ile bir anlaşma olduğunu zannetmiyorum. Kaptan Reşat'ı sokakta gördüğüm zaman merhaba diyecek kadar tanırım, arkadaşını hiç tanımam. AnkaralI İsmail YILDIRAN'ı tanırım fakat 1968 ortalarından beri ne şahsen, ne de telefonla görüşmedim. Ben yukarıda da belirttiğim gibi 4-5 yıldır elimden geldiğince polise yardımcı oldum ve birçok kaçakçıyı yurt içinde ve yurt dışında yakalattım. Ne kaptan Reşat'a, ne de Kemal ERCAN'a tabanca satmadım. Kaptan Reşat yakalanacak, Kemal ERCAN da burada söylesin 12 gün poliste ortaçağda dahi görülmemiş işkence ve dayakla ifademi kendi istekleri gibi yazdılar ve okumadan imza ettim. Poliste alınan ifadelerimin hiç birini kabul etmiyorum. Ben Hans'ı tanırım ve onu İstanbul'da bir işde kullanmak İstemekten başka hiç bir alış verişim yoktur. Kendisi burada, söylesin. Yukarıda yazdığım büyük kaçakçılardan başka yurt içinde ve yurt dışında birçok büyük-küçük ve yerll-yabancı kaçakçı tanırım. Bana şu üç şey tanındığı takdirde 3 ay içerisinde yurda sokulan ve sokulmak istenen silâhların 3/2'sini yakalatmayı taahhüt ederim ve aynı zamanda yurttan çıkarılmak istenen uyuşturucu maddenin de üçte ikisini yakalatmayı,

1 — Yapacağım ihbarlarda bana yardımcı olacak bir makam.

2 — İstanbul, Ankara ve Samsun'da da ihbar edebileceğim yerlerin gösterilmesi.

3 — 3-4 ay rahat hareket edebilmem için maddî imkânın tanınması veya yakalattığım silâh ve uyuşturucu maddelerden bana yüzde tanınması.

Bu üç imkân bana tanındığı takdirde çok kısa zamanda ispat etmeye ve birçok silâh kaçakçılarını yakalatmaya (suç-üstü) hazırım.

Her ne kadar yurdumuza silâh demir perde memleketlerinden geliyorsa da gelen silâhlar Alman, Fransız ve Belçika malıdır. Ancak kaçakçı bu memleketlerden silâh alıp bir demir perde memleketine gönderir ve o memleketin gümrüğüne % 12 ile % 15 bir komisyon öder ve silâhı oradan serbest olarak nakil imkânına kavuşur, o zaman isterse TIR kamyonu ile, isterse motorla Karadeniz'den yurda sokar. Yurda gelen merminin % 97'si Alman GECO fabrikasınındır. % 3 kadarı da Çekoslovakya'dan gelmektedir. Bir de yukarıda değindiğim gibi tabancalar Belçika'dan ve Fransa'dan ticarî eşya veya makina olarak deklere edilip Yeşilköy, Sirkeci ve Karaköy gümrüklerinden gümrükçülerle anlaşarak makina gibi muamele yapıp çekmekteler veya bir depodan diğer depoya taşınırken tabancalar alınıp yerine eski eşya konmaktadır. Bunun en büyük örneği de 3 ay önce Yeşilköy'den Haydarpaşa'ya kaldırıyoruz diye birkaç milyonluk silâh ortadan kayboldu ve gazeteler bir kere de yazdı ve sonradan örtbas oldu. 30.12.972 günkü sözlü talimatınız üzerine bildiklerimin mühim saydığım bir kısmını, buraya yazdım. 1967 tarihinden beri buraya yazdığım isimler ve buraya yazılmamış gene birçok ismi polise ihbar ettim. Bu durumun açıklanmamasını rica ederim.

Yukarıda isimlerini yazdığım silâh kaçakçılarına silâhı Avrupa'dan temin eden en önemli şahıs ise Mehmet Zeki adında İsviçre'de yaşayan bir Türktür. Bu Mehmet Zeki 1969 genel seçimlerinde ..... Partisi'nden İstanbul milletvekilliğine adaylığını koydu. Ve kendisini İsviçre'de özel uçağı olan Türk işadamı olarak ilân ettiler. Fakat kazanamadı. 1 no' daki Mehmet KUrekçi'ye silâh o temin eder. Ve ..... Gazetesi sahibi ..... ile de dışarıya baz morfin kaçırırlar.

Niğde Senatörü hâdisesinden içerde tutuklu olan Hacı Ahmân, Mehmet Kürekçi ve Mehmet Zeki uzun müddet beraber çalıştılar ve şimdi de Mehmet Zeki ile ..... beraber çalışmaktadırlar. Bu durumu, bugün Emniyet Müdürü olan Gürbüz Atabek çok iyi bilir. Zira kendisi uzun müddet malî polis müdürlüğü ve emniyet müdür yardımcılığı yaptığı 8-9 yıl içinde çok görmüş ve duymuştur. Saygılarımla» (*).

(*) İladenin son bölümünde bazı satırları özellikle ya-

Telemen'in İkinci Olayı

İbrahim Telemen, Güney Deniz Saha Komutanlığı emrinde kurulan Sıkıyönetim Askerî Mahkemesince suçu sabit görülerek, 6136 sayılı yasanın 12'nci maddesi gereğince sonuç olarak, altı yıl dokuz ay yirmi günlük hapis cezasına çarptırılmış ve hükümle birlikte salıverilmiştir.

Bu olaydan tam üç yıl sonra, 29 Temmuz 1975 günü İzmir limanına İstanbul feribotundan «SCA 3921» plâka sayılı VW kamyonet ile inen C. 7014158 sayılı pasaport sahibi Alman uyruklu Gunter Bock'un kamyonetinde yapılan aramada, kamyonetin özel bir bölümüne gizlenmiş 599 tane Çekoslovak yapısı «vizor» marka tabanca ele geçmiştir.

Olay, 1972 yılında Alman Haas ile Telemen'in ortaklaşa planladıkları kaçakçılık olayına benziyordu. İlginç benzerlik polisin karşısına yine İbrahim Telemen'i çıkarıyordu. Alman uyruklu kaçakçı Gunter Bock, polise şu açıklamayı yapmıştı:

«Tabancaların Türkiye'ye getirtilmesi için İbrahim Telemen ile anlaşmıştık. Yakalanmasaydım, Telemen ile bir benzin istasyonunda buluşacaktık.»

Polis hemen Telemen'i aramaya koyulmuştu. Ancak Telemen bilinen adreslerinde bulunmuyordu. Bir süre sonra Telemen'in haberi geldi. Sabıkalı kaçakçı, sahte pasaport ile Almanya'ya giderken Alman polisince tutuklanmıştı.

yinlamadım, şimdilik kaydı ile bu ad ve sözcükleri ifadeden çıkardım. Nedeni su: Bu ifadenin yayınlanması üzerine aleyhime ceza ve hukuk davaları açıldı. Elinizde tuttuğunuz bu kitap, davalar devam ederken yayına çıkmış bulunacak, bunun için, görülmekte olan davalarda yargı erkini etki altında tutmamak için bazı bölümlere kendiliğimden «sansür» koymuş bulunuyorum. Bunun nedeni, bir hukukçu olarak bağımsız yargıya duyduğum saygıdır.

Bundan sonrası için net ve ayrıntılı bilgi toplamak kolay olmadı. Telemen Alman polisince Türkiye'ye gönderilmiş, Buca cezaevinde yatarken de kaçakçı dostları tarafından cezaevinden kaçırılmıştı. Bilinenler, hemen hemen bu kadardı.

Telemen, hiç şüphesiz, bir ucu Almanya, bir ucu da Türkiye'de bulunan büyük bir çetenin önemli elemanlarından biriydi. Bu yüzden, çok önemli bilgi sahibiydi. Birçok kişi ile yakın ilişkisi bulunmaktaydı. Kaçakçılık çeteleri ya Telemen ile tam bir işbirliği yapmak ya da Telemen'i ortadan kaldırmak zorundaydılar.

Öyle sanıyorum ki, Telemen, Buca cezaevinden kaçışından şüpheli ölümüne kadar geçen devrede kaçakçılık örgütleri ile anlaşmazlığa düştü. Çeteler, Telemen'e eskisi kadar iş vermiyorlardı. Çünkü Telemen, hem Almanya'da hem de Türkiye'de, tam anlamı ile «deşifre» olmuş, iyice tanınmıştı. Bu yüzden kimse kendisi ile ilişki kurmak istemiyordu.

«Belki» diyorum, Telemen'e bu ihbar mektuplarını yazdıran ortam, bu umutsuzluk ortamıydı. Belki yorulmuş, belki tükenmişti. 1972 yılında yakalandığı zaman, hemen birtakım kişilerin adlarını vererek polis ile işbirliği yapmak istemiş, olayların içinden bu yolla sıyrılmayı denemişti. Belki son başvurularının ardında da böylesine bir olay vardı, ama bilemiyorduk.

İNTİHAR MI? CİNAYET Mİ? YOKSA YAŞIYOR MU?

İbrahim Telemen, bana bir ihbar mektubu yazmış, bu mektup ile bazı adlar açıklamıştı. Telemen, aynı konuları içeren bir mektubu da Millî Güvenlik Kurulu'na göndermişti. Millî Güvenlik Kurulu'na gönderdiği mektup, «Devlet Millî Güvenlik Kurulu» diye başlıyordu.

Telemen'in ölümü 31 Mart 1979 günü İstanbul Sıkıyönetimince haber alınır. Siyasî polis de gereken incelemeleri yapar. Telemen, kalmakta olduğu Opera Oteli'nin 7'nci katından atlayarak intihar etmiştir. Görünüşe göre elde edilen izlenim budur. Ancak, Telemen'in cesedi, otelin hemen duvar dibinde bulunmuştu. 7'nci kattan atlayan bir insanın vücut ağırlığı ile duvardan biraz daha ileride bir yere düşmesi gerekiyordu. Acaba, birileri Telemen'i zorla aşağı mı itmişlerdi. Yoksa Telemen, bu cin gibi kurnaz kaçakçı, birisini öldürüp, intihar süsü vererek izini mi kaybettirmek istemişti?

Telemen'in kaldığı odada bir çanta içinde İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığfna yazdığı 30.3.1979 tarihli ihbar mektubu ile Kemal Tayyar adına düzenlenmiş bir sahte pasaport çıkmıştı. Telemen kaçmaya mı hazırlanıyordu? Evet pasaport bunu gösteriyordu. Ancak, otel odası kendi adına ayrılmıştı. Bir cezaevi kaçağının kendi adı ile otelde yer ayırması ne anlama geliyordu?

Bu noktada İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 30.5.1979 gün ve 1979/783 esas ve 1979/93 karar sayılı «görevsizlik kararı» na gözatalım.

Hakim Albay Refik Karaa güvensizlik kararında şunları yazıyor:

«...Muhbir, 30.3.1979 tarihinde İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na hitaben mütemmim bilgiyi muhtevi mektup yazdığının ertesi günü kalmakta olduğu Opera Oteli'nin 7'nci kat 703 numaralı odasının balkonundan bir çanta içinde sözü edilen 30.3.1979 tarihli mektup ve kendisi için Kemal Tayyar adı ile çıkartılan sahte pasaport bulunmuştur. Odada yapılan incelemede müteveffanın yattığı yatağın çarşafı, yorgan kılıfı ve yastık kılıfında mevcut kanın kendisine ait olabileceği Adlî Tıp tarafından tesbit edilmiştir. Odada bulunan kanlı jilet üzerinde kan grubunun tayinine imkân veren bir tesbit yapılamamıştır. İbrahim Telemen, yazdığı mektupta devamlı olarak otelde hapis olduğu, otelden tarassut altında dışarıya çıkabildiğini ifade etmektedir. Hakkındaki otopsi raporunda ölümün yüksekten düşmekle mümkün beyin kanaması, karaciğer ve dalak rüptürü ile meydana gelmiş olduğunu, ölmeden önce alkol, uyutucu, uyuşturucu almadığı belirtilmiştir. Odanın kapısı içerden kilitli olmakla beraber, bitişik odanın kapı ve balkon kapısının açık ve keza bitişik odanın kapı ve balkon kapısının açık olduğunun tesbit edilmesi, yatağında kan bulunuşu, ayrıca odada kanlı bir jilet elde edilişi, ihbarından dolayı öldürülmüş olabileceği düşüncesini doğurmaktadır...»

Askerî savcı Hakim Albay Refik Karaa'nın saptadığı gibi, olayda birçok kuşkulu yön vardır. Önce şu nokta karanlıkta kalmıştır-. Odada bulunan kanlı jilet üzerinde kan grubunu belirlemeye yarayacak bir araştırma yapılmamıştır. Bir şüpheli ölüm olayında yapılması gereken ilk işlerden biri, olay yerinde bulunan kan ile ilgili incelemedir. Bu yapılmamıştır. Ayrıca, odadaki parmak izleri de alınmamıştır. Askeri savcının belirlemelerine göre. Telemenin oda kapısı içerden kilitlidir. Kilit ve kapı tokmağı üzerindeki parmak izleri kimindir? Yine askerî savcıya göre, bitişik odanın kapısı ve balkon kapısı da açıktır. Bu

odada ve bu kapı kilidi ve tokmakları üzerinde de parmak izlerini belirlemeye yarayan bir inceleme yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu cesedin İbrahim Telemen'in cesedi olduğu nasıl anlaşılmaktadır? Bir «tçsbit ve teşhis tutanağı» da yoktur. Otel kayıtlarına göre, intihar eden ya da öldürülen kişi Telemen'dir. Fakat nasıl olur da bir cezaevi kaçağı, otelde kendi adı ile oda ayırtır? Niçin otel kayıtlarında İbrahim Telemen adına rastlanır da örneğin, Telemen'in odasında çanta içinde bulunan ve Kemal Tayyar adına düzenlenmiş pasaporttaki ad ve soyad ile oda ayrılmaz?

Telemen'in cesedi, akrabalarından Osman Telemen ve Kâzım Büke tarafından «memleketi Kızılcahamam'da gömeceğiz» diye yetkililerden alınmıştır. Ancak, Telemen, Kızılcahamam mezarlığına gömülmemiştir. Olaydan sonra, şu belirtilen kuşkular nedeniyle yeni bir otopsi yapılmak istendiğinde Telemen'in mezarı bulunamamıştır. Ankara ve İstanbul sıkıyönetim askerî savcılıkları arasında bu konuda yazışmalar yapılmış, ancak bir sonuç alınamamıştır.

Telemen'in mezarı Kızılcaham'da değildir. Cesedi teslim alan Osman Telemen, bildirdiği adres olan Etlik Küçükbahçe İncir Durağı 77/1'de bulunamamaktadır.

Kitabın ilk basımında Telemen'in yaşadığına ilişkin bir ihbarın incelendiğini yazmıştık. Hürriyet Gazetesi, bir yıl kadar gecikmeyle, bu olayı 1982 şubat ayında ortaya attı. Kızılcahamam Cumhuriyet savcılığı, gerek Hürriyet'in, gerekse Cumhuriyet gazetesindeki Köşemde bu konuyla ilgili yayınlar üzerine olay yeniden soruşturuldu. Kızılcaham Savcı Yardımcısı M. Kemal Mutluay imzalı «Takipsizlik Kararı» na göre, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı, Kızılcahamam Yukarı Höyük köyünde gömülü olduğu bildirilen Telemen'in cesedinin otopsi yapılmak üzere istemiş, ancak Telemen'in Kızılcahamam'da gömülü olmadığı anlaşılmıştır. 17.4.1979 tarihindeki bu yazışmalardan sonra olay unutulmuştur.

Kızılcahamam Savcılığı, 3.3.1982 tarihinde olayla ilgili 1982/51 sayılı takipsizlik kararını verirken, «Telemen'in cesedinin Kızılcahamam'da Yukarı Höyük köyüne gömülmediği anlaşılmıştır» demektedir.

Kitabın ilk baskısı yayına hazırlanırken, bütün bunlar araştırılmış ve özetlenmişti.

Telemen'in ağabeyi, Ahmet Telemen, 1981 in ilk aylarında cezaevinde bulunduğu için kendisi ile görüşme olanağını bulamamıştım. Ahmet Telemen, cezaevinden çıktıktan sonra benimle görüşmüş ve «Kardeşiniz yaşıyor mu» sorusuna «hayır öldü, yeğenim ile eniştem cenazesinde bulundu» diye yanıtlamış ve mezarının İstanbul'da olduğunu söylemiştir.

Telemen'in kuşkulu ölümünden hemen sonra otopsi yapılmaması ve «tesbit ve teşhis tutanağı» tutulmamış olması çok büyük bir eksikliktir!

Resmî kayıtlara göre Telemen ölüdür. Ancak, geçen aylarda İzmir Cumhuriyet Savcı yardımcılarından biri, İbrahim Telemen'i gördüğünü belirterek, durumu bir polis yetkilisine yansıtmıştır. Bunun üzerine. Telemen hakkında yeni bir inceleme başlatılmıştır. Fakat, bu konuda da bir sonuç elde edilmiş değildir. Olay yine karanlıklar içindedir.

Telemen ölü ya da diridir; bu konu araştırılacak ve bu olasılıktaki gerçek payı ortaya çıkartılacaktır. Bu konuyu bir yana bırakalım ve Telemen'in ihbar mektuplarında adı geçenlerin kimler olduğunu açıklayalım:

Telemen'in dört mektubu söz konusudur. Mektuplardan biri bana, biri Millî Güvenlik Kurulu'na, ikisi de İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na gönderilmiştir. Bu mektuplarda kimlerin adları geçmekteydi?

Telemen'in ihbarı üzerine yakalanan kişilerin işyerlerinde neler bulunmuştu?

Bu konuyu da Albay Refik Karaa'nın görevsizlik kararına dayanarak özetleyelim. Albay Karaa şunları yazı**yor :**

«...Olayın ihbarının, evrakın savcılığımıza intikal et-

tirildiği 13.4.1979 tarihinde İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 4.4.1979 gün ve Ad. Müş. 1979/2053 sayılı emri üzerine teşekkül eden ve MİT görevlisi ..... Emniyet Genel Müdürlüğü merkez malî şube müdürü ..... İstanbul malî polis müdürü ..... imzalı 5 sayfalık rapor savcılığımıza verilmiştir. 4.4.1979 - 12.4.1979 tarihleri arasındaki çalışmaları özetleyen bu rapor da nazara alınmak sureti ile ihbar mektuplarına göre İstanbul Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'nden alınan arama kararı uyarınca, 16.4.1979 tarihinde sabahın erken saatlerinde yaptırılan aramalar sonunda Hüseyin üğurlu'nun işyerindeki kasasından 25 adet mermi, Mehmet Özer'in işyerinde 1 tabanca, 24 mermi, Mehmet Cantaş'da çeşitli miktarda döviz, Nizamettin Aytemiz'de 4 dolar, Ali Galip Kayıran'da 3 galon viski, çeşitli ülke paraları, Osman Imamoğlu'nda 100 mark ve kendisi adına düzenlenmiş olup yurt dışına çıkışta kullanılmış sahte bir pasaport, Mustafa Mirza'da 6136 sayılı kanun ve bu kanun gereğince çıkartılmış yönetmeliğin 15'inci maddesinin cevaz vermeyeceği 112 adet mermi, Seyfettin Orbak'ın işyerinde 9 adet mermi ile bütün sanıklarda tahkike değer evrak, yazı, pusula, belge, fatura ve çekler, bonolar, özel notlar, muhtelif milletlerarası görüşmeleri belirleyen telefon faturaları elde edilmiştir. Arama yapılan kimi yerlerde mevcut kasalar, sahipleri ve anahtarları henüz ele geçirilmediğinden mühürlenmemiştir.

Burada da bir eksik soruşturma ortaya çıkıyor. Kasalarda gerekli araştırmaların yapılmamış olması.. Bu eksiklik sonraları gideriliyor. Ama atı alan Üsküdarı çoktan geçmiş, kasalar sahipleri ya da yakınları eliyle boşaltılmıştır.

Önemli bir kaçakçı olduğu anlaşılan Osman İnan Imamoğlu - ki 12 Eylül'den sonra da yakalanmıştır - sahte pasaport taşıyor. Bu sahte pasaportu veren, düzenleyen kim, kimler? Bu da pek araştırılmıyor. Ve Imamoğlu, gözaltına alınıp, tutuklanmasından sonra salıveriliyor ve 12 Eylül sonrasına kadar elini, kolunu sallayarak do-

laşıyor. Ve böylece yeraltı dünyasının «Cayıroval» sı Tuzla çevresinde egemenliğini sürdürebiliyor.

Türkiye'de, çeşitli dava dosyaları arasında bilgi alışverişini sağlayacak resmî kuruluşlar yok.. Böyle olsa, 1975 yılında İzmir'de yakalanan Alman uyruklu Gunter Bock'un verdiği iki kaçakçı adından biri olan «Nedirmin, Telemen'in ihbarlarında geçen «Nedim Dişkaya» olduğu araştırılır ve soruşturma bu bilgilerin ışığında yönlendirilirdi. Bu da yapılmamıştır.

Nedim Dişkaya da, «79 operasyonunda» kaçaktı; ele geçmemişti.

Böyle davalarda eksiklik bu gibi noktalardan kaynaklanıyor. Çeşitli davalar arasında, çeşitli kaçakçılık olayları arasında köprü kurmadan, bu işlerin gerçek yüzünü anlamaya olanak olmuyor. Olmayınca da «delil yetersizliği» gibi çaresizliklerle karşılaşılıyor.

«Silâh Kaçakçısı Değilim Ama Elektronik Cihaz Kaçakçısıyım»

1979 yılının Nisan ayının 16'ncı günü sabah erken saatlerde başlayan «Babalar Operasyonu» sonunda yakalanan sanıkların bir kısmı polise çok ilginç ifadeler verdiler. «Çayıroval» olarak bilinen Osman Imamoğlu'nun ev ve işyerinde geçen defterlerde kaçakçılık yoluyla kazanılan paraların bölümü ile ilgili kayıtlara rastlanmıştı. Polis sordu :

«Bunlar, silâh kaçakçılığı ile ilgili notlar değil mi?»

«Çayıroval» çok sakindi. İstifini bile bozmadan karşısındakini yanıtladı:

«Onlar, sigara kaçakçılığı ile ilgili payları gösterir, silâh kaçakçılığı ile ilgisi yoktur.»

Buna benzer yanıt «Kürt Abuzer» olarak tanınan Abuzer üğurlu'dan geldi. Uğurlu, evinde ve işyerinde ele-

geçen belgelerde yer alan kayıtların silâh kaçakçılığı ile ilgili olmadığını anlatmaya çalışırken şunları söylüyordu:

«Silâh ve mermi kaçakçısı değilim. Bu belgeler, 1977 yılı içinde İtalya'dan bir gemi ile getirtilerek İskenderun'dan soktuğum teyp, radyo ve elektronik cihaz ile ilgilidir. İskenderun'a gelen malı, 3 milyon kârla, Gaziantep'te Topal Halil'e devrettim.»

Bu ifadeleri veren, bu itirafları kendi ağızları ile yapan bu iki kaçakçının nasıl olurda serbest bırakıldığını sîzler gibi ben de merak eder, dururum. Evet, adamlar, açıkça «bizler kaçakçıyız» diyorlar, ancak serbest bırakılıyorlar. Nasıl iş bu?

Sigara kaçakçılığı yapmak suç değil mi? Suç.. Elektronik aygıt kaçakçılığı suç değil mi? Elbette suç.. Sahte pasaport taşımak suç değil mi?. Elbet, elbet suç.. Peki o zaman, Çayırovalı Osman niçin dışardaydı. Abuzer Uğurlu niçin serbest bırakılmıştı? Ve niçin Abuzer Uğurlu'nun «kaçak malları ona devrettim» dediği Gaziantepli Topal Halil ile ilgili bir soruşturma açılmamıştı?

1972 yılında Türkiye'ye sokulan 1500 silâhın teröristlerin eline nasıl geçtiği araştırılmıyor. Alman Hans, İbrahim Telemen'e silâh getiriyor. Telemen bu silâhları Kemal Ercan'a devrediyor. Kemal Ercan, aynı silâhları İsmail Yıldıran'a veriyor. İsmail Yıldıran da bu silâhları teröristlere ulaştırıyor. Ama İsmail Yıldıran bir türlü bulunamıyor.

1975 yılında Alman uyruklu Gunter Bock, silâhları Telemen ile «Nedim» adlı bir kaçakçıya getirdiğini söylüyor. «Nedim» bulunmuyor. Telemen de cezaevinden bir kaçakçı örgütü tarafından kaçırılıyor.

Abuzer Uğurlu ve Çayırovalı Osman İmamoğlıı, ayrı ayrı itiraflarda bulunuyorlar, ancak serbest bırakılıyorlar.

Yine «79 operasyonu» ile ilgili dosyaya kuşbakışı bakalım:

Telemen'in ihbarında adı geçen Haydarpaşa gümrük müdür vekili Ali Galip Kayıran'ın banka cüzdanlarında çok

yüklü hesaplara rastlanıyor. Ayrıca, özel telefonundan milletlerarası konuşmalar yaptığı ve bunun dikkat çekecek kadar çok olduğu saptanıyor. Saptanıyor ama şüphe o noktada kanıta dönüştürülmüyor.

Kayıran, daha önceleri Karaağaç gümrük kapısında görevliyken bir soruşturma sonucu Derince'ye aktarılıyor. Oradan da 1978 yılında Haydarpaşa gümrük müdür vekilliğine getiriliyor.

Kayıran'ın birtakım çevrelerce kayırıldığı anlaşılıyor. Kayıran, hakkındaki kuşkulara karşın yine de en duyarlı yerlere getiriliyor. Üstelik, bir devlet memurunun erişemeyeceği bir yaşam düzeyi tutturuyor. Bu operasyon sonucunda banka hesaplarındaki paraların hesabını kimse sormuyor.

İstanbul Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'nce tutuklanan sanıklar, hakim Albay Metin Taran'ın başkanı olduğu Birinci Ordu Mahkemesi'nce salıveriliyor. Dosya görevsizlik kararı ile İstanbul savcılığına gönderiliyor. Çünkü, askerî yargıtay, «silâh ve mermi, sıkıyönetime neden olan eylemcilere satılmadıkça, bu gibi suçların sıkıyönetim kapsamı dışında tutulmasına» karar vermiştir. Sıkıyönetim askerî savcılığı da bu karara dayanarak dosyayı İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na göndermiştir. Bir tek koşulla: Abuzer Uğurlu'nun tutukluluk halinin devamı koşulu ile.. Ancak, bu koşul da sivil mahkemece kaldırılır ve Abuzer, bu ifadelerine karşın serbest bırakılır.

Bu aktardıklarıma inanmıyor olabilirsiniz. Hele hukukçu iseniz «bu ifadeleri veren sanıklar nasıl serbest bırakılır» diye sorarsınız, çünkü aynı soruyu ben de soruyorum.. Soruyorum, ancak bir yanıt alamıyorum!

Şu yukarıda aktardıklarıma okuyucularımı inandırabilmek için olayla ilgili görevsizlik kararının bir bölümünü birlikte okuyalım :

«Sanıklardan Abuzer Uğurlu yapılan sorgusunda silâh ve mermi kaçakçılığı iddiasını inkâr ederek mevcut belgelerin 1977 yılı içinde İtalya'dan bir gemi ile getirti-

lerek İskenderun'dan kaçak olarak yurda soktuğu 9 bu* çuk milyon lira tutarındaki radyo, teyp ve sair elektronik cihazla ilgili bulunduğunu, yaptığı bu kaçakçılıktan elde ettiği çeşitli malı takriben 12 milyon liraya Kilis'te tüccar Topal Halil'e devretmiş bulunduğunu ifade etmiştir. Sanık Osman İmamoğlu, kendisinden ele geçen defterlerdeki kayıtların, dahil olduğu sigara kaçakçılığına veya sigara kaçakçılığı yapan arkadaşlarının hissesine düşen zararı anlatmalarından sonra tutulmuş notlara ilişkin olabileceğini ifade etmiştir. Sanık Ali Galip Kayıran'ın mevcut belgelerden, banka cüzdanlarından elde edilen nakit paradan, muhtelif telefonlarla yaptığı milletlerarası ve faturası yüksek telefon görüşmelerinden hakkındaki ihbarın şayanı tetkik olduğunu sonucu çıkarılmakta ve kendisi tarafından bunun aksi bir açıklama yapılmamaktadır..»

Albay Refik Karaa. bununla da yetinmeyip, görevsizlik kararında şu şüpheli noktaya da değinmekten kendini alamıyor:

«Sıkıyönetim Adli Müşavirliğinin 27.4.1979 ve 23.5.1979 günlü yazıları ile gönderilen ve MAMU 200546 numaralı kontaynarın kaybolması ile ilgili ihbara muhtevi 21.4.1979 ve 9.5.1979 tarihli mektuplarda öne sürülen iddia ve ihbar da aynı ölçüde tahkike değer bir konu teşkil etmektedir.»

Görevsizlik kararında, nelerin yapılması da tek tek sıralanmaktadır. Ancak, askerî savcının tek tek saydığı bu konularda araştırma yapılmadığı gibi, olayın o tarihteki tek tutuklu sanığı da serbest bırakılıyor ve olayın bir aşaması böylece noktalanıyordu.

Millî Savunma Bakanlığı Soruşturma Açıyor

«79 Operasyonu» sonucunda İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nce tutuklanan sanıklar, Birinci Ordu Mahkemesi'nce salıverilince Millî Savunma Bakanlığı Askerî Adalet İşleri Başkanı Hakim General Haydar Tuncay'ın emri ile bir kovuşturma açıldı. Soruşturma Millî Savunma Bakanlığı Askerî Adalet Teftiş Kurulu Başkanı Hakim General Muzaffer Gucur tarafından yürütüldü.

Hakim General Gucur, yaptığı kovuşturma sonunda, tahliye kararı veren Birinci Ordu Askerî Mahkemesi yargıçları hakkında dâva açmayı gerektirir kanıt bulamadığını bildirdi.

General Gucur, salıverilme kararlarında mahkemenin •«takdir hakkı» sınırları içinde kaldığı kanısındaydı.

O yıl, soruşturmayı başlatan Hakim General Haydar Tuncay emekliye ayrıldı (*). Bir yıl sonra da General Gucur emekli oldu. Kararı veren Birinci Ordu Mahkemesi Başkanı Hakim Albay Metin Taran istifasını vererek, Darüşşafaka Cemiyeti'nde genel sekreter olarak göreve başladı. Birinci Ordu Savcısı Yarbay Yaşar Değerli de Samsun yakınlarında geçirdiği bir trafik kazasında yaşamını yitirdi.

(*) 12 Mart döneminde Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavirliği görevinde de bulunan hakim General Muzaffer Gucur, emekliye ayrıldıktan sonra avukatlığa başladı. Askeri Adalet İşleri Başkanı hakim General Haydar Tuncay da emekli olduktan sonra 12 Mart döneminin yiğit ve soylu yargıcı Albay Remzi Şirin ile birlikte Ankarada avukatlığa başladı. Emekli olur olmaz, bir süre Başbakanlık müşavirliği yayan General Tuncay. 1979 yılında bir gün Başbakanlıkta, kendisi gibi Başbakanlık müşavirleri olan emekli Korgeneral Şahap Yardımoğlu, Erim hükümeti bakanlarından Selâhattin Babüroğlu ve sonradan Ulusu hükümetinde Milli Eğitim Bakanı olan Haşan Sağlam'm yanında bu soruşturma ile ilgili ilginç olaylar anlatmıştı.

«79 operasyonu» ile gözaltına alınıp da tutuklanan sanıkların savunmalarını, 12 Mart döneminde görev yapmış emekli askerî yargıçlar üstlenmişlerdi. Emekli albay Ferruh Şenerdem, emekli albay Coşkun Dündar ile birinci ordu eski yargıcı albay Sırrı Akbay!

Evet, sanıkların tümü serbest bırakılmıştı. Bunlardan biri, Haydarpaşa gümrük müdür vekilinin salıverilmesinden hemen sonra, kendisini bu olay nedeniyle gözaltına alıp, sorgusunu yapan başkomiseri bir gazinoda görünce, garsonu çağırıp, başkomisere kartını iliştirdiği bir şişe viskiyi yolluyor; bu tavrı ile başkomisere «görüyorsun ya yine hayatıma devam ediyorum» diyordu.

Başkomiser, sert bir tavırla garsonu geri çevirdi. Kayıran, hafifçe gülümseyerek önündeki viski bardağından bir yudum aldı. Demek istediğini demişti.

Evet, Kayıranların ve kayrılanların dünyası devam ediyordu. Ediyordu, edecekti!

Abuzer Uğurlu İnterpol Tarafından Aranıyor

Silâh kaçakçısı olmadığını, ancak elektronik aygıt kaçakçılığı yaptığını itiraf eden Abuzer üğurlu'nun Süleyman Necati Topuz ve Uğurcan Elmas ile birlikte 1450 kg. uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmak suçundan arandığı İnterpol tarafından resmî yazı ile Türk emniyetine bildirildi. Her üç sanık da Federal Alman polisince aranmaktaydı.

İnterpol'den bir kişi hakkında bilgi gelince dosyanın Emniyet Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerince ele alınması gerekmektedir. Büyük olasılıkla da böyle olmuştur.

Bu bilgilerin sahibi General Tuncay, ne yazık ki, 1981 yılında bir trafik kazası sonunda yaşamını yitirdi. Yaşasaydı, örneğin «BabaZar *Operasyonu*» *ile ilgili davada kimbilir ne ilginç açıklamalar yapacaktı! General Haydar Tuncay'ı saygıyla ve rahmetle anıyorum.*

CONFIDENTIEL
A l'usage exclusif de la police et de l'autorité judiciaire

UGURLU

Abuzer

Né le 6 mars 1943 à PUTURGE/Malatya (Turquie)
Fils de UGURLU HUseyin
Marié

IDENTITE INCERTAINE - NATIONALITE TURQUE INCERTAINE

PROFESSION : Commerçant

NOM D'EMPRUNT : Attila

SIGNALEMENT : Voir Photo - Parle Turc, Kurde

RENSEIGNEMENTS COMPLEMENTAIRES : Considéré comme responsable du transport d'une très grande quantité de résine de cannabis du Liban en République Fédérale d'Allemagne qui a été saisie à WUERZBURG (RFA) le 26.2.1979.

MOTIF DE LA RECHERCHE : Est recherché pour avoir participé au mois de juin 1978 à un transport de résine de cannabis entre la Syrie et les Pays-Bas via la République Fédérale d'Allemagne. Environ 4450 kg. de cette drogue ont été saisis à EINDHOVEN (Pays-Bas).
UGURLU avait pour complices les nommés : - TOPU / Necati Süleyman, objet de la notice internationale de recherches No. 796/79 A-275/1979. - ELMAS Ugurcan, objet de la notice internationale de recherches No. 794/79 A-273/1979.
Fait l'objet du mandat d'arrêt No. I Gs 1905/79 délivré le 19 juillet 1979 par les autorités judiciaires de WUERZBURG (R.F.A.) pour infraction à la législation sur les stupéfiants.

L'EXTRADITION SERA DEMANDEE EN CAS D'ARRESTATION DANS TOUS LES PAYS, SAUF EN TURQUIE.

MOTIF DE LA DIFFUSION : Effectuée à la demande des autorités de la REPUBLIQUE FEDERALE D'ALLEMAGNE en vue de découvrir sa retraite. En cas de découverte dans tous les pays, sauf celui désigné ci-dessus, procéder à son arrestation préventive et aviser : Bundeskriminalamt, Thaerstrasse 11, Postfach 1820, 62 WIESBADEN I (INTERPOL WIESBADEN) (Réf. IP 3-2 - D 16473 du 22.10.1979) ainsi que l'O.I.P.C.-INTERPOL, Secrétariat Général, 26 rue Armengaud, 92210 SAINT CLOUD (INTERPOL PARIS SG).

O.I.P.C. PARIS (S.G.)
Novembre 1979

n° du dossier 795/79
n° de contrôle A-274/1979

Abuzer Uğurlu İnterpol tarafından da aranıyor.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmak, Türk Ceza Yasasının 403'üncü maddesine göre «on yıldan aşağı olmamak» koşulu ile ceza yaptırımına bağlanmıştır. Yine Türk Ceza Yasasının 5 inci maddesine göre «üç yıldan eksik olmayan şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezayı müstelzim cürmü» yabancı memleketlerde işleyen ve Türkiye'de bulunduğu anlaşılan Türk uyruklu kişiler hakkında kamu davası açılması gerekmektedir. Yasa, bu denli açıktır.

Yasadaki bu açıklığa karşın Abuzer Uğurlu hakkında herhangi bir işlem yapılmamıştır. Böyle bir yasal işlem yapılmadığı gibi «ben elektronik aygıt kaçakçısıyım» diye itirafta bulunan Uğurlu salıverilmiştir. Sanki yasalarımızda elektronik aygıt kaçakçılığını yaptırıma bağlayan maddeler yokmuş gibi!

Bu akıl almaz ayrıcalık Abuzer Uğurlu'yu yıllarca korumaya yetmiştir.

Süleyman Necati Topuz, Uğurlu Ailesine Cephe Alıyor

Süleyman Necati Topuz, eski bir sendikacıdır. Kaltex firmasında işçi olarak çalışmış, bir ara Petkim İş Sendikası yürütme kurulu üyeliğinde de bulunmuştur. 1965 yılında, Kaltex şirketinin bir gizli raporunu basına ulaştırmış; sendikal çevrelerde kendine göre bir yer edinmişti. 1970 öncesi çalışmak üzere Almanya'nın Münih kentine giden Süleyman Necati Topuz, burada, kaçakçılık şebekeleri ile ilişki kurmuş ve Abuzer Uğurlu ile çalışmaya başlamıştır.

Bundan sonrası pek ayrıntılı biçimde bilinemiyor. Topuz'un 12 Mart döneminde bir ara Türkiye'ye geldiği sıkıyönetimce tutuklandığı da öğreniliyor ama başka bir bilgi elde edilemiyor.

Süleyman Necati Topuz ile Uğurluların aralarının açık olduğunu, Topuz'un İstanbul Emniyet Müdürlüğü es-

ki müdürü Korkut Önder ile İstanbul Savcılığına ve **bana** gönderdiği mektuplardan anlıyoruz.

Süleyman Necati Topuz'un, Federal Almanya Postfach 2969 8580 Bayreuth adresinden Korkut Önder'e gönderdiği 24 Ekim 1980 günlü mektup ile şu ilginç olaylar anlatılmaktadır:

«6 Mart 1977 tarihinde Kalotina'da (Bulgar-Yugoslavya hududu) Bulgar gümrüğünce Alman plakalı bir TIR kamyonunda 1900 kg. esrar yakalanmıştır. Bu esrarın sahipleri Abuzer, Ahmet, Sabri, Mustafa Uğurlu kardeşlerdir. Muhtemelen Idris Özbir de (Kürt Idris lakaplı kişi) bu malın sahiplerindendir. Bu kaçakçılıkla ayrıca halen Almanya'da başka bir uyuşturucu madde suçundan tutuklu bulunan Aydın Altun, halen Türkiye'de bulunduğunu tahmin ettiğim Coşkun (soyadı bilinmiyor, lâkabı Abaza) ve Kilisli Mahmut Ercivan ile ilgilidir. Yine bu suçla ilgili olduğu için mezkûr TIR kamyonu sahibi halen Almanya'da aynı suçtan hükümlüdür.

Yukarıda zikredilen esrarla, Mart 1977 ayı içinde Kaptan Andrevo da (Türk - Bulgar hududu) Bulgar gümrüğünce bir Türk kamyonunda 650 kg. civarında esrarla yakalanmıştır.

Muhtemelen bu esrarlar, Bulgarlarca Uğurlu kardeşlere satılmıştır. Yine muhtemelen bu esrarlar Temmuz 1977'de tren vagonları ile (dört vagon Münih - Konya işçi nakil eşyası) Konya'ya nakledilmiştir. Yine muhtemelen bu esrarlar Türk TIR kamyonları ile Ekim veya Kasım 1977'de Hollanda'ya nakledilmiştir. Yine muhtemelen Aydın Altun ve Coşkun (Abaza) tarafından 650 kg.'lık bölümü Meeuvvis Van Lonkhuijzen'e, diğer 1900 kg.'lık bölüm Kel Yusuf adlı kişiye satılmıştır. Yine muhtemelen 1900 kg.'lık bölümün tamamı veya bir kısmı Hollanda polisince yakalanmıştır.

Bu suçla da muhtemelen halen Almanya'da bir başka suçtan tutuklu bulunan Faruk Mahmudoğlu ve bu kişinin akrabası olup halen gümrük teşkilâtında görevli ol-

duğunu duyduğum Mesut isimli kişiler ilgilidirler. Yine bu suçla halen Sofya'da olduklarını tahmin ettiğim Selâhattin Güvensoy, Fikri Kocakerîm ve Cemşit Şakuyan isimli Iranlı da muhtemelen ilgilidir.»

Bu mektuptan anlaşıldığı gibi, Süleyman Necati Topuz ile Abuzer Uğurlu, daha doğrusu Uğurlu kardeşler arasında büyük bir çatışma söz konusudur.

Topuz, 24 Ekim 1980 günlü mektubuyla da şu ihbarı yapmaktadır:

«Sayın bay savcı,

a) İstanbul, Bahçeiievler, Ziya Paşa Sokak no: 9'da mukim babam Yusuf Topuz, 23.3,1970 tarihinde anî ve üç günlük kısa bir rahatsızlığı müteakip ölmüştür.

b) İstanbul, Fatih, Nevşehirli İbrahim Paşa Caddesi no: 35 ve Almanya Münih, Kreiller str 104 adreslerinde mukim kayınbiraderim Mehmet Ömer Topal henüz nedeni tarafımdan kesin olarak bilinmeyen bir sebeple 23 Mayıs 1979 tarihinde Sofya'da ölmüştür.

Ancak şimdi edinmiş olduğum bazı bilgilerden ötürü babam Yusuf Topuz ve kayınbiraderim Mehmet Ömer Topal'ın ecelleri ve kaza sonucu ölmeyip cinayete kurban gitmiş olmaları kuvvetle muhtemeldir.

Bu muhtemel cinayetler, Abuzer Uğurlu, Mustafa Uğurlu, Ahmet Uğurlu ve halen Aksaray, Softa Sinan Sokak Ulukaya apartmanında mukim Ramazan Üldes tarafından tertip edilmiştir.

Ayrıca bu cinayetlerin İbrahim Telemen isimli bir eski silâh kaçakçısının geçen yıl İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na yazılan bir ihbar mektubunu müteakip ölü bulunmasıyla ilgili olduğu ortaya çıkacaktır.»

29 Ekim 1980 tarihli mektubunda Topuz, Telemen olayı ile ilgili olarak da şunları yazmaktaydı:

«İbrahim Telemen diye kendisini size telefonla tanıtan kişi acaba gerçekten İ. Telemen miydi? Başka biri olabileceğini düşündünüz mü? Olamaz mı?

İ. Telemen, size bulunduğu yeri bildirmiş miydi? Bildirmediğini garanti edebilirim size. Öyleyse niçin bildirmemişti acaba? Niçin kaçınmıştı? Çünkü size İ. Telemen telefon etmemişti. Bence böyle. Acaba siz ne fikirdesiniz?

Size ve sıkıyönetime yazılan ihbar mektuplarını acaba İ. Telemen kendi mi yazmıştı? Başka bir kişi tarafından yazılmış olamaz mı? Bence bu mektup ve telefonlardan I. Telemen'in haberi bile yoktur. Ama öldürülmüştür. Hem de bizzat Uğurlu ailesi tarafından. Benim kanaatim budur. Hem de niçin biliyor musunuz? Bana bir mesaj gönderebilmek için Uğurlu ailesi öldürmüştür. Tabii yalnız mesaj için değil, listeyi geniş isimlerle doldurmakla kendi taifesini alârma geçirmiş, tehlikeden haberdar etmiştir.

Bu işlerde hayli tecrübem var. Yanıldığımı sanmıyorum. Hatta bu tertibin bizzat Mustafa Uğurlu tarafından hazırlandığını da söyleyebilirim.»

Süleyman Necati Topuz'dan daha önce de bir mektup almıştım. 3 Ekim 1980 tarihli mektubunda Topuz şunları yazmaktaydı:

«1975 yılından bu yana Türk mafyası içinde bulundum. İbrahim Telemen'in öldürüldüğü günlerde Sıkıyönetim Komutanlığına gönderdiği ihbar mektubunda ismi geçenlerin bir ikisi müstesna hepsini şahsen ve yakinen tanırım. Bunların en büyükleri ile beraber çalıştım. Yakın zamanlara kadar Avrupa'dan ve Sofya'dan işlerini yönettim. Aynı zamanda hısımlığım da vardır. Bu sebeple tesbit ve teşhis ettiklerimde ve de anlattıklarımda hiçbir tevatür payı olmadığına inanmanızı isterim.

Küçük satıcılar müstesna, Türkiye'de silâh kaçakçılığı yapan bir kaçakçı türü yoktur, kaçakçı vardır. Aslında bu da dışa karşı zevahiri kurtarmak, kanundan kaçabilmek için bir görünüştür. Büyük kaçakçı olarak tanınanlar, kabadayılar, birtakım politika esnafı, birçok tüccar, armatör, polis ve gümrük şefleri, silâh kaçakçılığı-

nın ortaklarıdır. Bunlar, sigaradan ağır silâhlara, kozmetikten fabrika makinalarına, beyaz kadın ticaretinden beyaz zehir kaçakçılığına kadar her işi yapmaktadırlar. Sermaye finansmanı ve işin organizasyonu çok kişi tarafından yapılmaktadır. Tabii kâr ise daha fazla kişi arasında taksim edilmektedir. Bu sebeple bu bir MAFİA'dır.

Türk Mafiası Bulgar gizli servisinin mutlak bir yönetimi ve denetimi altındadır. Bulgar gizli servisi, Türk Mafiasını ayrılmayacak şekilde kendisine bağlamıştır. Zira Bulgaristan'da, kaçakçılara, sigaradan ağır silâhlara kadar herşey Kintex isimli Bulgar devlet şirketi tarafından satılır. Bulgaristan'a transit olarak getirilen herşey bu şirket aracılığı ile tekrar export yapılır. Kaçakçılar (Mafia) Bulgaristan'la olan her türlü ilişkisini bu şirket aracılığı ile kurmak zorundadır. Bu şirket ise aslında Bulgar gizli servisinin bir kuruluşudur, koludur...»

Süleyman Necati Topuz, daha sonra, 1972 ve 1973 yılında kaçırılan iki THY uçağının Mafia tarafından kaçırıldığını, 1972 yılında Ünye'deki radar üssünde görevli Ingiliz ve KanadalI teknisyenlerin kaçırılması olayında Mafya'nın parmağı olduğunu yazmaktadır.

Topuz'un yazdıkları bunlarla da bitmiyordu. Topuz, Türk siyasal hayatında tanınmış iki politikacının da adlarını vermekte, bunların «Mafya'nın altın çocukları» olduğunu söylemektedir (*).

Bu mektubu okuyunca, 1979 yılının son aylarında İstanbul'da çok önemli bir siyasal toplantıda bulunan bir politikacının, o toplantıda bulunan milletvekillerinden birine, «motele girerken bazı karanlık tipli adamlar gördüm, kim bunlar Allahaşkına» diye sorduğunda bu milletvekilinin «bizim ağanın adamlarıdır, tedbir için geldi-

(*) Bu politikacılardan biri önemli bir bakanlıkta da bulunmuştu. Mektubun Cumhuriyet gazetesindeki köşemde yayınlanması üzerine aleyhime tazminat davası açtı. Ankara 2. Asliye Hukuk Yargıcı Sayın Tahir Kanık, 82/974 sayılı kararı ile bu politikacıya 75 bin TL. ödememe karar verdi.

!er» dediğini ve bunun da bu politikacı tarafından bano aktarıldığını anımsayıp uzun uzun ve acı acı düşünmüştüm.

Topuz'un gönderdiği bilgiler, Mehmet Ali Ağca'nın Papayı vurmasından sonra daha da ilginçleşmişti. Topuz, bana gönderdiği bir mektubunda, Ağca'ya pasaport veren Ömer Marsan'ın Uğurlu ailesi ile ilgili bir kaçakçı olduğunu, Marsan adı ortaya çıkmadan çok önce Marsan hakkında Sofya Büyükelçiliğimizde müsteşar Cihat Alpan'a şu bilgileri verdiğini belirtiyordu:

Topuz'un Alpan'a yazdığı mektubun bir bölümünü aktarayım :

«Ömer Marsan isimli Türk vatandaşı 1977 yılı yazı sonlarında Sofya konsolosluğumuza müracaatla geçerliliği sona eren pasaportunun temdidini istemişti. Ancak konsolosluğumuz aldığı bir ihbar ve istihbarat sonucu bu talebi yerine getirmemişti. Ayrıca bu kişi hakkında edindiği bilgiyi Ankara'ya bildirmişti. Bu sebeple güvenlik örgütlerimiz Türkiye'de Ömer Marsan hakkında araştırma ve soruşturma yapmıştı. Gerçekte Ömer Marsan anarşist veya terörist değildir. Politika ile uzaktan - yakından hiçbir ilgisi yoktur. Bu ihbar ve dedikodu konsolosluğumuzu yanıltmak için bizzat Bulgar gizli servisi İle müştereken çalışan Uğurlu ailesinin adamları tarafından yapılmıştır.

Filhakika Ömer Marsan, Uğurlu ailesi hesabına çalışan yetkili temsilcileri Fikri Kocakerim'in yardımcısıdır.»

Süleyman Necati Topuz'un, Papa'nın vurulmasından sonra bana gönderdiği mektubun ilgili bölümünü aktarıyorum :

«Bu kişi Uğurlu ailesi hesabına (özellikle Ahmet ve Mustafa Uğurlu Kardeşlere) çalışan biridir. Ömer Marsan, Fikri Kocakerim ve Selâhattin Güvensoy isimli diğer kişilerle birlikte Bulgaristan ve diğer Avrupa ülkelerinde Uğurlu ailesinin işlerini yönetir... Zira Ömer Marsan ayak altında dolaşan orta malı bir kaçakçı değildir.

Ancak ve ancak Ömer Marsan İstanbul'dan Uğurlu ailesinden aldığı bir talimatı ve görevi yerine getirmiş olabileceği düşünülebilir.»

Kaçakçı Topuz'un sözünü ettiği Selâhattin Güvensoy'dan, ne büyük rastlantı ki, daha önce Telemen de söz etmiş ve Selâhattin Güvensoy'un Uğurlu hücresinde çalıştığını mektubunda bildirmişti.

Milliyet Gazetesi başyazarı Abdi Ipekçi'yi, Oral Çelik ve Mehmet Şener ile beraber planlayıp öldüren Mehmet Ali Ağca tutuklu bulunduğu Maltepe - Kartal Askeri tutukevinden kaçırıldıktan sonra bir süre Bulgaristan'da kalmış; burada kaçakçı Marsan ile tanışmıştı.

Papa'yı vurduktan sonra Roma savcılığında verdiği yazılı ifadenin bir yerinde (dosya dizininde s. 66) Ağca Ömer Marsan ile tanışıklığını şöyle anlatmaktaydı:

«Türkiye'den 10-15 temmuz arası Bulgaristan'a geçtim. Fotoğrafını değiştirdiğim bir pasaportla.. Sofya'da yaklaşık 40 - 50 gün arası otel Vitoşa, Hotel Moskova Park, Sofia Grand, Hotel Balkan Grand ve Otel Novotelde kaldım. Bu arada otel Vitoşa'da Ömer Marsan ile tanıştım. O zaman 911 no lu odada kalıyordum. Sofya'ya daha sonra Muhammed Ön adlı Suriyeli, gazetecilik yüksek öğrenimi gören bir kişiyle çalıştım. Dolar, mark karaborsacılığı yapıyordu. Daha sonraları kendisine, bana bir tabanca bulup, bulamayacağını sordum. Bulgaristan dışarısına çıkarmak istediğimi, bulacağını söyleyip 1000 Alman Markı karşılığı bu silâhı satın aldım. Daha sonra Ömer Türkiye'de karaborsacı dostları olduğunu söyledi, parayı ödersem Türk pasaportu aldırıp, Bulgaristan'a kadar getirteceğini söyledi. 4 fotoğrafla 60 bin karşılığı mark ödedim. Türk - Bulgar yolunun onun için kolay olduğundan sınırdan resmini ve parayı Türkiye'ye gönderdiğini pasaportun en geç bir ay içerisinde olacağım söyledi. Daha sonra pasaportumda yazılı tarihte Bulgar sınırından bir Türk otobüsüne binerek Bulgaristan'dan ayrıldım, Belgrat'da indim.»

Süleyman Necati Topuz, bu itadelerin bölük pörçük gazetelere yansıması üzerine başvuruda bulunuyor ve bu bilgileri veriyor.

Süleyman Necati Topuz'un bu mektubu ile birlikte bir başka gerçek daha ortaya çıkar. Ağca, Sofya'da Vitoşa oteli 911 numaralı odada kalmıştır. Kendi el yazılı ifadesine göre Ağca, pasaportu, Ömer Marsan adındaki bir kaçakçıdan almıştır. Topuz'a göre Marsan, Abuzer Uğurlu'nun adamıdır.

Ağca'nın Sofya Vitoşa otelinde kaldığı günlerde, bir başka ünlü kaçakçı Bekir Çelenk aynı otelin 1078 numaralı odasında «Necati Çelik» sahte adıyla kalıyor ve otel lobisinde adamları ile birlikte viskiler açtırıp, garsonlara bol bahşişler dağıtıyordu.

Bekir Çelenk'in kaçakçı Marsan ile birlikte katil Ağca ile aynı otelde aynı günlerde kalmış olması herhalde çok büyük bir rastlantıdır.

Bu rastlantıdan herhangi bir elle tutulur, somut bir sonuç çıkarmıyorum.

Yalnızca bu ilginç rastlantıyı saptayarak bir an için «acaba?» diye düşünüp, geçiyorum.

Süleyman Necati Topuz'un yazdığı olaylar, birer düş ürünü mü, yoksa gerçek mi, bunları bilemiyorum. Ben yalnızca, konu ve belgeleri kamuoyuna yansıtarak ilgililerin bu gibi olayları araştırmalarına katkıda bulunmak istiyorum.

Süleyman Necati Topuz, Almanya'da tutukludur (*).

(*) Süleyman Necati Topuz, Gümrük ve Tekel eski Bakanlarından Tuncay Mataracı'nm bakanlık dönemi ile ilgili soruşturmaları yürüten Soruşturma hazırlık Komisyonu Nurnberg Başkonsolosluğu aracılığı ile Topuz'un ifadesini aldı. Topuz, verdiği ifadede Mataraciyı suçladı. (Komisyon raporu s: 19). Topuz'a Mataracı davası ile ilgili sorular sorulduğu için büyük olasılıkla ifadede yukarıda aldığım mektupların değindiği olaylara yer verilmedi. Topuz daha sonra yurttaşlıktan çıkarıldı. Türkiye'deki kaçakçılık olayları hakkında oldukça bilgi sahibi olduğu sanılan Topuz'un gereken işlemler ta-

Adresi bellidir. Bu ûdres devlet yetkililerince de bilinmektedir. Topuz'u arayıp bulmak, yaşamını güvence altına almak ve anlattıklarından yararlanmak, artık devlet yetkililerine düşmektedir.

Bu konuyu noktalarken şu son bilgiyi de aktarayım: Genelkurmay Sıkıyönetim Askerî Hizmetler Koordinasyon Başkanlığı 24 Ocak 1981 günü yayınladığı duyuru ile Topuz'un belli bir tarihe kadar yurda dönmesini, dönmemesi halinde yurttaşlıktan çıkarılacağını duyurmuştur. Onunla birlikte, Abuzer Uğurlu'nun ve yine Topuz'un mektuplarında adı geçen Sofya'da yaşayan kaçakçı Fikri Kocakerim'in!

*marnlanarak yurda getirilmesi ve ayrıntılı ifadesinin alınmasında çok büyük yarar vardır. Topuz'un ifadesi, *Babalar Operasyonu» adı verilen soruşturmaya da ışık tutacaktır. Telemen ölmüştür ama Topuz yaşamaktadır. Mafya'nın Mafya aleyhinde ifade verecek bu tek üyesinin konuşturulmasmda sayısız yarar vardır.*

«BABA» HÜSEYİN UĞURLU İLE GÖRÜŞÜYORUZ

En sonunda, Pötürgeli gümrük hamalı Hüseyin Uğurlu ile karşı karşıyayız. Görüşmek istediğini bildirmişti; görüşüyoruz. Cumhuriyet'in Ankara bürosundayız. Odada "ben, Hürriyet Gazetesinden Cüneyt Arcayürek, Milliyet Gazetesinden Orsan Öymen, Cumhuriyetin Ankara temsilcisi Haşan Cemal, Hüseyin Uğurlu ve Uğurlu'nun avukatı Nevzat Özgen bulunuyor.

Uğurlu'ya bakıyorum. Uzun boylu, ak saçlı, sevimli bir ihtiyar. Birşeyler anlatmaya çalışıyor, ancak Türkçeyi güçlükle konuşuyor. Avukatı Özgen, «tercümanlık» görevi de yapıyor. Arasıra «yani» diyor, «Ağa şunu söylemek istiyor».. Sonra da «ağa» nın söylemek istediklerini, kısa ve öz biçimde özetliyor. Belli ki yetenekli bir avukat.

«Ağaya baba deniyor. Ağa, olsa olsa fakir babasıdır, başka ne babası olacak, bakın bu adam yeraltı dünyasının babası olabilir mi?

Ağa, avukatının sözlerini can kulağı ile dinliyor; arada söylenenleri onaylıyor:

«He ya, he ya.»

Avukat Özgen anlatıyor:

«Ağa, 12 Mart döneminde de yargılandı, ancak beraat etti, geçenlerde gözaltına alındığında yanında sadece bir ruhsatlı tabancası ve 25 tane mermi çıktı. Bu işlerle hiç ilişkisi yoktur, ne babası kardeşim, işte görüyorsunuz.»

Ağa gülüyor; sonra başını sallıyor:

«He ya, he ya.»

Üzerinde çok şık bir palto, İngiliz kumaşından elbisesi, şık ayakkabıları var. İçimden kendi kendime sesleniyorum :

— Hey Pötürgeli hamal Hüseyin hey...

Avukat devam ediyor:

«Ağa, fakir babasıdır. Açları doyurur, herkese yardım eder. Pötürge'de de bir cami yaptırıyor. Emniyet Genel Müdürü Rafet Küçüktiryaki ile de bu vesile ile tanıştılar. Başka ne tür ilişki olabilir?»

Haşan Cemal, Arcayürek ve Orsan Öymen can kulağı ile dinliyorlar. Ben avukatın sözünü tamamlamasın» beklemeden soruyorum :

«Peki Abuzer?»

Avukat çok sakin :

«Ben, sadece ağanın avukatıyım. Sözlerim sadece ağa ile ilgilidir.»

«Baba» atılıyor:

«İpini ben çekerim?»

Anlamazlıktan gelip, soruyorum :

«Kimin?»

«Abuzer'in, he ya, görüşmeyiz, ha geçenlerde kumar oynamış, borç yapmış, benden istediler, 45 milyon, vermedim,»

Arcayürek, ben ve Öymen aynı anda atılıyoruz:

«Beş milyon mu?»

Hüseyin ağa, çok sakin, bozuk Türkçesinden anlayabildiğimiz kadar kesin rakamı açıklıyor:

«Kırkbeş milyon.»

Birbirimize bakıyoruz. Avukat Özgen, durumu anlayıp, belge ve dosya üzerinden açıklamalarını sürdürüyor.

«Hüseyin ağa, artık elini ayağını çekmiştir bu işlerden, biliyorsunuz, başına bir de iş geldi, kaçırdılar, az kalsın öldürüyorlardı.»

Soruyorum:

«Nevzat Bey, kimdi bu kaçıranlar, iyice anlaşıldı mı?»

Hüseyin Ağa, «Aman aman» diyor, «O Kürtler, çok fena, onlar yaptılar, onlar adam tuttular.»

Sonra ısrarla bir konu üzerinde duruyor:

«Beni kaçıran araba kimin arabasıydı?»

Hüseyin Uğurlu, İstanbul'un Kadıköy yakasında, İngilizce, Fransızca, Almanca dersleri veren bir dil okulunun sahibi ama kendisinin Türkçesi pek kıt. Arada aklıma takılan soruları soruyorum :

«Yahu ağa, 1972'de İstanbul'da hapis yattığın cezaevinin komutanını okuluna müdür yapmışsın, öyle mi?

«Eyi davranmıştı, hastaydım o sıralar, ilâç getirdi. Çıkınca da baktım emekli olmuş, yanıma aldım.»

«Ya.»

Konuşmamız böyle sürüyor. Dayanamayıp soruyorum:

«Yahu Hüseyin Ağa, senin bu işlerle hiç ilgin yok mu?»

Hüseyin Ağa çok samimi:

«Valla, baz morfin bir, silâh işi iki, el sürmemişem, hiç karışmamışam. Ama viski, sigara işleri, memleket ehteyecağıdır, çoluk çocuk ister, eskiden bir miktar yapmışız.»

Avukat, hemen devreye giriyor:

«Hüseyin ağanın bu işlerle hiç ilgisi yoktur. Mahkeme kararları da ortadadır. Ricamız, ağanın adından söz etmeyin, bakın geçen yaz kaçırıldı, az kalsın öldürülecekti.»

Pötürgeli hamal Hüseyin, yani, basının «Mafya babası» olarak tanıttığı «hamal Hüsso», nasıl olur da bugün milyarlık bir servetin sahibi olurdu? Tahtakale'de Asrî Han, Kristal Han ve Şark Han'larını ve Bağdat Caddesi'ndeki «Batı Diller Merkezi» ni. Altunizade'deki köşkün ve daha bilemediğimiz bir sürü taşınır ve taşınmaz malı «hamal Hüseyin» nasıl satın almıştır?

Bir fikir edinmeniz için yazayım: Hüseyin ağa oğullarına, yalnızca Tahtakale'deki Şark Han'ı, 1977'nin parasıyla kırk milyona satın almıştır.

Nereden gelmektedir bu değirmenin suyu, nereden?

Hamallıktansa bir diyeceğimiz yok; dişinden tırnağından ayırıp, yapmıştır bu serveti!

Hüseyin ağa ile konuşurken aklıma bu konular ve bu konulara bağlı sorular geliyordu. Maliye müfettişi değildim, polis yetkilisi, sıkıyönetim görevlisi hiç değildim. Başka ne sorabilirdim. İşte karşımda sevimli bir ihtiyar duruyordu. Gerçekten öyle «hamal Hüsso» yarım Türkçesi ile çok sevimli bir adamdı.

«Hüseyin ağa Allahaşkına söyle, hiç mi ilgin yok şu işlerle, kahve, sigara vesaire falan?»

«Begim, dedim, bir baz morfine el sürmem, bir de silâha, silâhı getireni assınlar, ha, ben ip çekeyim.»

Avukatın getirdiği belgelere bakıyordum. Evet, daha önce tutuklanmıştı ama yargıtay kararı ile beraat etmişti. Evet, «79 operasyonu» ile gözaltına alınıp, tutuklanmıştı ama sonradan Birinci Ordu Mahkemesince salıverilmişti. Durum açıktı, hukuk açısından ne söylenebilirdi?

Avukat Özgen de bunları söylüyordu.

«Hüseyin ağa, masum bir insandır, Uğur Bey siz hukukçusunuz, durumumuz çok açık, bizi hukukçu olarak ;Siz iyi anlarsınız.»

Evet hukuk açısından böyleydi, ne diyebilirdim?

* * *

Hüseyin Uğurlu'nun kaçırılma olayı üzerindeki giz perdesi henüz kaldırılmış değildir. Kocaeli Birinci Ağır Ceza Mahkemesinin 1979/335 sayılı dosyasında işlem gören bu olayda Uğurlu'nun özel şoförü Yusuf Taylan ile beraber, Adnan Arslan, Ahmet Görel, Haydar Ümmetoğlu ve Kemal Yılmaz, Mehmet Mirza, Nazmi Felek ve Nurettin Kırbaç adlı kişiler yargılanmıştır.

İşin ilginç yanı, kaçırma olayını planladığı ileri sürülen Mehmet Mirza'nın, ünlü kaçakçı Hacı Mirza'nın yeğeni ve de Hüseyin Uğurlu'nun oğlu Mustafa Uğurlu'nun yakın arkadaşı olmasıdır.

Mehmet Mirza ile şoför Yusuf Taylan da bacanaktırlar.

Hüseyin Uğurlu'nun kaçırılmasından sonra Adnan .Arslan'ın Mustafa Uğurlu'ya yazdığı mektup «sizi, mini mini valiniz de kurtaramaz,» diye bitmekteydi. Kimdi bu vali?

Hüseyin Uğurlu'nun şaştığı kadar vardı. Çok garip, «çok karanlık işlerdi bunlar.

Hüseyin Ağa 1973 Yılında Tutuklanıyor

Kendisini «Jakobi» adıyla tanıtan Suriye uyruklu M. iAkil Çubukçı'nın Türkiye'ye sık sık girip çıkması ve zaman zaman da uzun süre kalması güvenlik makamlarının ■dikkatini çekmiş ve Çubukçı 1973 yılında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından gözaltına alınmıştı. Devlet güvenliğini ilgilendirdiği için «Jakobi» nin sorgusu büyük bir titizlikle yapıldı. Önceleri Çubukçı'nın «casus» olabileceği şüphesi vardı. Ancak, «Jakobi» gözaltına alındıktan sonra yaptığı açıklamalar, yetkilileri silâh kaçakçılığı üzerinde durmaya yöneltiyordu. Çünkü M. Akil Çubukçı, geçmiş on yıl içinde silâh ve mermi kaçakçılığı başta olmak üzere karıştığı ve bildiği bütün kaçakçılık olaylarını ince ayrıntısına kadar anlatıyordu. Hüseyin Uğurlu adı, bu ifadelerle ortaya çıktı. Gerçi polis, daha önce Uğurlu ailesi hakkında bilgi sahibiydi ama dava açmaya yarayacak kanıt elde edilmiş değildi; kimse de bu işlerin üzerine pek düşmüyordu.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcısı Hakim Yarbay Süleyman Yıldıran imzası ile açılan 18 Eylül 1973 gün ve 1973/212 sayı, 1973/184 esas ve 1973/100 karar sayılı davanın iddianamesinde Hüseyin Uğurlu ile birlikte, oğulları Mustafa Sabri ve Abuzer Uğurlu, Akil Çubukçı, Zihni İpek, Hacı Mirza, Süleyman Abdullahoğlu, Süleyman Şevket Yavuz, Sefer Bezal, Mustafa Mirza,

Ali Bezal, Mehmet Cantaş, Nusret Demir, Fahri Bank, Ömer Mirza, Nail Araz, Abdullah Şap, Hayrettin Yağcı, Necmettin Karadeniz, Nurettin Ormancı, Fahrettin Soysal, Süleyman İnan, Doğan Yonucuoğlu, Ali Yenigün, Mehmet Kapanoğlu da yargılanmıştı.

Dava tarihinde kaçak olan Abuzer Uğurlu'nun iddianamede yazılı adresi ilginçti:

«Abuzer Uğurlu, Sofya, Arh Milanov Sokak no: 18, Bulgaristan.»

İddianamede, verilen ifadelere göre değerlendirmeler yer alıyor. Yapılan saptamalara göre, bu toplu kaçakçılık çetesi, 1966 yılından 1973 yılına kadar, ülkemize 27 milyon 601 bin çeşitli mermi, 70 bin 731 çeşitli marka tabanca sokuyor.

Kaçakçılık olayının beyni Suriye uyruklu M. Akil Çubukçı ve Ermeni Garabet Serkis Abriyan'dır. Çete, Batı Avrupa'dan Bulgaristan'a, Bulgaristan'dan Türkiye'ye, Türkiye'den Suriye'ye kadar uzanmaktadır.

1966 ile 1973 arası Türkiye'ye bu çete tarafından tam kırkbeş kez silâh ve mermi sokulmuştur.

Bu olayları ve olayların yıl olarak yeraldığı zaman dilimlerini Hakim Albay Süleyman Yıldıran'ın iddianamesinden izleyelim :

A) 1966 yılı olayı:

1. Sanık Muhammet Akil Çubukçı'nın 1966 yılı Aralık ayı içerisinde, bilâhare yurt dışına çıkarılan yabancı uyruklu babası Hüseyin Çubukçı ile evvelden anlaşarak halen yurt dışında ikamet eden Garabet Serkis Abriyan adlı şahıs tarafından memlekete sokulan 150 adet Macar menşeli 7,65 mm.'-lik tabancayı İstanbul'daki Kent Oteli'ne naklettiği;

B) 1967 yılı olayları:

2. Sanık Muhammet Akil Çubukçı ile Garabet Serkis Abriyan ve Hüseyin Çubukçı, evvelden anlaşıp birleşerek yurt

dışından temin ettikleri 340 adet Map marka tabancayı otomobil ile 1967 yılında Türkiye'ye soktukları;

3. 1967 yılı Mayıs ve Haziran aylarında, sanık Muhammet Akil Çubukçı, Hüseyin Çubukçı ve Serkis Garabet Abriyan'ın önceden yaptıkları anlaşma üzerine, yurt dışından, *ilk Seferinde 340 ve diğer üç seferinde* ise 440'ar adet olmak üzere cem'an 1660 adet 7,65 mm. çapındaki Map, Beratta ve Çek yapısı tabancayı getirerek memlekete soktukları;

4. 1967 yılında, sanık Süleyman Şevket Yavuz ile sanık Süleyman Inan'ın, evvelce anlaşarak yurt dışından temin ettikleri yabancı menşeli 200.000 ilâ 300.000 adet 7,65 mm. çapındaki tabanca mermisini Türkiye'ye getirdikleri;

C) 1968 yıtı olayları :

5. 1968 yılı Ocak ayında, sanıklar Muhammet Akil Çubukçı, Nurettin Ormancı, Hayrettin Yağcı, Doğan Yüncüoğlu ve Mustafa Mirza önceden anlaşıp birleşerek, Selim Yonan, Garabet Serkis Abriyan ve Hüseyin Çubukçı adlı kişilerin ortaklığında her seferinde 900 adet olmak üzere *beş defada 4500* adet muhtelif marka ve çaplı tabancayı yurt dışından kamyonla memlekete soktukları;

6. 1968 yılı içerisinde, sanık Muhammet Akil Çubukçı'mn, Garabet Serkis Abriyan ve Hüseyin Çubukçı adlı şahıslarla evvelden anlaşmaları üzerine temin edilen 1000 adet 7,65 mm. çaplı muhtelif marka tabancayı TIR kamyonu İle yurt dışından Türkiye'ye soktuğu;

7. 1968 yılı yaz aylarında, sanıklar Muhammet Akil Çubukçı, Doğan Yüncüoğlu ve Nurettin Ormancı önceden anlaşarak, Garabet Serkis Abriyan ve Hüseyin Çubukçı'nın iştirakleri ile yurt dışından deniz yolu ve motorla *üç seferde* ve her defasında 200-300 adet muhtelif marka 7,65 mm. çapında tabanca ile 200.000 - 300.000 adet 7,65 mm. çaplı tabanca mermisi olmak üzere yabancı menşeli ateşli silâhlardan tabanca ve bunlara ait mermileri yurda soktukları;

8. 1968 yılında, sanıklar Sefer Bezal, Süleyman Şevket Yavuz ve Ali Bezal'm yurt dışından külliyetli miktarda yabancı menşeli mermi ve tabanca getirerek memlekete soktukları;

9. 1968 yılı başlarında, sanık Fahrettin Sosyal ve Süley-

man Şevket Yavuz'un önceden yaptıkları anlaşma neticesi yurt dışından temin ettikleri 400.000 - 600.000 adet 7.65 mm. çapındaki tabanca mermisini deniz yolu ve motorla yurda getirirlerken, sahilden, yakalanacaklarına dair yanlış parola verilmesi üzerine bu mermilerin Rize açıklarında denize atıldığı:

10. 1968 yılı sonlarında, sanıklar Fahrettin Soysal ve Süleyman Şevket Yavuz yine evvelden anlaşıp birleşerek, yurt dışından, deniz yolu ve motorla 600.000 adet 7,65 mm. çaplı ve 100.000 adet 6,35 mm. çapındaki yabancı menşeli tabanca mermisini getirip yurda soktukları:

11. 1968 yılında, sanıklar Sefer Bezal, Fahrettin Soysal, Ali Bezal ve Süleyman Şevket Yavuz arasında evvelden yapılan ittifak üzerine yurt dışından 1.000.000 adet 7,65 mm. lik tabanca mermisi Türkiye'ye sokulmak üzere getirilirken bu mermilerin fırtına sebebiyle İğneada civarında denize döküldüğü:

12. 1968 yılında, Abuzer Uğurlu ve Sabri Uğurlu tarafından yurda sokulmuş bulunan 105.000 adet tabanca mermisinin, Hacı Mirza'nın talimatı gereğince başkalarına satılmasına aracı olmak üzere, Mirza ve Nusret Demir tarafından Kadıköy'de Abuzer Uğurlu ve Sabri Uğurlu'dan alınıp Büyükçekmece Haramidere civarındaki depoya götürüldüğü:

D) 1969 yılı olayları:

13. 1969 yılı başlarında, sanıklar Muhammet Akil Çubukçı ve Hayrettin Yağcı ile Garabet Serkis Abriyan ve Hüseyin Çubukçı adlı şahıslar önceden anlaşarak, yurt dışından her seferinde 1500 adet olmak üzere, *dört defada,* muhtelif marka 7,65 mm. çapında yabancı menşeli tabancayı TIR kamyonları ile memlekete soktukları;

14. 1969 yılı ortalarında, sanık Muhammet Akil Çubukçı, Garabet Serkis Abriyan ve Hüseyin Çubukçı'nın ortaklığında yurt dışından TIR kamyonları ile *dört defada* ve her seferinde 7,65 mm. çapında olmak üzere, 1000'er adet muhtelif marka tabancanın Türkiye'ye getirildiği:

15. 1969 yılında, sanıklar Hacı Mirza, Muhammet Akil Çubukçı, Mustafa Mirza ile Garabet Serkis Abriyan ve Hüseyin Çubukçı'nın ortaklığında 1500 adet yabancı menşeli muhtelif marka tabancanın TIR kamyonu ile yurt dışından memlekete sokulduğu;

16. 1969 yılı ortalarında, sanıklar Zihni İpek, Hacı Mirza, Muhammet Akil Çubukçı ve Mustafa Mirza ile Garabet Serkis Abriyan ve Hüseyin Çubukçı'nın önceden anlaşıp birleşmeleri üzerine deniz yolu ve motorl'a *altı seferde* ve her defasında 7,65 mm. çaplı 1000 adet Çekoslovak, 100 adet Macar yapısı tabanca ile 500.000 - 1.000.000 adet aynı çaplı tabanca mermisi olmak üzere yurt dışından getirilerek Türkiye'nin Doğu Karadeniz sahillerinden memlekete sokulduğu;

17. 1969 yılında, sanıklar Hacı Mirza, Doğan Yüncüoğlu, Muhammed Akil Çubukçı, Hayrettin Yağcı ve Mustafa Mirza önceden anlaşıp ve her seferinde 1000 adet 7.65 mm. çapında Çek ve Walter marka tabanca ile 500.000 adet tabanca mermisi olmak üzere *iki defada* 2000 adet muhtelif marka tabanca ile 1.000.000 adet tabanca mermisini yurt dışından getirerek Türkiye'ye soktukları, Hacı Mirza nın bu tabanca ve mermileri Hacıosman Bayırı'ndan ve Fmdıkzade'den kamyonla teslim alıp Şirinevler'deki deposuna naklettiği;

13. 1969 yılı Ekim ayında, sanıklar Hacı Mirza, Muhammet Akil Çubukçı ve Mustafa Mirza'nm evvelden anlaşmaları üzerine memleket dışından deniz yolu ve motorla getirilen 2.000 adet 14'lük Brovvning marka tabanca ile 500.0000 adet 9 mm.'lik tabanca mermisini yurda soktukları;

19. 1969 yılı sonlarına doğru yine, Hacı Mirza, Muhammed Akil Çubukçı ve Mustafa Mirza'nın önceden yaptıkları anlaşma gereğince yurt dışından temin ettikleri 750 adet 7,65 mm.'lik yabancı menşeli tabanca ile 500.000 adet tabanca mermisini Türkiyeye soktukları;

20. 1969 yılında, Hüseyin Uğurlu ve Mustafa Uğurlu tarafından yurt dışından getirilerek memlekete sokulmuş bulunan 1400 adet 6.35 ve 7.65 mm. çaplı yabancı menşeli muhtelif tabanca ile 350.000 adet 9 mm.'lik tabanca mermisinin önceden yapılan anlaşma ve birleşme üzerine, Hacı Mirza, Ömer Mirza, Mustafa Mirza ve Nusıet Demir tarafından Hüseyin Uğurlu ve Mustafa Uğurlu'dan Unkapanı'nda teslim alınarak kamyonlarla Haramidere civarındaki depoya nakledildiği, daha sonra yalnız mermilerin satılmak üzere Giresun'a sevk edildiği;

21. 1969 yılında, Hüseyin Uğurlu ve Mustafa Uğurlu tarafından yurt dışından Türkiye'ye sokulmuş bulunan 1500 adet Çek yapısı 7,65 mm.'lik tabanca ile 500 adet 6.35'lik Çek ya-

pısı tabancanın önceden yapılan anlaşma üzerine İstanbul Lâleli'de Hacı Mirza, Mustafa Mirza ve Nusret Demir'e, adı geçenler tarafından teslim edildiği ve bu sanıklar tarafından Büyükçekmece Haramidere Kavaklı köyü civarında bulunan depolarına kamyonla nakledildiği;

22. 1969 yılı ortalarında, sanıklar Doğan Yüncüoğlu, Hayrettin Yağcı ve Hacı Mirza'nm önceden anlaşarak yurda soktukları 450 adet Çek, Macar, Astra ve Browning marka tabancanın sanıklar Nusret Demir ve Mustafa Mirza tarafından Beyoğlu'ndan Şelıremini'ye götürüldüğü;

23. 1969 yılında, sanıklar Muhammet Akil Çubukçı, Hacı Mirza ve Mustafa Mirza'nın, *üç defada* ve her seferinde TIR kamyonları ile yurda 700- 1800 adet muhtelif marka ve çaplı tabanca sokup Haramidere Kavaklı köyü civarındaki depoya naklettikleri;

24. 1969 yılında, sanıklar Fahrettin Soysal ve Süleyman Şevket Yavuz'un Selim Yonan adlı şahısla önceden anlaşarak yurt dışından deniz yolu ve motorla 7,65 mm. çaplı 600.000 adet tabanca mermisi getirip memlekete soktukları;

25. Keza 1969 senesinde, sanıklar Süleyman Şevket Yavuz, Fahrettin Soyasal ve Selim Yonan evvelden anlaşıp birleşerek 100.000 adet 6,35 mm. çapındaki mermi ve 800.000 adet 7,65 mm. çaplı mermiyi deniz yolundan ve yurt dışından motorla getirip Türkiye'ye soktukları;

26. 1969 yılı Mart ayında, sanıklar Hüseyin Uğurlu, Süleyman Şevket Yavuz ve Abuzer Uğurlu'nun evvelce anlaşıp birleşmeleri üzerine memleket dışından temin ederek motora yüklettikleri 450.000 adet 7,65 mm.'lik tabanca mermisini deniz yolundan Türkiye'ye soktukları;

E) 1970 yılı olayları :

27. 1970 yılında, Fahrettin Soysal. Süleyman İnan ve Süleyman Şevket Yavuz'un önceden anlaşma ve birleşmeleri neticesi yurt dışından 7,65 mm.'lik 20.000.000 adet tabanca mermisini, deniz yolu ve motorla yurda sokmağa teşebbüs ettikleri, ancak fırtına sebebiyle bu mermilerin denize atıldığı;

28. 1970 yılında sanıklar Hacı Mirza, Sefer Bezal, Mustafa Mirza, Ali Bezal ve Fahrettin Soysal'ın evvelden yaptıkları anlaşma üzerine yurt dışından deniz yolu ve motorla 7,65 mm.

çapında 700 adet Browning marka tabanca getirerek memlekete soktukları;

29. Nisan 1970 ayında, sanıklar Hacı Mirza, Muhammet Akil Çubukçı, Mustafa Mirza ile Hüseyin Çubukçı ve Garabet Serkis Abriyan adlı şahısların evvelden anlaşıp birleşmeleri neticesi yurt dışından deniz yolu ve motorla 150 adet 9 mm. çapında Browning marka 14'lük tabanca ile 222.000 adet 7,65 mm. çaplı tabanca mermisini getirerek yurda soktukları, ancak bu tabanca ve mermilerin Karadeniz Ereğlisi'nde zaptedilip müsaderesine karar verildiği;

30. 1970 yılı sonlarında, sanıklar Hacı Mirza, Muhammet Akil Çubukçı ve Mustafa Mirzanın önceden yaptıkları anlaşma gereğince memleket dışından deniz yolu ve motorla ayrı ayrı *üç seferde* muhtelif marka ve çaplı yabancı menşeli tabancayı ülkemize soktukları;

F) 1971 yılı olayları:

31. 1971 yılında, sanıklar Muhammet Akil Çubukçı, Doğan Yüncüoğlu ve Necmettin Karadeniz'in, evvelden yaptıkları anlaşma üzerine, müştereken yurt dışından temin ettikleri her seferinde 7,65 mm. çapındaki yabancı menşeli 1000 adet muhtelif marka tabanca ile aynı çapta 300.000 adet mermi olmak üzere *dört defada* cem'an 4000 adet tabanca ve 1.200.000 adet tabanca mermisini deniz yolu ve motorla memlekete soktukları;

32. Ocak 1971 ayında, sanıklardan Zihni İpek, Hacı Mirza, Muhammet Akil Çubukçı, Mehmet Cantaş ve Mustafa Mirza'nın evvelden yaptıkları anlaşma gereğince, memleket dışından 7,65 mm. çaplı 1000 adet Macar, 1000 adet Çekoslovak yapısı tabanca ile 1.000.000 adet aynı çaplı tabanca mermisini yurda getirip Doğu Karadeniz sahillerine çıkardıkları ve iki kamyona yükleyerek birini Ankara'ya, diğerini İstanbul'a yolladıkları, Ankara'ya gönderilen kamyonun 27 Ocak 1971 tarihinde, içerisinde 487.500 adet Geco marka tabanca mermisi olduğu halde ele geçirildiği ve o tarihte hüviyeti tesbit edilen, sanık Mehmet Cantaş hakkında Altındağ 2. nci Ağır Ceza Mahkemesi'nce bu fiilinden dolayı 27.1.1973 gün ve Esas; 1972/92, Karar: 1973/6 Sayı ile verilen kararın 5 Şubat 1973 tarihinde kesinleştiği, sanık Zihni îpek hakkında ise Altındağ 1. nci Ağır.

Ceza Mahkemesinde açılan davanın bu mahkemenin 1973/160 Esas sayısında kayıtlı bulunduğu ve halen devam etmekte olduğu; yukarıda isimleri geçen sanıklar meydana çıkarılamadığından bunlar hakkında herhangi bir işlem yapılamadığı;

33. 1971 yılında, sanıklar Nail Araz, Mehmet Cantaş, Mehmet Kapanoğlu. Ali Yeni ve Zihni İpek'in evvelden anlaşıp birleşmeleri neticesi yurt dışından temin ettikleri 1.250.000 - 1.350.000 adet 7,65 mm.'lik tabanca mermisini deniz yolundan motorla yurda sokmak isterlerken yakalanacakları korkusu ile bu mermileri Samsun açıklarında denize attıkları:

34. 1971 yılı Mayıs ayında, sanıklar Hüseyin Uğurlu, Faruk Telliağaoğlu, Mustafa Uğurlu ve Abuzer Uğurlu evvelden anlaşıp birleşmek suretiyle yurt dışından deniz yolu ve motorla 2000 adet 7.65 mm.'lik Browning. Çek, Macar ve Astra marka tabanca ile 300.000 adet 9 mm. çaplı, 14'lük Broıvning ve 500.000 adet 7.65 mm.'lik tabanca mermisini getirerek yurda soktukları;

35. Keza 1971 yılı Haziran ayında, sanıklar Hüseyin Uğurlu, Mustafa Uğurlu, Faruk Telliağaoğlu ve Abuzer Uğurlu'nun evvelden anlaşıp birleşmeleri neticesi, yurt dışından deniz yolu ve motorla 3000 adet muhtelif marka 7,65 mm. çapında yabancı menşeli tabanca, 250 adet 14'lük 9 mm. çapında Browning marka tabanca ile 250.000 adedi 9 mm.'lik ve 250.000 adedi ise 7.65 mm.'lik olmak üzere 500.000 adet tabanca mermisini Samsun'dan Türkiye'ye soktukları:

36. 1971 yılında, sanıklar Muhammet Akil Çubukçı, Hacı Mirza, Zihni İpek ve Mustafa Mirza önceden anlaşıp birleşerek, yurt dışından temin ettikleri 1.000.000 adet 7.65 mm.'lik tabanca mermisini deniz yolundan motorla memlekete soktukları;

37. 1971 yılı ortalarında, sanıklar Mustafa Mirza, Muhammet Akil Çubukçı ve Hacı Mirza yine önceden anlaşıp birleşmek suretiyle ve TIR kamyonu ile yurt dışından 750 adet 7,65 mm. çapında Çek ve Belçika yapası tabanca getirip yurda soktukları;

G) 1972 yılı olayları:

38. 1972 yılı yaz aylarında, sanıklar Zihni İpek, Ali Bezal, Süleyman Şevket Yavuz, Nail Araz ve Sefer Bezal'ın araların-

da yaptıkları anlaşma üzerine müştereken yurt dışından deniz-yolu ve motorla 3750 adet Çek ve Macar yapısı 7,65 mm.'lik karışık tabancayı Türkiye'nin Doğu Karadeniz sahiline çıkarmak suretiyle yurda soktukları:

39. 1972 yılında, sanıklar Zihni İpek. Süleyman Şevket Yavuz, Sefer Bezal ve Ali Bezal'ın önceden anlaşma ve birleşmeleri üzerine yurt dışından temin ettikleri 14'lük 620 adet Browning marka tabanca ile 7,65 mm. çaplı 200 adet Belçika Brovvning tabancayı Doğu Karadeniz sahilinden memlekete soktukları:

40. Keza 1972 yılında, sanıklar Zihni İpek, Ali Bezal, Sefer Bezal ve Süleyman Şevket Yavuz, evvelce yaptıkları anlaşma gereğince yurt dışından deniz yolu ile motorla 350.000 adet 7,65 mm.'lik ve 300.000 adet 9 mm.'lik tabanca mermisi ile 525 adet 14'lük Brovvning tabanca ve 200 adet 7.65 mm.'lik Belçika Brovvning tabanca getirip Karadeniz'in doğu sahilinden Türkiye'ye soktukları: .

41. 1972 yılında, Muhammet Akil Çubukçı ve Hacı Mirza, evvelden ittifak ederek TIR kamyonu ile yurt dışından 750 adet yabancı menşeli muhtelif çap ve marka tabanca getirdikleri ve yurda soktukları, bu tabancalardan 3 adedinin halen İstanbul Sıkıyönetim 3 No. lu Askerî Mahkemesi'nde rüyet edilmekte olan Türkiye Halk Kurtuluş Partisi davasında Türk Ceza Kanununun 146/3'üncü maddesini ihlâlden dolayı yargılanan Yılmaz Pütün (Güney)'e. Hacı Mirza tarafından gönderildiği ;

42. 1972 yılı Kasım ayında, sanıklar Sefer Bezal, Ali Bezal, Zihni İpek ve Süleyman Şevket Yavuz'un önceden anlaşarak yurt dışında bulunan Selim Yonan adlı şahıstan temin ettikleri 1.500.000 adet 7.65 mm. ve 500.000 adet 9 mm. çapındaki tabanca mermisini yurda soktukları;

H) 1973 yılı olayları:

43. 1973 yılı başlarında, sanıklar Zihni İpek, Fahri Bank. Süleyman Şevket Yavuz, Sefer Bezal ve Ali Bezal, evvelce yaptıkları anlaşma üzerine memleket dışından deniz yolu ve motorla 1568 adet muhtelif marka yabancı menşeli tabanca getirip Türkiye'ye soktukları;

44. 1973 yılı Mayıs ayında, sanıklar Zihni İpek, Hüseyin

Uğurlu ve Mustafa Uğurlu, önceden anlaşıp birleşerek yurt dışından 2000 adet 7,65 mm. çapında Fransız yapısı Unique marka tabanca. 1000 adet aynı çaplı Çekoslovak yapısı tabanca, 200 adet Belçika yapısı 9 mm.'lik 14'lük Browning tabanca ile 50 adet İtalyan yapısı 22 kalibrelik tabanca ve 5000 adet 22 kalibrelik tabanca mermisini deniz yolu ve motorla Doğu Karadeniz sahilinden Türkiye'ye soktukları, bu tabancalardan 168 adedinin ele geçirildiği;

45. Yurt dışından memlekete sokulmuş 1568 adet yabancı menşeli muhtelif tabancayı satmak üzere, Süleyman Abdullahoğlu'na, 6 Mayıs 1973 günü Zihni İpek tarafından sanık Ali Yeni vasıtası ile teslim edildiği ve sanık Süleyman Abdullahoğlu'nun bu tabancaları, Fatih Kaymakamlık binasının önünden kamyonetle alarak Şehremini'ne naklettiği, bilâhare 168 adedini Ali Yeniye iade ettiği ve bunların İstanbul Haseki Caddesi 45 No. lu mahalde ele geçirilip zaptedildiği;

46. 17 Mayıs 1973 günü İstanbul Beyoğlu Asmalımescit Minare Sokak 23 No. lu işyerinde yapılan aramada, sanık Zihni îpek'e ait 22 kalibre çaplı Almanya yapısı, yivli setli, ağaç kundak ve dipçikli. nişangâh tertibatlı, üzerine dürbün monte edilmiş 986121 numaralı tüfek ile 324 adet 22 kalibre çaplı fişek, 2 adet şarjörün bulunarak zaptedildiği, anlaşılmıştır.»

İddianamesini okuduğunuz bu olay, kaçakçılığın boyutlarını çok açık biçimde ortaya koyuyor.

Fakat sonuç ne oluyor?

Sonucun ne olduğunu, Askerî Yargıtay İkinci Dairesi'nin 1975/162 sayılı bu dava ile kararının bir bölümünü aktararak öğrenelim :

«Esasen dava konusu olaylar silsilesi, herhangi bir olayın işlendiği sırada veya işlenmesini müteakip kişilerin ihbarı veya devlet istihbarat ve güvenlik teşkillerinin herhangi bir şekilde muttali olması neticesinde koğuşturma konusu olmamış, aksine...»

Anlaşılıyor ki, herşey rastlantıya kalmış, eğer Akil Çubukçı'dan «casustur» diye şüphelenilmese, bu olay ortaya çıkmayacak. Bir kısmı ele geçen, bir kısmı da terör

olaylarında kullanılan 27 milyon mermi ve 70 bin tabanca ile ilgili korkunç kaçakçılık olayı bilinmeyecek!

Burada bir an durup şöyle rahat bir nefes alalım. Ve sonra birlikte bir değerlendirme yapalım :

Durum şu: Suriye uyruklu Akil Çubukçı tam kırkaltı kaçakçılık olayı hakkında bilgi vermektedir. Bu kırkaltı kaçakçılığın tümünde yurda 27 milyon 132 bin mermi ve 70.731 tabanca sokulmaktadır. Ama devlet bunun farkında değildir. Bu kırkbeş kaçakçılık olayının kapsadığı dönem çok ilginçtir: 1965-73 yılları, yani, 1968 yılından sonra sağ ve sol örgütlerin iyice silâhlandıkları dönem.. İbrahim Telemen olayında da gördük: 12 Mart dönemi sıkıyönetimi günlerinde Telemen ve çetesi Türkiye'ye 1500'ü aşkın silâh sokuyor, ama devlet bu işin sonuna doğru, o da bir raslantı sonucu, farkına varıyor!

Ya farkına varılmayanlar? Onlar, vızır vızır sınır kapılarından ve kıyı limanlarımızdan yurda silâh sokup, bunları, sağcı ve solcu terör örgütlerine ulaştırıyorlar. Ortada bir para dönüyor. Para, yurt dışında ödeniyor, silâhlar Türkiye'ye geliyor, Türkiye'de teröristlere kadar uzanıyor.

Yurt dışında bu paranın nasıl sağiandığı araştırılmıyor. Yurt içinde bu silâhların teröristlerin ellerine nasıl geçtiği de araştırılmıyor, yanızca, herhangi bir kişinin ihbarı, cürüm yüklemesi ya da suçüstü gibi rastlantılarla olaylara yaklaşılıyor. Böyle olunca da olayın kökenine inilemiyor. Yöntem bu, sonuç da bu. Kaçakçılık, çok uluslu bir ticaret dalıdır. Ve bu yüzden çok uluslu bir mücadeleyi gerektirir. Ülkeler arası, devletler arası yardımlaşmalar olmazsa, her kovuşturma yerel olaylarla sınırlı kalır. Böyle oluyor. Örnek verirsek, şöyle oluyor: «Browning» marka tabancalar, Belçika'da üretiliyor. Kaçakçılık çeteleri, silâhları Belçika'dan çıkarıp Batı Almanya'ya, Macaristan, Bulgaristan'a, buralardan da Türkiye'ye sokuyorlar. Belçika, Federal Almanya, Macaristan, Bulgaristan ve Türk hükümetleri arasında, kaçakçılık konusunda sürekli yardımlaşma ve bilgi alışverişi yoksa, kaçakçılık olayının başı ile sonu arasında bir ilişki kurulmuyor.

Yani, üretici fabrikadan çıkan silâh, teröristin eline nasıf geçiyor, bu, aşama aşama izlenmiyor. Böylece köken karanlıkta kalıyor, yalnızca basit rastlantılarla ele geçen sanıklar mahkûm oluyorlar. Bu da yüzeysel bir cezalandırma ya da önlem olmaktan öteye bir etki taşımıyor. Dolayısıyla cezanın caydırıcılık niteliği gereği gibi işlemiyor.

Bu düşünceleri tartışırken, yeniden olayımıza ve bir bölümünü aktardığımız Askerî Yargıtay kararının aynı bölümü izleyen açıklamalarına gelelim. Diyor ki Askerî Yargıtay:

«İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın MİT bölge bcşkanlığına yazdığı 21.5.1973 gün ve Ad. Müş. 1973/ 2897 sayılı yazı ile yabancı uyruklu olup sık sık Türkiye'ye giriş çıkış yapan, zaman zaman, uzun süreler ikamet eden M. Akil Çubukçı (Jakobi)'nin takibi ve hakkında dosya tanzimi ile gönderilmesinin istenmesi üzerine MİT teşkilâtınca bu sanığın alınan uzun ifadesindeki açıklamaları ile işlem genişletilmiş ve 1963-1973 yılları arasını kapsayan çeşitli kaçakçılık olayları, atfı cürümler ve karinelerle adlî soruşturma konusu yapılmıştır. Bu hali ile iddia konusu olayların üzerinden seneler ve aylar geçtiğinden ve olaylar başlangıçtan itibaren takip edilmediğinden, vaki kaçakçılıkların teşkil vücuda getirerek işlendiğine dair yeter delil temini tabiatı ile kolay ve her zaman mümkün olmaz. Gerek suçların sübutu ve gerekse tavsifinde kanunî ve yeter delile dayanması gereken mahallî mahkemenin, suçları 6136 sayılı kanunun 12/2 maddesi içinde mütalâa etmemesinde herhangi bir isabetsizlik bahis konusu olmaz.»

Askerî Yargıtay, bu kararı ile çok önemli gerçekleri sergilemektedir. Sergilenen en önemli gerçeklerden biri, devletin, kaçakçılık olaylarında nasıl çaresiz kaldığıdır. Bir yabancı uyruklu kaçakçının içinde bulunduğu çete, on yıl boyunca kaçakçılık yapıyor, ancak devlet bu kaçakçılık olayına bir rastlantı sonucu elkoyabiliyor.

Askerî Yargıtay kararında anılan 6136 sayılı **yasanın**

12/2 maddesi «toplu kaçakçılık» olaylarında cezanın artacağına ilişkin hükmü içeriyor. Askerî Yargıtay, «bu işin toplu kaçakçılık olduğunu kanıtlıyamıyoruz, çünkü, elde bilgiler, belgeler, kanıtlar yok, ne yapalım, devlet, bunları bulup, ortaya çıkarmamış» diyor. Bu saptama, çok önemli bir bakış açısını sergiliyor.

6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanun, o zamanki biçimi ile bireysel kaçakçılık suçlarına iki yıldan dört yıla kadar değişen hapis cezası öngörüyordu. Bu suçlar toplu olarak işlenirse ceza artıyor ve yedi yıldan onbeş yıla kadar uzuyor. Suçun, bir örgüt oluşturularak işlendiği yolunda kanıt bulunmazsa - ki bulunmuyor - ceza iki yıl, üç yıl, bilemediniz dört yıla çıkıyor. Kaçakçılar, bu özelliği, benim diyen hukukçudan daha iyi biliyorlar. Bildikleri için de kolay kolay yakayı ele vermiyorlar.

«Hüseyin Ağa», kanıtları böylesine oluşmuş bir davada, M. Akil Çubukçı'nın «cürüm atfı» sonucunda, İstanbul 2 No. lu Askerî Mahkemesince 21.6.1973 tarihinde tutuklanıyor. «Ağa», sekiz ay tutuklu kaldıktan sonra 2 No. lu mahkemece, 21.2.1974 tarihinde salıveriliyor. Uğurlu bir süre sonra da aynı mahkemenin 12.12.1974 gün ve 974/ 13 esas ve 74/28 karar sayılı gerekçeli kararı ile beraat ediyor. Ve bu karar, 6 Kasım 1975 tarihinde Askerî Yargıtay İkinci Dairesi'nce onanıyor.

Mahkemenin kararı «yeterli delil yokluğuna» bağlanıyor. «Cürüm atfı» tek başına kanıt olmuyor. Yüklenen suçun başkaca kanıtlarla belirlenmesi gerekiyor. Böyle bir kesinlik de hiçbir zaman olmuyor.

Ve «Ağa» bu davadan kurtulduktan sonra oğullarına «Şark Işhanı»nı satın alıyor. Hapis yattığı Elmadağ'daki askerî cezaevi müdürü albayı da bol aylıkla Yabancı Diller Meıkezi'ne müdür yapıyor.

1974 Affı Çıkıyor

Evet, Hüseyin Uğurlu ve arkadaşları, 1973 yılında, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No. lu Askerî Mahkemesi'nde 45 ayrı kaçakçılık eyleminden ötürü yargılanmışlardı.

Dava devam ederken, 1803 sayılı Af Yasası çıkmış ve bu yasa kaçakçıların imdadına yetişmiştir. Ancak, Zihni İpek, Süleyman Şevket Yavuz, Fahri Bank, Sefer Bezal, Mustafa Uğurlu, «toplu kaçakçılık» suçundan 6136 sayılı yasanın 12'nci maddesi uyarınca cezanın en alt tabanı olan 7'şer yıl hapis cezasına çarptırılıyorlar. Zihni İpek, Sefer Bezal, Süleyman Şevket Yavuz ile ilgili cezalar, yasadaki «içtima» kuralı gereğince artırılıyor. Sonuç olarak. Zihni İpek, 10 yıl. Sefer Bezal ve Süleyman Şevket Yavuz 8'er yıl hapis cezasına çarptırılıyor. Bu ceza da sonradan Anayasa Mahkemesi'nin Af Yasası nedeniyle verdiği zincirleme kararları gereğince ortadan kaldırılıyor. Aradan geçen süre içinde hiç kimse 74 Affının kaçakçılarla ilgili bölümüne değinmiyor!

Af yasası ile adliye mahzenlerine gönderilen bu dosya Telemen'in ihbar mektupları ile yeniden gün ışığına çıkartılıyor. Bir de bakılıyor, Telemen'in mektubunda yer alan kişilerle bu davanın af yasası ile kurtulan sanıkları arasında ilginç ilişkiler var. Mustafa Uğurlu, Hacı Mirza, Mustafa Mirza ve Mehmet Cantaş, 1973 sıkıyönetiminde yargılanmışlardı, şimdi de Telemen'in ihbar mektubunda adları geçmekteydi.

«Rastlantı», ne diyeceksiniz işte, rastlantı, ilginç bir rastlantı!

UĞURLULARIN DOSTU EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE ATANIYOR

Rafet Küçüktiryaki, Malatya'da valilik yapmıştı. Hüseyin Uğurlu da MalatyalIydı. Küçüktiryaki'nin valiliği sırasında Hüseyin Ağa vali ile dostluk kurmuştu. Sonradan «Ağa» bu dostluğu bana şöyle anlatacaktı :

«Pütürge'de cami yaptıracaktım. O günlerde dost olduk, sonra merkeze alınınca bana sık sık **gelirdi, görüşürdük.»**

Küçüktiryaki, Emniyet Genel Müdürlüğüne **getirilince,** okurlarımdan arka arkaya mektuplar aldım. Mektuplarda, Küçüktiryaki'nin Uğurlu ailesinin yakın dostu olduğu yazılmaktaydı. Aynı konuda şehirlerarası telefonlar da gelmeye başladı. Ben de konunun üzerine düştüm. Önce MalatyalI dostlarımla konuştum, sonra tanıdığım valilere sordum. Evet, Uğurlu ailesi ile Emniyet Genel Müdürü Rafet Küçüktiryaki arasında, birçok kimsenin bildiği yakın dostluk söz konusuydu.

Bunları araştırdıktan sonra gazetemdeki köşemde 20 Aralık 1979 günü şu satırları içeren bir yazı yazdım; amacım konuyu yavaş yavaş kamuoyuna yansıtmaktı. Yazı şöyleydi:

«Acaba, son atamalarda, silâh kaçakçılığı ile ilgili operasyonlarda gözaltına alınıp, tutuklananların yazıhanelerinden çıkmayan merkez valileri, güvenlik kuvvetlerinde çok önemli koltuklara mı oturtulmuşlardır? Cumhurbaşkanımız, bu satırlarımla neyi anlatmak istediğimi çok kısa bir incelemeyle kolaylıkla öğrenebilirler.

Öyle sanıyorum ki, alacakları sonuç kendilerini derin üzüntüye boğacaktır.»

Bu yazıyı yazmadan önce ve sonra o günlerin İçişleri Bakanı Dr. Mustafa Gülçügil'i çok aradım. Her telefon edişimde karşıma çıkan bayan sesi aynı yanıtı veriyordu :

«Sayın bakan toplantıdalar efendim, çıkınca arzederiz.»

O günlerde Cumhuriyet Gazetesi Ankara bürosundan Erbil Tuşalp, silâh kaçakçılığı ile ilgili olarak bakan Gülçügil ile bir konuşma yapmaya gitmişti. Bakan, Erbil Tuşaip'a «Uğur Mumcu kinayeli yazılar yazıyor, daha açık yazsın» gibisinden sözler edince, bu kez daha da ısrarlı biçimde bakanı aradım. Yok, bakan yine toplantıdaydı ve toplantılar bir türlü bitmiyordu.

Benim o günlerde bakana söyleyeceğim şuydu: Emniyet Genel Müdürünüz, silâh kaçakçılığı sanıkları ile dostluk kurmuştur. Söyleyeceğim bu kadardı. Bundan, «Küçüktiryaki kaçakçıların adamıdır» gibi bir sonuç çıkartmıyordum, bu çok kaba ve dayanıksız bir sav olurdu. Ama bir kaçakçı sanığı ile bir Emniyet Genel Müdürünün arasıra görüşmeleri bile devlet güvenliği için hiç de içaçıcı değildi. Sonradan İçişleri Bakanı Gülçügil ile Bakanlığın arkasındaki özel odada karşı karşıya geldiğimizde Gülçügil'den şu içten yanıtı alıyordum :

«Küçüktiryaki gerçekten çalışkan bir adam, bu iş dolayısıyle üzerine bir gölge düşmesini istemem. Ama bir vali ile bir kaçakçının dostluğunu ben de pek hoş görmem.»

Konu Millet Meclisinde Ele Almıyor

İçişleri Bakanlığı bütçesi, Bütçe ve Plan Komisyonunda görüşülmekteydi. CHP İzmir milletvekili Süleyman Genç, silâh kaçakçılığına değindikten sonra, kaçakçılarla bazı bürokratlar arasındaki kişisel dostluklara değin-

misti. Bakan Gülçügil, geceyarısına doğru söz alarak şunları söylüyordu :

«Şimdi muhterem arkadaşlarım, yine bir başka arkadaşımızın değindiği emniyet yüksek kademelerinde bulunan memurun veya memurların ve Cumhuriyet Gazetesi'nde Uğur Mumcu tarafından yazılan kaçakçılıkla ilgili bulunduğuna dair bir suale cevap vermek istiyorum. Cumhuriyet Gazetesi'nde bir zaman önce Emniyet'in yüksek kademelerinde bazı kimselerin kaçakçılıkla ilgili olduklarını Uğur Mumcu arkadaşımız yazdılar, fakat isim belirlemediler. Emniyet yüksek kademelerinde vazifeli olduğunu yazıyordu. Gazete kupürleri buradadır. O zaman hepsini toplattım ve bittikten sonra da, bunu bir arkadaşıma vermek sureti ile değerlendirdim.

Değerlendirme sonucunda müşahhas bir hükme varamadık. Yani, filancadır, falancadır diye bir teşhis koyamadık. Onun üzerine acaba kaçakçılıkla ilgili Emniyet'te kimler vardır, diye MİT müsteşarlığına kadar kendim gittim. Ve MİT müsteşarından Emniyet yüksek kademelerinde gazetenin yazdığı gibi, kaçakçılıkla ilgili veya kaçakçılarla yakınlığı olan kişiler var mı, yok mu, diye sordum. Bana bilgi vermesini istedim. Benden mühlet istediler. O mühletin bitiminde bana şu huzurunuzda olan dosyayı gönderdiler.

Dosya, üç günden beri dolabımda kilitli idi. Biraz evvel sayın General Kral ve diğer arkadaşımı görevlendirmek suretiyle sabahki konuşmadan sonra, bu dosyayı baştan aşağı tetkik ettirdim. Dosyanın bir yerinde sadece şöyle bir ibare var: (Mezkûr şebekenin emniyet makamları ve devlet kademelerinde nüfuslu dostları olduğu yolunda da teyit edilmemiş çeşitli haberler bulunmaktadır). Muhterem arkadaşlar, devlet hizmetinde senelerce çalışmış kimseleri uluorta hırpalamamak ve töhmet altında bulundurmamak gerekir. Eğer varsa müşahhas birşey, onu da ortaya koymak gerekir. Şunu da ilâve edeyim ki, gazetede bu yazılar bitmeden bir gün evvel, Cumhuriyet Gazetesi'nden muhabir arkadaşımıza söyledim ki (Uğur

Mumcu ile konuşun, bahsettiği kimse, ya size, ya bana veya başka bir vasıta iie bize ulaştırsın. Eğer böyle bir kimse varsa, bilelim, onun hakkında tedbir alalım) dedim. Ertesi günkü yazıdan sonra da o makale son buldu kesildi, yazılmadı, bitti belki de. Ve bana da bilgi gelmedi. Bunu da böylece arz etmiş oldum.»

Küçüktiryaki Yayınları Doğruluyor

Bakan Gülçügil, isteseydi, bana bir telefon eder ve yazılarımda kimi kastettiğimi sorabilirdi. Bu telefon hiçbir zaman gelmedi. Kendisini aradığım zaman da «sayın bakan toplantıdalar» gibi baştan savma yanıtlar aldım.

Ben ne yazmıştım? Yazdığım şuydu: Silâh kaçakçılığı sanıkları ile yakınlığı olan bir merkez valisi güvenlik kuvvetlerinde önemli bir koltuğa oturtulmuştur.

Cumhuriyet Gazetesi'nde «silâh kaçakçılığını açıklıyoruz» başlıklı diziye bir yanıt gönderen zamanın Emniyet Genel Müdürü Rafet Küçüktiryaki (*), 29 Ocak 1980 günlü Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlanan mektubunda bakınız neler diyordu :

«(Silâh kaçakçılarını tanıtıyoruz) başlığı altında çok iddialı ve belgesel olduğu havası verilen haberin 25.1.1980 günlü kısmını bana tahsis etmiş olduğunuzu ibretle gördüm. Bu başlığa yakışır bir haber verebilmek için tesadüflere dayanan bir tanışıklığın ve münasebetin ne şekle getirilebildiğini ve istendiğinde çok basit olayların insanların aleyhine nasıl kullanılabildiğini, nefsinde ilk defa gören bir insanım.

Okuyup yazma bilmeyen, hareket kabiliyeti fevkalâ-

(*) Küçüktiryaki, bu yayınların Cumhuriyet Gazetesinde çıkmasından bir süre sonra görevinden istifa etti ve Giresun iline Vali olarak atandı. 12 Eylül 1981 tarihinden sonra merkeze alındı. 1982 yılı Şubat ayında İçişleri Bakanlığınca «re'sen» *emekliye ayrıldı.*

de kısıttı bir insandan, insanda korku uyandıran bir baba portresi çıkarmışınız. Hüseyin Uğurlu'yu ne savunmak, ne de yargılamak bana düşmez. Ancak onunla münasebetlerimizin takdim ettiğiniz şekilde bir habere konu edilmesi, hakkımda ne kadar acımasızca düşünüldüğünü ortaya koyar, sanıyorum.

Herkesi hakkımda bildiği herşeyi açıkça ortaya koymaya davet ediyorum. Bütün hayatım, maddî ve manevî her şeyimin hesabını her an ve her ortamda vermeye amadeyim. Şerefle iddia ediyorum ki, emek, alın teri ve göz nuruna dayanmayan hiçbir menfaat bana nasip olmamıştır.

İşin aslı şudur: Hüseyin Uğurlu'yu, Malatya'da vali bulunduğum sırada köyünde yaptırdığı cami ve okul inşaatlarının temel atma ve hizmete açma töreninde tanıdım. Tesadüfe dayanan bu tanışıklığın hudutları içinde İstanbul'da da zaman zaman münasebetimiz olmuştur. Tamamen medenî ölçüler içinde kalan bu münasebetin hesabını vereceğimi hiçbir zaman düşünemeyecek kadar iyi niyetle doluyum.

Büyük boyutlara vardığı kamuoyunda münakaşa edilen ve devletin en önemli meselesi olan anarşi meselesi ile birlikte mütalâa edilmesi gereken silâh kaçakçılığını 65 yaşında bir ihtiyara bağlamak meseleyi hafife almaktan başka bir anlam taşımaz.

Kaçakçılığın her çeşidi ve bilhassa silâh kaçakçılığı ile savaşı, devletin emniyetinin temeli sayan bir görüşün sahibiyim. Bu görüşümüzü hakim kılmak üzere, göreve atandığım ilk günden itibaren harekete geçmiş mesuliyetini müdrik bir kamu görevlisiyim. Zamanıma kadar, Emniyet Genel Müdürlüğünün ancak bir masası kaçakçılıkla uğraşırken, bugün kaçakçılık daire başkanlığı kurulmuş ve elimizde bulunan her türlü imkân ile teçhiz edilmiştir.

Gayretlerinize rağmen, insaf ve vicdandan mahrum olmayan kamuoyunun bu gerçeklere kulak tıkamayacağı inancı içindeyim.»

Mektubu okuduktan sonra yeniden değerlendirme yaptım. Ben ne yazmıştım: Silâh kaçakçılığı sanıkları ile dostlukları olan merkez valileri.. Üstükapalı olarak yazdığım yazının özü ve sözü bu.

Şimdi küçük bir irdeleme yapalım: Hüseyin Uğurlu, silâh kaçakçılığı suçundan gözaltına alınıp, tutuklanmış bir «sanık» değil midir? Öyledir. Küçüktiryaki, Emniyet Genel Müdürlüğüne atanmadan önce «merkez valisi» değil midir? Evet öyledir. Ben ne demişim: Dostlukları var. Küçüktiryaki ne diyor: Evet dostluğumuz var.

İnsanların birbirleriyle dostluklarına kim karışır ki? Kimse karışmaz. Uğurlu'larla vatandaş Rafer Küçüktiryaki'nin dostluklarına da kimse karışmaz. Kimin karışmaya ne hakkı var? Ama o vatandaş Küçüktiryaki, terörün en çok tırmandığı bir dönemde Emniyet Genel Müdürlüğüne getirilmişse ve O, Hüseyin Uğurlu oğulları ile birlikte kaçakçılık sanığı ise o zaman bu dostluklar söz konusu edilir. Yapılan da budur.

Küçüktiryaki, Emniyet Genel Müdürlüğü koltuğunda otururken «okuyup yazma bilmeyen, hareketi kabiliyeti fevkalâde kısıtlı bir insandan korku uyandıran bir baba portresi çıkarmışınız» diyor, diyor ama Emniyet Genel Müdürlüğünün arşivini karıştırıp, Uğurlu ailesi ile ilgili bilgi ve belgelere bakmıyor. Baksa, İnterpol'ün, Abuzer Uğurlu ile ilgili tutuklama emrini görür ve hemen Hüseyin Ağa'nın oğlu hakkında Ceza Yasasına göre kovuşturma açtırırdı. Demek Uğurlu ailesi hakkında Emniyet Genel Müdürlüğü yaptığı sürede bir bilgi sahibi olamıyor. Herhalde zamanı elvermiyor. Biraz zamanı olsaydı, «hareket kabiliyeti fevkalâde sınırlı» olarak tanımladığı Hüseyin Ağa'nın yeteneklerinin Tahtakale'de işhanları almaya yeteceğini öğrenmiş olurdu. Ama olmuyor, öğrenemiyor!

Küçüktiryaki «silâh kaçakçılığını 65 yaşında bir ihtiyara bağlamak meseleyi hafife almaktan başka bir anlam taşımaz» diyor. Ben, kaçakçılık olaylarını Hüseyin Uğurlu'ya bağlamıyorum. Ancak, kaçakçılık olayları nedeniyle tutuklanan ya da gözaltına alınanların kimler olduğu-

nu araştırıyorum, korşıma Uğurlu ailesi çıkıyor. Bu yüzden, birçok sonık gibi, Hüseyin Uğurlu'nun da kim olduğunu araştırıyorum. Hüseyin Uğurlu'nun kim olduğunu, neci olduğunu araştırırken karşımıza Rafet Küçükliryaki çıkıyor. Bu ilişkiyi de yazıyorum. Yazılanlar doğrulanıyor. Özet bu, sonuç bu!

Rafet Küçüktiryaki'nin Emniyet Genel Müdürlüğü koltuğunda oturduğu ve bu mektubu yazdığı günlerde Cumhuriyet Gazetesi'nde şu uyarı yapılıyor:

«Abuzer Uğurlu ite «baba» Hüseyin Uğurlu'nun araları açıktır. Bcbo-oğul arasındaki bu soğukluk, baba-oğul Uğurlu'tarın 1979 yılında kaçakçılıktan kovuşturmaya uğramaları ile büsbütün artmıştır. Bir süre Beyrut'ta, sonra da kısa aralıklarla Sofya'da kalan Abuzer Uğurlu'nun Türk pasaportu yanında, Bulgar pasaportu taşıdığı bilinmektedir. Öyle ki, Abuzer Uğurlu, bir kovuşturmaya uğradığı zaman, Bulgar pasaportu ile elini kolunu sallaya sallaya yurt dışına çıkabilmektedir.»

Rafer Küçüktiryaki, 24 Ocak 1980 günlü Cumhuriyet Gazetesi'nde elbette bunları okuyor. Bu yayında iki ihbar yeralıyor. Birinci ihbar, Abuzer Uğurlu'nun kaçacağı ihbarıdır. İkinci ihbar da Abuzer Uğurlu'nun Bulgar pasaportu taşıdığıdır. Abuzer Uğurlu için kovuşturma açmak için bir dayanak daha var: İnterpol, Türk Emniyetine, Abuzer Uğurlu'nun uyuşturucu madde satmak suçundan arandığını bildirmiştir. Ceza Yasasının 5'inci maddesi gereğince, Türk yetkililerinin hemen Uğurlu hakkında kovuşturmaya geçmeleri gerekmektedir. Durumu savcılığa yansıtması gereken kuruluş Emniyet Genel Müdürlüğüdür. Rafer Küçüktiryaki de bu kuruluşun genel müdürüdür.

«Meseleyi hafife almak» herhalde şimdi daha iyi anlaşılıyor. Yani kimin sorunu hafife aldığı, kimin almadığı!

Yineliyorum: Emniyet eski gene! müdürü ile kaçakçılık sanıklarından Hüseyin Uğurlu arasındaki tanışıklığı, dostluğu abartmıyorum. Yalnızca dostluğa işaret ediyorum. Polislerin, kaçakçı olarak tanınanlarla dostluk etme-

Jerine güvenlik örgütleri ile ilgili disiplin kurallarının elvermediğini de biliyorum. Bir polis neferine, bir karakol polisine uygulanan bu kurallar Emniyet Genel Müdürlerine uygulanmaz. Bunu da biliyorum.

Bilmediğim, bir başka önemli bürokratın, bir Cumhuriyet Valisi Babür Ünsal'ın (*) silâh kaçakçılığı sanıkları ile eğlence yerlerinde içki masalarında neler konuştuklarıdır. Bunları bilmiyorum, bilemiyorum. Çanakkale ve Kayseri eski valilerinden Babür Ünsal'ın ünlü Hacı Mirza ile beraber içki masasında çekilmiş fotoğrafı incelerken aklıma binbir türlü olasılık geliyor.

Bu olasılıkları, bu varsayımları, bu çağrışımları kafamdan atmaya çalışıyorum.

Kayseri Valisi Babür unsal ünlü kaçakçı Hacı Mirza ile içki masasında

(*) Babür Ünsal, 12 Eylül 1980 tarihinden sonra Kayseri Valiliği görevinden alınmıştır.

«80 Operasyonu»

12 Eylül Harekâtı'ndan sonra yapılan bir yasa değişikliği ile, silâh kaçakçılığı ile ilgili suçlar Sıkıyönetim Mahkemesi kapsamına alındı. Bundan sonra İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, 13 Ekim 1980 günü bir bildiri yayınlayarak kaçakçılık olayları ile ilgili gördüğü bazı kişilerin Sıkıyönetim Komutanlığı'na teslim olmalarını istedi.

Bu bildiride şu adlar yer almaktaydı :

Abuzer Uğurlu, Mustafa Uğurlu, Hacı Mirza, Osman İmamoğlu, Avni Karadurmuş, Nevzat Türköz, Bekir Çelenk, Hayrettin Yağcı, Suphi Aşıcı, Zihni İpek, Bekir Erdinç, Mehmet Cantaş, Haşan Congara, Abdi İnan, Yaşar Kalyoncu, Osman Manzak, İlhami Sağlamer, Rüştü Altınbaş, Mehmet Kapanoğlu, Hacı Kapazoğlu, İsmail Hacı Süleymanağaoğlu (*), İsmail Cevahir, Örfi Çetinkaya, Sadi Başkan, Niyazi Söylemez.

Bu listede yer alanların birçoğu, Telemen'in ihbar mektubunda adı geçen kişilerdi. Bir kısmı da Suriyeli kaçakçı Akil Çubukçı'nın açıkladığı kaçakçılık sanıklarıydı.

Bu operasyon sırasında Dündar Kılıç ve «Kürt İdris» olarak bilinen İdris Özbir de gözaltına alınıp, tutuklandılar. Özellikle İdris Özbir'in, gerek poliste, gerekse sıkıyönetim yargıcı yarbay Osman Kaynak'ın önünde ilginç açıklamalar yaptığı söylendi.

Basında «babalar» olarak bilinen yeraltı dünyasının ünlü kabadayıları, bir süre sonra, itiraz üzerine, hakim albay Altay Şenol'un verdiği karar ile salıverildiler. Sanıkların suç işlediklerine ilişkin yeterli kanıt yoktu, bu nedenle tutukluluk nedenleri de geçerli sayılmazdı.

Salıverilme haberi, TRT'nin 20.30 haber bülteninde yayınlandı.

«Babalar» yeniden özgürlüklerine kavuşmuşlardı.

«80 operasyonu»nda «babalar» ile ilgili görünen

(*) Oflu İsmail

«stratejik görevler» de bulunan resmî kişiler de tutuklanmışlardı.

81 yılı Mart ayında, Telemen dosyası İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcıltğı'nca yeniden ele alındı ve aralarında Uğurlu'ların, Mîrza'ların, Bekir Çelenk'lerin bulunduğu 194 kişi hakkında kamu davası açıldtğr açıklandı.

LAZ NİZAM RÜŞVET VERİYOR

Yaşar Yamak, yeraltı dünyasında «Topal Yaşar» diye anılıyor. Nizamettin Aytemiz'in kısaltılmış adı da «Lâz Nizam»..

Aytemiz, karıştığı bir kaçakçılık olayını Mataracı davasında Soruşturma Kurulu önünde şöyle açıklıyor:

«Takma adı Bolero olan ve kaçakçılık işlerinde kullanılan geminin Kilyos'ta karaya oturduğunu duydum. Benim yazıhanemde 33 00 97 telefonda gümrükçü Fahri diye hatta takma adı Datı olan birisini Yaşar Yamak telefonda benim yazıhanemin adresini vererek arıyordu. Bir müddet sonra şişman, iri-yarı, görsem hemen tanırım, bir gümrükçü geldi. Benim yazıhane odası içli-dışlı olduğu için bana açık diyemediler. Birlikte oturup sohbete başladık. Özellikle Topal Yaşar ile bu Fahri adlı gümrükçü konuşuyorlardı. Ben de kulak misafiri oldum. Konuşma sırasında Yaşar bana dönerek benden hemen 500 bin lira vermemi istedi. Bu kadar param olmadığını söyledim. Ancak bana (arkadaşız, bu insanlığı bana yap) deyince dayanamadım. Hemen Kocamustafapaşa Türk Ticaret Bankası hesabımdan 200.000 lira çektim. 300.000 Hra da yanımdaki paradan tamamladım. Ve parayı Yaşar Yamak'a teslim ettim. Ne zaman ödeyeceğini sorduğumda yakında ödeyeceğini söyledi. 500.000 lirayı gazete kâğıdına sararak gümrükçüye verdi. Bu parayı vermesinin amacı Bolero gemisindeki kaçak malları kurtarmaktı. Yaşar Yamak bu sırada Rıza Kalkavan'ı da arayarak

Bolero gemisini kurtarmasını yalvardı ve parayı vereceğini söyledi. (Rıza Ağabey ne istersen vereceğim) dediğini işittim. Çünkü Rıza Kalkavan'ın gemiyi kurtarma araçları vardı. Bundan sonra olaylar gelişti. Rıza Kalkavan gemiyi kurtardı. İçindeki sigaralar, viskiler alındı. Gemiyi de Rıza Kalkavan satınaldı.» (Komisyon raporu, s: 132-133)

Soruşturma kurulu raporu, bu olayı şöyle değerlendirmektedir :

«Gemideki resmî belgelere ve gemi personelinin beyanlarına göre bu mallar Varna'dan Beyrut'a gitmektedir. Konşimento'da yazılan viski ve sigaraların büyük bir kısmı yangından kurtarıldığına göre, bu malların Rıza Kalkavan tarafından Beyrut'a değil de tekrar Varna'ya götürülmek istenmesi, gerek basında yeralan bu olay sebebiyle, jandarma ve gümrük teşkilâtının yazılarında işaret edilen kaçakçılığa ilişkin şüphe ve iddialar yönünden büyük önem arzetmektedir.

Birçok sigara kaçakçılığını finanse ettiği belirtilen Yavuz Yaşar Yamak, Bolero gemisindeki yükü kaçak olarak yurda getirmek için daha önce para yatırdıkları, ancak imkân bulamayınca Bulgaristan'ın Varna limanındaki yükü Muhammed El Saydun ismindeki bir Arap'a devrettikleri evvelce bu malda Nizamettin Aytemiz'in 26.12.1980 tarihli ifadesinden Bolero gemisinin gerçekten kaçakçılık maksadıyla hareket etmiş olduğu görülmektedir.» (rapor, s: 132)

Ünlü «babalar operasyonu» ile gözaltına alınıp, tutuklanan sonra da salıverilen Nizamettin Aytemiz'in İstanbul'da gerçekten çok geniş bir çevresi vardır. Sadece geniş değil aynı zamanda etkin çevresi olan Aytemiz'in devlet bürokrasisinde birçok yakını vardır.

Bu yakınlığı resmî yolla saptayan bir olaya kısaca değinelim :

11.9.1980 gün, saat 10.30'da İstanbul Narkotik Bürosu'nda tanık olunan ve saptanan bir telefon konuşma-

sında İzmit'in Tütünçiftlik kasabasında Başkomiser Aydoğan Ören, Nizamettin Aytemiz'i 33 00 97 nolu telefonundan arar ve «Ağa bir anlaşmazlık olmuş, Necati'den emanet almamız lâzımdı, eksik aldık. 400 ve 140.000 getirdiler, üstü gelmedi, senin yanına 2. Şubeden Aykut ve İsmet'i yolladım. Geldiler mi?» diye sorar.

Aytemiz «geldiler, yanımda oturuyorlar» diye yanıt verir, Başkomser Aydoğan «1 milyon» istediğini söyler. Aytemiz «az da verseler eksiğini tamamlayacaklar, merak etme ve bu telefondan fazla konuşma» diye konuşmayı kısa kesmek ister. Başkomiser Aydoğan, bu uyarıya karşın konuşmasını «mektup ile emanet verildi, savcı bağlandı ama bizim para eksik geldi, çocuklara ayıp oluyor» diye sürdürür. Bunun üzerine 2. Şube'den Aykut, «telefon dinleniyor, yüzyüze gelince konuşuruz» der ve telefon kapatılır.

Görevli memurlar K.Ö. ve C.K. olayı bir tutanakla saptar ve ilgililere iletirler. Emniyet müdürü K.Ö. soruşturmayı yürütür.

Buna benzer başka olaylar da vardır. Kaçakçılar, poliste ve gümrükte birçok memuru satın almaktadırlar. Bundan sonrası kolaydır. Kaçakçılık düzeni bugüne dek böyle gelmiştir, bundan sonra, kısa bir gerilemeden sonra yine böyle devam edecektir. Poliste ve gümrüklerde birçok namuslu ve yurtsever görevli bu çetelere karşı direnmektedir ama güçleri yetmemektedir. Namuslu bürokrat bu gücün karşısında ezilmektedir.

İNTERPOL'ÜN ARADIKLARI

İnterpol, yurt dışında kaçakçılık olaylarına karışmış Türk yurttaşları ile ilgili «arama müzekkereleri» düzenler ve bunları Türk yetkililerine iletir.

Türk Ceza Yasasının 5'inci maddesine göre bu kişiler hakkında Türkiye'de de ayrıca kovuşturma açılması gerekir. Yasanın 5'inci maddesine göre Türk yasalarına göre üç yıldan eksik olmayan bir suçu yurt dışında işleyen yurttaşlar hakkında kovuşturma yapılır.

Kovuşturmayı yapacak olan savcılıklardır. Savcılığın olaya elkoyması için Emniyet Genel Müdürlüğü İnterpol Dairesinin bu «yakalama müzekkerelerini» savcılıklara göndermeleri gerekir. Uyuşturucu madde kaçakçılığı. Ceza Yasasının 403'üncü maddesine göre on yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasıdır. Öyleyse, yurt dışında uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmak suçundan aranan-lar hakkında, ayrıca Türkiye'de de kovuşturma açılması zorunludur.

Şimdi, İnterpol tarafından kaçakçılık yaptığı savıyla aranan bazı kişiler hakkında bilgi verelim :

Adı: Haşan. Soyadı: Tilki.. Bu yurttaşımız herhalde «tilki gibi kurnaz», bu yüzden yakayı hiç elevermiyor. Tilki, «sayman» soyadını da kullanıyor. Suçu, Almanya ve Hollanda'ya uyuşturucu madde taşımak. «Sayman» soyadı sahte pasaportta geçiyor. Frankfurt polisince uyuşturucu madde ticareti ve cinayete suikast suçundan aranıyor.

Adı: Kâmil Ethem. Soyadı: Fayganoğlu. Adana 1953 doğumlu. Frankfurt polis yetkililerince uyuşturucu mad-

de kaçakçılığı nedeniyle aranıyor. Yakın arkadaşları. Metin Acar ve Vural Çavlar. 171 boyunda, siyah saçlı. Almanca ve Türkçe konuşur, tüccar. İnterpol'deki bilgiler bunlar.

Adı: Tarık. Soyadı: Sönmez. 1935 Arapkir doğumlu. 1974 yılı Haziran ayında Yugoslavya'dan Avusturya'ya kaçırılan 258 kg. reçine esrar suçuna karışma savı ile aranıyor. Avusturya/Gras Adlî yetkililerince 10.10.1974 gün ve 16 Vr. 2029/75 sayılı tutuklama müzekkeresi ile aranıyor.

Adı: Bünyamin. Soyadı: Süslü. Mesleği: Şoför. 175 boyunda, sağ kolunda çiçek aşısı izi, sağ kaş üzeri eğik, çizgili. Eroin kaçakçılığı suçundan Bale/İsviçre polisince aranıyor. 28.4.1980 tarihinde hakkında tutuklama müzekkeresi çıkmış. O tarihten bu yana aranıyor. 1949 Kahramanmaraş doğumlu.

Adı: Mehmet. Soyadı: Dinçbilek. 1940 Muş doğumlu. 3.10.1977 günü Yugoslavya'da Gradana Dimitrovgrad'da 32.000 gr. esrarla yakalanıyor ve kaçmasını başarıyor. Murnber konsolosluğundan verilen pasaportu taşıyor. İnterpolce aranmakta.

Adı: Dursun Ali. Soyadı: Yüksel. 1944 Düzce doğumlu. Mesleği, ahçı yardımcısı. İsviçre Basla'da uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmak suçundan aranıyor.

Adı: Nedim. Soyadı: Karaduman. 1945 Sarnıç doğumlu. 166 boyunda, Almanca ve Türkçe konuşur. Federal Almanya'da, Wurtsbourg'da bir trafik kazası sonunda arabasında 50 kg. esrar bulunuyor ve 20.12.1976 yılında 7 yıla mahkûm oluyor, cezasını çekerken kaçıyor.

Adı: Kemal. Soyadı: Dörtbudak. 1942 Gaziantep doğumlu. 1979 yılında Lubeck'de uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmak suçundan aranıyor.

Adı Cemal. Soyadı: Dumrul. 1950 Adana doğumlu. Mesleği terzi. Frankfurt Sur Le Main yetkililerince uyuşturucu madde ticareti yapma suçundan aranıyor. 170 boyunda, siyah saçlı ve siyah gözlü.

Adı: İsmail. Soyadı: Kılınç. İşi: Araba ticareti. İnter-

pol'ün verdiği bilgi: «Federal Alman polisince Berlin'de 1977 Nisan ayında 250 gram eroin dağıtmak suçundan aranıyor».. 4.5.1977 gün ve 981/71 sayılı Federal Almanya Onabruck Ceza Mahkemesi'nin tutuklama müzekkeresi ile aranıyor.

Adı: Eşref. Soyadı: Çil- 1937 Besni doğumlu. 1977 Eylül-Ekim aylarında Suriye ve Hollanda arasındaki 2041 kg. esrar ve 50 kg. afyon kaçakçılığına adı karışmış. İnterpol Genel Sekreterliği 388/80 A. 148/6 1980 sayılı yazısı ile durumu Türkiye'ye bildirilmiştir.

Çil Hüseyin'in karıştığı uyuşturucu madde kaçakçılığına şu kişilerin de adları geçiyor: «Kürt İdris» olarak bilinen İdris Özbir, Frans Klardie, Cevdet Çil ve Hüseyin Çil.

Kürt İdris, 1937 Kayadibiköy Susus doğumlu. İnterpol'ün 14.10.1980 gün ve EO 33-3-0-36 sayılı yazı ile durumu Türk yetkililerine bildiriliyor.

Adı: Zekeriya. Soyadı: Şenocak. 17-18 Kasım 1977 tarihinde Duisburg Asliye Ceza Mahkemesi'nce uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmak suçundan yokluğunda tutuklama kararı verilmiş. Suçu, 2100 kg. eroin bulundurmak.

Adı: Süleyman. Soyadı: Ulukoylu. Mesleği: Şoför. 1.77 boyunda. 1945 Akyazı doğumlu. Çeşitli tarihlerde uyuşturucu madde kaçakçılığına karıştı. 18.2.1978 tarihinde, Münih'te 93.500 gr.iık baz morfin olayına karıştı. Daha önce Belçika'da tutuklanmış, cezaevinde yatıp, sınır dışı edildikten sonra izini kaybettirmiş, sonra adı başka olaylara da karışmış.

Adı: Kadri. Soyadı: Öncer. İşi: Memur. 1950 İstanbul doğumlu. 5.2.1979 tarihinde Almanya'da Mennheim'de adı uyuşturucu madde kaçakçılığına karışmış.

Adı: Uğurcan. Soyadı: Elmas. Lâkabı: Urcan. İnterpol Genel Sekreterliğinden Kasım 1979, 794/79.273.1979 sayılı yazı ile durumunu Türk yetkililerine bildirmiş. Suçu: 1978 Haziran ayında Suriye'den Federal Almanya üzerinden geçip, Hollanda'ya uyuşturucu madde sevketme su-

çundan aranıyor. 1450 kg. esrar, Hollanda'da, Eindoven'-de elegeçiyor. Abuzer Uğurlu ve Süleyman Necati Topuz, aynı suçun sanıkları olarak aranıyor.

Uğurcan Elmas, eski Bakanlardan Mataracı'nın Yüce Divan'da yargılandığı davada sanık olarak yargılandı; buradaki suçu, İpsala Gümrük Müdürlüğü'ne Harun Gürel adındaki bir emekli jandarma astsubayının atanması için bakana rüşvet vermek. Uğurcan, önce tutuklandı, sonra serbest bırakıldı. İstanbul'da lüks lokanta işletiyor. 1937 doğumlu, orta boylu, başı açık.

Uğurcan Elmas, 3.4.1978 tarihinde bu amaçla Mataracının yakın arkadaşı Şaban Eyupoğlu'nun Yapı ve Kredi Bankası Ayrancı Şubesi'ndeki 43-44 nolu hesabına 600 bin TL. yolladı. Aynı amaçla Abuzer Uğurlu da Eyupoğlu'na 250.000 TL. yolluyor. Tuncay Mataracı ile ilgili savları kovuşturan Millî Güvenlik Konseyi Soruşturma Kurulu raporu (s: 93) bu bulguları belgelere bağlayarak saptıyor.

Abuzer Uğurlu, aynı suç nedeniyle İnterpol tarafından aranıyor. Durumu, interpol Genel Sekreterliğince 795/79, A-274/1979 Kasım 1979 tarihinde Türkiye'ye bildiriliyor. Ceza Yasasında kovuşturmayı gerektirir bir zorunluluk olmasına karşın hakkında en küçük bir soruşturma açılmıyor.

İnterpol, Abuzer Uğurlu'nun «Atilla» kod adıyla tanındığını bildiriyor.

Abuzer Uğurlu ve Uğurcan Elmas ile birlikte Süleyman Necati Topuz da aranıyor.

Kim bu Topuz?

Kimliği şu: Adı: Süleyman Necati. Soyadı: Topuz. 1932 doğumlu. Suçu: Uğurcan Elmas ve Abuzer Uğurlu ile birlikte uyuşturucu madde ticareti yapmak. Şu anda Almanya'da tutuklu. Petkim-İş Sendikası'nda yöneticilik yapmış. Abuzer Uğurlu ile akrabalık ilişkisi var.

Topuz ve Uğurlu arasında bir iş uyuşmazlığı çıkmış. Topuz, 1979 yılında Edirne sınırında Abuzer Uğurlu ile görüşmüş, bir söylentiye göre o tarihten bu yana aralan açık.

TÜRK MAFYASI

Türkiye'nin afyon üreticisi bir ülke olması uluslararası kaçakçılık olaylarındaki önemini artırıyor. Türkiye, hem kendisi afyon üreticisidir, hem de Hindistan, Pakistan, İran gibi öteki afyon üreten ülkeleri Avrupa'ya bağlayan yol üzerindedir.

Uzmanlar, dünya afyon üretiminin yılda 2000-3000 ton olduğunu söylüyorlar. Yine uzmanların verdikleri bilgilere göre üretilen afyonun yarısı ilâç endüstrisinde, yarısı da uyuşturucu madde alışkanlığında kullanılıyor. Amerikan Narkotik Bürosu Stratejik Bilgiler Servisi'nin yaptığı açıklamaya göre (Eroin Dosyası, Catherine Lamour-Michel R. Lanberti, Milliyet Yay. İst. 1974, s: 32) Türkiye'de yasal olarak kulandan 150 ton afyona karşı 35-50 ton arasındaki afyon kaçakçıların eline ulaşmaktadır.

Adını verdiğim kitap, Pakistan'dan yılda ortalama 200 ton afyonun yasa dışı yollardan kaçırıldığını yazmaktadır. Tayland Birmanya ve Laos'dan kaçırılan afyonun yılda 1000 ton olduğu da aynı kitapta yazılmaktadır.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra gittikçe yayılan uyuşturucu madde alışkanlığı kaçakçılar için çok kazançlı bir pazar oluşturmuş, önce İtalyanlar, sonra Kübalı göçmenler, Porto Rikolular, Fransa'da KorsikalIlar ve Çinliler bu pazarda at oynatmışlardır. Federal Almanya'da Türk işçilerinin çalışmaya başlamasından sonra Türkler de bu pazara girmeye başlamışlardır.

Kitaba göre, afyon üreticisi köylülerden afyon satın alan kaçakçılar, baz morfini ya Suriye limanlarından ya

da Beyrut'tan yola çıkarırlar, baz morfin bu yolla Fransa'nın Marsilya kentine gelirdi. Suriye'de bu işlerle uğraşan laboratuarların çoğu Halep çevresindeydi. Lübnanlı büyük zenginler bu işlere elatmışlardı.

Marsilya, bir uyuşturucu madde başkentidir. Asya'dan Avrupa'ya ulaşan uyuşturucu madde, buradan Amerika'ya gönderilmekteydi. Suriye limanlarından ya da Beyrut'tan deniz yolu ile Marsilya'ya gönderilen uyuşturucu maddenin Marsilya kıyılarında Fransız kaçakçılarının eline geçmesi için şu yol izlenmekteydi: Naylona sarılı morfin paketleri, Marsilya kıyılarında denize atılıyor, balıkçı görüntüsü ile denizde dolaşan kaçakçı sandalları bu paketleri topluyordu.

1971 yılının Martında bir terslik oldu. Marsilya yakınlarında Port Saint-Louis-Du-ıhane açıklarında 359 paket baz morfin elegeçti. Deniz polisi, olay yerinde bir yatta bu işleri tezgâhlayan biri Fransız, biri Türk uyruklu iki kaçakçıyı suçüstü elegeçiriverdi. (Eroin Dosyası, s: 45)

Baz morfinin TIR kamyonları ile İtalya ve Fransa'ya gönderildikleri ya da yukarıda özetlendiği gibi deniz yolunun kullanıldığı biliniyor. Biliniyor ama bunun önüne geçilmesi pek kolay olmuyor. Örneğin taze et taşıyan bir TİR kamyonu, gümrük kapılarında gereği gibi aranmıyor. Bu et paketleri içinde baz morfin kolaylıkla taşınabiliyor. Dahası da var: Gümrük kapıları, kaçakçı çetelerince satın alınıyor. Bakanlara bu amaçla rüşvet veriliyor.

1972 yılında ilginç bir olay patlak veriyor: MHP Niğde senatörü Kudret Bayhan İtalya-Fransa sınırında Menton'da arabasında 146 kilo baz morfin ile yakalanıyor. Bayhan, Fransa'ya kızına gelinlik almak için geldiğini, senatör olduğunu, dokunulmazlığı bulunduğunu söylüyorsa da sözünü dinletemiyor. 1974 Pulitzer ödülü alan «The Heroin Trail» adlı kitabın yazdığına göre (s: 31) Bayhan, Nuri Bostan adına çalışmaktadır. Kudret Bayhan'ın aracını kulanan şoför İbrahim ikier, iki kişinin adını daha vermektedir: H.İ. ve O.Ö.. Olayla ilgili olarak, bir eski mil-

letvekilinin daha adı geçmektedir: Sami Binicioğlu.

Yine The Heroin Trail (Eroin Yolu) adlı kitabın yazdığına göre, Kudret Bayhan'ın adlarını verdiği iki kişi, haklarında Türk yetkilileri kovuşturma yapacaklarını söylüyorlar. Kitap, böyle bir kovuşturmanın yapılmadığını da yazıyor.

Marsilya dışında eroinin bir başka merkezi de Federal Almanya'nın Münih kentidir. Federal Almanya'da Türk işçilerinin yoğun olması, geliş-gidişlerde uyuşturucu maddenin taşınmasını kolaylaştırıyor. «The Heroin Trail» adlı kitap bu noktaya dikkatleri çekiyor. Gerçekten Münih, «Türk mafyası» olarak adlandırılan çetelerin de merkezi oluyor. Batı basını Türk mafyasına «Turkisch Connection» adını takıyor.

«Mafya» çok yaygın bir kavram. Mafya, XIX. yüzyılın başında Sicilya'da kuruldu. Başlangıçta Sicilya'da siyasal amaçlı bir silâhlı örgüt iken zamanla bu amaçtan uzaklaşarak «Cozca» adı verilen hücrelerle çalışan bir terör çetesine dönüştü. İtalya'da egemenlik sağlayan mafya, faşizm döneminde Mussolini ile çatışmaya girdi.

Mafya, İtalya'da büyük zenginlere şantaj yaparak, toprak sahiplerinden haraç alarak varlığını sürdürmekteydi. (Gizli Örgütler, Atilla Tokatlı, Gezegen Yay. s: 194). Mafya'nın «omerta» adı verilen bir «içtüzüğü» bulunuyor. Hücreler, onar kişiliktir. Her hücrenin başına «onbirinci» denmektedir. Bu «küçük şef»tir. Romanlara, filmlere konu olan «baba» en büyük şeftir. «Onbirinci» adı verilen «küçük şeflerin» herbiri kendi çapında «baba»dır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Sicilya adasından çeşitli ülkelere özellikle ABD'ye göç eden mafya, burada gangsterlik yöntemleri ile dehşet saldı. Bürokrasiye ve siyasal çevrelere sızan mafya, başlıbaşına «devlet içinde devlet» olarak güç kazandı. 1947-48 yıllarında ABD'de egemenlik kuran beş aile uyuşturucu madde pazarına elatıp, atmama konusunda uzun görüşmeler yaptılar. Mario Puzo'nun ünlü «Baba» romanı bu tür çekişmeleri konu olarak elealdı.

ABD'de uyuşturucu madde pazarına elatan mafya ile Amerikan polisi arasında büyük kavgalar başgösterdi. Gece kulüplerinden ünlü sanatçılara kadar egemenlik ağı kuran mafya, bu arada Frank Sinatra gibi sanatçılarla da çalıştı.

«Türk mafyası» kavramı da buradan kaynaklanıyor. «Türk mafyası» ile kökeni Sicilya'da bulunan mafya arasında bir «hiyerarşik» ilişki söz konusu değil; «mafya» özgün anlamı dışında, kaçakçılık ile uğraşan çetelere verilen ortak ad oluyor. İstanbul'da eğlence yerlerinden yurt dışındaki kaçak çeteleri ile iş tutanlara kabadayılardan kaçakçılara kadar genel olarak «baba» deniyor. Bu çetelerin yakalanmaları için yapılan operasyonlara da «babalar operasyonu» adı veriliyor. Belki bu yüzden Anayasa mahkemesinde yargılanan ünlü kaçakçı «ben baba değilim, basın bana bu adı taktı» diye yakınıyor.

Uyuşturucu madde ve silâh kaçakçılığı pazarında at oynatan çetelerin siyasal ilişkileri önem kazanıyor. «Eroin Dosyası» kitabı, Marsilya'daki uyuşturucu madde trafiğinin KorsikalI dört aile tarafından yönetildiğini yazıyor. Bunlar, Venturi kardeşler, Marcel Francisci, Guerini kardeşler ve Jean Orsini aileleridir. Bu bilgiler, M. Morgan ve M. Murphy adlı iki Amerikalı senatörün hazırladıkları «The Wor!d Heroin Problem» adlı raporda yeralıyor.

Bu ailelerden Guerini kardeşler, Fransız Sosyalist Partisi ile ilgi kurup, Komünist Partisi'nin Güneydoğu Fransa'daki gücünün kırılması için çalışıyor (s: 53). Marcel Francisci ise De Gaulle'nin yanında yeralıyor. «Eroin Dosyası» adlı kitabın açıkladığı bir başka önemli olay da bu ailelerin Türkiye'den Amerika'ya gönderilen eroin şebekesini yönettikleri yolundaki savdır. Kitaba göre bu sav, 1964 yılında ABD'de senato araştırma komisyonunda ortaya atılmıştır, (s: 55)

İtalyan Başbakanı Giovanni Spadolini, «Kızıl Tugaylar» adlı terör örgütünün «mafia» aile ilişkili olduğunu şöyle açıklıyor:

«Suç ve terör örgütleri arasındaki bağı görmezlikten

gelemeyiz. Mafya ve benzeri uluslararası silâh kaçakçılığını yönetmekte ve işlerin yolunda gitmesi için uluslararası terörizmi, bu arada Italyan teröristlerini de her bakımdan desteklemektedirler.» (Milliyet, 23 Aralık 1982)

Türkiye'de de böyle belirtiler yok değil; şu anda elde birkaç olay, birkaç olgu var. Mafya adı verilen kaçakçı çeteleri ile ilişkili bakanların ve kaçakçılık olaylarına karışan bazı parlamenterlerin ve alt düzeyde parti yetkililerinin öyküleri biliniyor. Bunların bir kısmı kanıtlanıyor, bir kısmı da söylenti düzeyinde kalıyor.

Yeraltı dünyası, hemen hemen her ülkede siyasal yetkililerce korunmaya gereksinme duyuyor. Devlet bürokrasisinde ve siyasal çevrelerde bir çeşit «koalisyonlar» oluşuyor. Kaçakçılarla uğraşmak, bu açıdan güçleşiyor. Kaçakçılarla savaşan namuslu güvenlik yetkilileri, hangi olayda, kimlerin, hangi politikacıların ve büyük bürokratların çıkacaklarını kestiremiyorlar.

Türkiye'de özellikle son yıllarca kaçakçılık, uyuşturucu madde ve silâh kaçakçılığı dışında özellikle makina yedek parçalarında görüldü. Döviz kıtlığı nedeniyle özel sektör, gereksinmesini kaçak yollarla gidermeye başladı. Böylece kaçakçılığın etki alanına özel sektör de bulaştı. Siyasal etkinlikler, bir de bu alanda kendini gösterdi. Özel sektörün siyasal sistemine çok karşı olduğu Bulgaristan, kaçakçı şirketleri eliyle özel sektörün sıkıntılarını giderdi. Böylece kimi işadamlarımız «Bulgaristan yolu» bekler oldular.

Böylece bir kısım iş çevreleri ile kaçakçılar arasında bağlar kuruldu; «Tahtakele Merkez Bankası» adı verilen döviz kaçakçılığı devletin gözü önünde yapıldı.

Yedek parça kaçakçılığına büyük holdingler karıştı. İki büyük sermaye grubu hakkında kovuşturmalar başlatıldı. Bir büyük holdingin yöneticisi hakkında tutuklama kararı çıktı. Bu holdingin rakibi bir başka büyük sermaye grubu hakkında gümrük yetkililerince kovuşturmalar açıldı. Bu iki olay konusunda gerçekler, yorumlara, yorumlar dedikodulara karıştı.

Kaçakçılık, her yönü ile Türkiye'de kendine özgü bir «sektör» oluşturdu. «Kara para» bu sektörden kaynaklanarak siyasal hayata da etkili oldu. «Mebus transferleri» konusunda kara paralar ortalıklarda döndü, dolaştı. Mafya, siyasal çevrelerde etkinlik kurdu. Devlet ihalelerine girdi. Bürokraside köprü başları tuttu.

Kaçakçılık sektörünün siyasal kadroları da oluştu. Yalnızca siyasal kadroları oluşmadı, en duyarlı devlet görevlileri ile «mafya babaları» arasında dostluk köprüleri kuruldu. Bunların bir kısmı yazıldı, bir kısmı ise yazılamadı.

Ve böylece, kaçakçılık sektörü, bir «sistem» olarak gelip, yerleşti.

SİLAH KAÇAKÇILIĞININ DÜNÜ ve BUGÜNÜ

1967 yılının 7 Eylül günü Trabzon'un Sürmene ilçesinde bir ihbar üzerine yapılan baskın sonucunda 1070 tane hafif makinalı tüfek, 400 tabanca ve çok sayıda mermi ele geçmişti.

Yakalananlar hemen bir ad verdiler:

«Biz bunları Şaban Vezir'in emri ile buraya getirdik.»

Şaban Vezir kimdi?

Şaban Vezir'in bir adı daha vardı: Reşit.. Reşit Şaban Vezir, Suriye ile Türkiye arasında bir sınır köyünde doğmuştu. Vezir'in hem Türk, hem de Suriye pasaportu taşıdığı söylenirdi. Vezir, genellikle Bulgaristan'ın başkenti Sofya'da yaşar, silâh trafiğini buradan yönetirdi.

Sürmene'de yakalanan silâhların Prag'dan yola çıktığı, Reşit Şaban Vezir'in denetiminde Varna'dan motorlarla Karadeniz'e gönderildiği belirlenir. Şaban Vezir'in Türkiye'deki adamı Hacı Nahzen Albayrak'tır.

Kilisli Nahzen Albayrak'ın yaptığı iş komisyonculuktur. Albayrak, silâhları, Şaban Vezir'den alır, Ali Rıza Apdik, Ali Açmak ve Ali Yenigün'e satar. Ali Yenigün, 1973 yılında Uğurlularla yargılanan Bayram Ali Yenigün'den başkası değildir.

Silâhlar, Varna'dan «Eyüp Reis» adlı motor ile getirilmiştir. Silâhları Türkiye'ye getirme işini üstlenen Alî Açmak'tır. Ali Açmak, Nahzen Albayrak'ın komisyoncusudur. Silâhları Hacı Nahzen Albayrak, Şaban Vezir'den

satın almakta ve aynı silâhları Ali Açmak ve ortaklarına satmaktadır. Böylece silâhlar, birçok el değiştirmektedir.

Ali Açmak, silâhlan, Van'da Ebubekir Durgun ve Mehmet Şeran aracılığı ile Mehmet Sıddık, Bayram ve Mehmet Emin Bozbey'e teslim eder.

Soruşturma derinleştirilir, derinleştirilince de Gaziantepli Halil Zelzele, Fahri Mor, Mehmet Külekçi, Eşref Üveysuna, Süleyman Akçan, Hacı Hamdi Memur, Bekir Çelenk, İsmail Demircioğlu, Şıh Mehmet Oluk, Selâhattin Dinç gibi başka adlar ortaya çıkar.

Silâhları getiren Eyüp Reis motorunun sahibi Ahmet Karabatak'tır. Ancak motor, İhsan Tufanoğlu tarafından kiralanmıştır.

Silâhların Varna'dan yüklenmesinde Burhanettin 01-caytu adında bir tercümanın adı geçer. Mersinli Mehmet Deveci, Mehmet Koçarslan, Şaban Vezir'in yeğeni Mahmut Vezir, Varna-Sürmene arasındaki kaçakçılık yolunun baş aktörleridir.

Kaçakçılığın bir kolu, Şaban Vezir, Koçarslan, Albayrak. Öteki kolu da Beyrutlu kuyumcu Garbis Mücüzyan'-dır. Burhanettin Olcaytuğ'un Suriyeli kaçakçı Apdüssellam Mennan ile ilişkidedir. Apdüssellam Mennan'ın Macaristan üzerinden silâh sevkiyatı ile uğraştığı anlaşılır.

Bu aralar, Lübnan'da iç savaş yeni yeni patlak vermej< üzeredir. İki taraf da silâhlanmaktadır. Bulgaristan'-dan «Texim» adlı şirketin Lübnan'a silâh gönderdiği ve bu silâhların Türkler tarafından satıldığı da sonradan anlaşılır.

Sürmene'de yakalanan silâhların kimlere satılacağı bir türlü aydınlatılmaz, olay, böylece kalır. Aydınlatılsa, 1968 yılından sonra iyiden iyiye tırmanan terör olaylarında kimlerin kimlere silâh sattığı anlaşılacaktır. Ama soruşturma bu noktaya ulaşmaz, orada durur.

1968 yılının Temmuz ayının ikinci günü Nizip ilçesinde yapılan bir operasyonda Hayri Demirbaş'a gönderilen 128 tane hafif makinalı tüfek elegeçer. Yapılan sorgulamalar sırasında silâhların Süryani kökenli Süleyman Ak-

çan'a gönderildiği anlaşılır. Mustafa Korkut, Hacı Korkut, Müslüm Büyük adları bu arada ortaya çıkar.

Burada bir kuşku belirir. Bu yolla silâhlar, Irak hükümetine karşı ayaklanan Barzani'ye mi gönderilmektedir? Bu kuşku yoğunlaşır. Yoğunlaşan kuşkular, Sürmene'de yakalanan silâhlarla ilgili görülen Hacı Ahzen Albayrak adına bağlanır. Yapılan incelemelerde, Sürmene'de yakalanan silâhlarla Nizip'de elegeçen silâhların aynı türden olduğu ve seri numaralarının birbirini izlediği anlaşılır. Burada bir başka olasılık söz konusu olur. Acaba silâhlar, Beyrut'a mı gidecektir? Soruşturma bu noktada tıkanır.

Türkiye'de bu sıralar, sağ ve sol örgütlerin silâhlanma yarışı başlamıştır. Bu olasılık üzerinde pek durulmaz. Dosya böylece kapanır.

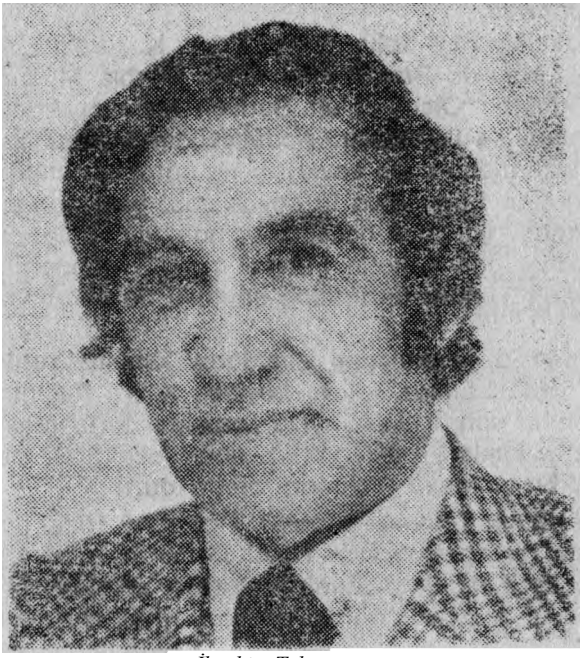

İbrahim Telemen

Yunanistan'dan da Silâh Geliyor

6.9.1972 tarihinde Yunanistan'ın Kalimnos adası yakınlarında «Liberta» gemisinde yapılan aramada 5309 tabanca, 24 tane otomatik, 2 tane makinalı, 502 bin tabanca, 2040 makinalı tabanca mermisi elegeçer.

Yapılan sorgulamada «Hügo» adı belirlenir. Hügo yakalanır. Verdiği ifadede malların Türkiye'ye gönderildiği söylenir.

«Hügo», Beyrutlu Salim Medlis'in emri altında çalıştıklarını söyler ve çeşitli uyrukta bazı kaçakçıların adlarını verir.

Silâhlar kimlere gidecekti? Verilen ifadelerde silâhların Marmara denizinde ve Karadeniz kıyısında bazı Türkier tarafından teslim alınacağı belirlenmiştir.

Ama^ o Türklerin adı belli değildir.

Atina'da yayınlanan «Elefteros Kosmos» gazetesi, 5.2.1981 günlü sayısında. Yunan polisinin Atina yckınlarında bir ambarda kalaşnikof tipi silâh, bomba ve dinamit bulduğunu, bu silâhların Türkiye'ye gönderilmek üzereyken elegeçtiğini bildirir. Olay bu haberle geçiştirilir. Bu silâhların kime gönderildiği belli değildir.

Türkiye'deki bağlantıları belli olmayan bir başka olay da, İskenderun'da 400 tane silâhla yakalanan Pakistan uyruklu TIR şoförü Sadık Hüseyin Şah'ın yakalanması olayıdır. PakistanlI şoför, patlayan lâstiklerinden birini onartmak için bir lâstik tamircisine gider ve tamircinin silâhları görmesi ile ihbar edilir ve ele geçer.

Silâhlar Münih'te TIR kamyonuna yüklenmiştir. Türk

gümrüğünde PakistanlI şoför için hiçbir güçlük çıkmamıştır. Silâhlar, Beyrut'ta hıristiyan bölgesine gönderilmektedir. Şoförün cebinden bazı telefon numarları ve adlar çıkar. Bunlar, Kilisli kaçakçılardır.

Olayın bu boyutları pek araştırılmaz. O sıralar Beyrut'ta iç savaş bütün şiddeti ile hüküm sürmektedir. Türkiye, bu açıdan tam bir köprüdür. Türkiye üzerinden Lübnan'a binlerce silâh ve yüzbinlerce mermi akmaktadır.

4.1.1973 günü «Seçi» gemisi Yugoslavya'da aranır. Ele geçen silâhlar, 1243 tabanca, 846 bin mermidir. Yakalanan sanıklar, Dursun Akbaş, Seyfettin Güven, Mustafa Keskin, Haşan Bulut, Hamdi Özer, Mustafa Şenbaş ve Taşar Abbas'tır.

Bu olayda da, tıpkı öteki olaylarda gördüğümüz gibi, silâhların kimlere, hangi terör örgütlerine satıldığı anlaşılamaz!

Üzerinde fazla durulmayan olaylardan biri de 27.1.1971 tarihinde Ankara'nın Keçiören semtinde bir kamyonda bulunan 181 bin 150 tane mermi ile ilgili soruşturmadır.

Yakalanan kamyon şoförü, «büfeci Mehmet» olarak tanınan Mehmet Kılıç'ın adını verir. «Mermilerin sahibi oydu» der. Büfeci Mehmet yakalanır. Sorgu pek uzun sürmez. Büfeci Mehmet üç ad verir:

«Zihni İpek, Mehmet Cantaş, Mustafa Kurt.»

Büfeci Mehmet bir açıklama daha yapar:

«Mermileri Ankara'da Haşan Altınkol'un deposunda saklıyorduk.

Bu arada bîr istihbarat gelir. İşin içinde «Parlak Sefer» diye bilinen Sefer Bezal da vardır.

Telemen'in ihbar mektupları ile bu olaylar sonradan daha da açıklık kazanır. Mehmet Cantaş, «İnce Memet» olarak bilinen ünlü bir kaçakçıdır ve gerek 1973 yılında, gerekse 1979 yılında silâh kaçakçılığı nedeniyle gözaltına alınıp tutuklanmıştır. Sefer Bezal, Suriyeli kaçakçı Akil ÇubukçTnın itirafı üzerine yakalanıp, mahkûm olan kaçakçılardandır.

Ama bu mermiler, kime, hangi terörist örgütlere git-* mistir, o belli değildir.

Buna benzer bir olaya da İsparta'da rastlanmıştır. 7.2.1969 günü Süleyman Köse adında bir kaçakçı yakayı ele verir. Köse'de 2700 mermi ele geçer.

Köse konuşur:

«Berber İhsan'ın adamıyım.»

Berber İhsan, İhsan Sonağa'dır. Polis, Köse'yi biraz daha sıkıştırır. Ortaya bir kaçakçı adı daha çıkar:

«Faruk Zelzele.»

Berber İhsan'dan Faruk Zelzele'ye, Faruk Zelzele'den «Kel Hüseyin» olarak bilinen Hüseyin Horasan'a ulaşılır. Hüseyin Horasan'ın evinde yapılan aramada 49 tane tabanca elegeçer.

Afyon'un Sandıklı ilçesinde aradan iki-üç yıl geçmeden, 3.5.1972 tarihinde Yusuf Uğur adlı bir kaçakçı 8450 mermi, 14 tabanca ve 160 kilo esrarla yakalanır. Yusuf Uğur, silâhları İhsan Sonağa'nın yeğeni Doğan Yıldız'dan aldığını söyler.

Doğan Yıldız yakalanınca bir kaçakçı adı daha belirir: Mehmet Selimoğlu.

Fakat bu olayda da mermi ve silâhların hangi teröristlere kimlerin aracılığı ile ulaşacağı anlaşılmaz. Olay bu hali ile kapanır.

Önemli Bir Kaçakçı: «Çayırovalı Osman»

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Malî Polis yetkilileri, 20.11.1974 günü Tuzla Aydınlı köyünde Mustafa Güneş'in evinde 40 tabanca elegeçirmiş, ancak Mustafa Güneş evde bulunamamıştır. Polis, evde bulunan Mustafa Güneş'in oğlu Nazmi Güneş'i sorguya çeker. Nazmi Güneş bir ad verir:

«Osman İnan İmaoğlu.»

Osman İmamoğlu, «Çayırovalı» diye bilinen kaçakçıdır. Oto satıcısı görünür. Nazmi Güneş, Osman İmamoğlu'nun babası ile ortak olduğunu söyler. İz sürülür. Sü-

rülen bu iz Haşan Conkara adına dayanır. Conkara yakalanır ve ilginç olaylar anlatır.

Haşan Conkara'nın verdiği bilgilerle Tuzla Kurt köy bölgesinde bir operasyon düzenlenir ve bu bölgedeki bir çiftlikte 8065 tane 9 mm. çapında tabanca mermisi efegeçer.

Conkara konuşur:

«(Çayırovalı) ile birlikte Kefken'e 2000 mermi çıkardık ve bu mermileri Balıkesir'in Sındırgı ilçesinde Minibüsçü Adnan'a yolladık.»

Polis sorar:

«Peki, bu mermileri kimden satın aldınız?»

Conkara yanıtlar:

«Bulgaristan'dan geldi mermiler. Avni Karadurmuş getirdi. Biz, onun komisyoncusuyuz. Mermiler Aydın'da manifaturacı Haşan Dayı'ya, Gaziantep'te şoför Cemal'e, Denizli'de Süleyman Ergenay'a satıldı. Onlar kime sattılar, onu bilemem.»

Bu olayda bir başka çete üyeleri belirir: Haşan Conkara, Imamoğlu, Mustafa Önder (Kör Mustafa).

22.4.1975 tarihinde Mustafa Önder Ankara'da yakalanır. Önder itiraf eder:

«Bu silâhları Çayırovalı'dan aldım.»

Sonra da silâhların kimin evinde olduğunu söyler. Silâhlar Arif Kazak'ın evindedir. Baskın düzenlenir. Önder'in söylediği silâhlar elegeçer.

Ama bu silâhların hangi örgüte, hangi teröriste satılmak üzere getirildiği bir türlü anlaşılmaz.

Fakat şu anlaşılır: Silâhları Bulgaristan'dan getiren Avni Karadurmuş. İbrahim Telemen'in 1979 yılında ihbar ettiği kaçakçılardan biridir.

Haşan Conkara da 1981 yılı Şubat ayında Genelkurmay Sıkıyönetim Askerî Hizmetler Koordinasyon Başkanlığı tarafından «yurda dön» çağrısında bulunulanlar arasındadır. Tıpkı Abuzer Uğurlu ve tıpkı Hacı Mirza gibi!

Evet, devam edelim :

Mustafa Önder'in itirafı üzerine Ankara'da yapılan

baskın sonucu 19 bin 832 mermi eie geçer. Evin sahibi Arif Kazak'tır. Arif Kazak, Himmet Şahin ve Mustafa Önder'den başka bir kaçakçı adı daha verir:

«Ahmet Telemen.»

Ahmet Telemen, İbrahim Telemen'in kardeşidir. Kaçakçılık dünyasında «Kel» diye bilinmekte ve «Kör Mustafa» olarak tanınan Mustafa Önder ile çalışmaktadır. Ahmet Telemen de konuşur:

«Mermileri Samsunlu İsmail Çelik'den aldık.»

Soruşturma biraz daha derinleştirilir. Telemen kardeşi gibi konuşmayı sevmektedir:

«Mermilerin bir kısmını da Niğde Aksaray'da Çapan Dilek'e sattık. İstanbul'dan Osman Inan'dan aldığımız 70 tabancayı da Çapan Dilek'e sattık.»

Ahmet Telemen biraz daha sıkıştırılınca bir yeni ad daha verir:

«Kırıkkale'de Mehmet Altınkaynak'a da silâh verdik.»

Mehmet Altınkaynak'ın evine de bir baskın düzenlenir. Evde Osman Kaçak adında bir kaçakçı oturmaktadır. Kaçakçının soyadı da ilginçtir: Kaçak!. Kaçakçı Kaçak da konuşur:

«Biz kendimiz silâh yapar, kendimiz satarız.»

Gerçekten de öyledir: 1969 ve 1974 yılında elegeçen «yerli silâh üreticisi» Dursun ve Süleyman Durmuş'ların Giresun'un Keşap ilçesi Karabulduk köyünde bir silâh atölyeleri vardır. Burada yapılan silâhlar, birtakım kaçakçılar aracılığı ile teröristlerin eline geçmektedir.

Karadeniz'de birçok il ve ilçede «yerli silâh üretimi» yapıldığı biliniyor. Bunu herkes biliyor. Her türlü silâhın taklidi, Karadeniz'in ilkel atölyelerinde yapılabiliyor. Terörün yerli üretim merkezlerinden birisi bu tür atölyeler oluyor. Kimi mağaralarda, kimi fındık bahçeleri arasına gizlenmiş atölyelerde her marka silâhın taklidi kolayca yapılıyor.

Haşan Conkara, Orta Anadolu pazarlarına egemendir. Bu egemenliğin yer yer kırıldığı bölgeler de olmuyor değildir. Örneğin, 1980 yılının Ağustos ayında yapılan bir

operasyonda Kayseri'de Suat Yıldız adında bir silâh kaçakçısının evinin altındaki silâh deposu ortaya çıkınca, Conkara'nın pabucunun dama atıldığı anlaşılıyor. Suat Yıldız yakalanıyor, ancak Conkara, bulunamıyor. Conkara'nın kulağına çoktan kar suyu kaçmıştır. Kulağına kar suyu kaçan soluğu yurt dışında almaktadır.

1979 Kasımında İstanbul'da bir balıkçı motorunda yapılan aramada 350 tane Fransız yapısı silâh elegeçiyor. «Ahmet Reis» motorunun kaptanı konuşuyor: Mallar, Bulgaristan'ın Varna limanından yüklenmiştir. Ama kimlere gönderilmiştir, o belli değildir.

İstanbul Malî Şube'nin son zamanlarda elegeçirdiği en önemli kaçakçılık şebekelerinden biri Bolu'nun Düzce ilçesi Gümüşova köyünden kaynaklanmaktadır. İstanbul'dan Orta Anadolu'ya uzanan şebekenin başkanı Fahrettin Durmuş, ortakları Abdurrahman Şeker, Kerem Kandemir, Mehmet Hacı Fettahoğlu, İhsan Kasap, Hüseyin Kısa, Ramazan Canpolat ve Mevlüt Aydın'dır. Sanıklar, 82 tabanca ve 20 bin mermi ile yakalanmışlardır.

Kör Mustafa'dan Çayıroval'ya

Mustafa Önder'in serüvenleri bunlarla bitmiyor. Ankara Sıkıyönetim yeraltı dünyasının bu ünlü «Kör Mustafa»smı 15 Şubat 1980 günü yeniden elegeçiriyor.

Elde edilen bir istihbarat sonucunda polis alıcı rolü iie Ali Arseven'e yanaşır. 8 Şubat günü, seri numaraları önceden saptanmış paralarla sivil polisler Arseven'in kapısını çalarlar. 45 kutu yabancı marka 7.65 çapında mermi ile yerli yapı 2222 seri numaralı 7.65 çapında silâhı satın alan polisler, Arseven'i suçüstü yakalarlar. Arseven'in evinde bulunan kardeşi Hayati Arseven de gözaltına alınır ve konuşturulur.

«Mermileri kimden aldınız?»

Yanıt:

«Mustafa Önder'den, Kör Mustafa'dan.»

Kör Mustafa da konuşur :

«Mermileri toplu olarak Kayseri ve Corum'dan getirdik, Ali Arseven'e ve Yeni Bayındır köyü muhtarı İsmet Yaşar'a sattık.»

Kör Mustafa ile beraber şoförü Muzaffer Çopur da yakalanır. Yapılan sorgularda Ali Yıldırım ve iihan Yıldınm'ın kaçakçılık işlerine eylemli olarak karıştıkları saptanır.

Savcı hakim Yüzbaşı Osman Şimşek'in 29.7.1980 gün ve 1980/2557 esas sayılı iddianamesi ile Mustafa Önder ve Arseven kardeşler dışında şu kişiler hakkında da dava açılır:

İsmet Yaşar, Mevlüt Aktaş, İsmet Öztürk, Ali Osman Gür, Seyfettin Öner, Cesarettin Kocaoğlu, Haşan Kıyak, Cafer işcan, Gazi Akay, Turan Sarıtaş, Emin Sarıtaş. Memiş Budak, Abdullah Özdemir, Seyit Ali Gündüz, Ahmet Şeker, Kemal Ünal, İlhan Önder, Ali Yıldırım, Muzaffer Çopur, Niyazi Başkaya.

Bu dava için daha önce görevsizlik kararı verilmiş, dosya Cumhuriyet Savcılığına gönderilmiştir. Ancak, Sıkıyönetim komutanı Korgeneral Nihat Özer, 4 üncü Kolordu Askerî Mahkemesi'ne başvurarak kararın kaldırılmasını istemiştir. Mahkeme de bu yolda karar vermiştir. Dosya bundan sonra Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nce elealınmıştır.

1 nolu Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'nde yapılan yargılamalar sonunda Mustafa Önder, onbeş yıl, Muzaffer Çopur, Ali Arseven ve Hayati Arseven onikişer yıl ağır hapis cezalarına çarptırıldılar. Ali Osman Gür, Haşan Kıyak, İsmet Yaşar, Mevlüt Aktaş ve Seyfettin Öner beşer yıl hapis cezası aldılar.

İşin ilginç yanı, Mustafa Önder'in 1972 yılında İbrahim Telemen'in Üstün Günsan'a adını bildirdiği kaçakçılardan olmasıydı. Mustafa Önder, Ankara'nın Kızılcahamam ilçesi Çeltikçi bucağı Kelemler köyü nüfusuna kayıtlıydı. Telemen de Kızılcahamam'ın Çeltikçi bucağı Yu-

karı Höyük köyündendi. Bu davada yargılanan Ali Yıldırım da aynı ilçe, aynı bucaktandı. 1972 yılında Telemen davasında aranan ve bir türlü bulunmayan İsmail Yıldıran da aynı ilçe aynı bucaktandı, aynı davada yargılanan Kemal Ercan da!

Bu noktada yeniden Telemen'in 1972 yılında savcı Günsan'a verdiği yazılı ifadenin bir bölümünü yeniden anımsayalım :

«İstanbul'daki bu büyük silâh kaçakçılarının Ankara'daki adamları Mustafa Önder'dir. (Kör Mustafa) olarak tanımr. Hem İstanbul ve hem de Samsunlu kaçakçıların en sadık adamıdır ve Ankara polisi kendisini çok iyi tanır.»

1972 yılından 1982 yılına kadar uzanan zaman diliminde Telemenin ihbarının ne kadar gerçeğe dayandığı bu olaylarla iyice kanıtlanmış bulunuyor.

«Kör Mustafa» diye bilinen Mustafa Önder ile «Çayırovalı» diye tanınan Osman İmamoğlu kaçakçılık dünyasında oldukça yaygın ün yapmışlardır.

Cayırovalı'nın 12 Eylül 1980 tarihinden hemen sonra yakalanıp yargılanması, kaçakçılığın önemli bir kesimini çökertiyordu. Bulgaristan'da Avcı Karadurmuş «Sarı Avni» silâhları yüklüyor, Çayırovalı bu silâhları, Anadolu'da çeşitli kişilere dağıtıyor. Samsun'da Ali Açmak ve Bayram Ali Yenigün «Pipolu Ali» Ankara'da, Mustafa Önder- «Kör Mustafa» Kayseri'de, Suat Yıldız ve Adem Ruhbaş bu konuda bilinen önemli kutup başlarını oluşturuyor.

Çayırovalı, İstanbul Sıkıyönetimince iki dava nedeniyle yargılanıyor. Birincisi, 3 Nolu Sıkıyönetim Askerî Mahkemesinde 29.9.1981 gün ve 81/221-963 sayı ile karara bağlanıyor ve Çayırovalı onbeş yıl ağır hapse mahkûm oluyor.

Bu davada Çayırovalı ile birlikte, Cemil Küçük, Cemil Kıvılcım ve Şemsettin Bahadır da onbeşer yıl hapse mahkûm oluyorlar. Ahmet Küçükkaya, Haşan Avcı, Mustafa Karakurt, Nihat Bil, Mahmut Özkan ve Tufan Çakır

da aynı davada beşer yıl hapis cezasına çarptırılıyorlar.

Çayırovalı'nın Abuzer Uğurlu ile beraber yargılandığı ikinci dava çok ilginç; davanın ilginçliği kaçakçılık **ile** sağ eylemciler arasındaki ilişkileri saptamasından kaynaklanıyor.

Bu olaya kısaca gözatalım :

12 Eylül 1980 tarihinden sonra İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 5 numaralı bildirisi ile aranan ve yakalanan ünlü kaçakçılardan Zihni İpek'in tutukevindeki davranışları dikkati çeker. (20.1.1982 gün ve 981/108 sayı, 981/108 e. E. 82/197 sayılı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı iddianamesi, s; 2). İlgililer, bir süre sonra Zihni İpek'in yakınları, Seyfettin Güven ile Haşan Ipek'i gözaltına alırlar. Yapılan bir telefon ihbarı sonunda «Çayırovalı Osman» diye bilinen Osman İmamoğlu Sağmalcılar ekspres yolu üzerinde yakalanır.

Zihni İpek, poliste verdiği ifadede mülkiyeti kendi üzerinde olan «Gonca I» ve «Gonca II)» adlarındaki balıkçı motorları ile kaçakçılık yaptığını, bu motorları Seyfettin Güven'in yönetiminde Bulgariston'a gönderildiğini söyler. Bulgaristan'ın Varna limanından yüklenen silâh ve mermilerin 1979 yılı sonlarında Samsunlu kaçakçı Doğan Çelik'e Samsun'da teslim edildiğini anlatan İpek, «Çayırovaii Osman»ın da «Gonca II» adlı motoru kiralayarak kaçakçılık yaptığını bildirir.

«Çayırovalı Osman» ise 1973 yılından bu yana karıştığı kaçakçılık olaylarını birbir anlatır. Bulgaristan ile Türkiye arasındaki kaçakçılık trafiğini yönetenlerden Avni Karadurmuş ile 1973 yılında nasıl işbirliği yaptığını, bu silâhların «Sandırgılı Mustafa» ile Kütahya Gediz'de çiftçilik yapan Cavit'e nasıl sattığını, Mehmet Kaptanoğlu ve Avni Karadurmuş ile Varna'dan getirtip, Çatalzeytin kıyılarından yurda soktukları, bunları Bolu'da Mehmet Karadağ'a nasıl götürdüklerini söyler.

Devam eder:

«Mehmet Kapanoğlu'ndan aldığım silâhları Afyon'da Ahmet'e sattım. 1979 yılında Samsun'lu İsmail Çevik ile be-

raber Bulgaristan'dan silâh getirip, Tu2kî tersanesine çıkarttım. 1979'da Tuzla'da gazinocu Hikmet'e 90 tabanca teslim ettim.»

«Gazinocu Hikmet» Tuzla'da Yalı Gazinosu sahibi Hikmet Güner'dir ve Cayırovalı'nın anlatımlarına göre yabancı markalı silâhlar, Hikmet aracılığı ile Eskişehir'de Seyfi adında birine satılmıştır.

Bundan sonrasını Sıkıyönetim Askerî Savcılığı iddianamesinden izleyelim :

«1979 yılında Yılma Durak isimli şahsın kendisini Aksaray Kilim pastahanesinde bularak konuştuklarını ve Yılma Durak'ın teklifi üzerine ülkücü kesime silâh satmaya başladığını ve ilk olarak Yılma Durak vasıtasıyla Celâl Adan ve Aydoğan isimli şahıslarla Sultanahmet'te buluşarak Geyve'ye gittikleri ve bu şahıslara Mehmet ve Osman adlı kişilerden almış olduğu altı adet Fransız onlusu silâhı sattığını, 1980 Nisan ayında ülkü ocakları başkanı olarak bildirdiği Orhan Çakıroğlu'nun kendisine gelerek silâh istediğini ve dörtyüz bin lira para gönderdiğini, kendisinin parayı getiren şahsı tanımadığını, şahsa Selâhattin ile buluşmasını söylediği...» (s: 4)

Çayırovalı burada bir ad daha verir: Samsunlu Ali Açmak. Çayırovalı, Ali Açmak'tan getirttiği yirmi tane silâhı Çakıroğlu'na verdiğini söyler. Yine 1979 yılında çok sayıda mermiyi gazinocu Hikmet'e sattığını, bu mermilerin Eskişehirli Seyfi'ye aktarıldığını bildirir. «Eskişehirli Seyfi» aslında kod addır. Seyfi'nin asıl adı İlhan Taşmerdivenli'dir. Çayırovalı daha sonra sol eylemci Taşmerdivenli ile doğrudan ilişkiye geçip kendisine çok sayıda tabanca sattığını itiraf eder. Taşmerdivenli ile Çayırovalı poliste yüzleştirilir. Anlattıkları birbirinin aynıdır.

Yine İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde çeşitli silâhlı eylemlerde bulunmaktan sanık olarak yargılanan Aydın Esi, Halim Şahin, Orhan Çakıroğlu ve Hüseyin Başkan adlarındaki sağ eylemciler yüzleştirildiklerinde Çayırovalı'yı tanıdıklarını söylerler.

Buraya küçük bir parantez açıp, Cayırovalı'nın kendisi ile konuşup ülkücü kesime silâh verme konusunda anlaştıkları Yılma Durak'ın Erzurum yöresinde «Doğunun Başbuğu» olarak tanıdığını ve birçok eyleme adının karıştığını da kaydedelim. Durak, 12 Eylül 1980 öncesi İstanbul'da MHP il ikinci başkanlığı görevini yürütmüş ve MHP ile içiçe kuruluşlardan biri olan «Tümtaş Anonim Şirketi» kurucuları arasında yeralmıştır. (MHP ve Ülkücü kuruluşlarla ilgili Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığın 29 Nisan 1981 gün ve 1980/7040 evrak, 1980/7040 esas ve 1981/600 karar sayılı iddianamesinin 455-56'ncı sayfaları).

Manisa'da güvenlik kuvvetlerince yakalanan sağ eylemci Ahmet Tuncer de Çayırovalı'yı ele verir. Tuncer, silâhı Halil İbrahim Kaya'dan almıştır. Kaya da silâhı Çayırovalı'dan aldığını söyler.

Öteki sanıklar Selâhattin Güven ve İsmail Çelik de ayrı ayrı aynı olayları anlatırlar. Sanıklar, gerek savcılıkta, gerekse mahkemede bu ifadeleri reddederler. Suçüstü olmadığından başka somut kanıt da yoktur.

Ünlü Abuzer Uğurlu'nun da bu davada adı geçer. Sanık İsmail Çelik karıştığı olayları anlatırken Uğurlu'nun da adını vermiştir. Uğurlu bu suçları reddeder.

Bu olayda Çayırovalı ile çalışan Zihni İpek, 1973 yılında Uğurlu ailesi ile birlikte yargılanmıştır. Samsunlu İsmail Çelik de bu suçlardan dolayı yargılanmış bir eski kaçakçıdır. Çelik, Samsun'un Çarşamba ilçesi Düzpınar köyündendir. Çelik'in ifadesinin şu bölümü gerçekten ilgi çekicidir:

«1976 yılında Abuzer'in altıyüz adet mermisini ve tabancasını Ordu'nun Fatsa ilçesinde tahliye ettik. Samsun'da bir kahvede silâhların ve mermilerin taşınması için kürtlerle konuştuk.»

«Mehmet Kara» olarak bilinen Zihni İpek, Hacı Mirza adındaki kaçakçının yakın dostudur. Hacı Mirza hem AP döneminin Çanakkale ve Kayseri Valisi Babür Ünsal'ın -kitapta birlikte içki masasında fotoğrafını gördü-

günüz- hem de Zihni İpek'in arkadaşıdır.

Ve sinema dünyamızın «çirkin kral»ı Yılmaz Güney'e 1971'lerde silâh gönderen de bu Hacı Mirza'dır!

Zihni Ipek'ten Hacı Mirza'ya, Çayırovalı Osman'a (*) Çayırovalı'dan Avni Karadurmuş ve Ali Açmak'a uzanan çizgi geçmiş yılların kaçakçılık trafiğini renkli fotoğraflar gibi gösteriyor.

Kayserili Hacı Adem Ağa!

1981 yılı Ocak ayının 18'inci günüydü; günlerden pazartesi. Adem Ruhbaş, Kayseri'de kaldığı Zincidere cezaevinden getirtilmiş, sorguyu yapacak Sıkıyönetim görevlisinin önüne oturtulmuştu.

Birara Sıkıyönetim görevlisi komiser yardımcısı Mehmet Deveci ile yalnız kalmışlardı; sesini biraz alçaltarak konuştu :

«Ben yaşlı bir adamım.»

Sıkıyönetim görevlisi başını kaldırdı:

«Evet, ne istiyorsunuz?»

Ruhbaş devam etti; son kozunu oynuyordu :

«Ben yaşlı bir adamım, bu yaşta cezaevlerinde sürünmek istemiyorum. Yalvarırım.»

Sıkıyönetim görevlisi anlamazlıktan geldi, önündeki dosyaya bakarak sordu :

«Ne istiyorsunuz anlamıyorum?»

«Ben yaşlı bir adamım, cezaevlerinde sürünmek istemiyorum, biliyorsunuz çok param var.»

Anlaşılmıştı, bu ünlü kaçakçı rüşvet teklifinde bulunacaktı; Sıkıyönetim yetkilisi irkildi; hiç böylesini görmemişti ;

«Beş milyon vereyim, bırakın.»

(*) Çayırovalı, tutuklandıktan sonra ilgililere kaçakçılık konularında çok ayrıntılı açıklamalar yaymış, rüşvet verdiği bazı kamu görevlilerinin adlarını açıklamıştır.

«Efendim?»

«Sabaha kadar düşünün Allahaşkına, düşünün sabaha kadar. Beş milyon, hemen veririm. Serbest kalayım, hemen.»

«Ford arabayla.»

«Nasıl vereceksin bu kadar parayı?»

«Beşer binlik desteler olarak, kâğıda saracağım.»

«Ben geleceğim buluşma yerine.»

«Sağol beyim, sağol.»

Ve ertesi gün Adem Ruhbaş serbest bırakılır. Merkez Komutanlığı ekipleri verilen buluşma yerindedirler.

Saat 18'dir, hava kararmıştır. Ford araba, Lüks Kadife Fabrikası'nın arkasına gelmiştir.

Ruhbaş, arabadan inmiş ve gazete kâğıdına sardığı altı milyon lirayı Sıkıyönetim görevlisine uzatmıştır.

Para, tamamı tamamına altı milyon liradır. Ruhbaş sözünü tutmuştur. Sevinçlidir.

Ancak sevinci kursağında kalacaktır. Çevrede bulunan ekipler, birdenbire Ruhbaş'ın çevresini sarmışlardır.

Ünlü kaçakçı oyuna geldiğini anlamıştır. Ama iş işten geçmemiştir. Ava çıkmış, ancak bu avda avlanmıştır.

Yakalanmış, yargılanmış ve görevlilere rüşvet vermek suçundan mahkûm olmuştur. Geride daha asıl davaları sıra beklemektedir. Tam bir çıkmaza girmiş, kendi oyunu ile yenilmiştir.

Sıkıyönetim görevlisi «peki» demişti.

«Parayı yarın isterim, düşünmeye gerek yok, ama tek başına da karar verememem. Arkadaşlar da var.»

«Allah razı olsun, hemen vereceğim, hemen, arkadaşlara da veririm.»

Sıkıyönetim görevlisi, durumu hemen komutanlığa bildirir. Ertesi gün Ruhbaş, yeniden sorgu odasına alınır.

Bu kez odaya dinleyici de yerleştirilmiş ve odaya üç kişi girmişti.

Ruhbaş çağrıldı.

Bu ünlü kaçakçı biraz tedirgindi, biraz da heyecanlı.

Sıkıyönetim yetkilisi sorgu odasına giren Adem Ruhbaş'a seslendi:

«Teklifini ilettim arkadaşlara. Bak üç kişiyiz. Beş milyon yetmez.»

«Altı milyon vereyim.»

«Peki nasıl vereceksin?

«Serbest bırakın hemen vereyim.»

«Nerede, nasıl?»

«Ambar köyü Lüks Kadife Fabrikası arkasına gelin, saat 6'da.»

«Sen kendin gel.»

«Kendim geleceğim.»

«Arabayla mı?»

Sıkıyönetim görevlisine «ben yaşlı bir adamım» diye yaşını rüşvet teklifine gerekçe yapan Adem Ruhbaş, aslında pek de yaşlı değildi: Kırkdokuz yaşındaydı. Dini bütün bir müslümandı; geçen yıllarda hacca gitmiş ve «Hacı Adem Ağa» olmuştu.

Aslında yoksul bir ailenin çocuğuydu. Yaşamına, Kayseri'de Sipahi pazarında terzi çırağı olarak başlamıştı. Çıraklıktan terziliğe yükseldiği zaman kaçakçılık işlerine el atmıştı. Yaptığı ilk kaçakçılık masum türdendi: Kaçak kumaş alır, bunları dikerdi. Sonra düşündü; bu yol insanı zengin edebilirdi, hemen kolları sıvadı.

Ruhbaş, Türkiye'de kaçakçılık şebekelerini yöneten «büyük babalar» ile kısa sürede tanıştı, onların «Kayseri başbayiliği» için biçilmiş kaftandı, hemen bu işe sıvandı.

Döviz kaçakçılığı mı? Yapıyordu. Uyuşturucu madde mi? Yapıyordu. Silâh mı? Tabii.

Arada arsa komisyonculuğu yapıyordu. Talas'da bir bahçe satın aldı, Şekerbank'ın hemen yanında bir apartman. Bir de Kayseri'de Millî Eğitim Müdürlüğünün karşısında «Yüzüncü Yıl Apartmanından üç daire. Bu dairelerin birinde oturmaktaydı.

Talas'da aldığı bahçeye görkemli bir villa da yaptırmıştı.

Birara sarraflığa da merak salmıştı. Altın kaçakçılığı için sarraflık ve kuyumculuk birebir işti. Kazancılar çar-

şısında -bir deyişe göre 22 milyon vererek- dükkân satın aldı. Ve sarraflığa başladı.

Talas'daki görkemli villasında banka müdürlerini ve

Ruhbaş: Kayseri O'ndan sorulur!

önemli bürokratları ağırlayan «Hacı Adem Ağa» birara mermi kaçakçılığından yakalanarak. Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'nde on yıl hapse mahkûm oldu.

1971 yılı Mart ayı. Türkiye kaynamaktadır. Bu koşul-

ları en iyi değerlendirenlerden biri, Kayserili Adem Ruhbaş'tı. Martın beşinci günü Sabri Sözer'in 06 FU 066 plâkalı 5 tonluk kamyonu Trabzon'dan yola çıkmış, Sivas girişinde tartı istasyonu önünden geçmekteydi. Kamyon, Kayseri'ye gitmekteydi.

Kömür yüklü kamyonun altında bol sayıda mermi vardı.

Sabri Sözer, tartı istasyonunda durmadı; hızla yoluna devam etti. Görevlilerden Süleyman Şahin ve Faruk Okçu, arabalarına atlayarak kamyonu izlemeye başladılar. Serpinçik köyünde kamyon durduruldu. Sözer arabadan iner inmez, polislere doğru koştu :

«Ne ceza yazarsanız yazın, anlaşalım.»

Polis memurları, bu açık rüşvet önerisi karşısında irkildiler. Kamyonda meşe kömürü taşınmaktaydı. Ancak bu kömürün ruhsatı var mıydı?

Sordular:

«Ruhsatın var mı?»

«Var.»

«Nerede?»

«Patronda.»

«Patron kim?»

«Adem Ruhbaş.»

Polisler, hemen kömürlerin üzerinden örtüyü kaldırıp, arama yaptılar. Kömürlerin altında 862 bin 950 tane mermi saydılar. Bir büyük kaçakçılık olayı ile karşılaşmışlardı.

Bu arada, kamyon şoförü Sözer, bir kolayını buluyor ve kaçıyordu.

Adem Ruhbaş, durumdan şüphelenmiş, geri dönmüştü. Tartı istasyonunda kamyonun arandığını görür görmez, gerisingeri arabaya atlamış ve Kayseri'ye doğru yollanmıştı. Polisler, Ruhbaş'ın arabasından şüphelenerek izlemeye başladılar. Kovalamaca Sanayi Çarşısı'nda son buldu.

Polisler sordular:

«06 FU 066 plâkalı kamyonun sahibini tanır mısın?»

«Hayır.»

Oysa, kamyon, annesi Elmas Ruhbaş'ın üzerinde kayıtlıydı. Ruhbas zaman kazanmaya çalışıyordu.

Ruhboş, kendine göre bir öykü uydurmuştu; onu anlatıyordu :

«Sabri Sözer'i tanımam. Mermilerle de bir ilgim yok.. Kayseri'de konfeksiyon mağazam var. Sivas'a kumaş satmaya geldim.»

Polis sorar:

«Kime kumaş satacaktın?»

«Kemal Koçak'a.»

Kemal Koçak, «Adem Ruhbaş'ı tanırım ama Sivas'a gelmedi, kendisiyle görüşmedik.» der.

Adem Ruhbaş'ın, bundan önce de bir olayı vardır. 1970 yılının 26 Mayıs günü kendi üzerine kayıtlı 06 AY 291 plâkalı kamyonla Ankara'dan geçerken 21 bin 760 tane mermiyi, Ankara'da Büyükesat, Bağdemlidere No 804'de kapıcılık yapan Halil Haramkaya'ya bırakmış ve yapılan operasyon sonunda evinde 35 bin tane mermi bulunmuştur.

Sivas Birinci Ağır Ceza Mahkemesi 8.6.1972 gün ve 971/112 sayılı kararı ile Ruhbaş'ı suç ortağı Sözer ile birlikte 10 yıl ağır hapse mahkûm etti. Ruhbaş, uzun süre cezaevinde kaldı, sonra yine eski işlerine başladı.

Ruhbaş'ın son zamanlarda altın ve döviz kaçakçılığı üzerinde yoğunlaştığı bilinmekteydi.

1980 yılı Kasım ayının dördüncü günü 2'nci Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığının emri ile gözaltına alınıp, sonradan tutuklanan «Adem Ağa» Kayseri çevresinde çok etkili siyasal ilişkiler kurmuş ve yörede egemenliğini sürdürmeyi başarmıştır.

1980 yılı Kasım ayının ilk günlerine kadar süren bu egemenlik şimdilik noktalanmış gibi görünmektedir.

«Hacı Adem Ağa» şu anda Kayseri Zincidede Cezaevi'nde kaçakçılık suçundan tutuklu ve görevlilere rüşvet vermek suçundan da hükümlü olarak serbest kalacağj günü beklemektedir. Adem Ağa, tek başına mıdır? Hayır. Elbette adamları vardır. Kendisi de bir başka kişiye ya da gruba bağlıdır.

Geçmiş yıllarda bir kez, dükkândan çıkarken silâhlı

saldırıya uğramış, ancak gözü ile gördüğü saldırganları tanımadığını söylemişti.

Kendisini mafya vurdurmuştu, bir iç hesaplaşma söz konusuydu ama neydi bu hesaplaşma? «Adem Ağa» bunu hiçbir zaman söylemeyecekti. Bu bir sırdı; söylenemezdi.

Adem Ağa'yı Kayseri'de tanımayan yoktur. Onun kaçakçı olduğunu herkes bilir.

Cumhuriyet'in Kayseri muhabiri Mehmet Ceylân, Ruhbaş'ın rüşvet suçundan mahkûm olmasından sonra Kayserililer ile yaptığı röportajda şu yanıtları alıyordu :

«Adem Ruhbaşı tanır mıydınız?»

«Tanımayan mı var?»

«Nasıl efendim? »

«Adem Ruhbaş Türkiye'de tanınmış biridir, yoksa siz tanımıyor muydunuz?»

«Kaçakçılık işleriyle uğraştığını biliyor muydunuz?»

«Herkes biliyordu.»

«Neden ihbar edilmiyordu?»

«Kime ihbar edecektin kardeşim, dedim ya, herkes biliyordu.»

Evet, herkes biliyordu. İbrahim Telemen, 1972 yılında Adem Ruhbaş'ın adını Sıkıyönetim Savcısı Üstün Günsan'a veriyor ve «1968'de Kayserili meşhur silâh ve baz morfin kaçakçısı Adem Ruhbaş'ı Stutgart'a çağırdım ve polisle tanıştırdım. Adem Ruhbaş, benim tanıştırmam ve ihbarım üzerine 1,5 mijyon mermi ile Samsun'dan Kayseri'ye gelirken iki yıl önce yakalandı ve içerde yatıyor» diyordu.

Bu «yazılı ifade» hükümle birlikte arşive kalkıyor ve unutuluyordu. Ne zamana kadar? 13 Ekim 1980 günü «gözlem» köşesinde ifadenin yayınlandığı güne kadar!

Bu ifadede daha başka adlar da vardı: Fahri Mor'lar, Mehmet Kürekçiler, Mehmet Zeki'ler, Horasan'lar, Nehir'ler, Rahmi Irmikçi'ler, Sağlamer'ler, Çebi'ler, Mustafa Önder'ler, Adem Ruhbaş'lar ve daha niceleri..

«Neden ihbar edilmiyordu?»

«Kime ihbar edeceksin kardeşim, herkes biliyordu?»

Evet, evet evet, herkes biliyordu, herkes!

Bir Yıldız Parlıyor: Suat Yıldız!

«501412 Sofya.»

Bu bir telefon numarası. Bu numarayı çevirdiğiniz zaman karşınıza bir Türk kaçakçısı çıkar. Bu kaçakçının takma adı «Gazi»dir.

«Gazi» büyük olasılıkla, adlarını bildiğimiz kaçakçılardandır. Ancak kim olduğu, bu aşamada, belli değildir.

Ordu ili Selimiye mahallesinden, İstanbul'da Erenköy Eralp sokak no 2/12 numaralı evde oturan 1933 yılında Güllü'den doğma Mahmut oğlu Muhlis Ünal'ın Sofya 501412 ya da 501214 numaralı telefonlarla konuşmasından sonra mallar yola çıkar.

Muhlis Ünal, Sofya'daki kaçakçı «Gazi» ile konuşur :

«Malları bekliyoruz.»

«Ne yollayım.»

«Mermi, 9 mm. ve 7.65.. Dörtyüzelli bin tane.»

«Bir Yunan gemisi ile göndereceğim.»

Konuşma bu denli açık değildir, şifrelidir. Konuşulan konular bunlardır.

Anlaşma olur. «Stole Soralis» adlı bir Yunan gemisinde çalışan İslavi Hristov adlı tayfa, İstanbul'da Karaköy'de Muhlis Ünal ile görüşür. Muhlis Ünal, 3 milyon 400 bin lirayı «Gazi»nin adamı Hristov'a elden verir.

Mermiler, bu ödemeden sonra hemen yola çıkar. Yıl 1979, Temmuz-Haziran. Muhlis Ünal, malları Sinop'un Ak limanında teslim alır. Mermileri Yunan bandıralı bir gemi getirir.

Muhlis Ünal Sinop'ta akşam karanlığında karaya çıkarttığı mermileri, Kayserili Suat Yıldız'a devreder.

Yıldız'ın «zulalı» yani «özel bölmeli» arabaları gelir, mermileri alır.

Muhlis Ünal Ordulu «Kral Sami» ile akrabadır. Ancak, Sami ile ayrı gruplardandır. Ünal, önce Mehmet Önen adlı bir kaçakçı ile tanışmış, beraber çalışmaya başlamıştır.

Muhlis Ünal, garsonluk ile başladığı yaşamını kaçakçılık ile sürdürmüş ve Ordu'da Hüdâver Şen adlı bir kaçakçının yakalanmasından sonra adı ortaya çıkmış ve aranmaya başlanmıştır.

Ünal, 1975 yılından yakalandığı 1980 yılına kadar İstanbul'da kaçak yaşamıştır!

Bundan sonrasını Muhlis Ünal'dan öğrenelim :

«Daha büyük iş yapmak için Alucrclı Haşan Canik ile ortak iş yapmaya karar verdik. İkimiz de birlikte yine Gazi'ye verilmek üzere İslavi Hristov ile aynı gemide görüşerek 200.000 Alman markı gönderdim. Bu mallar Bulgaristan'da dolcra çevrilip, tanesi 145 dolar karşılığında 250 adet 7.65 çapında Fransız onlusu ve geri kalanı 72500 Amerikan dolarına karşılık 500 bin adet geco mermi gönderildi. Bu mallar yine Yunan gemisi ile Sinop burnuna geldi. Bu gemi karaya yanaşmadı. Bu sefer ben malları karaya çıkartmak için lâzım olan motorun temini için Sinop ilinde benzincilik yapan Şahin Gül'ü buldum. O da Şevket **Özdemir'i buldu.»**

Silâh ve mermiler, bu motorla Sinop kıyılarına çıkarılır. Çıkarma yerinde Suat Yıldız, Haşan Canik ve Muhlis Ünal bulunmaktadır. 250 bin mermi ve 250 tabanca, hemen burada Suat Yıldız'a devredilir.

Suat Yıldız, bu mermi ve tabancaları. Şahin Gül'ür> bulduğu BMC marka bir tuğla yüklü kamyon ile taşıtır.

Suat Yıldız, Muhlis Ünal'ın Bulgaristan'dan getirdiği silâh ve mermilerin parasını, Muhlis'in oğlu Hamza'nın banka hesabına ödeyecektir.

Gerçekten de Türk Ticaret Bankası Ordu merkez şubesinde Muhlis Ünal'ın oğlu Hamza Ünal'a Kayseri'den Suat Yıldız adına 12.7.1979 tarihinden, 7.8.1980 tarihine kadar toplam 15 milyon 675 TL. para gönderilmiştir. Ayrıca, 4.8.1980 tarihinde, Suat Yıldız'ın Ankara'da Dışkapı'da Çağlayan Oto Galerisi işleten kardeşi Mehmet Yıldız da aynı hesaba 3 milyonluk bir havale göndermiş. Böylece toplam 18 milyon 675 bin TL.'ye yükselmiştir.

Suat Yıldız. Kayseri'de Adem Rutıbaş'dan sonra gelen ve bir ölçüde Ruhbaş'ın adını ikinci plana düşüren bir önemli kaçakçıdır.

Şöyle konuşur:

«Adem Ruhbaş kaçakçılık yapıyor mu?»

«Şu anda yapmadı, yapmıyor. Fakat evvelce yaptı.»

«Peki sen Adem Ruhbaş'a birşey verdin mi?»

«Verdim.»

«Kaç tane verdin?»

«5 tane.»

«Ne zaman?»

«Bu maldan verdim.»

«Ne kadar?»

«On kutu.»

Adem Ruhbaş ile Suat Yıldız ilk başta beraberce çalıştılar. Sonra Yıldız, birara Ankara'ya geldi, lokantacılık yapmaya başladı. Lokantacılık pek kazanç sağlamıyordu. Mehmet Önen adındaki bir kaçakçı kendisini Ordulu Sami Karamanoğlu ile tanıştırdı. «Kral Sami» ya da «Ordulu Sami» diye tanınan Sami Karamanoğlu ile Suat Yıldız böylece beraberce çalışmaya başladılar.

Suat Yıldız'ın «Kral Sami» ile ilk ortak işi, elli tane Vizor marka tabancayı Kayseri yöresinde satmaktı. Suat, silâhlan alarak Kayseri'ye gitti.

Suat Yıldız'a silâh satışı için Ali Osman Kazan adlı bir kaçakçı yardım etti.

«Kral Sami», Suat Yıldız'a bu kez Fransız onlusu ve Cek yapısı Vizor tabanca yolladı.. Suat Yıldız, bu silâhları, Cemal Özçiftlikçi ve Ali Osman Kazan aracılığı ile sattı.

«Kral Sami» ile Suat Yıldız'ın dostlukları daha da ilerledi. Sami, Yıldız'ı Nevşehir'de adamlarına tanıştırdı, bir-iki de telefon numarası verdi.

Birkaç gün geçmemişti ki, İstanbul'dan bir telefon geldi:

«Ben Muhsin Ünal, Sami Beyin selâmı var, Haşan Conkara'nın malları geldi, İstanbul'a gel.»

Kaçakçı Muhsin Unal ile Suat Yıldız'ın İstanbul'da buluşmalarını, 36 40 87 numaralı telefon sağlamaktaydı. Suat, bu numaraya telefon etmekte, Muhlis ile buluşmaktadır.

Ve böylece, Sofya'dan İstanbul'a, İstanbul'dan Sinop'a ve Kayseri'ye uzanan kaçakçılık çetesi, yıllarca çalışmış ve terör pazarından kazanç sağlamıştır.

Şu oluşuma bakınız; silâhlar, mermiler, Sofya'dan yola çıkıyor. Kaçakçılığı «Gazi» takma adlı bir Türk kaçakçısı örgütlüyor. SHâh ve mermiler, hem sosyalist blok, hem batı blok markalı! Ve de silâh ve mermileri getiren Yunan bandıralı bir gemi..

Para alış verişi bir başka Yunan gemisinde yapılıyor.

Haşan Çonkara ve Muhlis Ünal ile çalışıyor. Muhlis, Sofya'da «Gazi» ile konuşup, silâh ve mermi getiriyor. Suat Yıldız, Ünal'ın getirdiği silâh ve mermileri satın alıyor. Dağıtıcıları Ali Osman Kazan ve Osman Özçiftlikçi.

Suat Yıldız, Adem Ruhbaş'ın eski adamı. Ruhbaş, Telemen'in 1972 yılında Askerî Savcıya verdiği yazılı ifadede adı geçen kaçakçılardan biri. Mermi kaçakçılığından Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'nce mahkûm olmuş, kaçakçı olduğunu bilmeyen yok. Muhlis Ünal da 1975 yılından beri «firari»!

Kaçakçılık herkesin (!) gözüönünde olmuş, herkesin. Kim «hayır» diyebilir buna, kim?

Samsun'un Kralı: Ali Açmak

MHP Sungurlu eski iiçe başkanı Babuç'un karıştığı olay gerçekten ilginçtir. Ünye 1 'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1981/78 sayılı dosyasında Ali Açmak, Bayram Ali Yenigün, Ziya Çavdar, Ziya Çiçek, Tahsin Özkul, Mehmet Yıldız, Selâhattin Derindere ve Ali Açmak'ın baca-

nağı Süleyman'ın karıştıkları kaçakçılık olayı davası ele alınmış, ancak dosya, Sungurlu Ağır Ceza Mahkemesi'ne yetkisizlik kararı ile gönderilmiştir.

Bu dosyada, adlarını okuduğunuz bu kişilerin, 1979 yılında Ayancık ilçesine giderek burada Boyabatlı Haydar ile buluşup İtalyan bandıralı gemiye motor ile yaklaşarak, silâhları gemiden motora boşalttıkları ve bu silâhları önce Boyabatlı Hasan'ın evinde sakladıktan sonra Samsunlu Ziya Çiçek aracılığı ile bütün yurda dağıttıkları anlaşılmaktadır.

Bir kısım silâhlar da «Kral Sami» ya da «Alucralı Sami» diye bilinen Ordu şehir kulübünün eski «komisi» Sami Karamanoğlu'na verildiğini, bu işte, MHP Sungurlu ilçe eski başkanı Şakir Babuç ile birlikte Ziya Çiçek ve Sait Çelik'in bu işte aracılık ettikleri de saptanmıştır. «Alucralı Sami» nin bu silâhları, Fatsa ilçesinde Tevfik Bayır ve İsmail Çelik'e gönderdiği, bu işin de Alucralı Sami'nin yakınları, Haşan Karamanoğlu ve Mehmet Karamanoğlu tarafından yapıldığı belirlenmiş, toplu kaçakçılık örgütünün üst yöneticilerinin Ali Açmak ile «Pipolu Ali» diye bilinen Bayram Ali Yenigün oldukları anlaşılmıştır.

Görüldüğü gibi, MHP'ii Şakir Babuç, kısa adıyla «Dev-Yol» diye bilinen örgütün egemenliğindeki Fatsa'ya silâh satışı yapan bir çetenin içinde önemli görevler üstlenmiştir!

İşin bir başka ilginç yanı, B. Ali Yenigün'ûn ifadesi ile ortaya çıkmaktadır.

«Pipolu Ali», B. Ali Yenigün, Ankara'daki sorgusunda şunları anlatmaktadır:

«Ali Açmak mal getireceğini söyledi. Ortaklardan para talep etti. Her birimiz hissemize düşen parayı Ali Açmak'a verdik. Bu mala para yatıranlar, Tahsin Özkul, Ziya Çavdar, Ünyeli Ziya İpek, Mehmet Yıldız, Diyarbakır!» Kürt Selâhattin, Boyabatlı Haydar adlı kişilerdir. (..) Ayancık sahillerine geri geldi. Biz de tüm ortaklar oradaydık. Mehmet Yıldız, Yusuf Kaptan ile birlikte tuttukları bir motorla gemiye yaklaştı. Malı motora aktardılar. Ayancık'-

ta malı kuma çıkardık. Ordan vasıtalarla Boyabatlı Haydar'ın zulasma malı yıktık. Çıkan mal 12 bin adetti. Bir kısmı Lama, bir kısmı da Çek yapısı silâhlardı. Ali Açmak patron olduğu için adamlara dağıtımı o yapar, talimatı verir ve taşıtır. Bana söylediğine göre 2 bin tanesini Ziya Çiçek'e vermiş, 10 bin kadarını da Diyarbakırlı Kürt Selâhattin'e verdi. Selâhattin malı tanker ile götürdü. Tanker özel zulalıdır.

Zaten bu mal yakalanınca ortalık karıştı. (..) Ali Açmak hemen kaçtı, ben kaçmadım. Daha sonra Ali Açmak ile görüştüm, kendisi işi ayarladığını, vaziyeti kurtardığını bana bildirdi. Vaziyeti nasıl kurtardığını da kendisi daha iyi bilir. Bazı ilgililere, bazı yetkililere, bazı yetkili aracılar aracılığı ile 7 milyon lira vermiş.»

THA. Ali Açmak ile ilgili ifadelerin dört kez Ankara'dan gönderildiğini, ancak bir türlü yerine ulaşmadığını bildirir.

Gazeteler daha sonra Ali Açmak'ın serbest dolaştığını ve Samsun'da bir cami yaptırmakta olduğunu yazar. Tıpkı, ünlü Hüseyin Uğurlu'nun Pütürge'de yaptırdığı cami gibi!

Ali Açmak adı ilk kez 1965 yılında Havza'da yapılan bir operasyon sırasında ortaya çıkıyor. Samsun'da Açmak Işhanı sahibi Açmak, daha sonra 1966 yılında, Stutgart'ta Bayram Ali Yenigün ve Aziz Turgut ile beraber taşıttıkları 150 bin mermi olayı ile de ilgili görülüyor. 1967'-de biraz önce özetlediğim «Sürmene operasyonu» ile Ali Açmak adı büyük «babalarsın arasına giriyor.

Ali Açmak adı, 3 üncü Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 11.6.1981 gün ve 1981/1305 esas sayılı iddianamesinde de geçer. Savcı yardımcısı Adil Küçükay, Ali Açmak'ın da içinde bulunduğu çeteye «illegal holding» adını verir.

Savcı Küçükay, Ali Açmak'ın Samsun'da «albay, yüzbaşı Namık ve bir astsubay» ile işbirliği yaptığını (s: 5, paragraf 3) yazar. İddianameden öğrendiğime göre, 1978 yılında Ayancık açıklarında boşaltılan silâhlar operasyon

sonucu yakalanır. Ancak, kaçakçılar ile bazı güvenlik görevlileri arasında rüşvet anlaşması yapılır, silâhların bir kısmına elkonur, bir kısmı kaçakçılara geri verilir.

O günler, terörün en çok azdığı ve terör pazarının da olağanüstü kazanç getirdiği günlerdir.

Ali Açmak, kardeşi Sabri ve «Pipolu Ali» kaçakçılık dünyasının önemli adamlarıdır.

«Pipolu Ali»nin adı bizler için yabancı değildir. Pipolu Ali, 1973 yılında İstanbul'da yargılanan kaçakçılardandır.

İstanbul Sıkıyönetim Askerî Savcılığının 18 Eylül 1973 gün ve 1973/212 sayılı iddianamesinin 7'nci sayfasında Pipolu Ali'den söz edilir, ancak Pipolu Ali o tarihte firarda olduğundan elegeçmez. Olay, daha önceki sayfalarda okuduğunuz, Suriyeli kaçakçı Akil Çubukçı, Uğurlu Ailesi, Sefer ve Ali Bezal'lar ve arkadaşları ile ilgili davanın iddianamesinde anlatılmıştır. Bu arada 1974 tarihli ünlü Af Yasası çıkar ve Askerî Yargıtay'ın af yasasından sonra verdiği kararla dava ortadan kaldırılır. Askerî Yargıtay İkinci Dairesinin 1975/162 sayı ve 6.11.1975 günlü kararı ile «Pipolu Ali» hakkında dosya (karar s: 6, 4 nolu paragraf) ortadan kaldırılmış olur.

Gerek Ali Açmak, gerekse önce «Komi Sami», sonra büyüdükçe «Alucralı Sami», daha sonra da altın kaplamalı pabuçları ve çelik yelekleri ile ün yapan «Kral Sami» Sami Karamanoğlu, bölgelerinde oldukça etkili olurlar.

CHP Ordu milletvekili Ertugrul Günay, TBMM Bütçe Karma Komisyonunda 13.1.1980 günü «Kral Sami»nin krallığını şöyle anlatır:

«Bu şef, 60'lı yıllarda bir gazinoda müşterilerin ayak işlerine bakıyordu... Şu anda bir mahkemede görülmekte olan 60'!ı yıllara ait bir sigorta davası dosyasında, çalışanların bordrosunda o şefin adının karşısında 30 lira yevmiye rakamı görülür. Bugün sanıyorum ki, 30 milyon lira, herhangi bir olayda rüşvet alarak verebilecek bir maddi güce ulaşmıştır. Bu şefin sahnede yeni yeni görülmeye başladığı yıllarda «A» ilinde bir emniyet müdürünün gü-

nünün bir bölümünü birtakım kaçakçılarla geçirdiği, birlikte komşu illere eğlenmeye gittikleri söylentileri yayılmaya başladı. Daha doğrusu, nereye gidiyorlar, hangi araçla gidiyorlar, ne zaman gidiyorlar? Halk bütün bunları biliyor, söylüyordu.

O yıllarda (73 sonraları) o ilde görev yapan vali, bu emniyet müdürünü özel olarak istetmiş ve getirtmişti. Kamuoyunda kaçakçı şefleri ile emniyet müdürü arasındaki ilişkiler anlatılıyor, söyleniyordu. Dedikodu sürekli işliyordu, ama vali kendi getirdiği emniyet müdürüne gölge düşürmüyordu. İkisinin durumunu da o dönemde çeşitli siyasal parti yetkilileri içişleri bakanlarına (birini kastederek söylemiyorum, her dönemin içişleri bakanlarına) uzun uzun anlattılar.»

Günay, **«şef»** diye andığı «Alucralı Sami»nin kurduğu siyasal ilişkileri anlatıyordu; İçişleri Bakanı, bu konuşmaları dinliyordu. Aslını sorarsanız, bu konuları herkes biliyordu. «Alucralı» ya da «Kral Sami»nin bir parlamentere armağan ettiği sedef kakmalı tabanca öykülerini bilmeyen, duymayan kalmamıştı.

Ama kime anlatacaktınız derdinizi?

Ünye - Fatsa Arası

Ali Açmak'ın adamlarından Sait Çelik, karıştığı kaçakçılık olayları hakkında şu bilgiyi verir :

«1975'den beri bu işin içindeyim.»

«Peki nasıl başladın?»

«Anlatayım, şöyle: Ben büfe çalıştırırdım. Ziya Çiçek de öyle. Ünye'de Ziya Çiçek'in etkisi fazlaydı. Üstelik zengindi de.»

«Sonra?»

«Kızını kardeşime vereceğini söyledi.»

«Kardeşin nerede?»

«Öldü.»

«Devam et.»

«Beni bu silâh işine Sait Çelik soktu. Ben Ordulularla çalışırdım. Sonradan, Samsun'da heykelin tam karşısında Açmak îşhanı sahiplerinden Ali Açmak ve Sabri Açmak ile beraber çalışmaya başladım. Bunlarla çalışma teklifi Sait Çeiik'den geldi.»

«Peki nasıl beraber iş yaptınız?»

«1978 yılının son aylarındaydı. Ziya Çiçek bana gelerek beni Ünye'de köprü başında bekle, ben geleceğim dedi. Sarı renkli Ford marka, üzerinde 55 plâkalı bir tanker yanaştı. İçinden Ali Açmak çıktı. Beraber köye gitik. Tankerin zulasında 275 adet Belçika yapısı 14'lü tabir ettiğimiz tabanca ile 250 adet bizim hungar dediğimiz, polisin barebellum dediği tabancaları alıp, bağ evinde zulaladım.»

«Sonra dağıtımı nasıl yaptınız, kimlere verdiniz bu silâhları?»

«Bu mallardan 150 hungar, 150 tane de 14'lü ile Samsun'a geldik, Samsun çıkışında matisyon yoluna geldik. Ziya Çiçek içimizden ayrıldı. Çok geçmeden soyadını bilmediğim «Pipolu» diye maruf bir şahıs Ziya Çiçek ile beraber geldi. Tabancaları zuladan alıp Pipolu'ya verdik.»

«Yani Pipolu Ali.»

«Evet o. Ertesi gün Ziya Çiçek, Samsun'da Kör Refik gelecek, bir de Deve Selâhattin. Bunlar geldi, tabancaları verdim.»

«Şakir Babuç'a da vermişsin.»

«Verdim. 1979 Martında «Kör Durmuş» diye bilinen Durmuş Petek, Sungurlulu Şakir Babuç'u tanıştırmıştı. Ziya Çiçek'in yanında tanışmıştık. Babuç'a o gün dokuz tane 14'lü vermiştim.»

«MHP Sungurlu il başkanı değil mi?»

«Evet. Şakir bir daha geldi. Tanesi 23 bin liradan 10 tane 14'lü teslim ettim.»

Erzincan Sıkıyönetim Savcısı'nın «Ali Açmaksın birtakım kişilere rüşvet vererek Ayancık'a silâh çıkartma olayını «Pipolu Ali» diye bilinen B. Ali Yenigün şöyle anlatıyor:

«Bazı ilgililere, yetkililere bazı yetkililer aracılar kanalı ile 7 milyon vermiş. Doğru mu yanlış mı, bilmiyorum. Kendisi zaten bu işleri hep ayarladığını söyler ve bu işleri ayarlamakla üst düzeydeki görevli adamıdır. Hatta malın kumda Ayancık'ta çıkışında da jandarmayı ayarladığını söyledi. Nasıl ayarladı, ayarladı mı, ayarlamadı mı, bilmiyorum. Biz malı kumdan çok rahatça çıkardık.»

Yeniden Erzincan Sıkıyönetim Savcısının iddianamesine dönelim ne diyor savcı :

«Ali Açmak ile bu bölgenin asayiş sorumluları ve ismi bahsedilmeyen Albay, Namık Yüzbaşı ve bir astsubay ile ilişkili oldukları, Ali Açmak şebekesinin bu şahıslara kârdan hisse ayırdığı...»

Üçüncü Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 11.6.1981 gün ve 1981/1305 sayıii iddianame ile açılan davanın 10 sırasındaki sanığı Eyüp Aslan da bu olayı anlatan ifade verir.

«Cemil Akyoi ile ilişki kurdum.»

«Başka?»

«Haydar Tavukçuoğlu ve Ali Açmak ile.»

«Başka?»

«Ali Açmak'ın kardeşi Sabri ile.»

Sonrasını iddianameden okuyalım :

«Ali Açmak'ın Mehmet Sabri Açmak, Paşa Kuruca, Mehmet Kuruca, Ahmet Gören, Pipolu Ali Yedigün, DiyarbakIrlI Selâhaitin ile örgüt oluşturdukları, bunların İstanbul'da İlhan Sağlam'la telefon irtibatı kurup, Bulgaristan'ın Varna limanından yükledikleri silâhları Orta Karadeniz bölgesine getirip, pazarladıklarını, muhtelif kereler motorlarla mal boşattıklarını, Samsun yöresinde görev yapan Albay, Namık Yüzbaşı ve astsubay ile sıkı ilişkiler içinde olduklarını, bunların korunması altında mal çıkartıp, pazarladıkları...» (s: **10)**

Bu davada bir de belediye başkanının adı geçer: Erfeiek Belediye Başkanı Orhan Altay.. iddianameye göre

Ayancık'a çıkarılan silâhlar. Albay, Namık Yüzbaşı ve **bir** astsubayın yardımı ile boşaltılır, bu görevlilere rüşvet verilir. Belediye Başkanı Orhan Altay, «kaçakçılarla güvenlik sorumlularını uzaklaştırdıktan sonra» kalan malı kaçakçılara verir, (s: 5)

«Pipolu Ali» özgeçmişi ile ilgili ilginç açıklamalar ya-**par;**

«1960 yılında Samsun'a geldim. Samsun'da Ali Açmak, AH Abdi, Tahsin Özkul «Kambur Selâhattin» ile tanıştım. Bunlarla birlikte silâh kaçakçılığı yapmaya başladık. O zaman dışarıdan fazla silâh gelmezdi. Küçük çapta islâh işi olurdu. İstanbul'a gider, dışarıdan gemilerle perakende gelen silâhları, muhtelif kimselerden alırdık. Ali Açmak ve Tahsin Özkul ile ortaklığım daha sıkı idi. Ali Abdik ile silâh kaçakçılığı işini ortak olarak bir defa yaptım. Ali Açmak o yıllarda zengin değildi. Arabası vardı, şofördü. Tahsin Özkul memurdu. Ben de köyden yeni gelmiştim. Ziya Çavdar ile de beraber idik. Bu şebekenin içindeydi. O da halen bu işi yapıyor. Bunlann hepsi silâh kaçakçılığından çok zengin oldular. İçlerinde maddi durumu onlardan aşağı olan benim. Benim de durumum iyi.

1966 yılında 500'den fazla silâhla Ali Açmak, Ali Abdik ve ben yakalandık. Mal, Hacı Nahsen Albayrak'a aitti. Bizler bu olaydan dolayı beş yıl hapis yattık. 12 Mart'tcsn sonra da Sıkıyönetim döneminde İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı emri ile silâh kaçakçıları üzerine yapılan operasyonda da 7 ay kadar cezaevinde kaldım. Ondan sonra tekrar başladım. Fakat, cezaevinden çıktıktan sonra 2-3 yıl insanda bir ürkeklik oluyor. Onun için bir süre ara verelim dedim. Daha sonra 1979 yılı Aralık ayı içerisinde aslen Samsun'lu olup İstanbul'da Aksaray Nazar Oteli'nde kalan Ruşen Turgut ile temas kurdum.

Ruşen Turgut, Sarıyerli motorcu Davut Taşpınar'ın ortağıdır. Ruşen Turgut'un Avrupa'da bulunan yeğeni Metin Turgut Bulgaristan'dan malları Davut Başpınar'ın bul-

duğu motorla getirdi, Ziya Çiçek ve Tahsin Özkul ile Ünye sahilinde teslim aldık.»

«Pipolu Ali» daha sonra bu silâhları kimlere dağıttıklarını söyler.

Bu dosyalardan Samsun yöresindeki kaçakçılar şöylece belirlenir:

Ali ve Sabri Açmak grubu.. Bunlar, Ziya Çavdar, Tahsin Özkul -ki Kambur Selâhattin diye bilinir- Ziya Çiçek, Sait Çelik, Selâhattin Derindere -ki Kürt Selâhattin diye anılır-, geçenlerde bir trafik kazasında ölen Mehmet Çiçek, Cemil Akyol ve B. Ali Yenigün'dür. Bunların dışında «tali kaçakçılar» diye bilinen başkaları da vardır. Bunların adları pek önemli değildir. Bunlar, dağıtıcılardır.

İsmail Çelik grubu, kardeşi Doğan Çelik, Mustafa Şen, Celâl Şen, Kör Refik ve «Boyabatlı Haşan» diye bilinen. Haydar Tavusçuoğlu. Ruşen Turgut, yeğeni Metin Turgut ve Sarıyerli Davut Başpınar, Samsun bağıntılı bir başka gruptur.

Ali Açmak ile bağıntılı «Henri» diye bir İtalyan'dan da söz edilir. Ama kim olduğu anlaşılmaz.

Ama çark döner. Varna'dan İstanbul'a, İstanbul'dan Samsun'a, Çorum'a, Sungurlu'ya, Ayancık'a, Fatsa'ya ve Ünye'ye.

Ne güzeldir türkü değil mi?

«Ünye Fatsa arası ordu kuruldu; Hekimoğlu dediğin de arslanım orada vuruldu.»

Geyveli

Fethi Tekin, «Geyveli» diye tanınır. Tekin, Adapazarı Geyve ilçesi Akdoğan köyündendir. Geyve'de Gazi Süleyman Paşa mahallesinde Dere Sokakta oturur. İşi budur: Yani kaçakçılık.

«Geyveli», Çekoslovak yapısı Vizor, Arjantin yapısı

Lerza, Fransız onlusu ve 45 bin tane geco marka mermiyi Hüseyin Taşkın'a satmak üzere anlaşır. Mermi ve silâh karşılığını Geyveli para olarak vermez. Taşkın'dan Renault araba alır. Takas her iki tarafı da memnun etmiştir.

Hüseyin Taşkın, Mehmet Büibüloğlu'nun kamyonu ile Geyve'den Uşak'a, Ulubey ilçesine gider ve 30 bin mermi ve 70 tabancayı Abdullah Paksoy'a teslim eder.

Silâh ve mermiler, kaçakçıdan kaçakçıya, bunlardan da taşıyıcıya, yani küçük satış ve dağıtım işleri yapanlara geçer. Buradan da teröristlere.

Emniyet kayıtlarından bellidir: Uşak, terörün en çok tırmandığı illerin içindedir.

«Şeytan Necati», «Kürt», «Molla İsmail» diye anılan kaçakçılar, bu bölgelerde serbestçe ticaret özgürlüğünü kullanırlar. Yabancı marka mermiler, leblebi, çekirdek, tabancalar ise sandöviç gibi rahatça alınıp, satılır.

Bu bölgede yakalanan 7.65 Fransız onlusu adı verilen BCF-66 modeli tabancalar ile Vizor marka tabancaların seri numaraları birbirine yakındır. Arjantin Bersa da öyle.. Bunlar, fabrikalarından çıktıktan sonra, nasıl olur da bir «Geyveli»nin eline geçer? Pek bilinmez.

Geyve'den, Uşak'a, Uşak'dan Denizli'ye, Kütahya'ya uzanan kaçakçılık ağı, bu bölgeyi silâhsız bırakmaz.

«Geyveli» diye bilinen Fethi Tekin'in adı başka davalarda da geçer. Bilecikli Mustafa Tiryaki, Fethi Tekin ile birlikte Rafet Tekin ve Kâzım Yeşilmurat'tan silâh alır. Silâhlar, Fransız onlusudur, Vizor'dur, Baretta'dır.

Mustafa Tiryaki, aldığı bu silâhları başkalarına satar. Bazı silâhlar, satıldıktan sonra el değiştirir.

Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının elkoyduğu bu olayda Arif Kazak adlı bir kaçakçının adı geçer.

Kazak, Ankara'da oturur. İşi aracılıktır. Kâzım Yeşiimurat'tan alır, Kalender Topal'a satar.

Arif Kazak adı 1975 yılında da geçer.

Avni Karadurmuş'un Bulgaristan'dan getirdiği mermi-

ler, «Çayırovalı Osman» ve Ankaralı «Kör Mustafa» tarafından dağıtılır. Haşan Çonkara, Kayseri yöresini üzerine alır.

«Kör Mustafa» diye bilinen Mustafa Önder'in verdiği bilgi «Mermiler ve silâh Arif Kazak'ın evindedir» yolundadır.

Mermiler ve silâh, Kazak'ın evinde bulunur.

Kütahya ve Afyon illeri çevresinde temel dağıtıcı, «Geyveli» diye bilinen Fethi Tekin'dir. Kâzım Yeşilmurat'tır.

Adı Arif Kazak ile birlikte geçen Kalender Topal, Çorum ili Bayat ilçesi Dorukseki köyü muhtarıdır. Çorum yöresindeki ana dağıtıcılardan biri, Topal'dır.

Topal, Rahmi Acar aracılığı ile Kâzım Yeşilmurat'tan tabanca ve mermi alır, bunların yöresinde satar. Alıcılardan birinin soyadı çok ilginçtir: Alıcı.. Dağıtıcı, Topal, alıcı, Nuh Alıcı'dır. Alıcı, Topal'dan 700 bin liralık, tabanca ve mermi almıştır. Alıcı, Bayat ilçesi Köprüklü köyündendir.

Kalender Topal'ın köyünde operasyon yapılır. Kalender, «geco» marka mermilerle silâhları köyün güneyinde bir yere gömmüştür. Silâh ve mermiler bulunur. Kendisi gözaltına alınır ve tutuklanır.

Geyve'den Çorum'a uzcnan kaçakçılık hattı da anlaşılmıştır.

Ankara'nın Beypazarı ilçesi Uruç bucağı Kabaca köyünden 1933 doğumlu Mustafa Erdoğan da yörenin sayılı dağıtıcılarındandır. Mustafa Erdoğan'ın yöredeki takma adı «Mistan»dır. «Mistan», Beypazarı Macun köyünden Mehmet Taşkıran ile beraber çalışır.

Kastamonu ili Taşköprü ilçesinden Haşan Sarı ile Cide ilçesinden ishak Yavuz adları da Bulgaristan'dan gelen silâhları dağıttıkları savıyla yargılanırlar. Elazığ'ın Palu ilçesi Gülüce köyü nüfusuna kayıtlı, nakliyat firması sahibi Mehmet Karadağoğlu Bulgaristan ile bağlantılı kaçakçılardandır. Karadağoğlu, Bulgaristan'dan Akçaabat'ın

Mersin köyüne getirilen silâh ve mermileri, Tahsin Değirmenci'den satın alarak Elazığ'da satar.

Elazığ, 12 Eylül 1880 tarihinden önce terörün en çok tırmandığı kentlerden biridir.

Tahsin Değirmenci, Trabzon'un Akçaabat ilçesi Dürpınar mahallesinde oturur.

Ankara'da yakalanan bazı mermilerin Yozgat iti Çekerek ilçesi Kazan köyünden Dursun Ocak'ın gönderdiği saptanır. Dursun ve Ocak yakalanır. Hemen konuşur:

«Silâh ve mermileri, Turhal ilçesi Üzümören köyünden Bedrettin Haspolat'tan aldım.»

Bedrettin Haspolat da yakalanır. Haspoiat, Tahsin Değirmenci'nin adını verir. Tahsin Değirmenci konuşur:

«Silâh ve mermileri Bulgaristan'dan getirdik. Akçaabat'ta Mersin köyünde karaya çıkardık. Söğütlü ve Akören köylerinde sakladık.»

Böylece bir başka çizgi daha belirir: Varna, Trabzon, Elazığ, Yozgat, Tokat, Ankara.

Ve birlikte, Yozgat'ta, Elazığ'da, Trabzon'da ve Ankara'da yaşanan olayları anımsarız. İnsanlarımız, bu mermilerle ve bu silâhlarla öldürülmüşlerdir.

Bolu ve çevresindeki kaçakçılık olayları Kıbrısçık köyüne dayanır. Kıbrısçık köyünde Haşan Hüseyin Çınar suçüstü yakalanır.

Çınar iki kaçakçı adı verir:

«Mahmut Kurt ve Mustafa Tellioğlu.»

Silâhlar Fransız onlusu, mermiler «geco» markalıdır.

Keskin'in Ceritmüminli köyünden Ömer Kartalcı ite Büyükçeceli köyünden Nurettin Üner'in «Devrimci Yol» örgütüne silâh sattıkları belirlenir. Sanıklar yakalanır. Yozgat ili Çekerek ilçesi Kazan köyünden Dursun Ocak ile Seiâhattin Işı da suçüstü yakalanırlar.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 27.10.1881 gün ve 1881/718 sayılı iddianamesinde şu olay yeralmaktadır:

«Sanığın bağlı bulunduğu Dev-Yol Ankara örgütü temsilcisi Yasin Ketenoğlu kendisine iki partide silâh alın-

ması için bir 450 bin lira, 250 bin lira olmak üzere para gönderdiği, bu paralan sanıklardan Haşan Yılmaz ile bu sanığın abisi Mehmet Yılmaz, ayrıca sanık Haşan Engün aracılığı ile silâh kaçakçılığı ile iştigal eden Hilmi Rençber olduğu ve Mehmet Kaymakçıoğlu isimli silâh kaçakçısından temin ettikleri silâhların 20 adedi bir, 13 adedi bir olmak üzere Ankara'dan gönderilen Dev-Yol militanı Haşan Kıvırcık vasıtası ile bu silâhların Ankara'ya gönderildiği, silâhların Mustafa Kahveci'nin evinde bavula yerleştirildiği, bu silâhları Ankara'ya götürmekle vazifelendirilen Haşan Kıvırcık'ın yoldan otobüse binerek silâhların bu şekilde herhangi bir zayiata uğratılmadan Ankara'ya ulaştırıldığı..»

Görüldüğü gibi, kaçakçının ideolojisi yoktur. Sağa ve sola silâh satar. Önemli olan terör pazarıdır. Bu pazar bir kez kuruldu mu, silâh fabrikalarından başlamak üzere en alt düzeydeki kaçakçıya kadar, birçok kişi ve **kuru**luş para kazanır. Arada insanlar ölür. İçsavaşa varacak çatışmalar başgösterir.

Gaziantep'te Ha varlar

Mehmet Havar'ın evi, Gaziantep'de Hacıbaba mahallesi İpek yolu üzerinde 1 no'daydı. Bir yurttaş, sıkıyönetime başvurarak ihbarda bulunmuştu :

«Mehmet Havar'ın evinde çok sayıda silâh var.»

1979 yılı Mayıs ayının 25'inci günü Sıkıyönetim görevlileri Mehmet Havar'ın evine gittiklerinde hemen evin gizli bölmelerini aradılar. Ele geçenler. Havar'ın hünerini göstermeye yetmekteydi:

867 tane 9 mm. çapında İspanyol yapısı toplu tabanca, 2 tane 9 mm. çapında İspanyol yapısı şarjörlü tabanca, 3 tane 7.65 çapında İspanyol yapısı şarjörlü tabanca, 8 tane uzun namlulu mavzer, 580 tane tabanca harbisi, 40 tane Kalaşinkof fişeği, 25 tane 6.35 çapında

SBF marka fişek, 100 tane 7.65 çapında SBF marka fişek, 288 tane 9 mm. çapında SBF marka fişek, 73 tane Reno otomobil amortisörü, 2 tane Mercedes araba amortisörü, 2 tane büyük araç aksi, 150 tane Mercedes su pompası, 266 tane Devril marka Japon yapısı stero radya-teyp, 333 kilo 220 gram macun halinde afyon, 3 kilo 550 gram plâka halinde afyon, 6 kilo 300 gram esrar..

Mehmet Havar evde yoktur. Bu aramadan beş gün sonra kardeşi Mustafa Havar Sıkıyönetime başvurur:

«Silâhlar, uyuşturucu maddeler ve oto yedek parçaları benimdir.»

Üç ay sonra da Mehmet Havar teslim olur:

«Mallar benim değil kardeşimindir.»

Olaya elkoyan Sıkıyönetim Askeri Savcılığı, kaçak silâh ve mermilerle uyuşturucu madde kaçakçılığının sıkıyönetimin ilân nedenleri ile ilgili olmadığı gerekçesi ile dosyayı sivil mahkemeye gönderir.

Dava Gaziantep İkinci Ağır Ceza Mahkemesi'ne gelir. Yargılama sürerken sıkıyönetim yasasında değişiklik yapılır ve bu suçlar askerî yargı kapsamına alınır. Ve böylece Havar kardeşlerin silâh ve mermilerle ilgili davası askerî mahkemeye, uyuşturucu medde ve oto malzemeleri kaçakçılığı ile ilgili suçları sivil mahkemeye bırakılır.

Mehmet Havar «mallar benim değildir» diye diretir. İstanbul'da yaşadığını, bu evi kardeşi Mustafa'ya kiraya verdiğini, özel bölmelerin de kardeşi tarafından yapıldığını ileri sürer.

Özel bölmeler çok ilginçtir:

Mehmet Havar'ın evinin bitişiğinde Havar'ın oğullarının evi bulunmaktadır. Evin yanında, bir TIR kamyonunun gireceği büyüklükte bir garaj vardır. Bu garaja çeşitli dehlizler açılmaktadır. Bu dehlizlerden biri Mehmet Havar'ın evinin mutfağına uzanmaktadır. Dehlizin mutfağa uzandığı yerde bir tahta kapak, önünde de bir buzdolabı bulunmaktadır.

Mehmet Havar'ın dairesinin üstünde bir oğlunun da-

iresi vardır. Bu dairede bulunan bir delik ile bitişik daireye geçilmektedir.

Mehmet Havar'ın oğullarından biri spora meraklıdır. Halil Havar, Gaziantep Spor Kulübü başkamdir.

Dava devam ederken, Mehmet Havar, tutuklu bulunduğu cezaevinden Gaziantep Devlet Hastanesine yatırılır. Herşey ayarlanmıştır. Hastanenin tutuklular koğuşunun demir parmaklıkları demir desteresi ile kesilir ve Mehmet Havar kaçırılır, ancak yeniden yakalanır.

Adana, K. Maraş, G. Antep, Adıyaman, Hatay, İçel İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı I nolu Askerî Mahkemesi, 1981'in son anında her iki sanığı da «toplu kaçakçılık» suçundan 15'er yıl hapis cezasına çarptırır.

Şöyle düşünelim: Bu İspanyol yapısı silâh ve mermiler, bu Sovyet yapısı mermiler, bu Mercedes, Reno yedek parçaları, okuması, yazması olmayan Mehmet Havar'ın evine nasıl ulaşır? Evdeki bu gizli bölmeleri, kim nasıl yaptırır?. Bu gizli bölmelerde yıllarca nasıl kaçakçılık yapılır?

«Havar'ların» ötesinde bu «örgüt» kimlere dayanır, kökü nerededir, kaynağı nerededir?

Bu soruları, ben de çok kez kendi kendime soruyorum. Ve kendimce yanıtlar bulmaya çalışıyorum.

Gaziantepli ünlü kaçakçılardan «Karagülleslerin küçüğü kaçakçılık suçundan Ankara'da malî polisçe gözaltına alındığında kendisini kimlerin ziyaret ettiğini öğrendiğim zaman bu soruların sorulmasının bile gereksiz olduğuna inanıyorum.

Bu sorular ve yanıtlarla şu sonuca ulaşıyorum, «kaçakçı» dediğimiz adam yöresinde hem siyasal, hem de bürokrasi çevrelerinde güçlü ilişkiler kuruyor. Kaçakçıları koruyan ilişkiler de bunlar oluyor. Böylece kaçakçı kadar çevresi de önem kazanıyor.

İsa Hesass, Van ili Gevaş ilçesi nüfusuna kayıtlıydı; Adana Hürriyet mahallesinde oturuyordu, inşaatçılıkla meşgul olur görünüyordu ama işi başkaydı, işi kaçakçılıktı. Terör pazarında o da yükünü tutacaktı.

1981 Ocağının ayın 6'sma rastlayan salı günü Hesass'-ın evi basıldı. Evde, 5 tane Vizör tabanca, 1 tane Mab, Walter ve Browning marka tabancalar ile bunların şarjörleri bulunmuştu. 240 tane de çeşitli marka mermi.

Hesass, hemen bilgi verir:

«Silâh sattığım kişiler, Abdülkerim Türkeş, Ramazan Bozatik, Abdülkerim Düz, Adil Kocabey, Haşan Hallaçoğlu ve Yakup İpek'tir.»

Hesass'ın adını verdiği kişilerin evlerinde yapılan aramada, Star, Vizor, Baretta markalı tabancalar bulunur.

Bu yabancı marka silâhlar, Avrupa ülkelerindeki fabrikalardan çıkıp, 1944 doğumlu Vanlı Hesass'a nasıl ulaşır?

Hesass, biraz hassastır, ortağını da açıklar:

«M. Salih Oğuz.»

Hesass, Salih Oğuz ile beraber kaçakçılık yapmaktadır. Hesass, bir başka ortağının da adını verir:

«Selim Yağmur.»

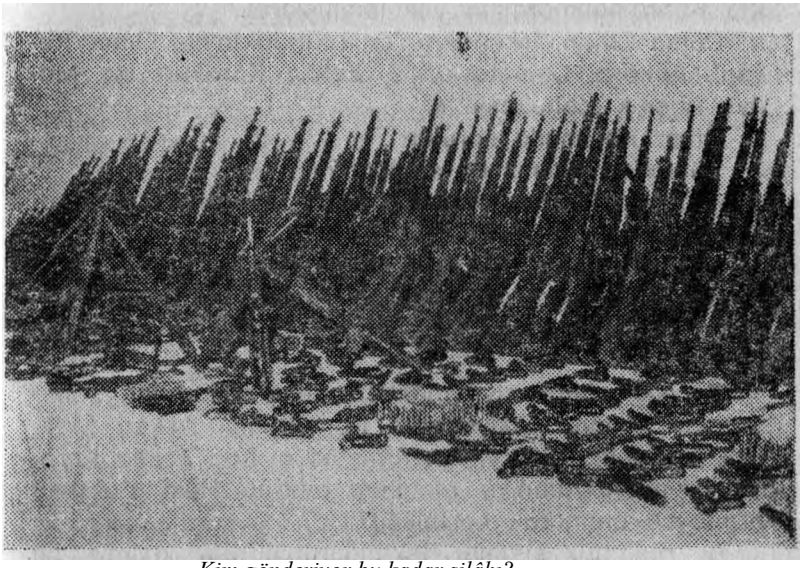

Kim gönderiyor bu kadar silâhı?

Selim Yoğmur'darı sonra bir ortak daha belirir: Yusuf Taş.. Taş da yuvarlanır ve polisin önüne düşer. Çete belirlenmiştir.

Sorulur:

«Silâhları kimden aldınız?»

Kilis'te Muzaffer Helvacıoğlu'ndan»

Muzaffer Helvacıoğlu, Kilis'te Hindioğlu mahallesi. Dede sokakta oturur. İşi, kaçakçılıktır.

Hesass ve arkadaşları, Kilis'te Helvacıoğlu'ndan silâh sağlayıp, Adana'ya getiriyorlar ve burada teröristlere satıyorlar. Ve silâhlar, terör eylemlerinde kullanılıyor.

Hocanın Türbesi

1978 yılının Ekim ayının 6 ncı günüydü. Cuma Cihan, Zeliha Karakurt ve Ömer Kesimal, Ankara'dan İskenderun'a birlikte gitmişler, buradan aldıkları otomatik silâhlarla Kahramanmaraş'ta yakalanmışlardı.

Cuma Cihan, İskenderun'da oturmaktaydı. Ömer Kesimal, Ankara, Demetevier'de, Zeliha Karakurt ise Malatya Başırık mahallesinde.

Ömer Kesimal'a sorulur:

«Nereden aldınız bu silâhları?»

Arabada 11 tane otomatik silâh, 997 tane mermi yakalanmıştır. Yanıt verir:

«İskenderun'da Şükrü Aydoğdu'dan.»

Şükrü Aydoğdu'ya Abdullah Arslan ve Davut Pancar da yardımcı olmuşlardır. Ahmet Bozarslan da olayın içindedir.

Sanıklar, önce sivil mahkemede yargılanırlar, sonra dosyaları, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesine gelir. 1980 yılının Ağustos ayında Zeliha Karakurt dışındaki sanıklar mahkûm olurlar. Hüküm Askerî Yargıtayca onanarak kesinleşir.

Bu otomatik silâhlar, İskenderun'a nasıl gelmiş, bu kaçakçıların eline nasıl ulaşmıştır? Güney yöresinde ya-

pılan kaçakçılık için, «efendim sınırlardan sokuluyor» denilebilir ama bu somut dış bağlantı nedir, bu da pek bilinmez.

Kaçakçılık için sınırlarımız ve gümrük kapılarımız Nasrettin Hocanın türbesidir. Gelen geçer, gider geçer.

Bekir Çelenk

Panama bandıralı «Benil» gemisi, 18 Aralık 1981 günü Ispanya'nın Menorka adasının Pala Tirant mevkiinde sabahın sekizinde kayalıklara bindirdiği zaman kimse Bekir'in «Be» si ve «Nilüfersin «Nil» inden türetilmiş bir Türk gemisi olduğunu bilmiyordu. Gemi, ünlü kaçakçılardan Bekir Çelenk'indi, kuvvetli rüzgârdan kayalıklara bindirmişti.

Madrit büyükelçimiz Mehmet Baydur, olaydan Bekir Çelenk'in Londra'dan kendisini aramasından sonra haberi olmuştu. 31 Aralık 1981 günü Benil gemisi kaptanı Yiğit Güzen'in Madrit Elçiliğimize çektiği ivedi yardım isteyen teleksine verdiği yanıt «gemi sahiplerinden biri olan Celenk'in gemi çalışanları altı haftalık alacaklarının ödendiği» yolundaydı.

Gemi, Türk bandıralı değildi. Bekir Çelenk ise Genelkurmay Sıkıyönetim Askeri Hizmetler Koordinasyon Başkanlığınca 1981 şubatında «yurttaşlıktan çıkarılacağı» duyuru ile aranılanlardandı. Ancak Çelenk, Büyükelçiliğe, gemi çalışanlarının yurda dönmeleri için uçak bileti vereceğini ve gemi kaptanının hemen kendisi ile temasa geçmesini istemekteydi.

Benil gemisi, Panama bandıralıydı. Kayıtlı olduğu adres ise şöyleydi: «Morgan Y. Morgan, Panama I». Geminin merkezi Londra'da bulunan «Oscar Marittıme S. A.» şirketi üzerine kayıtlı olduğu ileri sürülmekteydi. Şirketin adresi şöyleydi:

c/O Hanro Shipping B. V.
2 nd floor Nr. 67-68

65 London Wall
London E. C. 2

Çelenk, Madrit büyükelçiliği ile Londra'dan 3603513 ve 8952278 numaralı telefonlardan konuşuyordu. Bu numaralardan birincisi evinin, İkincisi ise şirketin telefonuydu.

Çelenk, olayı duyar duymaz, yanına Ingiliz avukat ve adamları ile birlikte önce Madrit'e inmiş, buradan Menorka adasına geçmişti. Amacı, gözü gibi sevdiği, adını verdiği gemisini kurtarmaktı. Önce sokak ortasında kalan işçilerle ilgilenir gibi göründü, ancak işçilerin birikmiş aylıklarını vermeden çekip, gitti.

Kaptan Güzen, Türk büyükelçiliğine çektiği telekste, gemi sahibinin adaya geldiğini, ancak ödeme yapmadan gittiğini bildiriyordu.

Oscar Maritime, 26 Aralık 1981 günü kaptan Güzen'e çektiği telgrafta, bütün ödemelerin Türkiye temsilcisi «As Ticaret» tarafından yapılacağını bildiriyordu. As Ticaret, Atalay Güler tarafından temsil ediliyordu ve İstanbul Karaköy, Nuhoğlu İşhanı, Rıhtım Cad. Yuva Sokakta bulunuyordu.

Oscar Maritime, kaptan Güzen'e çektiği 8.1.1981 talihli telekste Bekir Çelenk için «Our representative - temsilcimiz» tanımı kullanılıyordu. Şirket, bu teleks notunda, personel alacağının 20230 dolar olduğunu, kaptan ve personelin bu rakamın üstünde isteklerde bulundukları ileri sürülüyor ve kaptan hakkında Türk mahkemelerinde dava açılacağı uyarı biçiminde ifade ediliyordu.

Bu arada Oscar Maritime şirketinin Türkiye temsilcisi kaptan Güzen'e herhangi bir ödeme yapmayacaklarını bildiriyor, kaptan da durumu hemen Oscar Maritime şirketine iletiyordu.

Bekir Çelenk, direniyordu.

İşçiler de direnme kararındaydılar. Adada La Palma oteline yerleşen gemiciler, bir yandan Türk büyükelçiliğine başvuruyor, öte yandan seslerini duyurmak için çalmadık kapı bırakmıyorlardı.

İkinci kaptan Tahsin Tanrıverdi, seslerini duyurmak

için açlık grevine gidiyor ve bîr futbol sahasında ölüm orucuna yatıyordu.

Bekir Çelenk direniyordu.

Kaptan Kızılhaç'a da başvurmuştu. İkinci kaptanın bir yakını, bir rastlantı eseri, Barselona'daydı: Nurten Erim.. Erim, eşinin okul arkadaşıydı. Aklına hemen onu aramak geldi. Mektubu Erim'lerin eline ulaşmıştı.

Nurten Erim mektubu okur okumaz hemen harekete geçiyordu.

Erim'ler, uzun yıllar İsveç'te kalmışlardı; Nurten Erim'in eşi doktordu: Cavit Erim.. Nurten Erim, Türk büyükelçisi Mehmet Baydur'a kendisini «İsveçli bir gazeteci» olarak tanıtıyor ve Benil gemisi ile ilgilenmelerini istiyordu.

Ve, «biz bütün yurttaşlarımızın hakkını koruruz, siz karışmayın» yanıtını alıyordu.

Çelenk'in örgütü gerçekten geniştir: İstanbul'dan, Sofya'ya, Sofya'dan Pire limanına, Pire limanından, Münih'e, Cenevre'ye, Cenevre'de Mehmet Zeki'ye ve Londra'da Oscar Maritime S. A. şirketine ve de Menorca adasında «Meteo Melie Vives'e kadar. Vives, Bekir Çelenk'in Londra'daki şirketinin temsilcisidir ve «Agencıa Melimar» adıyla tanınmaktadır. Telefonu, 36 30 53'dür.

Kaptan Güzen, 4 Ocak 1982 günü Oscar Maritime S.A. üzerinde görülen Benil gemisine elkoyar ve durumu «Agencıa Meliamar'ın «69246 MMVI» sayı ile kayıtlı teleks makinasından durumu Madrit Büyükelçiliğine bildirir.

Gemi personeli ile kaptan Güzen'in arası pek iyi değildir. Personel, kaptan'ın Çelenk ile doğrudan ilişki kurmasından korkmaktadır. Kaptan, otelde personel ile konuşur ve anlaşırlar. Gemiye elkoymuşlardır, gemi satılacak ve elde edilecek para aralarında paylaşılacaktır.

«Benil» gemisi. 650 bin dolara sigortalıydı. Sigorta şirketi, «LLoyd Insurance Company» Şirketin Ispanya şubesinin adresi «Lloyd Segures. Cap. Luis A. Vanrell, Marıne Indepent Surveyor, Transport Consultant Comısarıd De Averiasis-Rossellon, 346, Barcelona -Spain»'dır.

Çelenk, karaya oturan Benil gemisinin bu 650 bin dolarlık sigorta parasını almak istemektedir. Buna karşılık gemi kaptanı ve geminin onbeş personeli, gemiye eikoymuşlardır.

Gemi personelinin gemiye elkoymaları bir uluslararası antlaşmaya dayanmaktadır: 10 Mayıs 1952 Brüksel Antlaşması; İspanya bu Antlaşmaya 11 Eylül 1953 tarihinde imza atmıştır. Aylık ve ödenekleri ödenmeyen gemi personeli bu antlaşmaya göre gemiye elkoyabilirlerdi.

Gemiye elkoymanın hukuksal sonuçları ne olabilirdi; yasal işlemler için gerekli beş bin doları, kim gemi personeline verirdi? Çelenk de Londra'da telefonunun başında bu soruları soruyor, bu sorulara yanıt bulmaya çalışıyordu.

Bekir Çelenk'in hesap edemediği şuydu: Yasal işlemler için gerekli güvence parası bulunabilirdi. Gemi personelinin İspanya'da herhangi bir bankadan «kredi» istemesi söz konusu olamazdı; Çelenk belki buna güveniyordu. Nitekim, başvurulan bankalar çok yüksek faiz ile birlikte, ayrıca satılacak gemi enkazı üzerinde hak da istemişlerdi.

Gemi personeli için bir başka güçlük daha vardı. Oscar Meritime'nin İspanya temsilcisi Mateo Melîa Vives de güvence parasını hemen verebileceğini söylüyordu.

Gemi ya Çelenk'in olacaktı ya da gemi personelinin. Böyle bir çekişme sonunda, ikinci kaptan Tanrıverdi'nin eşi ile çocukluk arkadaşı olan Nurten Erim araya girdi ve eşinden aldığı 5000 doları kayıtsız koşulsuz olarak gemi personeline verdi.

Bundan sonrası kolaydı. Savcı, geminin geçici olarak personele verilmesi için bir istemde bulunacaktı. Savcı Pe'res Fif bu istemde bulundu; «Juzgado I. Instancia De Mahon» mahkemesi 262 sayılı dosyasında kayıt gören bu istemi kabul ederek geminin geçici olarak personele verilmesini kabul etti.

Olayın bu bölümü böylece noktalanıyor ve Benil ge-

misi, Oscar Meritime'in ve dolayısıyla Bekir Çelenk'in elinden geçici olarak çıkmış bulunuyordu.

Bu olayı ayrıntıları ile aktarmamın nedeni şu: Kaçakçı dediğimiz insanların nasıl uluslararası örgütlenme içinde oldukları ve kurdukları ilişkilerdir.

Kilis'ten yola çıkan, Ankara'da ve İstanbul'da yeraltı dünyası ile ilişki kurduktan sonra zenginleşen ve bir ara Münih'te, sonra bir ermeni kadın aracılığı ile gittiği İsviçre'de çevresini genişleten Çelenk'in, İsviçre'de saat kaçakçılığı yaptıktan ve burada Mehmet Zeki adlı bir kaçakçı ile ortaklık kurduktan sonra Türkiye'ye gelişi, 1967 yılında, Trabzon'un Sürmene ilçesinde ortaya çıkartılan 1070 makinalı tüfek ve 400 tabanca ile ilgili soruşturmada, Fahri Mor, Mehmet Kürekçi ve Halil Zelzele ile birlikte adı geçtikten sonra İstanbul'a yerleşmesi ve Yeşilçam dünyasından Nilüfer Koçyiğit ile dünya evine girmesi ilginç bir serüvendir belki.

Bu serüven henüz noktalanmamıştır. Ingiliz Home Office, Türkiye'de aranan Bekir Çelenk'e nasıl «oturma izni» verir? Çelenk, İngiliz ile nasıl ortak bir şirket kurabilir? Gemisine nasıl Panama bayrağı çektirir?

Ve «Çelenk» adını verdiği gemisi ile Yunanistan'ın Pire limanında eski işlerine nasıl devam edebilir? Papandreu hükümeti, Türk - Yunan ilişkilerinin gerginleştiği günlerde, Çelenk'in Pire'de demir atmasına nasıl izin verebilir?

Bilemiyorum, belki biz Çelenk adını Interpol'e bildirmekte gecikmişizdir, belki yazışmalarda bir gecikme olmuştur.

Bilirsiniz, postadaki gecikmelerden yalnızca ihaleler konusunda sorumluluk kabul edilmez.

63 Tır Yükü Silâh

Merkezi Hollanda'da bulunan ve ermeni asıllı V. O Kueylan'ın sahibi olduğu «Overco» adlı şirket, içinde sa-

at, tekstil çeşitleri, pantolon bulunduğunu ileri sürdüğü 189 sandığı Mersin ve İskenderun limanlarına deniz yolu ile gönderir. Gelen malların Irak üzerinden Kuveyt'e gönderileceği, karayolu taşımacılık işlerinin de iki Türk şirketince yapılacağı Türk yetkililerine bildirir.

Türk taşımacılık şirketleri, «Ortadoğu Nakliyat Adî Komandit Şirketi ile Yavuz Nakliyat adlarındaki şirketlerdir.

Ortadoğu Nakliyat Şirketinin asıl sahibi Iclâl Solmaz Asena adında bir bayandır. Bayan Asena, 1935 Diyarbakır doğumludur; İskenderun'da yaşamaktadır . Nejat Söyler, Bayan Asena'nın sahibi olduğu şirketin yöneticisidir.

«Yavuz Nakliyatsın sahibi Orhan Erkanlı'dır. Erkanlı. 27 Mayıs 1960 ihtilâlinde İstanbul'da önemli görevler üstlenmiş, ihtilâl günü kurulan Millî Birlik Komitesine üye olmuş, 13 Kasım 1960 tarihinde yurt dışına sürülmüş; yurda döndükten sonra CHP'den İstanbul milletvekili olmuştur. Milletvekili seçilmeden önce Hürriyet Gazetesinde yönetici olarak çalışan Erkanlı, 1969 yılında «Eski demokratlar affı» nedeniyle hem partisinden, hem de parlamentodan ayrılmıştı. Daha sonra ticaret hayatına atılan eski ihtilâlci Erkanlı, «Trans-Tır Taşıma ve Turizm Limited Şirketi» ile «Yavuz Nakliyat Şirketini» kurdu.

Erkanlı, son zamanlarda, 1960 yılında DP iktidarına karşı ihtilâle katıldığını ve parlamentodan «DP'lilerin affı» nedeniyle istifa ettiğini unutarak, DP'nin devamı olduğunu açıklayan AP'nin lideri Demirel'den 1980 yılında Pet-Kim'de yönetim kurulu üyeliği aldı. Örgütçü yapısı ve dinamik kişiliği ile tanınan Erkanlı, ticaret hayatında da kısa sürede başarı sağladı.

Orhan Erkanlı, İstanbul Üçüncü Noterliğinin 26.9.1978 gün ve 6200 yevmiye sayı ile kayıtlı «mülkiyeti muhafaza kaydını havi satış ve borç senedi» ile sahibi bulunduğu beş adet çekici ile beş adet römorku Gaziantepli ünlü Karagülle'lerden Mehmet Karagülie'ye 3 milyon 900 bin TL karşılığında sattı. Ahmet Karagülle de bu noterlik işleminde tanıklık yaptı.

Ortadoğu ve Yavuz adlı taşımacılık şirketlerinin TIR kamyonlarına yükledikleri sandıklar Küveyt'e gitmek üzere yola çıktı. Bu kamyonlardan biri, 31 DZ 068 plaka sayılı TIR kamyonu 19 Aralık 1978 günü 23.30 sıralarında Gaziantep - Adana yolunda çevrildi. Güvenlik ekiplerini gören şoför, arabayı durdurup yakında bulunan ormanın içine kaçarak izini kaybettirdi. Yapılan aramada TIR kamyonun içinde çok sayıda (2500) kadar silâh bulundu. Yapılan soruşturmada, bu silâhların, Overco şirketince yollanan yüklerin arasında bulunduğu saptandı ve gerek Mersin gerekse İskenderun savcılıklarında Ortadoğu Şirketi yöneticileri aleyhlerine dava açıldı.

Soruşturmalar ilginç ipuçlarını ortaya koydu: Ermeni asıllı bir işadamının yolladığı eşyanın silâh yüklü sandıklardan oluştuğu ve bu TIR'ların hiçbirinin Kuveyt'e gitmediği, yüklerin Habur sınır kapısından yurt dışına çıkmış gibi gösterildiği, oysa silâh yüklü bu TIR'ların Türkiye'nin çeşitli yörelerine boşaltıldığı anlaşıldı.

Resmî kayıtlara göre «Overco» Şirketinin gönderdiği mallan Kuveyt'te «Gulf and Mediteranean» adında yine sahibinin Mansur Makail adlı bir ermeni olan şirketçe alınacaktır. Ancak şirketin bu mallan almadığı anlaşılır. Habur kapısında TIR'ları yurt dışına çıkmış gibi işlem yapan yetkililer şu savunmayı yaparlar:

«Mühürleri, damgaları çaldırdık»...

Yapılan araştırma sırasında Yavuz Nakliyat Şirketinin 15, Ortadoğu Nakliyatın 51 tane transit beyannamesi toplanmış ve sahte mühürlü olanlar hakkında yasal kovuşturma yapılmış, sahtecilik anlaşılmıştır.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı müfettişi Mutlu Otman tarafından düzenlenen 15.12.1980 gün ve 7 sayılı Soruşturma raporu İskenderun savcılığına gönderilmiş ve savcılıkça ilgililer hakkında kovuşturmaya başlanmıştır. Ancak ilgililer hakkında soruşturma tutuksuz olarak başlamıştır.

Yapılan soruşturmalar sırasında çıkan bir başka ipucu da bu dışalım işine para yatıranın Lübnan'da (Lüba-

non Jevvellery) adlı kuyumcu dükkânının sahibi olduğu Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile yapılan yazışmalarla saptanmıştır. (Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişi Mutlu Otman'ın 15.12.1980 gün ve 7 sayılı raporu s: 12-13).

Küveyt'teki firma böyle bir siparişlerinin olmadığını söyler, TIR'ların Türkiye'den çıkmadıkları anlaşılır. İşin içinde ermeni işadamları olduğu saptanır.

63 TIR ile ilgili haber, Cumhuriyet Gazetesinde Ufuk Güldemir tarafından yayınlandı. (13 Nisan 81). Bu yayın üzerine Yavuz Nakliyat Şirketi Sahibi Erkanlı'nın oğlu Yavuz Erkanlı, Güldemir'i arayarak, TIR'ları Gaziantep'lilere sattıklarını, bu nedenle olayla bir ilgileri olmadığını söyledi. Bir süre sonra Orhan Erkanlı beni telefonla aradı. 63 TIR olayına ben de köşemde yer vermiş ve Erkanlı'yı yanıt vermeye çağırmıştım. Erkanlı yanıtını verdi, bu işlerle ilgili olmadığını açıkladı. Bu arada Overco firması Hollanda'dan gazeteyi arayarak olayla ilgili olmadıklarını ve Ortadoğu'ya yaptıkları sevkiyatı durdurduklarını söylediler.

Bir ucunda ermeni işadamlarının bulunduğu bu esrarengiz kaçakçılık olayı pek de gereği gibi araştırılmaz. Olayın ermeni terörü ile bir ilgisi olup olmadığı akla bile gelmez. Olay, «polisiye bir hikâye» gibi noktalanır.

Bu soruşturma raporunu hazırlayan müfettiş Mutlu Otman hakkında bazı karanlık çevrelerle ilişki kurduğu savıyla başlayan bakanlık soruşturması da yürür. Otman bu soruşturma sonuçlanmadan birdenbire istifasını vererek bakanlıktan ayrılır. Ve bir süre sonra bir kaçakçılık işinde aracılık ettiği savıyla suçüstü yakalanır ve tutuklanır.

Gümrük ve Tekel Bakanlığı üst yetkililerinden biri, 63 TIR ile ilgili haberler yayınlanırken beni şöyle uyar**mıştı :**

«63 değil belki 963 TIR olayı var ama...»

«ama» Mutlu Otman ile ilgili soruşturmayı anlatmak **ister.**

Olaylar böyle giz dolu nitelikleri ile geliştikçe gelişir. Kaynak köken bir türlü ortaya çıkmaz, çıkarılamaz.

TRT Muhabiri

23 Şubat 1978 günü Ankara Kepekli Boğazı'nda güvenlik kuvvetlerince yapılan aramada özel bir arabanın bagajında iki tane makinalı tüfek ve şarjörleri bulunur. Fuat İstanbullu, Ali Halaman, Sami Ocak, Ekrem Pazarcı ve Osman Balcı polisçe yakalanır ve haklarında Ankara Savcılığında «cürüm ikaı için cemiyet teşkili» ve «ruhsatsız silâh nakletmek» suçlarından dava açılır. Ankara Dördüncü Ağır Ceza Mahkemesi 5.10.1978 gün ve 78/123 karar, 78/251 sayı ile sanıkların suç işlemek için örgüt oluşturmak suçundan beraatlarına, bir kısım sanıkların da ruhsatsız silâh nakletmek suçundan mahkûmiyetine karar verir. Sanıklardan Ali Halaman'ın TRT Esenboğa muhabiri olduğu anlaşılır. Öteki sanıkların da MHP üyeleri olduğu belirlenir.

Olay sırasında yakalanmayan bir sanık, bir süre sonra yakayı ele verir. Sanık Mehmet Ikiyek, öteki sanıkların taşıdığı makinalı tüfekleri kendisinin sağladığını itiraf eder. Bu itiraf üzerine, Adana Cumhuriyet Savcılığı, Adana Ülkü Ocağı Genel Sekreteri olan Mahmut Ikiyek hakkında silâh kaçakçılığı yaptığı savı ile dava açar. Adana Üçüncü Ağır Ceza Mahkemesi, 3.1.1979 günlü kararında suçu sıkıyönetim mahkemeleri görev kapsamı içinde görür ve dosyası Adana - Kahramanmaraş - Gaziantep - Adıyaman Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'ne gönderir. Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi, «sanığa yükletilen suç vasıf ve mahiyeti ile sıkıyönetim ilânına neden olan yaygın şiddet eylemi niteliğinde olmadığı» gerekçesi ile davayı yeniden sivil mahkemeye gönderir.

Sanıkların hepsi MHP üyesidirler. Yakalanan ise makinalı tüfektir. Silâhı alan ve veren bellidir. Ancak, suç

«örgütsel» nitelikte değil «bireysel» nitelikte görülmektedir.

Daha önce görmüştük :

Cuma Cihan, Ömer Kesimal, Zeliha Karakurt, Ahmet Bozoğlan, Davut Pancer, Şükrü Aydoğdu ve Abdullah Arslan adlı kişiler, bir araba içinde 11 tane otomatik tüfekle Elbistan'da yakalanırlar. Kahramanmaraş Cumhuriyet Savcılığı sanıklar hakkında toplu kaçakçılık suçundan kamu davası açar.

Kahramanmaraş Ağır Ceza Mahkemesi 15.2.1978 günü sanıklara yükletilen suçun toplu silâh kaçakçılığı olduğu, ele geçen silâhların yabancı markalı ve yarı otomatik olması ve bu tür silâhların yaygın şiddet eyleminde kullanıldığı gerekçeleri ile dosyayı Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'ne göndermiştir.

Adana - Kahramanmaraş - Gaziantep - Adıyaman İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi 19.11.1979 gün ve 1979/455 sayılı ile «sanıklara yüklenen suçun sıkıyönetim ilânını gerektiren nedenlerden olmadığı ve sıkıyönetim faaliyetlerine ilişkin bulunmadığı, sıkıyönetim mahkemelerinde görülmekte olan davalarla da bağlantısı olmadığı» gerekçeleri ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece bu dava da bireysel suç ile örgütsel suç arasında ilişki kurulmamış, silâhların ne amaçla getirildiği anlaşılmamıştır. Aynı kısır döngü bu davayı da sarmıştır.

Şu olay bundan da ilginçtir:

8.11. 1978 günü Gaziantep'de Fadıl Beyno'nun evinde 721 bin 885 tane mermi yakalanır. Fadıl Beyno'nun evi büyük bir kaçakçılık merkezidir.

Fadıl Beyno ile birlikte aynı aileden Ekrem Beyno, İsmet Beyno, Cuma Özdemir, İsmail Kılıç haklarında Gaziantep Cumhuriyet Savcılığı toplu kaçakçılık suçundan kamu davası açar. Gaziantep 1 'inci Ağır Ceza Mahkemesi görevsizlik kararı vererek dosyayı Adana - Kahramanmaraş - Gaziantep - Urfa İlleri Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi'ne gönderir.

Askerî Mahkeme «sabıklara isnat otun suçun vasıf ve niteliği itibariyle sıkıyönetim ilânına neden olan ve yaygın şiddet eylemi niteliğinde olmadığı ve mahkemede bakılmakta olan bir dava ile irtibatı bulunmadığı, ayrıca sıkıyönetimin ilânından evvel işlenmiş olduğu» gerekçesiyle davanın askerî yargının görev alanına girmeyeceğine karar verir. Askerî Mahkemenin 6.3.1979 gün ve 1979/28 sayılı kararı, Askerî Yargıtay Dördüncü Dairesi'nin 24.4.1979 gün ve 1979/131 sayılı kararı ile hüküm onanır. Askerî Yargıtay Başsavcılığı, bu karara itiraz eder. Dosya Askerî Yargıtay Daireler Kurulu'na gelir. Daireler Kurulu, 21.6.1979 gün ve 1979/55 sayılı kararı ile Yargıtay Başsavcılığının itirazını reddeder.

Son aşama Uyuşmazlık Mahkemesi'ndedir. Uyuşmazlık Mahkemesi, bu gibi uyuşmazlıklarda son sözü söylemeye yetkilidir. Son söz söylenir:

«Davanın konusu olan 6136 sayılı kanunun 12/3 ve TC kanununun 264. maddelerine muhalefet eylemlerinin Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni ve temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet eylemi niteliğinde veya sıkıyönetimin ilân sebeplerine ve faaliyetlerine ilişkin, Sıkıyönetim Askerî Mahkemelerinin elkoyduğu herhangi bir suçla genel ve ortak gaye içerisinde irtibatlı olduğu yolunda veya siyasî veya ideolojik bir sâik ile işlendiği hususlarında dosyada herhangi bîr delile rastlanmadığına göre, bu davanın Adlî Yargı yerinde görülmesi gerekir.»

Oy çokluğu ile alınan bu karardan sonra silâh kaçakçılığı ile ilgili bütün davalar sivil mahkemelere gönderilir. Oysa, 19 ilde sıkıyönetim vardır. Fakat sıkıyönetim mahkemeleri, silâh kaçakçılığı gibi, terörü besleyen ana kaynağa eğilme olanağını bulamamaktadırlar. Bu da işleri ister istemez gevşetmektedir.

721 bin 885 tane mermi ülkeye ne amaçla sokulur? Yaygın şiddet eylemlerinin her gün yirmi-yirmibeş can aldığı bir ortamda, bu gibi suçların siyasal ilişkileri nasıl gözönüne alınmaz?

Nasıl yorumlarsanız yorumlayın, sonuç budur: Sıkıyönetim Mahkemeleri, önemli kaçakçılık davalarına bu kararlar nedeniyle bakamamışlardır. Askerî Mahkemelerin bu suçlara bakması için terör ile kaçakçılık olayları arasında kesin bağın varlığı aranmıştır. Teröristlerle ilgili operasyonlarda ve davalarda kaçakçılık, kaçakçılık ile ilgili operasyon ve davalarda teröristler gözden uzak tutulmuştur. Teröristlerle kaçakçılar arasındaki halkalar ele geçmediği için de operasyonlar hep eksik kalmıştır.

Bir silâh kaçakçılığı olayının «ideolojik» yanı nasıl saptanacaktır?. Kaçakçının siyasal görüşü ve ideolojisi yoktur. O, terör pazarında para kazanmaya çalışmaktadır. Bu yüzden kaçakçı ile terörist arasında «ideoloji beraberliği» hiçbir zaman kanıtlanamaz. Böyle olunca da hiçbir kaçakçılık suçu Sıkıyönetim Askerî Mahkemelerinin görev alanına girmez. Kısır döngü böylece döner durur.

Teröristlerle ilgili operasyon da yalnızca teröristlerle sınırlı kalır. Terörist, silâhı nereden sağladığını söylemez. Söylemediği için de kaçakçı ile ideoloji ya da eylem birliği kurulamaz. Bu gibi engeller, olayın bütününü dikkatlerden uzak tutar.

Devlet Kurumlarında..

Anarşik eylemlerde kullanılan patlayıcı maddelerin ana kaynakları bazı devlet kuruluşlarıdır. Örneğin 17.7. 1979 günü, MİSK binasında bomba yaparken, bombanın patlaması ile parçalanarak ölen İskender Karyağdı'nın elleri ve parmaklarının incelenmesinden şu sonuç çıkar. Bomba yapılırken amanyom nitrat ve nitroglisirin kullanılmıştır. Bu maddeler devlete bağlı kuruluşlarda üretilmektedir. Bu maddelerin kullanımı denetime bağlıdır.

Ankara Bahçelievler'de kimyasal madde kullanılarak bayıltılıp, sonradan öldürülen yedi TIP'li genç ile ilgili soruşturmada Ankara Nümune Hastanesi memurlarından

Kadir Temur, katillere hastaneden çaldığı eteri verdiğini itiraf etmiştir.

Kimyevî maddeler, asitler, uyutucular ve patlayıcı maddeler devlet kurumlarından çalınmaktadır.

Bunun bir başka örneği de Kırıkkale'de yaşanmıştır. Kırıkkale Mühimmat Fabrikası işçilerinden Yaşar Baysal patlayıcı maddelerle yakalanır. Sorulur:

«Nereden aldın bunları?»

Tarih, 1980 yılının Temmuz ayıdır. İşçi Baysal hemen itiraf eder:

«Fabrikadan aldım. Patlayıcı maddeleri bana Hüseyin Sansal verdi.»

Hüseyin Şansa! da konuşur:

«Bunları Mustafa Şami Barsan'a verdim.»

Mustafa Sami Barsan, Ülkücü İşçiler Derneği Gene! Sekreteridir. Barsan, Ankara'da birçok olay nedeniyle tutuklanmıştır. Barsan'ın adı ODTÜ rektör vekili Mehmet Gıcıman'ın, CHP Zonguldak milletvekili Avni Gürsoy'un evlerinin bombalanmasında ve ODTÜ öğretim üyesi Prof. Tosun Terzioğlu'nun öldürülmesi girişiminde geçer.

Olay Kırıkkale savcılığının 1980/1090 sayılı dosyasına kaydedilir.

«Ülkü Ocaklarına silâh veren yüzbaşılar» konusu, tarafımdan okurlarımı bıktırırcasına sürekli olarak yazılır. Ama bu yazılara kimse aldırmaz. İktidarlar gelir, iktidarlar geçer, ancak kimse bu konunun üstüne gitmez. Gidilse, sağ teröristlerle onlara bu yolla silâh sağlayanlar arasındaki ilişki, bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilecektir. Ama bu inceleme, bu soruşturma yapılmaz. Olay, öylece kapanır. Konuyu taze tutmaya çalıştığım için telefon ve mektupla tehditler gelir. Bu tehditlere karşın olay yine de sıksık yazılır. Ancak bir yanıt alınmaz, alınamaz.

Buna benzer olay Akşehir'de de yaşanır. 1979 yılının Temmuz ayında Akşehir'deki Ordonat deposundan 21 tane uzun namlulu silâh çalınır. Olayla ilgili nöbetçi er tutuklanır. Nöbetçi er. bir süre sonra tutuklu bulunduğu cezaevinden kaçar. Olayın yargılanması, İkinci Ordu As-

kerî Mahkemesi'nde yapılır. Albay Ilhan Tütüncüoğlu, görevi savsaklama suçundan mahkûm olur. Karar kesinleşir, ancak bu silâhların hangi eylemlerde kullanıldığı saptanamaz. Ülke çapında değerlendirme yapacak bilgi - işlem merkezi kurulmamıştır. Her olay kendi boyutları içinde kalır. Olayın bütünü, bir türlü kavranamaz. Gerçeğin bir bölümü yine karanlıkta kalır.

Ülkü Ocaklarına silâh veren yüzbaşılar konusuna dönelim :

13.4.1970 günü yedeksubay doktor Necdet Güçlü, Ankara Tıp Fakültesi Morfoloji binası önünde Ülkü Ocakları Genel Başkanı İbrahim Doğan ve sonradan MHP Gençlik Kolları Genel Başkanlığına getirilen Ali Güngör tarafından tabanca kurşunu ile öldürülür. Cinayette kullanılan silâhlar, Silâhlı Kuvvetlerde görevli, o zamanki rütbeleri ile teğmen olan Mustafa llerisoy ve Fehmi Altınbilek üzerinde kayıtlıdır.

Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesi, 30.4.1974 gün ve 1974/91 esas, 1974/486 sayılı gerekçeli kararında bu silâhların iki teğmenin üzerine kayıtlı olduğunu yazar. Karar şöyledir:

«Emanet 1970/814 sırasında kayıtlı sanık İbrahim Doğan'dan zaptedilen 6815296 no. lu tabanca ve mermilerin Teğmen Mustafa llerisoy adındaki bir şahsa ait olduğu anlaşıldığından her iki tabancanın da sahiplerine geri verilmesine..»

Her iki teğmen, bu eylemlerinden ötürü Askerî Mahkemede yargılanırlar ve beraat ederler. Mustafa lilerisoy, bu tarihten sonra önemli olaylarda yeraiır. Ilerisoy'un, 1980 yılının başlarında görevli bulunduğu Zonguldak'ın Devrek kazasında kaybolan beş sten tabanca ile ilgili olaya adı karışır. Aynı yılın Mayıs ayında Silâhlı Kuvvetlerden kendi isteği ile yüzbaşı rütbesi ile ayrılan llerisoy, yurt dışında özel bir göreve gider.

25 Ocak 1978 günü Ankara Devlet ve Mühendislik Okulu öğrencileri üzerine bir bomba atılır. Olayda ölen-

ler ve yaralananlar vardır. Yapılan araştırmada bu bombanın Silâhlı Kuvvetlerde kullanılan Amerikan yapısı «M2 hat bil-1131 2-52» sayılı bomba olduğu anlaşılır. Olayla ilgili soruşturma başlatılır. Ankara Savcılığında 978/3925 sayı ile bir dosya açılır. Olayın ayrıntısı pek ortaya çıkmaz. Bir süre sonra bomba da, olay da unutulur.

Bütün bunlardan şu sonuç çıkıyor: Terörist eylemlerde kullanılan silâhların çoğu yurt dışından geliyor. Gümrük kapıları ve kıyı şeritleri yeterince denetlenmiyor. Öyle ki bir kaçakçılık çetesi, yedi yıl içinde 27 milyon mermiyi, 70 bin silâhı rahatça yurda sokabiliyor.

Terörist eylemlerde kullanılan silâhların ikinci kaynağı kaçak silâh yapımıdır. Karadeniz il ve ilçelerinde bu yolla geçinen aileler bulunuyor. «Lâz yapısı» silâhları zaman zaman orijinalinden ayırt etmek güç görünüyor. Ama birkaç atıştan sonra yerli yapı foyasını belli ediyor. Bu yasa dışı silâh üretimi de yeterinde denetlenmiyor.

Teröristler için bir başka kaynak, «Ülkü Ocaklarına silâh veren yüzbaşılar» dosyalarında görüldüğü gibi, bazı subaylarla teröristler arasında kurulan siyasal bağlantılar ve askerî depolardan silâh çalma eylemleridir.

Devlet kurumlarından, hastanelerden, fabrikalardan çalınan patlayıcı maddelerin de ideolojik amaçlı eylemlerde kullanıldığı anlaşılıyor.

Bu dosyalardan anlaşıldığına göre, kaçakçılık olaylarından teröristlere uzanan halkalar, iz süresince pek araştırılmıyor. Kaçakçı, silâhı birilerine satıyor. Bu «birileri» kim? Bu «birileri» elbette sağlı sollu teröristler. Silâhın teröriste kimler aracılığı ile ulaştırıldığı anlaşılmazsa, olayın kaynağına, kökenine inmenin olanağı olmuyor. Ve her kaçakçılık dosyası, silâhın kime satıldığı belli olmadan kapanıyor.

Silâh aracılığı ile kaynağa inmenin bir başka yolu var. Örneğin, 1981 yılının Şubat ayında Gaziantep'te «48 uzun menzilli tüfek, 1 map marka otomatik tüfek, 1 kaleşnikof otomatik tüfek, 2 sten otomatik tabanca, 496 çeşitli mar-

ka tabanca, 87 dinamit lokumu, 197 elektrikli fünye, 30 metre saniyelik fitil, 951 değişik çapta mermi» ele geçiyor.

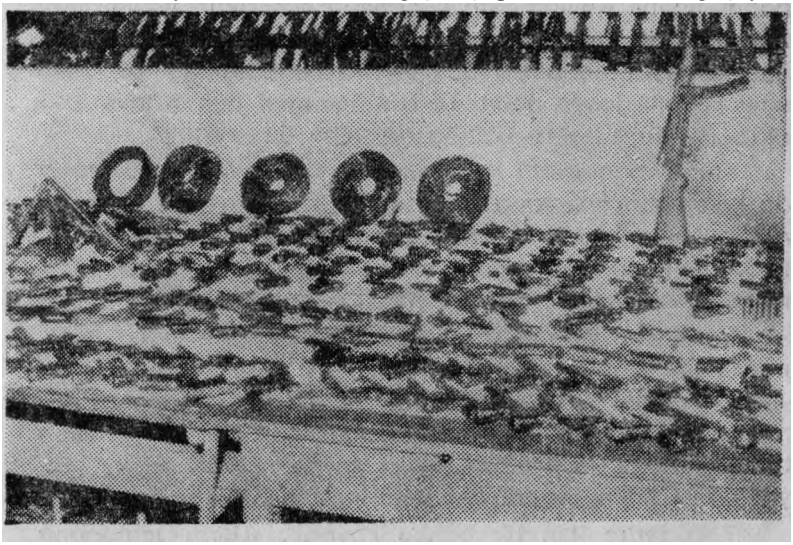

Silâhın kökü dışarıdadır.

Ele geçen örgüt, elbette eylemlerinden ötürü yargılanacak, ama buna benzer her olayda silâhların, patlayıcı maddelerin, mermilerin kimlerden sağlandığı, bunlara ne kadar para ödendiği araştırılsa, teröristler ve kaçakçılar arasındaki köprüler ortaya çıkacaktır. Ama şimdiye dek bu yöntemlere pek başvurulmamış, nedense.

Çeşitli sağ ve sol örgütlerin davalarında bu türlü soruşturma yapılmıyor. Yapılsa, birçok olay, çorap söküğü gibi, ardarda gelecek. Ama olmuyor. Ne kaçakçıdan teröriste gidiliyor, ne de teröristten kaçakçılığa..

Birbirleriyle bağlı görünen bu iki grup, davalarda ayrı ayrı ele alınıyor. Böyle olunca da «terör pazarı»nın «alıcısı» ve «satıcısı» arasındaki ilişki hep gözden uzak tutuluyor.

Gözden uzak tutulan bir de şu tür olaylar var:

Örneğin, 1979 Aralık ayında İtalya'da çoğunluğunu

Türklerin oluşturduğu bir çete uyuşturucu madde ile eie geçer. Italyan polisi, çete üyesi bir kadının valizlerinden tam 1 milyar 250 milyon liralık eroin ele geçirildiğini açıklar. İtalyan polisinin yaptığı açıklamada ilginç bir bölüm daha vardır: Uyuşturucu madde kaçakçılığı silâh kaçakçılığı karşılığında yapılmaktadır!

Olay öylesine unutulur. Birkaç hafta sonra haber alınır. Adliyede emanet altına alınan eroin, İtalyan mafiası tarafından bulunduğu yerden çalınıp götürülmüştür.

1981 yılı Nisan ayında, Denizcilik Bankası Deniz Nakliyat TAŞ'nin sahibi olduğu «Gazi Osman Paşa» gemisi, «Giresun'dan kaçak fındık yükledi» diye durdurulur. Gemi aranır ve mühürlenir. Ancak, nasıl olmuştur, bilinmez, geminin seyrine izin verilir. İkinci bir ihbar üzerine gemi İzmir limanında aranır. Gemide piyasa değeri iki buçuk milyar liralık uyuşturucu madde ele geçer.

Uyuşturucu madde Fransa'nın Marsilya kentine gönderileceği anlaşılır. Alıcı belli olmaz.

İsviçre'nin Lozan kentinde yayınlanan «24 Heures» adlı gazetenin 13 Ağustos Perşembe günlü sayısında Morges mahkemesinde Andre Uldry adlı ünlü kaçakçının amcasının şu ifadeyi verdiğini yazar:

«Yeğenim Andre'nin şirketinde şoförlük yapıyordum. Andre, Amsterdam'dan eroin yüklü bir kamyonu Yugoslavya, Bulgaristan üzerinden Türkiye'ye götürdüm. Beni araba ile izleyen bir grup Türk yükü boşalttılar. Bu bir çiftlikti.»

Daha bunun gibi birçok olay daha vardır. Türkiye ile Avrupa ve Amerika arasında bir «uyuşturucu madde köprüsü» kurulmuştur. Mafya bu köprüde taşımacılık işleriyle uğraşmaktadır.

AFP ajansının 4 Mart 1982 günü Torino kaynaklı bir haberi, «Francisco Moledino» adlı bir gemiden Birindini açıklarında, birçok kez, denize içinde uyuşturucu madde bulunan torbalar bırakıldığını ve bu adı verilmeyen bir Türk görevlisinden söz etmektedir.

Bu Türk görevlisinin suç ortağı, Birindiside Pizza dükkânı işleten bir Türktür. Adı, Başak Turandır. Başak Turan, uyuşturucu maddeyi, Torino'ya ulaştırmaktadır. Şebekenin onsekiz ayda 160 kilo uyuşturucu madde sattıkları ve Torino'da boya satan bir dükkânı paravan olarak kullandıkları, İtalyan polisi tarafından saptanmıştır.

Gerçekler biraz daha gün ışığına çıkmaktadır. Mafya, Türkiye üzerinden yapılan her türlü kaçakçılığın içindedir. Ünlü Amerikan Dergisi Newsweek 9 Şubat 1981 günlü sayısında Avrupa'daki uyuşturucu madde pazarı konusunda yayın yaparken, bu piyasada etkinliğini duyuran «Türk Mafyası» hakkında da bilgi verir. Derginin yazdığına göre Avrupa polisi, çeşitli Batı Avrupa ülkelerinde işçi olarak çalışan Türklerden kuşku duymaktadır.

Avrupa'da «Türk Mafyası» artık iyiden iyiye bilinen ve polisçe izlenen bir kaçakçılık grubudur. Ve Türk Mafyası, uyuşturucu madde kaçakçılığını, siyasal etkinliği olan bazı politikacılar eliyle yapmaktadır. MHP'li senatör Kudret Bayhan ve MSP eski milletvekili Halit Kahraman olayları ile Türk mafyasının yöntemleri belirlenmiştir.

Esrarengiz Yüzbaşı

1978 yılının bir soğuk Şubat günü Kahramanmaraş Emniyet Müdürlüğüne bir ihbar gel'r. İhbar patlayıcı madde saklayan Ökkeş Çubukçu adlı bir kişiyle ilgilidir. Hemen Ökkeş Çubukçu'nun kaldığı ev basılır. Evde çok sayıda patlayıcı madde ve askerî malzeme ele geçirilir. Ökkeş Çubukçu'nun dili çabuk çözülür. Çubukçu, bir yüzbaşının adını vermektedir:

«Mehmet Ali Çevikel.»

O tarihlerde CHP ağırlıklı hükümet yeni işbaşına gelmiştir. Terör, bütün azgınlığı ile saldırmaktadır. Ankara'da Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi'ne Amerikan yapısı ve ordu malı bir bomba atılmıştır. CHP İzmir

milletvekili Süleyman Genc'in evine atılan bomba da oıdu malıdır. O sıralar bombalanan TBMM'nin hemen bitişiğindeki Halkevleri binasında da benzer bulgular elegeçmiş ve bir hava astsubayı gözaltına alınmıştı. İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, polis yetkilileri ile bu kuşkulu ipuçları üzerinde çalışırken Kahramanmaraş'taki Ökkeş Çubukçu olayı kendisine aktarılmıştır.

Özaydınlı, olaya özel bir önem verir ve yapılacak operasyonla kendisi ilgilenir. Önce Mehmet Ali Çevikel hakkında bilgi toplanır. Çevikel, Silâhlı Kuvvetlerden çıkarılmış, adı bir oto hırsızlığına karışmış, bu yüzden tutuklanmıştır.

Polis, kalmakta olduğu Pilot Sokaktaki evden Çevikel'i aldıktan sonra Mamak Harman Yolu 543 numaralı eve bir baskın düzenleyerek Çevikel'in sakladığı patlayıcı maddeleri bu evde bulur. Evde, 110 adet fünye, 200 gramlık TNT tahrip kalıbı, 2 adet 1 pauntluk TNT tahrip kalıbı, 100 gramlık burgu fişeği, 6 metrelik saniyelik fitil ve 1 adet adaptör bulunmuştur. Ev patlayıcı madde deposu olarak kullanılmaktadır.

İsterseniz, olayı Mehmet Ali Çevikel'den öğrenelim:

«İstanbul'da tanıdığım Gabriel Aktürk isimli kuyumculuk yapan şahıs, Ökkeş Çubukçu, Mustafa Acil ve (Apo) Abdullah isimli şahısları Gönül isimli bir kadın aracılığı ile tanıdım. Gönül'ün İstanbul'da Gabriel Aktürk adlı bir şahıstan alacağı varmış, bunu tahsil etmem için benden ricada bulundu. Ben de İstanbul'a gittim. Gabriel'i buldum, tanıştım. Aradan iki gün geçti. Gabriel beni yemeğe davet etti. Yemekte yanıma gelen Ökkeş isimli bir şahıs ile tanıştım. Üçümüz yemek yedik, alkol aldık, sohbet ederken bana yakınlık gösterdiler. Bu tanışmadan bir iki gün sonra Aksaray Orduevinde beni Ökkeş aradı. Ökkeş'le buluştuk, yemeğe gittik. Yüzbaşım sana itimat edebiiir miyim, dedi. Ben de tabii dedim. Ellerinde bol miktarda patlayıcı madde bulunduğunu, bunun pazarlamasının yapılıp yapılmayacağını bana sordu. Ben de bun-

ların ne biçim işte çalıştıklarını, ne yaptıklarını anlamak için konuya daha çok girdim. Bu adamların, yani Gabriel, Ökkeş ve yukarıda isimleri geçen şahısların yurt çapında patlayıcı sattıklarını, benim de ordudan ayrıldığım için, daha doğrusu açıkta bulunduğum için rahatlıkla bu patlayıcı maddeleri sattırabilme düşüncesi ile durumu açıkladılar. Hatta benim anlamadığım süryanice bir dille birbirleriyle konuştular. Netice olarak ben ellerindeki patlayıcı maddeyi satabileceğimi söyleyerek miktarını ve depolarını öğrenmeye çalıştım. Gabriel ve Ökkeş, bana, ellerinde çok miktarda malzeme bulunduğunu ve bu malzemelerin Gedikpaşa semtinde Ermeni kilisesi yanında üç katlı ahşap bir Ermeni evinin bodrumunda bir depo olduğunu söylediler.. Daha sonra Ökkeş Çubukçu ile saat 21'den sonra buluştuk. Birlikte daha evvel bahsettiğim depo vaziyetindeki evin alt katına gittik. İçeri girdik, bodrum olduğu için karanlıkta seçebildiğim kadar, tahminime göre on sandık kadar patlayıcı madde gördüm. Sandıklar kapalı olduğu için malın çeşidini göremedim. Sorduğumda, TNT tipi tahrip kalıpları, yeter ki sen sat, piyasasını bul, kamyon da temin ederiz, dedi. Peki, esas depo nerededir diye sorduğumda, Amerikalı erlere toz esrar verdiklerini, karşılığında bu malları aldıklarını söylediler. Oradan çıktık, birbirimizden ayrıldık. Ertesi gün Mamak'ta evimde yakalanan siyah çanta ve çanta içindeki patlayıcı maddeleri bana Ökkeş, nümune olarak, satmam için verdi. Bu Ökkeş'in patlayıcı maddelerin bulunduğu depo üzerinde kumarhanesi varmış, ben çıkmadım. Hatta Amerikalı erlerle alışverişi yürüten, yani esrarı verip, karşılığında patlayıcı madde, silâh ve sigara temin eden bu örgüte aracılık yapan iyi İngilizce bilen sarışın bir kızla da Gabriel'in dükkânında bir gün karşılaştık.

Apo denen şahsı bana Ökkeş tanıştırdı. Tanıştırdığı zaman da yakınında iki şahıs vardı. Abdullah ile Ökkeş anlattıklarına göre, Sağmalcılar cezaevinde beraber yatmışlar, birlikte iş yaptıklarım tahmin ediyorum. Adları Ef-

der ve Mustafa olacaktı. Bunlar, Fındıkzade'de Maraş Öğrenci Yurdu'nda kalıyorlardı.»

«Esrarengiz Yüzbaşı»nın anlattıklarından ilginç sonuçlar çıkıyor. Bir çete var. Çetenin bir ucu Amerikalı erlere, bir ucu Ermeniiere dayanıyor. Bu çete, silâh ve patlayıcı madde karşılığı uyuşturucu madde satıyor. Bir çeşit takas sözkonusu. Cete elemanlarının ikisi, sağcı bir öğrenci yurdunda kalıyorlar. Çete yöneticilerinden biri, Kahramanmaraş ilinde yakalanıyor.

Çevikel, bu patlayıcı maddelerin teröristlere verilip **verilmediği yolundaki** sorulara «ele geçen patlayıcı mad**deleri** kimseye satmadım» diye yanıtlıyor. Ama yanıt pek inandırıcı **gelmiyor.** Çevikel, ifadeyi verdikten sonra şunu söylüyor:

«Beni piyon olarak kullandılar.»

Doğru olan, bu söz. Büyük çeteler, elbette «piyonlar» aracılığı ile çalışacak, böyle olmuş, böyle oluyor.

Devam edeyim:

Gabriel Aktürk, yüzbaşının açıklamalarını tamamlıyor. Yüzbaşının sözünü ettiği «Gönül» ün kimliğini Aktürk'ün ifadesinden öğreniyoruz. Gönül, «Toyoto» adlı bir Japon firmasının Türkiye mümessili Hassan Hamdi'nin nişanlısıdır. Hassan Hamdi de büyük olasılıkla Suriyelidir. Hassan Hamdi, iş gereği sık sık Londra'ya gitmektedir. Şebeke böyle çalışıyor.

Olayla ilgili bir başkı ayrıntıyı Çevikel'in arkadaşı Nurkan Günay'ın ifadesinden öğreniyoruz:

«Yüzbaşı ile karşılaştık.. Burada kendisini yüzbaşı elbisesi ile gördüm. Bana hitaben, cezasının bittiğini, tekrar orduya döndüğünü söyledi. Sohbetimiz sırasında bana (Nurkan seninle bir iş yapalım mı, İstanbul'a gidip, geleceğiz) dedi. Ben de ne iş olduğunu sorduğumda (bu işi **yaparsak, yüzbin lira yolumuzu bulacağımızı ve İstanbul'dan patlayıcı madde ve mermi getireceğimizi) söyledi. İlâve ederek (bu işin ordunun yok gösterip, kullanmadığı eski maddelerin getirilmesi olduğunu, bu yerin adre-**

sini İstanbul'da bulunan bir başçavuştan alacağını ve kendisinin arkadaşı olduğunu, onun vasıtası ile halledeceğini) söyledi. Ben bunun üzerine (kendisine, Ankara'ya nereye getireceğimizi) sorduğumda (sen orasını fazla karıştırma, arkadaşlara dağıtacağız) dedi.»

Cerco oğlu kuyumcu Gabriel'den yüzbaşılıktan atılma Mehmet Ali Çevikel'e, Çevikel'den Kahramanmaraşlı Ökkeş Cubukçu'ya uzanan örgütün içinde, yabancı uyruklular, kadınlar, Amerikalı erler, sağcı - öğrenciler, TNT kalıpları ve toz esrar bulunuyor.

Çevikel'in sözünü ettiği başçavuşun sonradan arabasının içinde vurularak öldürüldüğü de söyleniyor. Ama niçin? Bilinmiyor.

Bu konu pek araştırılmıyor. Tıpkı Ökkeş Çubukçu'nun evinde bulunan patlayıcı maddelerle, Kahramanmaraş olayları arasındaki ilişkinin araştırılması, patlayıcı maddelerin depo edildiği Ermeni evinin kimlerce kiralanıp, kullanıldığının araştırılmaması gibi!

Görüyoruz: Bir Süryani kökenli yurttaşımız, kuyumculuk yapıyor, bu işlerin içinde, bir kulüp sahibi, Kahramanmaraşlı yurttaşımız bu Süryani yurttaşımızla aynı çetenin içinde, çeteye ordudan atılmış bir yüzbaşı da giriyor. Yüzbaşı, askerî depolardan malzeme çıkaran bir başçavuş ile ilişki kurmuş. Fındıkzade'de Maraş yurdunda kalan iki militanla da beraber, çeteye bir Japon firması, bu firmanın temsilcisi, temsilcisinin nişanlısı da katılıyor.

Patlayıcı maddeler, yüzbaşı aracılığı ile askerî depolardan çalınıyor. Bir kısım patlayıcı madde de esrar karşılığı Amerikalı erlerden alınıyor. Soruşturma sırasında Yeşilköy'de beş sandık patlayıcı madde bulunuyor. İçişleri Bakanı Özaydınlı, operasyonu yönetiyor. Bu olayda da esrarengiz yüzbaşının adı geçiyor. Patlayıcı maddeler, Trakya'daki askerî birliklerden, Yüzbaşı Çevikel tarafından sahte kimlik kullanılarak çalınmış, soruşturma sonucunda bu da anlaşılıyor.

Günlerden bir gün Çevikel, tutuklu bulunduğu Ma-

mak Askerî Cezaevi'nden Ankara Adliyesi'ndeki duruşmasına getiriliyor. Çevikel'in bileklerine kelepçe takılmamıştır. Çevikel, bir kolayını bulup, koridorda kalabalığın arasına karışıyor.

Yüzbaşı, bir saat sonra Aydınlıkevler'de bir yakınının evinde ele geçiyor. Çevikel'i yakalayan Ankara Emniyet Müdürlüğü başkomserlerinden Dürüst Oktay'dır. Çevikel, başkoımser Oktay'ı karşısında görünce şaşırıyor, ilk operasyonda da kendisini yakalayan aynı Dürüst Oktay'dır. Öfke ile bağırıyor:

«Yine mi sen? İlk fırsatta yine kaçacağım ve çıkar çıkmaz da seni bulup, öldüreceğim.»

Çevikel, bir süre sonra cezaevinden başkomser Dürüst Oktay'a bir mektup gönderiyor. Çevikel, mektubun bir kopyasını da Milliyet Gazetesi'nden Orsan Öyınen'e gönderiyor. Mektup, «adı gibi kendisi de dürüst Oktay'a» diye başlıyor. Çevikel, mektubunda Dürüst Oktay'ı uyarıyor:

«Seni başka il'e sürecekler, orada da öldürüleceksin.»

Bir süre sonra Dürüst Oktay, Urfa'ya atanıyor. Ancak, Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Nihat Özer, bu atama işlemini durduruyor ve Ankara Emniyet Müdürü de görevinden alınıyor.

Komiser Dürüst Oktay'ın atama işlemi böylece durduruldu ve Oktay, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığında siyasal soruşturmalarla ilgili özel ekipte görev yaptı. Ankara Emniyet Müdürü Reşat Akkaya da, devrin hükümetince Ordu Valiliği görevine atandı.

Vali Akkaya'nın Ordu'nun Fatsa ilçesinde yapılan bir operasyonda bazı «maskeli» kişiler kullandığı, bu «maskeli kişilerin» ülkücü militanlar olduğu ileri sürüldü. Akkaya'nın, İçişleri Bakanlığına yazdığı yazıların birer sureti, 12 Eylül 1980 günü MHP gene! merkezindeki arama sırasında elegeçti. Akkaya, sonradan, 1982 yılı şubat ayında re'sen emekliye ayrıldı.

Komiser Dürüst Oktay, Ankara'nın Balgat semtinde

sol görüşlülerin devam ettiği bir kahveyi tarayarak beş kişinin ölümüne yolaçan ülkücü eylemciler, Isa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu'nu da yakaladı. Ölüm cezasına çarptırılan Armağan ve Pehlivonoğlu, Ankara Mamak Askerî tutukevinden kaçırıldılar. Pehlivanoğlu'nun peşine düşen Oktay, bu sağ eylemciyi de yakaladı. Ve Pehlivanoğlu, hakkındaki kararın infazından bir gün önce komiser Dürüst Oktay'a itiraflarda bulundu.

M. Ali Çevikei olayı kadar, Dürüst Oktay'ın atama işlemi de önem kazanmaktadır. Ankara Sıkıyönetim eski Komutanı Nihat Özer, o tarihte, bu atama işlemini durdurmasaydı, o terör ortamı içinde, belki Dürüst Oktay da teröristlere hedef olacaktı.

«Esrarengiz Yüzbaşı» olayı, başlıbaşına giz dolu bir olaydır. Ve bu olaylar, Türkiye'deki terör ağının birer parçasını oluşturmaktadır.

KUDRET BAYHAN'dan HALİT KAHRAMAN'a

Almanya'nın Duisburg kenti Asliye Ceza Mahkemesi'nde uyuşturucu madde kaçakçılığı yapmaktan yargılanan Türk işçisi Nusrettin Gündüzhan, birdenbire çorabının içinden bir jilet çıkararak damarlarını kesmeye çalışır. Görevliler kendisine engel olurlar. Yargıç sorar:

«Niçin intihar etmek istiyordunuz?»

Gündüzhan, heyecanla, dinleyici sıralarında oturan dört Türk'ü gösterir:

«Açıklama yaparsam beni öldürecekler.»

Soruşturma derinleştirilir, derinleştirilen soruşturma sırasında Duisburg kentinde sahipleri Türk olan bir seyahat acentasının uyuşturucu madde trafiğini yönettiği anlaşılır. Bu soruşturmalardan sonra Federal Alman polis yetkililerinden Erich Strass şu açıklamayı yapar:

«Aşırı sağcı Türklerin uyuşturucu madde kaçakçılığına karıştıklarını kanıtlayan belgeler elimizdedir.»

Ünlü Stern dergisi konuya el atar. 18 Ekim 1979 tarihli dergide Almanya'da Türk işçilerinin karıştığı uyuşturucu madde kaçakçılığına değinen ayrıntılı bir yazı çıkmıştır. Bu yazıda, Berlin'de bir eğlence yeri işleten İsmail Çakır adlı bir işadamının Almanya'da «bozkurtlar» olarak adlandırılan ülkücü çevrelerle ilişkisi anlatılır. İsmail Çakır, Alman polisince gözaltına alınıp, tutuklanmış ve polise oldukça yararlı bilgiler de vermiştir. Dergide bu konu ayrıntılı biçimde anlatılır.

Aynı sayıda şu bilgi de aktarılır:

«Aşır» sağcı partilerin eroin ticareti ile ilişkileri olduğuna ilişkin tahminler, 58 yaşındaki eroin tüccarı Hafit Kahraman'ın Ekim 1978'de tutuklanması ile güç kazandı. Kahraman, Duisburg'da sorgusu yapılan işçi Nusrettin Gündüzhan'ın şefiydi.»

Stern'de başka ilginç bilgiler de yeralıyor: 1977 yılında uyuşturucu madde üretmek suçundan yakalanıp, bu konudaki hüneri ile Alman polisine bile parmak ısırtan İzzet Sarıyar'ın, Fransa'ya uyuşturucu madde sokarken yakalanan MHP Niğde senatörü Kudret Bayhan ile de ilgisi saptanmış. Bütün bunlar. Alman polisince de, Fransız polisince de bütün ayrıntıları ile biliniyor. Ve bu bilgiler, ünlü dergilerin sayfalan aracılığı ile kamuoyu önüne getiriliyor.

Kahraman Konuşuyor

Alman polisince, uyuşturucu madde satarken suçüstü yakalanan Halit Kahraman şu ifadeyi vermekteydi:

«10.10.1973 tarihinde Diyarbakır'dan milletvekili seçildim. Ankara'ya yalnız gittim, sonra ailemi de yanıma aldık. MSP'nin kurucusu ve genel başkanı Prof. Dr. Necmettin Erbakan'dır. Partinin Diyarbakır örgütünü kurduğum için Erbakan ile ilişkilerim çok iyiydi. 1977 seçimlerinden sonra MSP hükümete katılmadı, muhalefette kaldık. 1977 seçimlerini kaybettim. Malî güçlükler içine düştüm. Sonunda ne yapacağımı bilmediğim için Erbakan'a başvurdum. Tarih, 1978'in Ağustos ayıydı.

MSP'nin Ankara'daki Çankaya Hoşdere caddesindeki parti genel merkez binasına gittim. Orada Erbakan'ı buldum. Erbakan'la yalnız konuştum, durumu açıkladım. Kendisiyle konuşmamız sürerken bir teklifte bulundu. Teklifini kabul edersem bana eroin temin edeceğini söyle-

di. Eroini Almanya'da satacaktım. Sohbetimiz sırasında Erbakan, çok dikkatli şekilde konuyu eroin satışına getirdi. Kendisi önce bana yardım etmenin bir yolunu bildiğini, ancak benim bu işi kabul edip etmeyeceğimi bilmediğini söyledi. Keza benim yabancı dil bilip bilmediğim hakkında da bilgi aldı. Ancak beni deştikten sonradır ki, meselenin eroin satışı olduğunu açıkladı.

Kendisi ayrıca bu işten Almanya, Ingiltere ve Almanya'da çok para kazanılabileceğini söyledi. Ancak bu arada, yabancı dil bilmediğim için, bu işin benim için zor olacağını da söyledi. Eğer bu işle ilgilenecek olursam kendime bir taşıyıcı bulacak ve tekrar kendisine başvuracaktım.

Bu konuşmadan sonra Diyarbakır'a döndüm. Orada tanıdığım Nusrettin Gündüzhan'ı buldum. Kendisi komşum olup, Almanya'da çalışıyordu. O sıralar Diyarbakır'da izinde olan Gündüzhan ile konuştum. Kendisine, benim için Almanya'ya eroin sokmaya hazır olup olmadığını, Almanya'da bir alıcı bilip bilmediğini sordum.

Gündüzhan, bu taşıma işi için kilo başına 10 bin mark istedi. Kendisine, kilosunu yüzbin markın üzerinde satılması halinde bu taşıma ücretinin ödeneceğini, daha az satılması halinde, daha az para alabileceğini söyledim. Gündüzhan bana, Arnsberger'de bir Amerikalının esrar aldığını bildiğini söyledi. Ayrıca kilo başına eroin satışından 100-120 bin mark para elde edilebileceğini söyledi.

Eylül başında Ankara'ya döndüm ve Erbakan'ı bürosunda buldum. Fehim Adak da bürodaydı. Konuşmaya katıldı. Önce önemsiz bir konu üzerinde sohbet ettik. Daha sonra Erbakan'a Almanya'ya birşeyler götürecek birisini bulduğumu söyledim. Bunun üzerine Erbakan, Adak'a benim malî güçlükler içinde olduğumu ve bana yardım edilmesi gerektiğini söyledi. Ayrıca, benim Almanya'ya eroin kaçıracak durumda olduğumu, bana eroin temin etmek gerektiğini sözlerine ekledi. Bundan sonra açık şekilde eroin üzerinde konuşuldu. Bu konuşmadan sonra bana gidebileceğimi ve onların telefonunu bekle-

mem söylendi. Bana, eroinin nerede ve ne zaman teslim edileceği ayrıca bildirilecekti. Bunu bana Adak söyledi. Bunun üzerine Ankara'daki evime döndüm.

Nusret Gündüzhan da iki gün sonra Ankara'ya geldi. Bunu önceden kararlaştırmıştık. Gündüzhan, Ankara'da «Erciş ote!i»nde kaldı. Bu otelde birkaç gün kaldıktan sonra benim evimde de kaldı.

Erbakan ve Adak ile konuştuğumuz günün akşamı Adak evime telefon etti. Telefon edildiğinde Gündüzhan da evimdeydi. Adak, telefonda, maddenin hazır olduğunu ve derhal teslim almamı söyledi ve teslim alınacak yeri de tarif etti. Teslim yeri Oran yolu idi. Bir taksi tuttum ve Oran'a gittim. Adak, bana yol üzerinde beklememi istemişti. Oraya vardıktan sonra taksiyi gönderdim. Orada takriben yarım saat bekledim. Hava kararmıştı. Daha sonra Adak, bir araba ile geldi. Araba bir şoför tarafından kullanılıyordu. Taksinin rengi bej veya beyazdı, ancak markasını söyleyemem.

Taksi şoförünü tanımıyordum. Şoför indi ve bana bir plâstik torba verdi. Herşey çok çabuk cereyan etti. Şoför benimle hiç konuşmadı. Otomobilin içinde Adak'ı tanıdım. Kendisi arkada sağ tarafta oturuyordu...»

Kahraman, daha sonra, plâstik torba içindeki eroini yol kenarındaki çalılıklar içinde sakladığını, bir süre sonra Gündüzhan'ın otomobili ile gelip eroin torbasını aldıklarını anlatır.

Kahraman'ın Alman polisine verdiği ifadede daha sonra şunlar yer alır:

«.. ayrılışından bir hafta sonra Gündüzhan bana telefon ederek aiıcı bulamadığını ve eroini ne yapacağını bilemediğini söyledi. Bu nedenle Almanya'ya hareket ettim. Ehliyetim olmadığı için bir şoför buldum, o beni Almanya'ya getirdi.

Şoförün adı Talât Kaya'dır. Hazro'da oturur, işsizdi, kendisine para sözü vermedim, masraflarını karşıladım.

Eğer işler yolunda gitseydi para da verecektim. Kaya meselenin tümünden habersizdir.

15.9.1978'de otomobilimle Bulgaristan, Yugoslavya ve Avusturya üzerinden Almanya'ya ve doğruca Hannover'e gittik. Gündüzhan'ı evinde bulduk ve bir hafta orada kaldık. Malın nerede saklı olduğunu bilmiyordum ama Gündüzhan'ın emin bir yerde sakladığı şeklindeki sözlerine inanıyordum...»

Y akalamyorlar

Olayın sonrası şöyle gelişir: Gündüzhan, bir türlü alıcı bulamaz. Bir ara küçük bir alıcı çıkar. Kahraman'ın gözü büyük alıcılardadır. Eski milletvekili bir çırpıda çok para kazanmak istemektedir. Bunun için iyi bir pazar arar. Bu pazarlama işi için hemşehrisi Sait Çomak'ı bulur. Çomak, Hollanda'dadır. Çomak, satış için bir örnek ister. Kahraman, örneği Hollanda'ya götürür. Çomak, bu eroin ile alıcı bulur. Ancak alıcı kilo başına 70 bin mark vermektedir. Bu arada Nizamettin Arca adında bir Türk de belirir.

Arca'nın önerisi Duisburg'da alıcı bulmaktır. Duisburg'a hareket ederler. Duisburg'da Antepli Ali diye bilinen bir kişi de devreye girer.

O sıra Gündüzhan, Hannover'de sonucu beklemektedir. Nizamettin Arca ve Antepli Ali, istasyonda alıcılarla görüşüp, pazarlığı yapmışlardır. Durum Gündiizhan'a bildirilir. «Mal» Gündiizhan'ın arabasının bagajına bir çanta içine yerleştirilerek konulur. Kahraman, Arca, Antepli Ali Duisburg'a giderler.

Anlaşma uyarınca «alıcı» Almanlar otomobil ile gelirler. Gündüzhan, kendi arabası ile Almanları izler. Buluşma yerine gelince, alıcı kılığındaki Alman polisleri tabancalarını çekerler. Bir ara Kahraman, sustalı çakısı ile polislerin birine saldırır. Kavga sırasında Acar kaçar. Ötekiler yakalanır.

Duisburg Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanan Halit Kahraman, yedi yıl hapse mahkûm olur.

Olay patlak verdiğinde iki Türk polisi, Kahraman ile görüşmeye giderler. Kahraman, eski ifadelerini yineler. Ve ailesine bir kötülük yapılmasından korktuğunu söyler. Polisler, Kahraman'a güvence verirler. Ancak Kahraman açıklama yapmaz.

Suç ortağı Gündüzhan gibi öldürülmekten korkmaktadır!

Erbakaıı ve **Adak Beraat Ediyorlar**

Bu olay, Türk basınında ilk kez Cüneyt Arcayürek imzası ile 24 Mart 1979 günü Hürriyet Gazetesi'nde yayınlanmıştı. Ancak ilk haberde olaya ilişkin ayrıntılar verilmemiş, ancak olayla ilgili bir liderden üstü kapalı biçimde söz edilmişti. Olayın basına yansıması üzerine devrin başbakanı Bülent Ecevit olayı doğrulamış ve konunun araştırılmasını istemişti.

Olay daha sonra ayrıntılı biçimde Stern Dergisi'nde yeraldı. 18 Ekim 1979 günlü Stern'de Nusrettin Gündüzhan ve Halit Kahraman ile ilgili ayrıntılı haber yayınlandı. Bu haberi, Cumhuriyetteki köşemde, 24 Kasım 1979 günü işledim ve şunları yazdım :

«Ben **kendi hesabıma Erbakan'm bu gibi işlere karıştığını pek sanmam. Fakat yayın ortadadır. Erbakan'a düşen görev Stern Dergisi'ne bir açıklama yollayarak bu haberi kaynağında çürütmektir.»**

Konuyu bir kez de Erbakan'ın kendisiyle görüştüm. «Bu konuyla ilgilenin ve bu yayınları yalanlayın» dedim. Güldü, «gayrı ciddî bir iddia» diye yanıt verdi. Sonra **bilgi** verdi:

«Asiltürk bir basın açıklaması yazmıştı. Bununla iktifa ettik.»

Erbakan ile konuştuğumuzda yanımızda çeşitli gazetelerden tanınmış gazeteciler de bulunmaktaydı. Görüşmede bulunan içişleri eski bakanlarından Oğuzhan Asiltürk, Halit Kahraman'ın MSP ile bağlarını kopardığı, bir başka parti ile temas ettiğini anlattı. Sonra «şoförüne dikkat edin» dedi. Şoförünün bir başka sağcı parti ile ilişkide olduğunu söyledi.

Aradan aylar geçti. 27 Ağustos 1980 günlü Hürriyet Gazetesi'nde Cüneyt Arcayürek imzası ile «Erbakan eroin kaçakçılığı ile suçlanıyor» başlıklı üç gün süren haber-yorum ortalığı iyice karıştırdı. Arcayürek, haberde Halit Kahraman olayını resmî belgelere dayanarak bütün ayrıntısı ile açıklıyor; Alman yetkililerinin Türkiye'ye bu konuda nota verdiklerini yazıyor, resmî belgelerin fotokopilerini yayınlıyordu.

Arcayürek'in olay yaratan haberinden sonra MSP Genel Başkanı Erbakan şu açıklamayı yapmaktaydı:

«Geçen yıl bu iftiralar ortaya atılınca gerçeği genel sekreterimiz anlatmıştı. Şimdi tekrarlıyorum: Halit Kahraman 1974'de Diyarbakır'da birinci sıradan milletvekili oldu. 1977'de ise genel merkezce üçüncü sıraya düşürüldü. Daha o zamanlar (intikam alacağım) dediği bildirilir. Fehim Adak da kasıtlı olarak kurban seçilmiştir. Diyarbakır parti müfettişimiz o zamanlar Fehim Adak idi. Halit Kahraman, 1977'de seçilemeyince başka partiye angaje olarak propaganda çalışması yapmak istemiş, ancak kendi akrabalarınca tehdit edilmişti. Halit Kahraman, saf bir insan olarak tertibe âlet edilmiştir. Bu öyle bir tertiptir ki, Erbakan'ın adını silin, yerine Demirel yazın, aynı iddiayı Demirel için de yapabilirsiniz. Hukukî değeri bundan ibarettir.

Geçen yıl, Halit Kahraman, vicdan azabı çektiğini belirterek, ifadesini geri almak istemiştir. Geçen yıl İçişleri Bakanlığı Almanya'da Halit Kahraman'ın ifadesini tesbit ettirmiş ve olayın aslı olmadığı anlaşılarak dosya kapatılmıştır. Halit Kahraman (eroini kimin verdiğini görmedim,

karanlıktı, Erbakan olduğunu söyleyemem) demektedir. Ayrıca bazı şeyleri açıklamak istediğini, fakat korktuğunu da kendisiyle görüşenlere Halit Kahraman ifade etmiştir.»

Birkaç gün sonra Günaydın Gazetesi'nde Atilla Karsan imzası ile bir haber ve fotoğraf çıktı. Karsan, cezaevi penceresinden Halit Kahraman ile görüşmüştü. Kahraman, açıklama yapmayacağını, yaparsa yer yerinden oynayacağını söylüyordu.

Arcayürek'in bu haberinden sonra Demirel hükümetini dışarıdan destekleyen ve o sıralar çeşitli gensorularla desteğini çeker gibi görünen MSP ile AP'nin arasını iyice açıyor, Millet Meclisi'nde eroin kaçakçılığı üzerine sert tartışmalar yapılıyor, örneğin AP sözcüsü Ali Nail Erdem, MSP sıralarına bakarak şöyle konuşuyordu:

«Bu işlerin kolayı var, bir uçak bileti alıp, Almanya'ya gidersiniz.»

Bu tartışmalarla 11 Eylül gününe kadar gelindi. Ve **11 Eylül** günü akşam üzeri, ben ve Milliyet fıkra yazarı Teoman Erel, Erbakan ve arkadaşları ile parlamentoda çay içip, konuşurken, konu yine Halit Kahraman'a dayandı. Erbakan, «Yarın Cahit Bey, bir basın toplantısı yapacak, Halit Kahraman, Cahit Karakaş'a bir mektup yazıp, daha önceki ifadelerini yalanladı» diyordu.

Gerçekten Kahraman, Almanya'da Schwerte Sulh Mahkemesinde verdiği ifadede, Erbakan ve Adak'a parti içi sorunlardan doğan bir uyuşmazlık nedeniyle iftira ettiğini açıklıyordu.

Tutanak şöyleydi; olduğu gibi aktarıyorum:

Schıcerte, 31 Temmuz 1981

«SULH MAHKEMESİ
Dosya No.: 5 Gs 82/81
Hazır bulunanlar :
Sulh Mahkemesi hakimlerinden
Hakim Maurmann

Mahkeme Kâtibesi: Riese

Türk Ceza Kanunu Madde 403/1-2-5-7 ye aykırı hareket etmekten dolayı davalı

1. Erbakan,

2. Adak'a karşı açılan davayla ilgili olarak yapılan duruşmada tutukevinden celp edilen aşağıda kimlikleri belirtilen tanık Kahraman ve tercüman Öztürk hazır bulunmuştur.

Tercümanın kimliğine ilişkin bilgiler:

Adım Eser Öztürk, 36 yaşındayım, tercümanım; Hagen, Graf-von-Qallen-Ring 16 adresinde ikamet etmekteyim. Davalılarla akrabalığım ya da hısımlığım yoktur. Genel olarak yapılan tercüman yeminine bağlıyım.

Tanık Kahraman'a davanın mahiyeti anlatılmıştır. Kendisine Ankara I. Ağır Ceza Mahkemesinin 24 Nisan 1981 tarihli Adlî yardım dilekçesi okunmuştur.

Tanığa doğruyu söylemeyi ve yasal özel bir izni ya da ayrıcalık bulunmadığı takdirde, ifadesini yeminli olarak vermesi gerektiği hatırlatıldı.

Tanığa yeminin anlamı, dinî yemini içeren ya da dinî yemini içermeyen bir yemin şekli seçebileceği ve doğru olmayan ya da eksik bir ifadenin doğuracağı cezaî sonuçları anlatıldı. Yeminin kendi kimliği ile ilgili ve Ceza Muhakemeleri Usulünün 68. maddesinde belirtilen durumlarla ilgili soruları da kapsamına aldığı açıklandı.

Tanığa ayrıca, kendisiyle ya da Ceza Muhakemeleri Usulü madde 52, kıta l'de adı geçen akrabalardan biriyle ilgili olarak sorular ve kendisinin ya da adı geçenlerden birinin bir suçtan ya da kanuna karşı gelmiş olmaktan yargılanmasına neden olabilecek nitelikteki soruları cevaplandırmamak hakkına. sahip bulunduğu hatırlatıldı.

Tanığın ifadesi yukarıda belirtilen açıklamalardan sonra alındı:

Adım: Halit Kahraman, 59 yaşındayım, çiftçiyim, halen Gillstrasse 1, Schwerte tutukevinde 5840 Schvverte'te davalıyla akrabalığı ya da hısımlığı yoktur.

Olaya ilişkin ifadesi: O tarihte polise ve Duisburg Sulh Mahkemesinde verdiğim ifadeler yanlıştı.

Erbakan ve Adak adlı davalıları haksız yere eroin İmal

■etmek ve satmakla suçladım. Ondan sonra vicdan azabı çekmeye başladım ve 2 Eylül 1980 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine bir mektup yazdım.

Bu mektup tanığa okundu ve tercüme edildi.

Yaptığı açıklama :

Bu mektubu vicdanım beni rahat bırakmadığı için o zaman yazdım. Polis beni tutukladığı zaman Erbakan ve Adak adlı davalılardan intikam almak istemiştim.

Çünkü bana çok kötü bir oyun oynamışlardı. 1977 yılı Türkiyede seçim yılıydı. Ben Diyarbakır'da MSP için adaylığımı koymuştum. Önce seçim listesinde birinci yerdeydim. MSP Başkanı Erbakan'la yaptığımız bir konuşma sırasında bir fabrikanın inşa edilmesi konusunda münakaşa etmiştik.

Bunun üzerine davalılar Erbakan ve Adak seçim listesinde hile yaptılar ve benim adım üçüncü yere kaydı. Bunun sonucu olarak milletvekilliğini kaybettim. Onun üzerine öyle kızdım ki davalı Erbakan ve davalı Adak'ı eroin imal etmek ve satmakla suçladım. Ben kendim bu eroin satışı işinden bir rastlantı sonucu haberdar oldum. Eroin Nüsrettin Gündüzhan'ın elindeydi. Bu malı nereden aldığını bilmiyorum. Gündüzhan ile beraber, almayı kafama koyduğum bir traktörü görmek üzere, Hollanda'ya gittiğim için eroin alış verişine katılmış oldum. Almanya'ya eroin satmak niyetiyle gelmedim .

Duisburg Asliye Mahkemesi tarafından mahkûm edildikten sonra vicdan azabı çektim ve 2 Eylül 1980 tarihli mektubumla durumu açıklamaya ve davalı Erbakan ile Adak'a yaptığım iftiraları geri almaya karar verdim. Bu iftiralarla onların siyasî imajlarını zedelemek istedim. Bugün verdiğim ifade doğrudur. Bu ifadeyi burada vermem için üçüncü bir şahıs tarafından tehdit edilmiş ya da baskı altına alınmış değilim.

2 Eylül 1980 tarihli mektubu da kendi isteğimle yazdım.

O tarihte doktor tedavisi görmek üzere Almanya'ya geldiğimi sözlerime ilâve etmek isterim.

Hiçbir suretle eroin satmak niyetinde değildim; eroin satışına ancak Gündüzhan'm bana satıştan elde edilen paradan, sonradan Türkiyede iade etmeyi düşündüğüm bir kredi sağlamak istemesiyle karışmıştım. Eroin satışından bana bir kredi sağlanması, hiçbir şekilde önceden tasarlanmış bir iş değildi. Şahit Çomak satışı öyle bir şekilde organize etti ki sonunda cezayı gören ben oldum.

Cümle cümle okundu, tercüme edildi, tasdik edildi ve imzalandı.

İmza *İmza*
Maurmann *Riese*

Protokol yazıldıktan sonra, tanık daha fazla cezalandırılmak korkusuyla protokolü imzalamayacağını açıkladı. Fakat bugünkü ifadesi gerçeğe uygunmuş.

İmza *İmza*
Maurmann *Riese*

(Schwerte Sulh Mahkemesinin
soğuk mühürü)

12 Eylül Harekâtı'ndan sonra Erbakan ve Adak, bu sav ile ilgili olarak Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak ve beraat edeceklerdi. Ama yine de işin Halit Kahraman ile ilgili bölümü pek anlaşılmayacaktı.

Zekeriya Kürşat'ın Olayı

Ünal Yaltırık, ilginç bir adamdır. Uzun yıllar İstanbul Gümrük Müdürlüğü yapan Yaltırık, MC hükümetleri sırasında Bağ-Kur Genel Müdürlüğünde bulunmuştur. Ankara kulislerinde Yaltırık'ın ünlü «11 'ier istifası» olayının planlayıcılarından olduğu söylenir. Yaltırık, son zamanlarda «Maya» adlı bir aylık dergi çıkarmaktadır. Arcayürek'in, Erbakan haberinin ortalığı karıştırdığı günlerde Yaltırık'ın dergisinde ilginç bir yazı çıkıyordu. Yaltırık bu imzalı yazıda, Zekeriya Kürşat adında bir AP eski milletvekilinin Isveç'de uyuşturucu madde kaçakçılığı suçundan arandığı İsveç gümrük kayıtlarına dayanarak şöyle aktarılmaktaydı:

«Adı, soyadı: Zekeriya Kürşat, durumu milletvekili, diplomatik pasaportlu, 1918 doğumlu, olay: 18.9.1970'de Güney'den giriş yapıyor. Seyahat ettiği otoda 4,5 kilo

uyuşturucu madde bulundu. Arama sırasında Zekeriya Kürşat ve arkadaşları Sedat Doğan Timur kaçmayı başarmışlardır. Yakalanan otomobil ve arananlar listesinde ismi bulunan Ahmet Yılmaz Mengutay'dır. Otoda İrina Person adlı bir İsveçli kız ile Hüseyin Kasapbaşı adlı bir Türk daha vardır. Hüseyin Kasapbaşı, suçu üzerine aldığı için tevkif edilmiştir. Kürşat'ın mensup olduğu şebeke kayıtlarımıza göre 13 kişidir. Elebaşıları Ahmet Yılmaz Mengutay, Sedat Doğan Timur ve Ergün Dikkafa'dır...»

Yaltırık'ın aktardığı bilgiler bununla da bitmiyordu. Yaltırık, AP Genel Başkanı Demirel'in evinde «Hayri» adında birinin çalıştığını yazıyor ve yazısında «Yıllardır Demirel'in yanında onun özel korumasını yapan Bay Hayri'nin eroin kaçakçılığından mahkûm olan kardeşi» gibi bir ifade yeralıyordu. (Maya, Eylül 1980, sayı: 23, s: 4-5)

Kimdi bu Hayri ve Hayri'nin eroin kaçakçılığından mahkûm kardeşi?

Hayri adı daha önce de kulağıma gelmişti. Hayri, AP Genel Başkanı Demirel'in evinde çalışan bir görevliydi. Kendisi ile karşılaştığımızda hakkındaki yayının doğru olmadığını söylemiş, yapılan yayınlardan yakınmıştı.

Hayri ile ilgili bilgiyi MC hükümetlerinin İçişleri Bakanlarından Oğuzhan Asiltürk'den almıştım. Asiltürk, Hollanda'da yakalanan bir uyuşturucu madde kaçakçısının cebinden çıkan numaralarının birinin karşısında Hayri Gökdemir adı yazıldığını, İnterpol'ün bunu Türk emniyetinden sorduğunu, yapılan incelemede bu numaranın Demirel'in ev numarası olduğunun saptandığını anlatmış, durumu da Demirel'e «şifahî olarak bildirdiğini» kaydetmişti. Ama bu olay neydi, bunu da pek bilen yoktu? Yoktu ama yazışmalar devlet arşivi içindeydi.

Kaçakçılık ihbarları ile ilgili basına yansımayan bir olay da 1976 yılının Eylül ayında Diyarbakır - Ankara seferi yapan THY uçağı ile ilgili ihbardı. MSP Genel Başkanı Erbakan ile genel sekreteri Asiltürk'ü de taşıyan

uçak ihbar üzerine bir saat kadar bekletilmiş, valizler tek tek aranmış ve bir paket de eroin bulunmuştu.

Bu olayla ilgili olarak çok önemli bir görevde bulunan bir siyasal liderin yakın çevresindeki insanlardan birinin adı geçmiş, ancak bu soruşturmadan da bir sonuç alınamamıştır.

Birçok emniyet yetkilisi bu olayları çok yakından bilmektedirler. Ve aynı emniyet yetkilileri, Alman polisinin uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptıklarından şüphelendikleri üç parlamenter ile ilgili bilgilerin de gerekli yerlere ulaştığını da bilmektedirler.

1969 yılında MHP senatörü Kudret Bayhan'ın Fransa'da uyuşturucu madde ile yakalanması olayı ile ilgili olarak CKMP Manisa eski senatörü Sami Binicioğlu'nun ve de bir başka milletvekilinin de adı geçmişti. Ancak, bu ipuçlarını geliştirmeye, bundan yeni bir dosya oluşturmaya olanak bulunamamıştır.

Kudret Bayhan olayından sonra Halit Kahraman olayının patlak vermesi ve bunlar hakkındaki kararların ortaya koyduğu gerçek uyuşturucu madde kaçakçılığının birtakım siyasal ilişkilerle yürütüldüğünü kesinlikle ortaya koymuştur.

Emniyet Amiri Eroin ile Yakalanıyor

Günlerden 15 Aralıktır. Yıl 1979. Ankara Emniyeti Narkotik Şube polisleri günlerdir izledikleri bir kaçakçılık olayı üzerindedirler. Diyarbakır'ın Başkale ilçesi Haflistan köyü ile Elâzığ'ın Palu ilçesinde eroin üretilmekte ve bu eroin Ankara'dan İstanbul'a, İstanbul'dan da yurtdışına çıkarılıp, satılmaktadır. Şebeke'nin önemli adamı Nizamettin Kılıç'tır. Nizamettin Kılıç'ın kardeşi Almanya'da Fahrettin Kılıç'tır. Fahrettin Kılıç'ın Ankara Yenimahalle Demetevlerdeki evinde 40 torba eroin depo edilmiştir.

Narkotik şube, şebekenin içinde bir polisin olduğu-

nu saptamıştı, ama kimdi bu polis? Bu belli değildi, henüz bir sağlam ipucu ele geçmiş değildi.

Emniyet yetkilileri, Emniyet Genel Müdürlüğü önüne park edilen bir mersedes arabanın bu işle ilgili olduğunu herhalde kestiremezlerdi. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Saraylar Emniyet Müdür Yardımcısı Zahit Avcıbaşıoğlu, arabasını İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün önündeki ortak park yerine bırakarak Nizamettin Kılıç'ın kendisine verdiği adrese gidecekti.

Zahit Avcıbaşıoğlu, Yenimahalle Demetevler'de eroini almak için gittiği evde meslektaşları tarafından karşılanıyor ve hemen gözaltına alınıyordu. Avcıbaşıoğlu, evin kapısında, kendisini yakalamak isteyen polislere tabanca çekiyorsa da kısa sürede etkisiz hale getiriliyor ve bir süre sonra da sorguya çekiliyordu.

Evet Nizamettin Kılıç da, Avcıbaşıoğlu'nun çetenin adamı olduğunu itiraf etmişti. Avcıbaşıoğlu'nun bayan arkadaşı Ulviye Ülkü ve Ulviye Ülkü'nün kardeşi Adnan Ülkü de elegeçiyor ve böylece halka tamamlanıyordu.

Olayı duyar duymaz, operasyonu yüneten polis şefi Atilla Aytek'i aradım. Aytek olayı doğruluyordu. Ancak bizden bir ricası vardı: Olayı hemen yazmamalıydık, çünkü operasyon devam ediyordu. Bizler de öyle yaptık, operasyon tamamlanıncaya kadar tek satır yazmadık.

Ele geçen eroinin piyasa satış fiyatı tam 812 milyon liraydı.. Bu eroin yurt dışına çıkacaktı, bunun karşılığında ne gelecekti? Bu belli eğildi. Acaba eroin karşılığında silâh mı gelecekti? Bu bir kuşkuydu, ama elde kesin bilgi ve de belge yoktu. Eğer böyle bir olasılık söz konusu ise bu olasılığın Avrupa polisi tarafından ayrıca araştırılması gerekiyordu.

Atflrıan polisi bu kanıdaydı: Uyuşturucu madde, silâh ile takas edilmekteydi.

Fakat bu olay ile ilgiii bu kuşkuyu kanıtlayacak herhangi bir bilgi elde edilmemişti. Yapılan yargılamalar sonunda Avcıbaşıoğlu ve arkadaşları 16'şar yıl ağır hapse mahkûm oldular. Ancak soruşturma bu yönde derinleş-

tirilmedi. Ve olay böylece bir «âdi suç» olarak devlet mahzenlerine yollandı.

Avcıbaşıoğlu olayı ortaya çıkınca, bu emniyet âmirinin kim olduğunu, nasıl tanındığını araştırmaya koyuldum. Avcıbaşıoğlu, İstanbul Ticari İlimler Akademisi mezunuydu, polisliğe bir emniyet müdürü olan yakını aracılığı ile girmişti. Başlangıçta, dürüst ve namuslu tutumu ile tanınmıştı, ama İstanbul'un hemen hemen herkesi teslim alan mafyası onu da esir almıştı. Yeraltı dünyası ile ilişki kurmuş, kısa sürede servet edinmişti. Bir ara, İçişleri Bakanı Güneş tarafından İstanbul dışında bir il'e atanacakken, devrin devlet bakanı Enver Akova'dan bir kart getirmiş, İstanbul dışına sürülmesi böylece önlenmişti. AP hükümeti işbaşına geldikten sonra yaptığı temaslarla az kalsın İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğü'ne getirilecekti. Avcıbaşıoğlu tam bu sırada yakayı ele vermekteydi. Polis, polise yenik düşmüştü.

Zahit Avcıbaşıoğlu'nun özlük dosyasından Enver Akova'nın kartının çıktığını Cumhuriyet gazetesindeki «silâh kaçakçılarını açıklıyoruz» başlıklı yazı dizisinde yazdım. Bunun üzerine Akova'dan bir mektup aldık. Akova, Avcıbaşıoğlu'nu hiç tanımadığını, ancak özel kalem müdürü Ziya Uzel'in İstanbul Narkotik Şube'de Avcıbaşıoğlu ile beraber çalıştıklarını, kartın özel kalem müdürü tarafından verilmiş olabileceğini anlatmaktaydı.

Avcıbaşıoğlu, sonunda namuslu meslektaşları tarafından ava giderken avlanmış ve cezasını çekmeye gönderilmiştir.

Asetik Anhidrit

Uyuşturucu madde kaçakçılığı çok kazançlf, o ölçüde de çok karanlık bir ticaret yoludur. Türkiye, Ortadoğu'dan Avrupa'ya uzanan eroin yolu üzerindedir. Afyon üreticisi sayılı ülkelerden biri olan Türkiye'nin eroin yolu

üzerinde olması, ülkemizin, bu konudaki önemini büsbütün artırmaktadır.

Ortadoğu bölgesinde afyon üreticileri, Türkiye, İran, Afganistan ve Pakistan'dır. Bu ülkelerde üretilen eroinin kara yolu ile özellikle Federal Almanya'ya gittiği, burada satıldığı saptanmaktadır. Tayland, Laos ve Kamboçya'da -ki bunlara altın üçgen denir- üretilen eroin Birleşik Amerika ve Avrupa piyasalarında ilgi görür. Güney Amerika ülkelerinde üretilen eroin doğrudan doğruya Birleşik Amerika'da pazar bulur.

Bu konuda çok duyarlı bir nokta vardır. Bu noktanın gözden kaçmaması gerekir. Morfin, afyondan elde edilir. Morfinden bazmorfin üretilir. Bazmorfinin kimyasal işleminden eroin çıkar. Afyondan eroin elde etmek için «asetik anhidrit» adı ile bilinen bir kimyasal madde gereklidir. Ve bu madde ABD, Japonya, Federal Almanya ve Fransa'da üretilmektedir.

Asetik anhidrit olmadan afyonun eroine dönüşmesi olanaksızdır. Yani, özetle, asetik anhidrit olmadan, Türkiye'deki afyonun eroine dönüşmesi olanaksızdır. İşte sorun buradadır. Asetik anhidrit, Türkiye'ye nasıl, kimler tarafından ve ne yolla sokulmaktadır? Bu sorunun yanıtı kesin olarak alınmadıkça, eroin ticaretinin ve kaçakçılığının önlenmesine hiç olanak yoktur.

Asetik anhidrit'in sanayileşmiş ülkelerde üretilmesi eroin kaçakçılığının da tıpkı silâh kaçakçılığı gibi çok yönlü ve çok uluslu bir dal olduğunu kanıtlamaktadır. Asetik anhidrit, Türkiye'ye nasıl sokuluyor, afyon üreticisi ile asetik anhidrit üreticisi, kimler aracılığı ile ilişkilere geçiyor? Bu işin uluslararası pazarını kimler yönetiyor?

Asetik anhidrit'in kimyasal özellikleri konusunda bilgisine başvurduğum, Ankara Tıp Fakültesi Farmakoloji Kürsüsü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Kâzım Türker, şu bilgiyi veriyor:

«Asetik anhidrit kimya laboratuarlarında ve sanayide kullanılan önemli bir reaktiftir. Organik herhangi bir molekülde uygun grupları kuvvetle asetilleştirir.

Morfin molekülünde mevcut bulunan fenolik ve alkolik hidroskil gruplarını etkileyerek asetleştirir. Böylece, diasetil morfin: herion teşekkül eder. Morfinden herion imalinde kullanılması dolayısıyla bu reaktifin ithal ve ihracı bazı ülkelerde kontrol altına alınmıştır. Ancak bu maddeyi ihraç eden yabancı firmalar böyle bir kontrole öteden beri karşı çıkmışlardır.

Madde aslında plâstik sanayiinde geniş şekilde kullanılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Kurumu, 6-7 Ekim 1980 tarihinde Viyana'da yaptığı bir toplantıda, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu Tayland, Panama ve Hong-Kong'da asetik anhidrit'in ithali için bazı özel kuralların uygulanması istenmiştir.»

İlâç ve boya sanayiinde kullanılan asetik anhidrit'in ülkeye girişi denetim altındadır. Ancak, her konuda olduğu gibi, bu konuda da kaçakçılık söz konusudur. Birtakım çeteler, Türkiye'ye asetik anhidrit sokmaktadırlar. Bu çete, işin gereği olarak çok uluslu niteliktedir. Önce, asetik anhidrit'i üreten ülkelerde yeterli ve gerekli denetim sağlanmamaktadır. Asetik anhidrit, bu maddeyi üreten ülkelerden çıkarılıp, kolayca afyon üreten ülkelere sokulabilmektedir. Asetik anhidrit kaçakçılığı, uyuşturucu madde kaçakçılığının ana konularından birisidir. Eroin kaçakçılığını besleyen ana damar, ham madde, asetik anhidrit kaçakçılığı ile oluşmaktadır. Öyleyse, tıpkı silâh kaçakçılığı gibi, uyuşturucu madde kaçakçılığının da «kökü» tam anlamı ile dışarıdadır.

Yetkililerin açıklamalarından öğreniyoruz ki, Türkiye-' de son yıllarda elegeçen silâh bir tümeni donatacak sayıdadır. Bunca silâhın parasının kimler tarafından nasıl ödendiği, en azından, bu silâhların sayısını bilmek kadar önemli bir konudur. Bu para, yurt dışında silâh fabrikalarına kimler aracılığı ile yatırılıyor? Örneğin, Belçika'da Brovvning marka tabancalara kimler, mark, dolar, frank olarak para ödüyor? Bu konu bugüne dek aydınlığa kavuşmuş değildir.

Alman polis yetkilileri, uyuşturucu maddenin silâh ite takas edildiği kanısındadır. Bu konuda yeterli kanıtların uluslararası soruşturmalarla ortaya çıkarılması olasıdır. Bu olasılık akla yatkın gelmektedir. Gerek Alman, gerekse Italyan polisinin elinde bulunan kanıtların, eldeki dosyalarla karşılaştırılmasında yarar vardır.

Afyonu eroine dönüştürecek asetik anhidrit yurt dışından geliyor, burada çok uluslu bir şebeke söz konusudur. Silâh, yurt dışından gelmektedir. Burada da çok uluslu bir şebeke rol oynamaktadır. Uyuşturucu madde ile silâhın takas edildiği kuşkusu, bu iki kaçakçılık dalı arasındaki ortak ilişkilere bağlanmaktadır.

Polis yetkilileri, silâh kaçakçılığı, uyuşturucu madde kaçakçılığı, sigara ve kahve kaçakçılığı gibi birbirinden kesin sınırlarla ayrılmış alanlar olmadığını, bunların aynı kaçakçılık türünün bir merkezden yönetilen parçalan olduğunu söylemektedirler. Olaylar da bu gözlemleri doğrulamaktadır. Örneğin, Türkiye'de silâh kaçakçılığı suçundan aranan Abuzer Uğurlu, yurt dışında Interpol aracılığı ile uyuşturucu madde kaçakçılığından aranmaktadır. Ayrıca, 1979 yılında Mısır Büyükelçiliği'ni basan Filistinli gerillalara silâh sağlayan işadamı Ömer Faruk Erdem'in aynı zamanda uyuşturucu madde kaçakçılığı suçundan kovuşturulduğu da biliniyor {*).

(*) Ömer Faruk Erden, polisteki ifadesinde Gebze Traktör Ajentası Halit Adil Zait ile beraber uyuşturucu madde kavakçılığı yaptığını söyler. Zaid, 7.8.1979 tarihinde Ankara 1 nolu Sıkıyönetim Mahkemesince tutuklanır. Askeri Savcılık, 8.8.1979 gün 1979/177 sayılı kararı ile, Filistinli gerillalara silâh sağlamak suçundan haklarında kovuşturma açılan Işın Çetinli ve Ferit Yoğurtçu iğin kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir.

13 Temmuz 1979 günü Mısır Büyükelçiliğini basan Filistinli gerillalara silâh sağlayan Gebzeli çiftlik sahibi Ömer Faruk Erden'in avukatlığını, daha önce gördüğümüz AnkaralI Mustafa Önder (Kör Mustafa) ve Kayserili Suat Yıldız davalarında avukatlık yapan Can Özbay alır.

Denklem bellidir; formül çok ulusludur. Bu oloylorr aynı bütünün parçaları olarak görmek çözümü, çözüm yollarını kolaylaştıracaktır. Terör pazarı Türkiye'de kurulunca bunun finansmanı için yollar aranmakta ve bulunmaktadır. Yol aranmış ve bulunmuştur. Türkiye'yi kana bulayan bu sorunun bir ucunda yabancı silâh üreticileri bulunmaktadır. Uyuşturucu madde koçakçılığının bir ucunda da asetik anhidrit üreticisi ülkeler!

Gebzeli çiftlik sahibi Ömer Faruk Erden'in bir başka avukatı da 12 Mart döneminin Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 nolu Askeri Mahkemesi üyelerinden emekli yargıç avukat Sadettin Üçüncüoğlu'dur. Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesinin 920/114 sayılı dosyasında Özbay, Hulusi Çağlar ve Şükrü Albayrak'ın da avukatlıklarını yapmaktadır.

Avukat Can Özbay, aynı zamanda MHP davasının da avukatların dandır.

Özbay, benim Ankara Hukuk Fakültesinde asistanlık yaptığım günlerden tanıdığım bir öğrencidir. 12 Mart döneminde. beni. Prof. Uğur Alacakaptan'ı, Doç. Dr. Mukbil Özyörük'ü ihbar eden «ülkücü» öğrencidir. Üçüncüoğlu da sonradan beraat edeceğim bu davada bana beş yıl on ay hapis cezası veren mahkemenin duruşma yargıcıdır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 nolu Askerî Mahkemesinin 1972/89 sayılı dosyasının 134 dizi sırasındaki yeralan ve zamanın Sıkıyönetim Komutanı Semih Sancar tarafından imzalanan 12.6.1972 tarihli yazıya göre Can Özbay «Mit tarafından hizmet verildiği için ismi saklı tutulam bir yurttaşımızdır.

Sonradan beraat edeceğim bir davadan beni mahkûm eden yargıç Üçüncüoğlu ile davanın ihbarcısı Özbay'ın, yıllar sonra bir kaçakçının avukatlığında birleşmeleri çok ilginç bir rastlantı olmuştur.

Aynı Can Özbay, 12 Eylül 1980 tarihinden önce, Ankara'da Sıkıyönetim Karargâhında arabasında silâh bulunduğu için tutuklanmış, bir süre hapis yatmıştır. Belki de kaçakçı Erden ile tutuklu bulunduğu sırada, cezaevinde tanışmıştır.

Türkiye ilginç rastlantılarla dolu bir ülkedir.

PULİTZER ÖDÜLÜ ALAN KİTAP

«The Heroin Trail» İngilizce bir kitabın adıdır. Türkçemize «Eroin Yoiu» diye çevirebileceğimiz bu kitabı, Türkiye'de çok aradım; bulamadım. Kitaplıklarda aradım. Oralarda da yoktu. Yurt dışında arattım. Oralarda da kalmamıştı. Sonunda buldum. Yazarının adresini bulmaya çalıştım. Bir arkadaşım aracılığı ile buldum.

Kitap önümde duruyor. Kitabı ararken öğreniyorum ki, bu kitap, çok önemli bir yetkilinin de eline ulaşmıştır. Buna seviniyorum.

«Nevvsday» adlı bir Amerikan gazetesinin muhabirleri tarafından hazırlanan kitap, 1974 yılında Pulitzer ödülünü kazanmıştır. Kitabın bir bölümü Türkiye ile ilgilidir. Sonra, sırasıyla, eroin yolu üzerindeki Bulgaristan, Almanya, Fransa, tek tek anlatılıyor; buradaki kaçakçıların ve «mafya babaları»nın adları veriliyor; Güney Amerika'ya kadar uzanılıyor.

Kitabın ll'nci sayfasındaki H.Ö.Ü. adındaki bir afyon üreticisinden söz ediliyor. Bu afyon üreticisi Konya ilinden T.Ş. ve V.Ş. adlarındaki yeğenleri ile çalışıyor ve afyon ve baz morfin ticareti yapıyor. H.C.U.'nun bir başka yeğeni, K.Ü. afyonu morfine dönüştürüyor.

Malatya bölgesindeki en büyük dağıtıcı, A.Ç. adındaki bir parlamenter. Bu parlamenterin partisi yok, bağımsız. j.Ö. Malatya'da, S.R. Kayseri'de eroin ticareti ile meşgul.

S.Y. İskenderun'da, H.M. Afyon'da uyuşturucu madde dağıtıcılığı yapıyor.

A.Ç. adlı bağımsız parlamenterin 1972 yılı yazında 3 kilo 230 gram afyonu pazarlayıp, sattığı ileri sürülüyor.

Kitap, uyuşturucu madde ticareti yapan kişilerin, siyasal çevrelerle de ilişki kurduğunu yazıyor, (s: 21)

«The Heroin Trail» tanınmış kabadayıların birinin cenaze törenine bir bakanın, Bursa eski emniyet müdürünün, İstanbul trafik şube müdürünün katıldığını, Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın oğlu Dr. Atilla Sunay'ın da cenazeye çiçek gönderdiğini, olayın fotoğrafını da basarak yayınlıyor.

31'inci sayfada, Fransa'da arabasında baz morfin ile yakalanan MHP senatörü Kudret Bayhan olayına da yer veriyor. 146 kilo baz morfin ile yakalanan Bayhan'ın şoförü İbrahim İkizer, iki politikacıyı daha Fransa'ya getirdiğini söylüyor. Bunlar O.Ö. ve H.İ..

Yapılan soruşturma sırasında Kudret Bayhan'ın patronunun Nuri Bostan olduğu anlaşılıyor. Eski parlamenterlerden Sami Binicioğlu ve kardeşi de aynı olay nedeniyle tutuklanıyor.

H.E. İstanbul'un en büyük uyuşturucu madde kaçakçılarından. (s: 72) H.E. kitap 1973 yılında yayınlandığında 75 yaşındadır. H.E. 1963 yılında yakalanıyor ve iki yıl hapis yatıyor. H.E. İstanbul'da bir yüksek okulun binasının sahibi.

Z.K. da uyuşturucu madde ticareti yapanlardan. K.'nın soyadı yaygın bir soyad. Kendisi Karadenizli. Kaçakçılık dünyasında adı yıllardır dolaşır. Ancak serbest, kitap böyle yazıyor, (s: 33)

Kitabın sayfalarını çeviriyorum. İşte 34'üncü sayfa. Eroinden para kazananların, kitabın deyişi ile «profiteers» yani vurguncuların en üst düzeydeki adamların fotoğrafları var.

En önde Z.K., sonra Sefer Bezal. Sefer Bezal adı bize yabancı değil; Bezal 1973 yılında silâh kaçakçılığı suçu ile İstanbul Sıkıyönetiminde yargılanmış. Kitapta Ali Bezal'ın adı var. Bezal da aynı davadan yargılanıyor.

35'inci sayfada Sami Binicioğlu'nun fotoğrafı var. Binicioğlu, 1969 yılına kadar parlamentoda bulunmuş, mesleği avukatlık. Aynı sayfada Hayrettin Yağcı'nın fotoğrafı var. Yağcı, Mehmet Kürekçi'nin damadı. Kürekçi, İstanbul'da Kennedy ve Piyerloti Otellerinin sahibi.

Hayrettin Yağcı adı bize hiç yabancı değil; Yağcı'nın adına ilk kez, İbrahim Telemen'in İzmir Sıkıyönetim Askerî Savcısı Üstün Günsan'a verdiği yazılı ifadede rastladık. Kürekçi'ye de öyle. Yağcı, Sefer ve Ali Bozarlarla birlikte İstanbul'da silâh ve mermi kaçakçılığı suçundan yargılanmış.

A.H.T. Boğaziçi'nde bir kulüp sahibi. R.C. gemicilikle ilgilenir görünüyor. Cok sayıda apartman sahibi.

Fahrettin Soysal adı da biliniyor. Fahrettin Soysal da 1973 yılında silâh ve mermi kaçakçılığı suçundan yargılanmış. Dava aynı dava. Hayrettin Yağcı, Sefer ve Aii Bezal, ünlü Uğurlular. 18 Eylül 1973 gün ve 1973/184 sayılı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının açtığı davada bu odlar yanyana sıralanmış.

Soysal'ın bir akrabası A.Ö. de kitapta yeralıyor. Şemsiye ticareti yapan A.Ö. Lâleli'de bir otel sahibi.

Kebapçı İ.C- de kitapta eroin ticareti ile uğraştığım yazıyor. D.C. de İstanbul'da ucuz otel işletenlerden biri. Asıl işi uyuşturucu madde ticareti. D.Ç. polisçe de biliniyor.

M.Ö. Kilis'de uyuşturucu ticaretine başlamış, şimdi de yükünü tutmuş bir kaçakçı.

Yine kitaptan izliyoruz. M.A. Sîrkeci'de otel sahibi. İstanbul Yeşilköy'de oturuyor. Kaçakçılık dünyasında bilinen adlardan. M.T. Aksaray'da otel sahibi. Kitap, M.T.'nin de kaçakçı olduğunu yazıyor, (s: 36) İ.H. İsviçre üzerinden saat ve baz morfin kaçakçılığı yapıyor. İ.S. ve S.D. bunlar da işadamı. İstanbul'da işyerleri var. Gaziantepli A Y. de İstanbul'da otel sahibi. Onun da işi kaçakçılık. Bir başka Gaziantepli M.Z.... M.Z. de otel sahibi.

Kitabın 37'nci sayfasında Doğan Yöncüoğiu adını okuyoruz. Doğan Yöncüoğiu, okurlarımıza yabancı değil;

o da 1973 yılında İstanbul Sıkıyönetiminde yargılanmış. Uğurlu'lar, Bezal'lar, Soysal'larla beraber.

Bunun gibi, Mahmut ve Haşan Nehir adları da yabancı değil. Gaziantepli Nehirlerin adları, Telemen'in 1972 yılında İzmir Sıkıyönetim Askerî Savcısına verdiği yazılı ifadede geçiyor. İstanbul'da Radar Oteli'nin sahipleri.

H.N. adı da kaçakçılık dünyasında öteden beri biliniyor. H.N. kitabın yayın tarihi 1973 yılında 70 yaşında.

Hacı Mirza bildiğimiz adlardan. 1973 yılında, Fahrettin Soysal, Sefer ve Ali Bezal, Doğan Yöncüoğlu ve de Uğurlu'larla yargılanmış, Kayseri Valisi Babür Ünsal ile içki masasında fotoğrafı çekilen kaçakçı. Birçok kez gözaltına alınmış.

H.M.Ö., Fahrettin Soysal'ın ortağı. Soysal ile oto acentası işletiyor. H.K. de uyuşturucu madde ticaretinde bilinen adlardan.

H.İ.Y. İstanbul'da lokanta sahibi. Kaçakçılık dünyasında adı geçenlerden biri. M.S. İstanbul'da otel sahibi. Yunan ve Bulgar sınırında kaçakçılık yapanlardan. M.S. işhanı sahibi. M.S.'nin ortağı. Z.İ. Bulgaristan ve Romanya üzerinde çalışan kaçakçılardan. Kaçakçılık dünyasında «Çörçil» adıyla tanınıyor. Bir ünlü kaçakçının yeğeni. V.Y. Kilis-Gaziantep arasında uyuşturucu ticareti yapan bir kaçakçı. M.D. yabancı turistlerle çalışan, uzmanlığını bu alanda geliştirmiş bir kaçakçı.

Fahri Mor adı, 38'inci sayfada. Bu ad da yabancı değil; Telemen'in Savcı Üstün Günsan'a verdiği yazılı ifadede adı geçiyor. A.D. «Koçero» diye tanınıyor. İstanbul'da bir büyük otelin sahibi. Daha çok Suriye sınırında çalışıyor. H.H. «Hüsso» diye tanınıyor. A.U. Konyalı bir kaçakçı. M.K. TIR kamyonları sahibi. S.D. o da bilinen kaçakçılardan.

Kitap, bu adları sıraladıktan sonra uyuşturucu madde ticaretinden satın alınan binaların, otellerin ve kulüplerin resimlerini yayınlıyor.

«The Heroin Trail» kitabında Bulgarların ünlü «Kintex» şirketi ile ilgili bilgiler de var. Türkiye'deki kaçakçıların

ilişkileri konusunda insanı üzen, içini karartan bazı olaylar da.

Görülüyor ki, «eloğlu» bizim «babalar dünyası»nı bütün dünyaya tanıtmış (*).

Bunlar birtek bize yabancı!

(*) Burada bazı adlan verdim, bazılarının yalnızca ad ve soyadlarının bas harflerini vermekle yetindim. Nedeni su: Kimliklerini açıkladığım kişilerin adlan, elimdeki dava dosyalarında geçiyor. Ad ve soyadlarının baş harflerini verdiklerimle ilgili bilgiler, hiç şüphesiz, devlet arşivindedir. Ancak, bunlar benim elimde yok. Bunlar, kitapta yeralmış. Onları da bu biçimde aktarıyorum.

KİNTEX ŞİRKETİ

«Kintex» bir Bulgar dışalım ve dışsatım şirketininadıdır. Sofya'da Antov İvanov caddesi üzerinde büyük bir binada çalışan Kintex, Avrupa'yı Asya'ya bağlayan karayolu üzerindeki ulaşımın en etkili şirketlerinden birisidir. Kintex 1965 yılında kurulmuştur. 1971 yılında kurulan İnterkommers, Kintex ile beraber çalışmaktadır. Bulgaristan'da dışalım, dışsatım işleri ile uğraşan «Texim» adlı bir şirket daha vardır. Texim'in 1975 yılında Lübnan içsavaşında «sağcı hristiyanlar»a silâh sattığını Antony Sampson'un «The Arms Bazaar» adlı incelemesinde yazılmaktadır. (The Arms Bazaar, Antony Sampson, Coronet Books, 1981, s.: 21).

Bulgar Kintex şirketince tutulan PZA 5682-4652 plaka sayılı TIR kamyonu, 1980 yılı Aralık ayının son günlerinde Türkiye'ye giriş yaptı. Şoförün adı, Anglev Bankov'du. Resmî belgelere göre TIR kamyonu, Suriye'ye «Militray Technical Property» taşımaktaydı. «Askerî teknik malzeme» olduğu açıkça yazılan bir yükün aslında silâh olduğu çok açıktı. Kintex şirketi, bu ticaret dalı ile ilgilenmekteydi.

Bu böyleydi ama Kintex şirketinin Türkiye'deki bağlantısı kimdi?. Bunu araştırmaya çalıştım. Karşıma ilginç bir tablo çıktı. Şirketin Türkiye'deki işlemlerini Balkan Transport Şirketi yürütmekteydi, İstanbul Büyükdere Caddesi, Bengün Han 107, Gayrettepe adresindeki Balkan Transport Şirketi'ni, Türkiye'nin en tanınmış «antikomünistleri» kurmuştu!

Bu nokta daha önce dikkatimi çektiği için birkaç kez bu konuya değinen yazılar yazdım.

Balkan Transport, uzun adıyla, «Balkan Transport, Nakliyat ve Turistik Tesisleri İşletmeciliği Anonim Şirketi», AP hükümeti Turizm ve Tanıtma Bakanlarından Nihat Kürşat, CHP'den AP'ye geçen antikomünist miletvekillerinden Arif Ertunga, antikomünist Demokrat Parti eski milletvekillerinden Osman Kavrakoğlu, işadamı Mehmet Ustünkaya tarafından kurulmuştu. Şirketin İdarî koordinatörlüğünü İstanbul Emniyet eski müdürlerinden Muzaffer Çağlar, Karayolları eski genel müdürlerinden ve AP eski milletvekillerinden Servet Bayramoğlu, AP eski milletvekillerinden ve ünlü antikomünistlerden TRT Haber Dairesi Başkanı Hami Tezkan, Emlâk ve Kredi Bankası Genel Müdürü Cemal Kulu, ayrıca Özdemir Çekiner ve Ergin Demirdöken de şirketin danışmanlıklarında ve denetçilikJerinde bulunuyorlardı.

Türkiye'deki antikomünistlerin, bir «Marksist-Leninist» ülke ile ticaret yapmaları çok ilgimi çekmişti. Bu merakım, 25 Nisan 1977 gün ve 208 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'ni okuyunca büsbütün artmıştı. Çünkü, bu antikomünist yurttaşlar, üç Bulgar yurttaşı ile birleşip, «Trakya Transport» adıyla yeni bir şirket kuruyorlardı.

Üç antikomünist, Arif Ertunga, Nihat Kürşat ve **Mehmet** Üstünkaya, üç komünist ile Dimitiar Pantelov Popov, Dimitiar Christov Chopov ve Antony İvanov Antanov ile «ticarî amaçla» birleşmekteydiler. Bu ilginç bir koalisyondu.

Balkan Transport, Bulgar DSP-MAP TIR nakliyat şirketinin Türkiye temsilciliğini yapmaktaydı. Bununla yetinilmiyor, «kazanç paylaşma amacı» ile yeni bir şirket kurmaya çalışıyorlardı.

Devletin güvenlik birimleri, bu yeni kuruluşa karşı çıkmışlardı. Devletin güvenlik birimlerinden başbakanlığa şirketin kurulmasına engel olunması için yazılar yazılıyordu, ama ne fayda?. Bu şirketin arkasında güçlü çevreler, güçlü kişiler vardı. Yazışmalar hiçbir etkinlik sağlamadı.

Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon, 3 Haziran 1976 gün ve «SAI-593584-08-1/92» ve 25819 sayılı yazıyı Merkez Bankası'na göndererek şirketin kurulmasına ve çalışmasına izin verdiğini bildirdi.

Bu noktada birçok kişiyi bir «vicdan muhasebesi» yapmaya çağırıyorum: Devletin güvenlik birimlerinin «hayır kurulmaz» dedikleri bir şirket nasıl olur da bu engelleri aşıp, kurulabilir?

Gerçek ortada: Bu yazışmalara, bu uyarılara karşı şirket kuruluyor. Kimse de sesini çıkaramıyor. Bu olgu, siyasal gücün, zaman zaman güvenlik birimlerini nasıl aştığını kanıtlıyor. Olay, bir yanı ile de bu oluşumları sergiliyor.

Bu konunun ortaya atılması çeşitli yönden gelen tepkilerle karşılaştı. İlk tepki, bu şirketin çevresinden geldi; gelmesi de doğaldı. Bir başka tepki de birtakım soyut solculardan geldi. Bu konuyu ortaya atmakla «antikomünizm» yapılmakta ve bir «dünya görüşüne» sövülmekteymiş.. Böyle mektuplar aldım.

Bir sosyalist ülkenin, ülkemizin en bağnaz çevrelerinden seçilmiş antikomünist politikacılarla «kazanç paylaşmak amacı» ile şirket kurmaları, «sosyalist ahlâka» aykırı düşmüyor da, benim, yaşamı boyunca, karınca kararınca, ilerici kavgaya kalemi ile katılmış bir yazarın, bu ilişkileri saptayıp, gözler önüne sermesi, sosyalizm adına eleştiri konusu oluyor.

Bu eleştiriler ve tepkiler içinde her iki şirketi de kamuoyu önünde yeterince kanıtladığımı sanıyorum. Bu şirketlerin ve bu gibi kişilerin Türkiye'de silâh ya da uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptıklarına ilişkin hiçbir sav ileri sürmüş değilim. Yalnız, Bulgar Kintex şirketinin, silâh ticareti ile uğraştığını, bu şirketin işlemlerinin de şu tanıttığım Balkan Transport şirketince yürütüldüğünü yazıyorum.

Yazılan bu satırlar, Balkan Transport şirketince doğrulanıyor. Bulgar Kintex şirketine bağlı bir TIR kamyonunun Türkiye'ye girişi ile ilgili olarak 11 Ocak 1981 günü

Cumhuriyet Gazetesi'nde yazdığım yazıya Balkan Transport yanıt veriyor ve şu doğrulamalayı yapıyor:

«Balkan Transport, bir ithalât veya bir ihracat firması olmadığı gibi, nakliyecilik yapan bir kuruluş da değildir. Sadece yurdumuzdan geçen nakil vasıtalarının transit hizmetlerini yapar ve bu hizmet karşılığı transit komisyonunu alır.

Bu çalışma çerçevesi içinde milletlerarası büyük bir nakliyat firması olan SO-MAT Bulgar firmasının da Türkiye'den gelip geçen bütün kamyonlarının transit hizmetleri Balkan Transport tarafından yapılır ve vasıta başına SO-MAT'tan komisyon alınır.

Bahsi geçen Kintex firması ile bizim ne doğrudan doğruya, ne de dolayısıyla hiçbir ilgimiz yoktur. Ancak Türkiye'ye giriş yapan araçlara ait (komisyon tahakkukuna esas olmak üzere transit geçen bütün araçların manifestoları tarafımızda mahfuzdur) bu firma, Suriye'ye malzeme satmış ve bunları SO-MAT firması arabası ile Türkiye üzerinden Suriye'ye yollamıştır.

Bu malzemeyi taşıyan PZA 5682 plaka numaralı kamyon PZE 4652 plakalı römork ile birlikte 21.12.1980 tarihinde devletin resmî gümrük müdürlüğü olan Kapıkule'den giriş yapmış ve 23.12.1980 tarihinde de yine devletin resmî gümrük müdürlüğü olan Cilvegözü'nden Suriye'ye geçmiştir.»

Yanıttan da şu anlaşılıyor: Kintex şirketi, Suriye'ye askerî teknik malzeme gönderiyor, bu malzeme, Balkan Transport'un komisyoncusu olduğu SO-MAT tarafından taşınıyor. Ancak işlemler, Balkan Transport şirketince yapılıyor. Böylece, Kintex şirketi ile Balkan Transport arasındaki ilişki ortaya çıkıyor. İlişkiler «doğrudan doğruya» değil, «dolaylı».. Bu da olayın özelliğine uygun düşüyor.

Balkan Transport şirketinin bu yanıtında ayrıca, Trakya Transport firmasının faaliyete geçmediği, ayrıca, Nihat Kürşat, Muzaffer Çağlar, Cemal Kulu, Hami Tezkan, Engin Demirdöken ve Mehmet Üstünkaya'nın istifa ede-

rek şirket yönetiminden ayrıldıkları, Servet Bayramoğlu[1]-nun da öldüğü yazılmaktadır.

Bulgar şirketleri, Avrupa'yı Asya'ya bağlayan karayolu üzerinde «stratejik» bir bölgede bulunmaktadırlar. Kara ve deniz yolu ile yapılan silâh ve mermi kaçakçılığının bu bölgeyi kullanmaması düşünülemez. Silâh ve mermiler, Bulgaristan topraklarından geçiyor. Etkili bir devlet denetiminin bu kaçakçılığa göz yumması düşünülemez. Ama yumuluyor. Silâh ve mermi, Bulgaristan'dan geçip ülkemize ulaşıyor.

Örnek verilirse, silâh akımı şu yolu izliyor. Örneğin, Nato üyesi bir ülkeden, Belçika'dan çıkan silâh, bu ülkenin denetiminden kaçıyor, Federal Almanya topraklarına giriyor, burada da denetlenmiyor, Yugoslavya'ya giriyor, buradan da geçiyor, sonra bir Varşova paktı üyesi olan Bulgaristan'a geliyor ve buradan bir Nato üyesi olan Türkiye'ye geliyor.

Bu trafiğe akıl erdirmek güç, güç değil, olanaksız!

Bunlar dışında kuşku verici bazı gelişmeler de oldu. Uyuşturucu madde ve silâh kaçakçılığı sanıklarından Abuzer Uğurlu'nun Bulgar pasaportu taşıdığı haber alındı. Bu bilgi devlete resmen ulaştı. Uğurlu'nun zaman zaman Bulgaristan'a gittiği ve Varna'da bir villâda kaldığı yolunda bilgiler İçişleri Bakanlığı'na ulaşınca, konu, Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün tarafından, Sofya'da Bulgar yetkililerine bildirildi.

12 Eylül 1980 tarihinden sonra İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından aranan tanınmış silâh kaçakçılarından Bekir Çelenk'in uzun süre Sofya'da kaldığı saptandı. Hürriyet Gazetesi'nden Celâlettin Çetin, Sofya'ya giderek Bekir Çelenk ile görüşmek istedi. Çelenk, Sofya'da «Vitoşa» Oteli'nde kalmaktaydı. Çetin, Çelenk ile görüştü. Çelenk, Abuzer Uğurlu'nun da Bulgaristan'da olduğunu, ancak, ayrıldığını söyledi. Çetin, bir fırsatını bulup, Çelenk'in uzaktan fotoğrafını çekti. Ertesi gün Çetin kaldığı otelde iki Türk tarafından yaralanıyor ve fotoğraf makinası da zorla alınıp, götürülüyordu.

Bulgaristan, resmî şirketleri aracılığı ile silâh kaçakçılığının içinde midir? Eldeki bilgi ve bulgular böyle olduğunu gösteriyor. En azından, silâh kaçakçılarının Türkiye'den kaçıp, Sofya otellerinde kalabilmeleri bile bir sosyalist ülke için yeterince utanç vericidir.

Kintex'in Silâhları

Tarih, 1977 yılının 30 Mayısıdır. Yunanistan'ın Pire limanından «Vasoula» adlı Kıbrıs bandıralı bir gemi İstanbul Boğazı'ndan geçip; Bulgaristan'ın Burgaz limanına gidecektir. Gemide Abdüikadir Akçan adlı bir Türk personel vardır.

Geminin kaptanı Yunan uyrukludur: Giorgious. Geminin öteki mürettebatı ya Kıbrıs, ya Yunan uyrukludur. İçlerinde birtek Türk vardır: Abdüikadir Akçan.

Akçan, Pire limanından hareket ettikleri anda kararını vermiştir. Boğaz'dan geçerken, geminin silâh yüklemeye gideceğini Türk yetkililerine haber verecektir.

Vasula, Büyükdere'ye geldiğinde gümrük muhafaza ekipleri gemiye çıkarlar. Soyadı Yöntem olan gümrük görevlisi gemiye çıkar çıkmaz, Abdüikadir Akçan ile karşılaşır. Yöntem Türkçe «hoş geldiniz» deyince Akçan karşılık verir:

«Hoş bulduk.»

«Türk müsün hemşerim?»

«Evet.»

Ve el sıkışırken elindeki küçük kâğıdı gümrük görevlisi Yöntem'in avucuna sıkıştırır. Yöntem, gemiden ayrılır ayrılmaz kâğıdı okur:

«Bulgaristan'a silâh almak üzere gidiyoruz. Bundan birbuçuk ay evvel yine çok miktarda silâh götürmüşler, bir kısırum Marmara'da çıkardıkları personel arasında söylenmektedir. Bir iki gün sonra takip edin.»

Gümrük memuru Yöntem, durumu ilgililere bildirir. İlgililer gereken önlemleri alırlar.

Gemi, Burgaz'a gider. Burgaz'da gemi kaptanı Giorgious gemiyi terkeder. Gemi yönetimi, Yunanistan'dan karayolu ile gelen D. Mantikas'ın yönetimine terk edilir. Mürettebat, Burgaz'da izinli sayılır. Bütün gemi personeli eğlenceye giderler.

Bu sırada Bulgar yetkilileri devreye girerler. Askerî malzemelerin taşınmasında kullanılan sandıklar ambara yüklenir. Gemi denize açılır ve Haziran ayının üçüncü günü İstanbul Boğazı'na gelir. Türk yetkilileri hemen gemide arama yapmaya başlarlar.

Türk yetkililer kaptan Mantikas'a sorarlar:

«Gemide ne taşıyorsunuz?»

«Makina yedek parçası.»

Konşimentolara bakılır. Konşimentolarda da böyle yazılıdır.

Ambara girilir. Ambar, ağzına kadar silâh doludur; 55 sandık içinde 495 roketatar, 21 sandık 755 tane roketatar mermisi, 55 sandık roketatar cephane heybesi, 1667 sandık içinde 10.000 roketatar mermisi, 60 tane gaz bombası.

Kaptan Mantikas telâşlanır. Önündeki ilk gümrük yetkilisine, cebinden çıkardığı 605 doları uzatır ve yalvaran gözlerle «seksen bin doları da hemen getirtirim» der.

Türk yetkilileri aramayı derinleştirirler. Bu arada soruşturma da sürer ve bütün gemi personeli çıkarıldıkları sulh ceza mahkemesince tutuklanır.

İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, Vasula gemisi sorumluları hakkında dava açarken, zamanın Dışişleri Bakanı Ihsan Sabri Çağlayangil, Bulgaristan'a bir günlük beklenmedik bir ziyaret yapar ve olayı Bulgar yetkililerine bildirir.

Alman yanıt bellidir:

«Çok üzüldük, derhal olaya el koyacağız.»

Savcılık İstanbul Beşinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açar. Sanıkların avukatlığını, İstanbul eski Cumhu-

riyet Savcılarından Hüsamettin Nişancı alır. Mahkeme başkanı yargıç Lamia Onat ile avukat Nişancı arasında mahkemede sert tartışmalar olur. Olay basma yansır, Milliyet'te Haşan Pulur, konuya değinir. Nişancı, Pulur'u yanıtlar ve Türk yetkililerinin Vasula gemisine elkoymasını «korsanlık» olarak niteler.

Eski savcı ve avukat Nişancı, mahkemede :

«— Bu Atlantik Okyanusu'nda korsanlık etmekten farksızdır,» der. Mahkeme başkanı Lamia Onat bu sözlere karşı «Bir Türk mahkemesinin huzurunda olduğunuzu unutuyorsunuz. Türk devletinin hâkimi olarak savunma yaparken kullanacağınız kelimeleri iyi seçmeniz için sizi uyarıyorum» diye konuşur. Avukat Nişancı bu sözlere de yanıt verir:

— Bu kelimeler Lahey'de savunma yapılırken de böyle seçilecektir.. (Milliyet, 16 Temmuz 1977, Haşan Pulur'un «Olaylar ve İnsanlar» köşesi).

Yunanlı kaptan ve arkadaşları, Beşinci Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan yargılamalarından sonra beraat ederler. Kaptan Mantikas, mahkemede sorgusunda şunları söyler:

«Her gün saat 13'de gemideki radyomu açacaktım. Bana, Yunanistan'dan, Almanya'dan, Fransa'dan veya başka bir ülkeden talimat vereceklerdi. Gideceğim ve demir atacağım yönü onlar tayin edeceklerdi.»

Dava devam eder. Sonuçta, sanıkların tümü beraat eder. Yargıtay Sekizinci Ceza Daire kararı onar. Başsavcılık karara itiraz eder. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, Sekizinci Ceza Dairesinin kararını kaldırır.

Olayın bir başka ilginç yanı da konşimentolarda silâhların Kintex adil şirket tarafından yüklenmiş olduğunun anlaşılmasıdır.

Kintex bir devlet şirketidir. Baikan-Turist-Ship ve Dap-Ek kuruluşlarla beraber çalışır. İnterkommers şirketi de Kintex ile içiçedir.

Türkiye'de önemli toplu kaçakçılık olaylarında hep bu

Bulgaristan bağlantısı ortaya çıkar. Bulgar bağlantısı ile birlikte Kintex şirketi.

Olayımızda da silâhları gönderen Kintex şirketidir. Kintex şirketinin devlet denetimi dışında iş yapmayacağı, yapamayacağı da bellidir. Öyleyse akla çok daha başka sorular gelmektedir.

Bir sosyalist ülkede bu kaçakçılığa niçin bu kadar göz yumulmaktadır?

Olayın önemi şurada: Bir yanda Kıbrıs bandıralı gemi, öte yandan Yunan uyruklu kaptanlar, Bulgaristan'da yüklenen silâhlar ve bir devlet şirketi: Kintex.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 19.6.1978 gün ve 1978/245 ve 1978/8-189 sayılı kararını (Yargıtay kararlar Dergisi, cilt 4, sayı 8, Ağustos 1978) kitaba olduğu gibi almak istiyorum.

Bu kararın yainızca kendisi bile birçok gerçeği ortaya koymaya yetmektedir.

«Teşekkül halinde ateşli silâh ve mermi nakletmekten sanık D. Mantikas ve altı arkadaşının beraatlerine dair (İstanbul Beşinci Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 10.1.1978 gün ve 625/1 sayılı hükmün C. Savcısının temyizi üzerine Yargıtay Sekizinci Ceza Dairesi'nce incelenerek 31.3.1978 gün ve 1577/3137 sayılı ilâm ile onanmasına karar verilmiştir.

C. Başsavcılığının, CMUK. nun 322. maddesi uyarınca özel dairenin onama kararına itiraz etmesi ve onama kararının kaldırılmasını hükmün bozulmasını isteyen 25.4.1978 gün ve 41 sayılı itiraznamesiyle dosyanın Birinci Başkanlığa gönderilmesi üzerine Ceza Genel Kurulunca okundu, gereği konuşulup düşünüldü:

Teşekkül halinde ateşli silâh ve mermi nakletmek suçundan sanıklar D. Mantikas, L. Kumucelis, N. Neofito. A. Hristoforo, D. Drulias, *İ.* Drulias ve K. Laviti'nin eylemlerinde suç unsuru görülmediğinden beraatlerine, Vasoula Gemisi ile yükü harp silâhlarının Türk sularından çıkıp gitmek üzere serbest bırakılmasına ilişkin hükmün özel dairece (muhbir A. Akçan'ın soyut ihbarı ile soruşturma aşamalarında kesinlik kazanmayan ve kuşkudan öteye geçmeyen ifadeleri dışında silâhlann Türkiye'de boşaltılacağı konusunda başka bir ka-

nıt ileri sürülmemiş bulunmasına göre..» gerekçesi ile onanmasına karar verilmiştir.

C. Başsavcılık itirazında; özetle:

Kıbrıs bandıralı , Vasula isimli geminin Türkiye'ye daha önce de olduğu gibi kaçak silâh boşaltacağının ihbar edilmesi üzerine görevlilerce olaya el konularak soruşturmaya başlanılmış, gemide konşimento ve manifesto'da gösterilen ve gemi kaptanınca soru kâğıdında bildirilen yükün dışında ve gizlenmiş şekilde silâh, cephane ve bunlarla ilgili bazı malzeme ve bir miktar da gaz bombası ele geçirilmiştir.

Yük ve boşaltma limanı ile ilgili belgeler birbirleriyle çelişkili olduğu gibi bir kısmı da gizli olup ele geçirilmiştir.

Geminin daha önceki seferleri ile ilgili belgeler yokedilmiştir. Sanık kaptan açıkça yükünü radyo aracılığı ile alacağı talimata göre boşaltacağını söylemiştir. Suçu ortaya çıkınca da görevlilere 80.000 dolar tutarında rüşvet önermiş olup, bu suçu hakkında da ayrıca soruşturma yapıldığı anlaşılmaktadır.

Geminin normal ticaret ile uğraşan bir gemi olmayıp, yasa dışı işlerle uğraşan kaçakçı gemisi olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim olaydan bir buçuk ay önce yine Burgaz'a gitmiş ise dönüşü kaçak olarak yapmıştır. Acentasına haber vermediği gibi sağlık kontrolü de yaptırmamıştır. Kaptan ve gemi personelinin kaçakçılık maksadıyla anlaşarak teşekkül vücuda getirip bu işlerle devamlı uğraştıkları görülmektedir. D. Mantikas'ın kaptan olmadığı, ikinci kaptanla gemiye Burgaz'da bindikleri yükleyici şirketin de kaçakçılıkla uğraştığı anlaşılmaktadır.

Kaldı ki devletler arasında silâh alışverişi yapılması olağan ve yasal işlemlerdendir. Bu nedenle bunların nakli de olağan ve yasaldır, gizlenmelerine gerek yoktur. Bu sebeple Etyopya hükümetinin Bulgaristan'dan silâhları yukarıda açıklandığı şekilde naklini isteyeceği ve bu yola başvuracağı birçok sakıncaları olması nedeniyle düşünülmemektedir.

1308 sayılı Yasa ile değişik 6336 sayıü yasanın 12 inci maddesinin uygulandığı hallerde, 1918 sayılı kaçakçılık yasası ve bunun dayanağı bulunan Gümrük Yönetmeliğinin uygulanamayacağı kabul edilmiştir. Kaldı ki, Gümrük Yönetmeliğinin 502. maddesi transit serbestliğini kısıtlayıcı hükümler getirmiştir.

Montreux Antlaşması'nın 2. maddesi, ticaret gemilerinden söz etmektedir. Suç işleyen gemiler hakkında işlem yapılamayacağı hakkında söz konusu anlaşmada herhangi bir hüküm de yoktur.

Bu nedenle de, Türkiye'ye silâh ve mermi çıkaracağı ihbar edilen ve transit geçmekte olan bir geminin durdurulamayacağı ve hakkında herhangi bir işlem yapılamayacağı düşünülemez.

Türk Karasuları'nda transit de olsa geçen bir gemide suç işlendiği ihbar edildiğinde, TCK. nun 3. maddesi uyarınca işlem yapılması gerekmekte olup, bu husus Türkiye'nin hükümranlık haklarına dayanmaktadır.

Sanıkların kaçakçılık yapmak üzere anlaşarak bir araya geldikleri ve bu işle uğraşmayı meslek haline getirdikleri ve bu arada Türkiye'ye çıkartmak üzere yükledikleri silâh ve mermilerle Türk Karasulan'na girdikleri anda suçun oluştuğu sonucuna varılmıştır. Muhbir şahit A. Akçan'ın ifadesinin kuşkudan öteye geçmediği ve kesinlik kazanmadığı görüşüne katılma olanağı olmadığı gibi, silâhların Tüürkiye'ye boşaltılacağı konusunda başka bir kanıt da ileri sürülmediğini kabul etmek olanağı da yoktur. Bu durumda, suçun oluştuğunu gösterir yeterli ve inandırıcı kanıtlar bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle özel daire kararı kaldırılarak, tebliğname uyarınca yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

Dosyaya, oluşa ve toplanan delillere göre;

Kıbrıs bandıralı Vasoula isimli gemi kaptan Giorgious İdaresinde 30.5.1977 günü Yunanistan'ın Pire Limam'ndan Bulgaristan'ın Burgaz Limanı'na doğru hareketle Türk Karasuları ve Boğazlar'dan transit olarak geçtiği sırada İstanbul - Büyükdere'de normal transit sağlık kontrolü için gemiye bir gümrük muhafaza ekibi geldiği; adı geçen gemi mürettebatından A. Akçan, muhafaza memuru K. Yöntem'in «Hoş geldiniz» diye elini sıkarken avucunun içinde bulunan (...Bulgaristan'a silâh almak üzere gidiyoruz. Bundan birbuçuk ay evvel yine çok miktarda silâh götürmüşler, bir kısmını Marmara'da çıkardıkları personel arasında söylenmektedir. Bizi iki gün sonra takip edin...) vesaire yazılı bir kâğıdı verdiği; bu şekilde geçen geminin 31.5.1977 günü Burgaz'a varıp açıkta demirlediği, kaptan Giorgious saat 18 de Yunanistan'dan

karayolu ile Burgaz'a gelen D. Mantikas ile temas etmek üzere karaya çıktığı; ertesi gece saat 24 de Giorgious'un gemiyi rıhtıma yanaştırdığı; mürettebata ambar kapaklarını açtırdıktan ve vinçleri hazırlattırdıktan sonra onları içeriye uyumaya veya dışarıya eğlenmeye göndermek suretiyle oradan uzaklaştırdığı; bu arada gemiye gelen Bulgar personelin askerî eşyanın ambalajında kullanılan renkteki sandıklan ambara yükledikleri; yükleme sırasında veya yüklemeden sonra yükten şüphelenip ne olduğunu soran gemi mürettebatına yükün makina yedek parçaları olduğunu söylediği ve ambarın kapaklarını kapattırdığı; yüklemeden sonra Mantikas'ın bazı kişilerle gelip gemide bir süre kaldığı, daha sonra Giorgious'un gemiyi rıhtımdan çözüp açığa çekerek orada demirlediği; 2.6.1977 günü saat 14 sıralarında daha önce Burgaz'da buluşan Mantikas ve Lukas'ın gemiye geldikleri, geminin kaptanı Giorgious'un gemiden ayrıldığı; durumdan şüphelenip neye gemiyi terkettiğini soran mürettebatın bir kısmına gemi sahibi ile gemiyi buraya kadar getirmek üzere anlaştığını, bir kısmına da karısının hamile olup doğum yapacağını o nedenle ayrılmak zorunda olduğunu söylediği; Yorgi ayrılır ayrılmaz geminin Lukas idaresinde hareket ettiği; 3.6.1977 günü sabahı İstanbul Boğazı'na geldiği; geminin birbuçuk ay evvel boğazlardan habersiz geçtiği, Türk Karasularında silâh boşalttığı, bu sefer de yine Türkiye'ye kaçak silâh getireceği ihbarını değerlendiren yetkililerin geminin sağlık Patentasının kaldırılması üzerine kontrol amacı ile gemiyi durdurdukları; geminin kaptanı olduğunu beyan eden Mantikas'tan yükün ne olduğu soruldukta Etyopya'nın Massava Limanına götürmek üzere gemide 1798 parçada 67.535 kilo karışık makina akşamı bulunduğunu, manifesto ve beyanı dışı yük ve keza Türk Limanlarına çıkarılacak kaçak silâh, mermi, sigara vs. bulunmadığını beyan ederek 3.6.1977 tarihli soru kâğıdını imzaladığı; manifesto ve konşimento incelendiğinde de yükün aynı şekilde makina yedek parçası olduğunun yazılı bulunduğunun anlaşıldığı; bundan sonra ambara girilip yük incelendiğinde yükün makina yedek parçası olmayıp askerî silâh ve cephanesi olduğunun görüldüğü; bu arada telâşa kapılan Mantikas'ın görevlilere kendilerini serbest bırakmaları için birkaç saat içinde Yunanistan'dan teleksle getirteceğini beyan ederek 80.000 dolar rüşvet teklif ettiği ve kamarasında bulurnan 605 dolan hemen verdiği; bu suçu hakkında ayrıca so-

ruşturma yapıldığı; yetkililerce yapılan tesbite göre gemi yükünün: 55 sandık içinde 495 adet roket atar, 21 sandık 755 adet roket atar nişan aleti, 55 sandık içinde 990 adet roket atar cephane heybesi, 1667 sandık içinde 10.000 adet roket mermisi ve 5 sandık içinde 60 adet gaz bombası olduğunun saptandığı; adı geçen geminin daha önce de 10.3.1977 tarihinde Korent-Odessa seferi için Boğazlar'dan geçtiği, ancak kontrolden kaçmak suretiyle dönüşünü gizli olarak yaptığı, 13.6.1977 tarihinde görülen lüzum üzerine gemide yeniden yapılan aramada makina dairesinde işe yaramaz parçalar arasına karıştırılmış su geçmez bir elektrik feneri içerisinde gizlenmiş şekilde bir kroki, bir çarter sözleşmesi, 26.5.1977 tarihli çarter partiye ek gizli bir sözleşme, 28.5.1977 tarihli seyir talimatı ele geçirildiği; geminin seyir defterinin önceki seferlere ait yapraklarının yok edildiği, yükleyici Kintex firmasının kaçakçılık işleriyle uğraşan bir firma olduğu;

İsim belirtilmeden gemi sahipleriyle gemi kiracıları arasında imzalanan ve gemide saklandığı yerde ele geçirilen 26.5. 1977 günlü gizli sözleşmenin; 17. maddesinde: tarafların bu anlaşmayı mahrem tutacakları, 18. maddesinde: süvarinin Haifa yerine varış mahalli olarak Massava'yı gösteren konşimentolar düzenleyeceği, 19. maddesinde: geminin herhangi bir ara limanına uğramadan yüklemeden sonra doğrudan doğruya boşaltma limanına hareket edeceği, 25. maddesinde: Süvarinin hangi kişilerle temas edeceğinin belirlendiği; yine saklandığı yerde ele geçirilen ve Pire'de Arcom Shipping tarafından imzalanan 28.5.1977 günlü seyir talimatında: Geminin Massavaya müteveccihen Burgazda hamule yüklemek üzere kiralandığı, yüklemenin gece yapılacağı, varış yerine kadar herhangi bir limanda ikmal yapma ihtiyacını hissettirmeyecek şekilde geminin yakıt ve komanya ikmalinin yapılacağı, Burgazdan ayrılış saatinin ve her gün öğle üzeri bulunulan nokta ve mevkiin telsizle Pire'de Dimarzak'a bildirileceği, hamulenin cephaneden ibaret olduğunun anlaşıldığı; sanık D. Mantikas 7.6.1977 günlü savunmasında ise, (ben her gün saat 13 de gemideki radyomu açacaktım. Bana Yunanistan'dan, Almanya'dan, Fransa'dan veya başka bir ülkeden talimat vereceklerdi. Gideceğim ve demir atacağım yönü onlar tayin edeceklerdi...) şeklinde beyanda bulunduğu;

Gemi yakalandıktan sonra İstanbul'daki acentası «(A) A-

centası» ile Atina arasında 13.6.1977 ve 14.6.1977 günleri yapılan teleks muhaberatında: EtiyopyalIların diplomatik yollarla müdahale ederek satınalmada bulunduklarına dair konşimentoyu ibraz etmeleri gerektiği, bu konuda Etiyopya Hükümeti nezdinde diplomatik baskı yapılması, dört husus hakkında hazırlıklı bulunmaları icap ettiği, bunların da: 1) — Bir düşünceye göre Vasoula Gemisi'yle «Reneto Tranmun» gemisinin aynı gemiler olduğu, 2 — Bazı iddialara nazaran Vasoula Gemisimin evvelce Güney Türkiye'deki Türk gerillaları'na mühimmat taşıdığı, varılan neticeye göre, bağımsız bir devlet olan Kıbrıs tarafından mübayaa edilmiş olsa dahi, Türkiye'nin satın alman bir cephane konusunda kanunen müdahale etmeye yetkili olmadığından böyle bir iddianın lüzumuna inanmak gerektiği; 3 — Geminin Burgaz Limam'ndan ayrılmasından bir saat önce Yorgi (Giorgious) adındaki esrarengiz bir kaptanın gemiyi terkettiği; 4 — Bu hususun D. Mantikas'ın bir kaptan sıfatını haiz olmayarak sadece bu sefer için gemiye özel olarak bindirilmiş bir kişi olduğuna dair iddia ile bağlantılı olduğu): diplomatik yöntemin tesiri ile adlî takibatın yavaşlattırılmasının önemli olduğu: 14.6.1977 günlü teleks muhaberatında da: Dinar isimli şahsın elinde Etiyopya Savunma Bakanlığı'ndan sadır çok değerli bir tüketici belgesi bulunduğu, Adis Ababa'daki Kıbrıs - Yunan Diplomatlarının Etyoplalı'larla temasa geçerek gemi ve mürettebat konularında avukatlarla teşriki mesai etmesi konusunda Etyopyalı'larm kendisine talimat vermelerinin sağlanması, vesairenln yer aldığı;

Bundan sonra Etyopya Hükümeti Savunma Bakanlığı Kifle Worku imzalı ve 25.7.1977 tarihli birer yazı ile ilişiği 27.12.1976 tarihli belgeyi Adis Ababa'daki Türkiye Büyük Elçiliği'ne ve İstanbul Beşinci Ağır Ceza Mahkemesi'ne göndererek; silâhların kendilerine ait olduğunu, aktarma suretiyle teslim edileceğini, sevk belgelerine silâh yerine teknik malzeme yazılması sebebinin yükün niteliğinin açıkça yazılması yerine böyle bir terimin kullanılmasının adet olduğu, vesairenin bildirildiği; sözü edilen 27.12.1976 günlü belgede yazılı silâhların ise; 500 PRG 7, 10.000 PG 7, 250 optik nişangâh olarak gösterildiği anlaşılmaktadır.

Olayın ayrıntılı bir şekilde anlatılan bu oluş biçimine göre; Vasoula Gemisi'nin normal deniz ticareti ile uğraşan bir

ticaret gemisi olmayıp yasa dışı işlerle uğraşan bir kaçakçı gemisi olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

Deniz ticareti ve ticaret gemileri ile ilgili ilişkiler gerek millî ve gerekse milletlerarası mevzuat ile kabul edilen kurallarla düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu konuda faaliyet gösterenlerin bu kurallara uyma zorunluğu vardır. Ancak bu takdirde meşru, yasal bir ticarî ilişkiden veya faaliyetten söz edilebilir. Aksi halde meşruiyetten bahsedilemez. Hiçbir ülkenin millî mevzuatı veya uluslararası metinlerde yasa dışı, gayrimeşru faaliyetlere cevaz veren, onları güvence altına alan bir hükme rastlamak olanağı yoktur. Güvence altına alınan, serbestçe yapılması kabul edilen faaliyetler, insanlığın yararına olan, kurallara uygun, meşru ve yasal faaliyetlerdir. Uyuşturucu maddeler, silâh kaçakçılığı, tedhiş ve terör olayları gibi faaliyetler; bir bölümü aleyhine işlenmiş olsa dahi, tüm insanlığa acı, ızdırap veren olaylardır. Bunun içindir ki tüm ülkeler ve uluslararası örgütler bu gibi faaliyetleri nefretle karşılamışlar, ortadan kaldırılması için gerekli önlemleri tek başlarına veya birlikte almışlar veya almaktadırlar.

Bu kısa ve genel açıklamadan sonra tekrar olayımıza dönülecek olursa; Vasoula Gemisi'nin başka başka adlar altında yasal olmayan faaliyetlerde kullanılan karanlık, esrarengiz bir gemi olduğu görülmektedir. Bu geminin olaydan bir buçuk ay kadar evvel Türkiye'ye kaçak silâh çıkardığı ihbar edilmiş, gerçekten bu gemi 10.3.1977 tarihinde Boğazlardan Karadenize açılmıştır. Fakat dönüşünü gizlice esrarengiz bir biçimde yapması, Türk yetkililerinin Millî ve Uluslararası mevzuata göre yapması gereken kontrolünden kaçması, İstanbul'daki acentasını bile geçişinden haberdar etmemesi bu istihbaratın doğruluğunu kanıtlayan hususlardır. Nitekim tanık A. Akçan da bu hususu geminin o seferine katılan mürettebatının konuşmalarından duymuş ve ifade etmiştir. Adı geçen geminin bu seferinde de aynı şekilde Burgazdan kaçak silâh getirip Türkiye ve Kıbrıs'a gizlice çıkarılacağı istihbar edilmiş, geminin dönüşünde olay günü transit sağlık kontrolü için İstanbul Boğazı'nda, Türk Karasuları'nda gemiye gelen görevliler gizlenmiş vaziyette yukarıda sözü edilen silâhlan bulmuşlar, böylece istihbaratın doğruluğu, gizli faaliyetlerde bulunan bir kaçakçılık örgütü Türkiye'ye soktukları suç delilleriyle birlikte ve suçüstü ele geçirilmiş, meydana çıkarılmış-

tır. Gerçekten; Giorgious isimli esrarengiz bir kaptanın idaresinde Burgaz'a giden gemi açıkta demirlemiş, ertesi gece yarısı rıhtıma yanaştırılmış, gemi mürettebatı uzaklaştırıldıktan sonra kaçakçılık işleri ile uğraştığı bildirilen *Kintez firması* ve bu firmanın temin ettiği kişilerce silâh sandıkları gizlice gemiye yüklenmiş bilâhare gemi rıhtımdan tekrar açığa çekilmiş, Giorgous gemiyi terkederek bu sefer ve bu iş için görevlendirilen kaptanlık mesleği ile ilgisi olmayan Mantikas ve ikinci kaptan Lukas gemiyi teslim olarak Türkiye'ye müteveccihen hareket etmişler, Konşimento ve manifesto gemideki gerçek yükü temsil etmeleri kural gereği olduğu halde, belgelerde, gerçek yükü gizleyecek, kamufle edecek şekilde, yükün Etyopya'nın Massava limanına götürülecek makina yedek parçası olduğu yazılmış, geminin süvarisi olduğunu bildiren Mantikas görevlilere verdiği beyanda yine yükü gizlemiş, olay meydana çıkınca kendilerini ve gemiyi serbest bırakmaları karşılığında görevlilere 80.000 dolar gibi büyük bir miktarda rüşvet önermiş, el feneri içinde gizlenmiş vaziyette ele geçirilen gizli belgelerde ise: Yükün silâh olduğu ve boşaltma limanının Haifa bulunduğu belirlenmiş, Mantikas ise savunmasında radyo ile alacağı mesaja göre gideceği yönü ve demir atacağı yeri tayin edeceğini beyan etmiş, geminin seyir defterinin önceki seferlere ait yaprakları koparılmış ve yakalanan silâhların 6136 sayılı yasanın kapsamına giren ateşli silâhlardan bulunması gibi hususlar bu kabulün zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Nitekim, sanık ikinci kaptan Lukas, savunmasında, samimiyetle, bu tür olayların bütün devletlerin kanunlarına göre suç olduğunu, bu durumda bu yükü herhangi bir limana boşaltmalarına olanak bulunmadığını, yükün belirsiz bir yerde boşaltılacağını beyan etmiştir.

Burada diğer konuların da açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır. Şöyle ki :

Olayın meydana çıkarılması üzerine telâşa kapılan örgütün perde arkasındaki elebaşıları, diplomatik yollarla harekete geçerek Etyopya Hükümetinin bu silâhlara sahip çıkmasını sağlamışlar, kendi düşüncelerine göre, çok değerli bir belge olarak niteledikleri 27.12.1976 günlü bir belgeyi sözü edilen ülke yetkililerine ibraz ettirmeyi başarmışlardır. Kuşkusuz, bir ülke kendi savunması için ihtiyaç duyduğu silâhları bir diğer ülkeden satın alabilir veya yardım, bağış gibi yollarla

sağlayabilir. Başka deyişle Devletler arasında silâh alışverişi yapılması olağan ve yasaldır. Bunun için ve özellikle nakil için önemli olan husus, bu silâhların olduğu gibi ve açıkça, uluslararası kurallara ve teamüle uygun şekilde konşimento, manifesto vs. gibi belgelere yazılması lâzım gelir. Birçok sakıncaları olması itibariyle gizlenmesine ve nakledilmesi için hileli yollara tevessül edilmesine gerek yoktur. Gemideki yükü temsil eden belgelerde Etyopya Hükümeti'nin adı yazılı değildir. *Yükleyici Kirıtez Firması, alıcı ise Etyopya'da Asmara*'da bir ticaret firmasıdır. Yük ise, makina yedek parçasıdır. Adı geçen Hükümetçe söz konusu silâhlarla ilgili bir satış sözleşmesi veya anlaşma da ibraz edilmiş değildir. Delil olarak ibraz edilen 27.12.1976 tarihli belgede yazılı silâhlar ise ne miktar, ne dt cins olarak gemide ele geçirilen silâhlara uygun değildir. Bir Hükümetin satın aldığı veya bir gemi ile naklettirdiği silâhların cinsinin ve miktarının ne olduğunu bilmemesi düşünülemez. O halde, müdahil Hükümetin silâhların kendisine ait olduğu iddiası dayanaksız kalmaktadır. Bu nedenlerle de kabulüne imkân yoktur. Kaldı ki ele geçirilen gizli sözleşmede boşaltma limanı olarak Haifa gösterilmiş, Matikas ise radyo ile alacağı talimata göre hareket edeceğini beyan etmiştir Görülüyor ki, bu gemi hiçbir suretle Massava'ya gitmeyecektir.

Montreux Sözleşmesi'nln ikinci maddesine göre; Sulh zamanında ticaret gemileri bayram ve yükü ne olursa olsun gündüz ve gece 3. madde hükümleri saklı kalmak üzere... Boğazlar'dan serbestçe geçebilirler. 3. maddede ise, Türk nizamları ile konulmuş sağlık kontrolüne tâbi olacakları hüküm altına alınmıştır. Burada altı çizilerek belirtilmek gerekir ki, geçiş serbestisinden' yararlanacak olan gemiler normal ticaret gemileridir. Yoksa sadece Türkiye'nin değil bütün ülkelerin yasalarına ve Uluslararası anlaşmalara göre yasa dışı ve gayri meşruluğu kabul edilmiş kaçakçı gemileri değildir. Normal bir ticaret gemisi sayılamayacak olan ve yasa dışı faaliyetlerde kullanılan böyle bir gemi, göz boyayıcı uydurma belgeler düzenlense bile, sözleşmenin bu güvencesinden faydalanamaz. Hele bu gemi, Türk Devleti'nin ve Milleti'nin varlığına kasdedenlerle işbirliği yaparak faaliyetlerde bulunan güçlere gizlice silâh ve cephane getirmiş ve bu son seferinde de getirmekte iken suçüstü ele geçirilmiş ise bu gemiyi masum bir ticaret gemisi olarak nitelemek olanaksızdır. Normal durumlarda ve

■eşit koşullar içinde hiçbir Devlet, kendi hayat hakkını ve varlığını ortadan kaldırmaya yöneiik faaliyetlere göz yummasına, izin vermesine müncer olacak bir sözleşmeye imza koymaz, îmza koyması da beklenemez. Nitekim, sözü edilen sözleşmenin dibacesinde, Boğazlar'dan geçişi, Türkiye'nin emniyeti çerçevesi dahilinde koruyacak tarzda düzenleme arzusu belirtilmiştir. Konferansın 13.7.1936 günlü oturumda söz alan Türkiye Dışişleri Bakanı T. Rüştü Aras'ın (Türkiye, 200 yıldır savaş ve savaşın sonuçları açısından bakılan bu geçidi, bir dirlik düzenlik odağı ve uygar Uluslararasında bir birleştirme çizgisi durumuna getirebilecek bir düzenlemenin kurulmasını yürekten istemektedir. Boğazlar için sonsuzluğa uzanan bir rejim düşünülemiyeceği gibi, bayrak ayrımı gözetilmeksizin bütün gemilere uygulanabilecek uluslararası bir düzenlemenin hükümlerini saptamak için, şu ya da bu konferansda toplanmış Devletlerin salt çıkarlarına dayanan bir rejim de kurulamaz... Türkiye, egemenliğinden doğan haklarını saklı tutmağa özen gösterecektir...) şeklindeki beyanı üzerine oturumu yöneten Başkan M. Bruce: (Bütün temsilci heyetlerinin, Bay Aras'a Türkiye'nin durumunu açıkça belirleyen bu konuşması için gönül borcu duyduklarından kuşkum yoktur. Hiç değilse şu anda hiçbir temsilci heyetinin bu konuda tartışma açmak ihtiyacını duymadığını...) belirtmiştir. (Montreux Boğazlar Konferansı, Tutanaklar, Belgeler, çevirenler: Seha L. Meray, Osman Olcay, Ankara: 1976, sh. 184 - 185).

Öte yandan: Gümrük Yönetmeliği'nin 502. maddesi Türkiye'nin katıldığı milletlerarası anlaşmalar gereğince Türkiye'nin transitini yasaklamakla mükellef olduğu eşya ...dan söz etmiş; 4922 sayılı Kanunun 26. maddesi, bu kanunun bazı maddeleri hükümlerinin Türk Karasuları'nda yolculuk eden yabancı gemilere de uygulanacağını belirtmiş; 1948 yılında Londra'da akdolunan denizde can emniyeti uluslararası konferansında kabul edilen nihai kararda, âkit devletlerin, gemide muteber bir belge olup olmadığını... kontrol edebileceği ve gerekirse geminin hareketine izin verilmeyeceği hükmü yer almıştır. Birçokları arasından rastgele söz edilen milli ve milletlerarası bu metinlerde transit serbestliğinin mutlak olmadığı, gerektiğinde kısıtlamalar yapılabileceğini göstermesi bakımından ilgi çekicidir.

Konumuzla yakın ilgisi bakımından Montreux Sözleşmesinin 5. maddesi üzerinde de önemle durulmak gereklidir.

Bilindiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi 16.3.1964 gün, 96 sayılı; 17.11.1967 gün, 148 sayılı; 20.7.1974 gün ve 303 sayılı kararlarıyla yürürlükteki Uluslararası Antlaşmalara istinaden Kıbrıs'a Türk Silâhlı Kuvvetlerinin gönderilmesi için Hükümete yetki vermiş; bu yetkiye dayanılarak Türk Silâhlı Kuvvetleri Kıbrıs Cumhuriyeti'nin tehlikeye düşmüş olan bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü ve güvenliğini sağlamak. Anayasanın temel maddelerinde öngörülmüş olan düzeni kurmak için Türkiye'nin garanti antlaşmasından doğan vecibelerini yerine getirmek üzere 20.7.1974 günü Barış harekâtına girişmiş; Kıbrıs Rum Silâhlı Kuvvetlerinin karşı koyması üzerine çarpışmalar başlamış; Birleşmiş Milletler örgütünün de çabalarıyla ateşkes sağlanıp fiilî çatışma sona erdirilmişse de henüz kesin bir antlaşma yapılamadığından hukuken savaş hali bugünç dek süregelmiştir. O halde Montreux Sözleşmesi'nin 5. maddesinin de uygulanması söz konusudur.

Gerçekten anılan sözleşmenin 5. maddesinde aynen: «Harp zamanında, Türkiye Muharip olduğu takdirde, Türkiye ile harp eden bir memlekete mensup olmayan ticaret gemileri, düşmana hiç bir suretle müzaheret etmemek şartıyla, boğazlarda geçiş ve seyri sefer serbestisinden müstefit olacaklardır. Bu gemiler boğazlara gündüz girecekler ve geçiş her defasında Türk makamları tarafından gösterilecek yoldan vaki olacaktır» hükmü yer almış bulunmaktadır. Bu hüküm uyarınca, Türkiye ile savaş halinde olan ülke veya ülkelerin ticaret gemilerinin boğazlardan serbestçe geçiş olanağı yoktur. Bu nedenledir ki, Kıbrıs Bandıralı silâh yüklü bir geminin boğazlardan serbestçe geçişi mümkün olmadığından Türkiye Hükümeti hükümranlık haklarına ve sözü edilen sözleşmenin 5. maddesine dayanarak kendi güvenliği yönünden bu gemi ile içindeki silâhları kontrol altına alabîllr.

Bütün bu hususlar kül halinde düşünüldüğünde, aşağıda belirlenen sanıkların, 6136 sayılı Yasanın 12/2. maddesine uyan teşekkül halinde ateşli silâh ve mermi nakletme suçunu işledikleri açıkça anlaşılmaktadır.

Kişisel sorumluluklara gelince:

Sanıklar N. Neofito, A. Hristoforo, D. Drulias, t. Drulias ve K. Lavitl'nin adı geçen gemide ahçı, gemici, makinist gibi

görevlerde bulunan gemi mürettebatından oldukları, müsnet suçla hiç bir ilgilerinin bulunmadığı, yükleme sırasında dahi bu sanıkların olay yerinden uzaklaştırıldıkları, kendilerine yükün makina akşamı olduğunun bildirildiği, durumları itibariyle de gerçek yükün ne olduğunu araştıracak yetkiye sahip olmadıkları görüldüğünden bu sanıkların beraatlerine ilişkin hüküm doğrudur.

D. Mantikas ve L. Kumucelis'e gelince: Birisi geminin yöneticisi durumunda, diğeri ikinci kaptan olan bu sanıkların, Yunanistan'dan sırf bu iş ve bu sefer için özel surette Bulgaristan'ın Burgaz limanına gönderildikleri, Burgaz'da yükleyicilerle temas ettikleri, gerçek yükün ne olduğunu bildikleri, durumları itibariyle de bilmeleri gerektiği, zahirî ve gerçek dışı belgeler dışındaki gizli belgelerden haberdar olup yakalamnca bunları sakladıkları, Mantikas'm ayrıca serbest bırakılmaları için görevlilere rüşvet teklif ettiği, geminin idarecileri bulunmaları nedeniyle müsnet suçla doğrudan doğruya bu iki sanığın sorumlu oldukları sonuç ve kanısına varılmıştır.

Bu itibarla; sanıklar N. Neofito, A. Hristoforo, D. Drulias, I. Durulias ve K. Laviti yönünden itirazın reddine: sanıklar D. Mantikas ve L. Kumucelis yönünden itirazın kabulüne, özel daire onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkemenin adı geçen sanıkların beraatine, Vosoula Gemisi ile yükü harp silâhlarının Türk Suları'ndan çıkıp gitmek üzere serbest bırakılmasına ilişkin hükmün bozulmasına karar verilmelidir.

Gerekçede çoğunluk görüşüne katılmayan bir üye, sanıkların eyleminin Montreux Sözleşmesi'nin 5. maddesi çerçevesinde düşünülmesi gerektiğini, itirazın bu nedenle kabul edilmesi görüşünü benimseyerek bu yolda oy kullanmıştır.

Çoğunluk kararına katılmayan diğer üyeler ise; dosyada bulunan her iki ekspertiz raporuna göre, düzenli bir orduda zırhlı araç ve koruganlara karşı kullanılabilecek nitelikte oldukları belirtilen, yüksek tahrip güçlü roket ve bombalar, bu nitelikleri ile 6136 sayılı Yasa kapsamına giren ateşli silâhlardan sayılmamaktadır.

Kaldı ki, bu silâhların Türkiye'ye sokulmak üzere getirildiği ve Türkiye'ye yönelik bir silâh kaçakçılığı yapıldığı yolunda* muhbir A. Akcan'ın, aşamalardaki çelişik, kesinlik ta-

şımayan, varsayım ve kuşkuya dayanan ve doğrulanmayan anlatımları dışında hiçbir kanıt ve hatta karine bile yoktur.

Sosyalist Etyopya Geçici Askerî Hükümet Millî Savunma Bakanlığı Daimî Sekreteri (K. Worku) imzasını ve bu Bakanlığın resmî mühürünü taşıyan, 27.12.1976 tarihli ve suç tarihinden 6 ay kadar önce düzenlenmiş olan belgede, satın aldıkları bu silâhların, kuvvetleri tarafından kullanılacağı taahhüdünde bulunulmaktadır.

3056 sayılı yasa ile onanan Montreux Antlaşması'nın 7. maddesine göre, bu anlaşmanın ikinci bölümünde sayılan savaş gemileri dışındaki bütün gemiler (Ticaret Gemisi) sayılmaktadır. Bu durumda, bir geminin taşıdığı yükün türü ile bayrağı, geminin (Ticaret Gemisi) olma niteliğini değiştirmez. Kaldı ki, geminin bağlama limanı sicilindeki kayıtları da dosyada bulunmaktadır.

Ticaret gemilerinin Boğazlardan ve Türk Karasularından (Transit geçişleri, Montreux Anlaşması Gümrük Yasası, Gümrük Yönetmeliği, Uluslararası Barselon Mukavele ve Nizamnamesi ve Gatt Anlaşmaları) ile düzenlenmiştir.

Gümrük Yönetmeliğinin 500. maddesinde tanımlanan transit rejiminde, Gümrük Yönetmeliğinin 502. maddesinin 2. fıkrasına göre, gemilerin uyrukluğu, sancağı ve eşyanın menşei açısından memleketler arasındaki farklı işlemler yapılamaz. T. C. Anayasası'nm tanımı çerçevesinde bir savaş durumu olmadığına ve Yönetmeliğin 503. maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunun bir yasaklama ve kısıtlama kararı da bulunmadığına göre (Vasoula) Gemisinin Gatt anlaşmasına üye olan Kıbrıs Bayrağını taşıması sonucu etkilemez. Ancak yönetmeliğin 502. maddesinin 1 numaralı bendi açısından (Vasoula) Gemisinin yükü transiti yasak eşyadandır. 24 Nisan 1975 tarihli ve 15217 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Gümrük Yönetmeliğine et listelere göre (Harp silâhları) bu yasağın içine alınmıştır.

Transit rejimin kurallarına aykırılık eylemi, 1615 sayılı Gümrük Yasasına göre 156. maddeleri ile yönetmeliğin 481, 602, 503, 504 maddelerindeki hükümlere göre gümrük idaresince değerlendirilebilir.

Bu nedenlerle yerel mahkeme hükmünün onanmasına ilişkin özel daire kararı yerinde olup C. Başsavcılığı itirazının reddi gerektiği yolunda oy kullanılmışlardır.

Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle:

1 — Sanıklar N. Neofito, A. Hristoforo, D. Drulias, *İ.* Drullas ve K. Laviti yönünden C. Başsavcılığı itirazının reddine,

2 — Sanıklar D. Mantikas ve L. Kumucelis yönünden, C. Başsavcılığı itirazının kabulüne, özel dairenin 31.3.1978 gün, 1577/3137 sayılı onama kararının kaldırılmasına, yerel mahkemenin (Sanıkların beraatine, Vasoula Gemisi ile yükü harp silâhlarının Türk Suları'ndan çıkıp gitmek üzere serbest bırakılmasına) dair olan hükmünün (BOZULMASINA), 19.C. 1978 gününde üçte ikiyi geçen çoğunlukla karar verildi.»

Bu karar, insanı derin derin düşündürmektedir: Kıbrıs bandıralı bir gemi. Pire limanından Bulgaristan'ın Burgaz limanına gidip, silâh alıyor ve Türkiye'ye sokmak istiyor. Belgeler, konşimentolar, makina yedek parçası üzerine düzenlenmiş. Geminin kaptanı, Burgaz'da gemiyi terkediyor, yerine kaptan olmayan bir yetkili, Yunanistan'dan kara yolu ile gelip geminin yönetimini ele alıyor.

Olayın daha başka özellikleri de İbrahim Telemen'in mektubunda anlattığı kaçakçılık yöntemlerine tıpatıp uyuyor. Telemen, İtalya, Fransa, İspanya ve Çekoslovakya gibi ülkelere bazı Arap ülkelerinden naylon sipariş mektupları yazdırıldığını, kaçakçılığın bu yolla yapıldığını yazmaktaydı. Olay, Telemen'i doğruluyor. Etiopya'dan silâh siparişi, minareyi kılıfa uydurmak için düzenleniyor. Ancak gerçekler ve belgeler böyle bir savunmayı hemen çürütür. Yargıtay Ceza Genel Kurul kararı, konuyu, en ince ayrıntıya kadar inceleyip, sağlam mantığa ve kanıtlara dayanarak olayı aydınlatıyor.

Kimbilir bu silâhlar kimlere verilecekti? Yunanlıların antlaşmalara aykırı olarak silâhlandırdıkları oniki adadaki Yunan birliklerine mi? Kıbrıs'ın Rum kesimindeki Yunan subaylarına mı? Türkiye'deki sağlı, sollu teröristlere mi? Kimlere?

Ülkemizde acımasız terör sürerken, yüzlerce, binlerce Türk aydını, Türk devrimcisi, işçisi, köylüsü, genci, yaşlısı, avukatı, profesörü, mühendisi, doktoru, belki de Bulgaristan yolu ile gelen silâhlarla, mermilerle öldürüldüler; hiç düşünüldü mü?

Bulgaristan'ın Kintex şirketi aracılığı ile kaçakçılık yaptığını ileri süren yazılara öfkeli yanıtlar veren şematik ve soyut solcularımız bu kanlı mezar taşlarına bakıp utanmalıdırlar.

Sosyalizm ancak insan sevgisi üzerine yükselir. **Bu** terör pazarına para yatırıp, insan kanı üzerine ticaret **yap.-**mak hem sosyalizm adına, hem insanlık adına utanç vericidir. Hangi sosyalist öğreti kaçakçılığı hoşgörür? Hangi sosyalist kuramcı, bu kanlı ticarete alkış tutar?

Evet yineliyorum, Bulgaristan'ın bu tutumu sosyalizm adına elbette utanç vericidir!

MATARACI DAVASI

Tuncay Mataracı'yı ilk kez, AP'den istifa ettiği günlerde parlamento koridorunda görmüştüm. Üzerimde «kabadayı bir adam» izlenimi bırakmıştı. Yapılan baskıları söz konusu ederek, yeniden eski partisine dönüp, dönmeyeceğini sormuştum. «Allah yazdıysa bozsun» demişti. Sonra da birkaç kelime edip, yanımdan ayrılmıştı.

Bakanlığı süresinde yine parlamento koridorlarında arasıra karşılaşır, konuşurduk. Kulislerde çay içtiğimiz de olurdu. Kaçakçılık yayınlarım nedeniyle gelir, bana bazı açıklamalarda bulunurdu. Bir kez «sayın Matarcı, bu Ali Galip Kayıran'ı yine aynı yere tayin etmişiniz» dediğimde «takip ettiriyorum keratayı, ensesindeyim, hiç kıpırdıyamaz» yanıtını vermişti.

Adnan Kaşıkçı adlı uluslararası bir kaçakçının zamanın başbakanı Demirel ile görüştüğü gün parlamento koridorunda rastlaşmış ve konuşmuştuk; «sayın Mumcu» diyordu «kaçakçının Allahı gelmiş, başbakan ile konuşuyor, bir de bizlere kaçakçı diyorlar» diye yakınmıştı. Mataracı, konuşmalara «sayın» diye başlar, sonra kendini konuya kaptırır «abi, abi» diye konuşmasını sürdürürdü.

Zamanın Devlet Bakanı ve Başbakan yardımcısı Dr. Faruk Sükan, bana Mataracı'nın kaçakçılarla ilişkili olduğunu saptadığını söyler, sıksık bu kabine arkadaşından yakınırdı. Ben de kanıt arardım, sorar, soruştururdum. Birtakım dedikodular vardı; vardı ama bunların kanıta dönüşmesi nasıl mümkün olacaktı?

Sonradan Tuncay Mataracı için kurulan Soruşturma

Komisyonu raporunu okurken ve Anayasa Mahkemesi'nde duruşmaları izlerken bu kanıtlar ve tanıklarla karşılaşacaktım.

Şimdi Soruşturma Kurulu raporunun konumuz ile ilgili bölümlerine kısaca da olsa gözatalım :

Abuzer Uğurlu'nun kaçak mallarını yurda sokan Vitus Wörl ve Gunther Troscbach adlarındaki iki Alman kaçakçının verdikleri bilgiler İpsala gümrük kapısının kaçakçıların elinde olduğunu gösterir. Ayrıca, Yayladağ gümrük kapısında yakalanan Harry Salah Adamson'in defterinde İpsala Gümrük Müdürü Harun Gürel'in adına rastlanır. Alman uyruklu Haberlant Calaus ile ilgili kaçakçılık olayında da Gürelin adına rastlanır ve Gürel hakkında da kamu davası açılır. (Soruşturma raporu s: 23).

Harun Gürel bu göreve Tuncay Mataracı tarafından «derhal tayin» kaydı ile atanmıştır. Gürel, eski bir astsubaydır. Görevdeyken hakkında ırza geçmek, sarhoşluk, sarkıntılık ve konut dokunulmazlığını çiğnemek gibi suçlardan kovuşturmalar açılmıştır (s: 21). Bakırköy Jandarma Komutanlığına bağlı Avcılar Jandarma Karakol Komutanı iken bir kaçakçılık olayına karışmış, bu yüzden hakkında kovuşturma yapılmış, bu kovuşturmadan «delrl yetersizliği» nedeniyle beraat edip, kurtulmuştur. 1975 yılında İstanbul dışına bir göreve gönderilmesi için «sakıncalı personel» listesine alınmış, ataması yapılmış, ancak nedense bu atama işlemi sonradan durdurulmuştur (s: 21).

Bütün bu olaylara karşın Gürel'e Jandarma Genel Komutanlığı'ndan «sicil durumu müsbettir» diye kâğıt verilmiştir. Soruşturma komisyonu raporunda bu belgenin sahte olup olmadığının araştırıldığı kaydedilmiştir.

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın Harun Güreli İpsala gümrük kapısına niçin atadığını Komisyon raporu şöyle açıklamaktadır:

«Emekli jandarma astsubayı Harun Gürelin İpsala gümrük müdürlüğüne getirilmesi, Abuzer Uğurlu tarafından verilen 10.875.000 TL. rüşvete dayanmaktadır. Şa-

ban Eyupoğlu ismindeki müteahhit Abuzer Uğurlu tarafından verilen bu rüşvete aracılık yapmıştır. Müteahhit Şaban Eyupoğlu'nun Çankaya'daki inşaatından önce, bir, sonra iki veya daha sonra üç daire satın alması şeklinde bir görünüm verilmek suretiyle kamufle edilmek istenen rüşvet olayı, Şaban Eyupoğlu'nun ifadeleri ayrı ayrı incelendiğinde bütün çıplaklığı ile ortaya çıkmaktadır.» (s: 34)

Müteahhit Eyupoğlu'nun ifadesi de şöyledir:

«Ben şu anda gerçeği açıklayacağım. Çünkü vicdan acabı duyuyorum. Bir memleket vazifesi yapmanın gerekli olduğuna inanıyorum. (...). Tuncay Mataracı bana (ben bakanım, benim namıma gelen paralar dedikoduyu mucip olur, onun için İstanbul'dan senin adına para yatıracaklar veya İstanbul'dan senin hesabına, senin adına para yatıracağım, bunları alır bana verirsin) demişti.» (s: 57)

Bu paralardan bir kısmı, İstanbul'dan Uğurcan Elmas adında İnterpol kayıtlarında adı yazılı kaçakçı ve Canlı Balık Lokantası sahibi tarafından 3.4.1978 gününde «hamiline yazılı» çekle gönderilmiştir. Çek 600 bin TL.'tır ve numarası 481600'dür. Bu çek, Eyupoğlu tarafından Yapı ve Kredi Bankası Yukarı Ayrancı Şubesi'nden çekilmiştir. (s: 56)

Yine Eyupoğlu'nun ifadesine dönelim :

«..Ben önceleri samimi olarak bir arkadaş ve hemşehri olarak bu sözlerine inandığım için benim hesabıma gelen, bilmediğim kişilerin yatırdığı paraları kabul ettim. Tuncay Mataracı bana, (şu kadar para gönderildi) diyordu. Ben de banka hesabıma gelen, benim adıma gelen paraları çekerek ya kendisine verirdim veya onun talimatı üzerine istediği kişilere verirdim.» (s: 57)

Burada hemen kaydedelim: Uğurcan Elmas, Abuzer Uğurlu'nun çok yakın arkadaşıdır ve her ikisi de İnterpol tarafından aranmaktadır.

Uğurcan Elmas ifadesinde «bu parayı Abuzer Uğur-

lu'ya ve Sabri Uğuriu'ya verdiğini ve daha sonra bu paranın gümrük kapılarında yapılan tayinlerle ilgili olduğunu» söylemesi (s: 123) ayrıca dikkat çekicidir. Şaban Eyupoğlu'nun banka hesaplarında Abuzer Uğurlu'nun gönderdiği 250.000.— TL.'lık paraya da rastianmaktadır. (s: 93)

Komisyon raporu ayrıntılı incelemeden sonra şu sonuca ulaşmaktadır:

«Tuncay Mataracı'nın müteahhit Şaban Eyupoğlu aracılığı ile Harun Gürel'in İpsala gümrük müdürlüğüne tayin edilmesi konusunda Abuzer Uğurlu ile anlaştığı, anlaşma gereğince Şaban Eyupoğlu'na inşaattaki üç dairenin Tuncay Mataracı'ya bedelsiz olarak verildiği ve bu dairelerin bedelinin Abuzer Uğurlu tarafından 250.000.— TL. kendisince, 600.000.— TL. Uğurcan Elmas ve 10.075.000.— TL.'sı Karun Gürel aracılığı ite toplam 10.925.000.— TL. olarak Şaban Eyupoğlu'nun Yapı ve Kredi Bankası Yukarı Ayrancı Şubesi'ndeki 43-44 no.lu hesabına gönderdiği,

Tuncay Mataracı'mn da Şaban Eyupoğlu'ndan herhangibir para ödemeksizin aldığı üç daire karşılığında Harun Gürel'i İspata gümrük müdürlüğüne tayin ettiği..» (s: **94)**

Harun Gürel, göreve başlamasından bir süre sonra Edirne Valisi Bekir Öztürk tarafından işten elçektiriliyor, ancak Bakan Mataracı, araya girerek, Gürei'in yeniden aynı göreve gelmesini sağlıyor.

Vali Öztürk'ün komisyona verdiği ifade şöyle :

«..Harun Gürel'in İpsala kapısında özellikle giren çıkan bazı TIR kamyonlarından menfaat sağladığı yolunda duyurular geliyordu. Bu hudut birliğindeki bilgilere göre, bir aylık bir süre içinde tutulan kayıtlarından bazı TIR'ların giriş yaptığı halde giriş yapmadığı, kayıtların tutulmadığı belirlenmiş, birlik komutanı bunu bana gayrıresmî olarak **intikal ettirdi. Ben, bana intikal eden bu notu bilâhare Gümrük ve Tekel Bakanlığı müfettişi İsmail Yanlar'o verdim. Diğer bilgim dahilinde olan konularla birlikte. Ha-**

run Gürel'in kapıdaki bazı tutumları, jandarmanın oraya girmesini engellemesi, diğer ilişkilerinden de bu aldığım ihbarlar dolayısıyla hakkında soruşturma açtırdım ve bu soruşturma dolayısıyle işten el çektirmiştim. Bakanlık makamından bana bazı tazyikler yapılmak istendi, tekrar göreve başlatmam için. İçişleri Bakanı ile Yerel Yönetim Bakanı Mahmut Özdemir'in Edirne'de bulunduğu gün Gümrük ve Tekel Bakanı kendisi Edirne'ye kadar geldi. Gümrük başmüdürlüğü odasında yalnız konuştuk. Harun Gürel'i göreve başlatma konusunda ısrarda bulundu. Ben de bu ısrarın kendi adına da leke sürdüğünü, Harun Gürel hakkında çok iddialar bulunduğunu, söylentiler bulunduğunu, kendisini ve hükümeti lekeleyeceğini kendisine söyledim ısrarla. Israr etti ve (size namus sözü veriyorum, siz göreve başlatın, bir onur meselesidir. Ben bir iki gün sonra kendisini İpsala kapısından alacağım) dedi... Ankara'dan telefon etti. Sözümü hatırlattı, ben telefon konuşmasından sonra göreve başlattım. Ben de kendisine telefon konuşmasında (siz de sözünüzde durun lütfen. Ben göreve başlatıyorum, fakat siz de sözünüzde durun) dedim. Göreve başladıktan sonra uzunca bir zaman geçti. Sanırım 15-20 gün kadar bir zaman geçti. Tayini çıkmadı, İpsala'daki görevine devam ediyordu. Diğer bazı yeni kanıtlarla yeni bir soruşturma açtırdım ve ikinci defa işten el çektirdim..» (s: 26)

Valinin ikinci kez işten el çektirdiği Harun Gürei, Bakan Mataracı'nın yazılı emri ile yeniden ayrı göreve getirilmiştir.

Mataracı'nın kaçakçılık olaylarına elkoyan bakanlık yetkilileri ile ilgili işlemleri de oldukça ilgi çekicidir: Abuzer Uğuriu'nun kaçak TIR'iarına elkoyan Yeşilköy Havaalanı Müdürü Vefik Özköse, Büyükdere'de İhsan Kalkavan'ın kaçak tolien'lerine elkoyan Büyükdere Gümrük Muhafaza Bölge Amiri Niyazi Eren, Demir dışalımcısı Suat Sürmen'in kaçak demirlerine elkoyan İstanbul gümrükleri başmüdürü Oktay Ergül bu olaylardan hemen sonra görevlerinden alınmışlardır, (s: 36-38)

Komisyon raporunda şu bölüm ilgi çekicidir:

«..Sigara kaçakçılığı iie iştigal ettiğini ifadesinde bizzat belirten ve tanık sıfatı ile yeminli ifadesine başvurulan Yavuz Yaşar Yamak (Topal Yaşar), Uğurlu ailesine ait TIR kamyonunu yakalayan Vefik Özköse'nin bu nedenle Yeşilköy Havaalanı müdürlüğünden alınarak Çanakkale'ye gönderildiği ve bu iş için milyonlarca liranın döndüğünü söylemektedir.» (s: 37)

Evet, kaçakçı olduğunu söyleyip, elini kolunu sallayarak dolaşan bir kaçakçı.. Ne diyeceksiniz? Hiç.. Anayasa Mahkemesinde tanık olarak ifade vereceğim gün benimle kaçakçılık konusunda niçin yayın yaptığımı soran ve tartışan Yaşar Yamak bu!

Ali Galip Kayıran

Ali Galip Kayıranın adı gerek yeraltı dünyasında, gerekse Gümrük ve Tekel Bakanlığında sıksık geçerdi. Yaptığı görevler sırasında çeşitli teftişler görmüş; hemen hemen hepsinde de olumsuz notlar almıştı. Örneğin müfettiş Oğuz Anter, 1968 yılında Edirne gümrüğünü teftiş ederken, gümrük memuru Kayıran'ın «itimada şayan olmadığı» yolunda rapor vermiş (s: 41), Müfettiş Turan Atan'ın 5.10.1970 tarihli raporda Kayıran'a yöneticilik görevi verilmemesi istenmiş (s: 21), 30.9.1977 tarihinde Müfettiş Akın Usel ve Zeki Gül'ün verdikleri raporda «maaşla karşılanmayacak bir yaşam sürdüğü» kaydedilmiştir.

Kayıran'ın, Derince gümrüğünden Yeşilköy ve Sirkeci gümrüklerine kayırılma istekleri, Seçme Komisyonunca uygun görülmemiş, Gümrük ve Tekel eski Bakanı Gün Sazak, Kayıran'ı «kamu hizmeti açısından mahzurlu» yolunda gerekçe ile Derince Gümrük Müdürlüğünden almıştır. Bakan Sazak tarafından görev yeri değiştirilen Kayıran, Danıştay'dan bu işlem hakkında yürütmeyi durdurma kararı almış, Danıştay sonradan bu kararı kaldırmıştır. (s; 42)

Bakan Mataracı, bakanlığa geldikten sonra Kayıran'ı önce Kontrol Genel Müdürlüğü şube müdürlüğüne getirmiş, sonra bakanlık bürokratlarının karşı çıkmalarına karşın «bakan oluru ile» Haydarpaşa gümrük müdür vekilliğine atamıştır.

Ali Galip Kayıran, 23.4.1979 tarihinde yapılan «babalar operasyonu» sırasında gözaltına alınıp, tutuklanmıştır. Evinde yapılan arama sırasında 590 bin nakit para, 1 milyon lira banka hesabı, 1 milyon 744 bin 500 liralık 19 tane bono bulunmuştur, (s: 42)

Komisyon raporunun Kayıran'ın ilişkilerine ışık tutan bölümünü olduğu gibi aktarıyorum :

«Ali Galip Kayıran, komisyonumuzca tesbit olunan 20 Ocak 1981 tarihli ifadesinde, Tuncay Mataracı ile görüştüğünü, bunun üzerine tayinin Haydarpaşa gümrük müdürlüğüne vekâleten çıktığını, Haydarpaşa gümrük müdür vekili olarak görevli bulunduğu sırada kaçakçılarla ilgili olarak yapılan operasyonda tutuklandığını, evinde yapılan aramada 590 bin lira nakit para ile bonoların bulunduğu, bu bonoların Adana'da kumarhane işleten Ahmet Altınel ismindeki arkadaşına ait olduğunu, Suat Sürmen ve bu firmanın komisyoncusunun Haydarpaşa'ya gelerek kendisi ile konuştuklarını, kendilerine «sen git bakanlıktan işini hallet» dediğini, bu hadiseden sonra Bekir Çelenk'in kendisine gelerek ithalât yapacaklarını, kendisini ortak etmek istediklerini, 1 milyon lira nisbetinde bir ithalât işine ayrıca Fenol ithali işine iştirak ettiğini, tutuklanıp, cezaevine konulduktan sonra kendisinin ta* yini ile uğraşıldığını (tayinini yaptınrsan sana iki milyon lira para veririm) dendiğini, bu konuda Ahmet Altınel isimli kumarhaneci ve ithalâtçının 2,5 milyon liralık bir çek verdiğini beyan etmiş, çekin ve paranın kime verildiği sorusunu «bilmiyorum» diye cevaplamış ve ayrıca (Ahmet Altınei'in sizin tayininizle ne gibi menfaati var ki, size 2,5 milyon liralık çek veriyor?) sorusuna karşılık olarak da

beni önere etmek için, yani (arkadaş olarak) cevabını vermiştir.

Ayrıca kumarhane işleten, ithalât işleriyle uğraşan ve ayrıca Mecidiyeköy'de (Altınel Ticaret Şirketi) diye bir firması olan Ahmet Altınel'in bu şirketine «gayrıresmî olarak» ortak olduğu kaçakçı Yaşar Yamak'tan 1 milyon lira para aldığını ifade etmiştir.» (s: 44-45)

Ali Galip Kayıran ile Bakan Mataracı arasındaki ilişki raporda şöyle özetlenmiştir; aktarıyorum :

«Ali Galip Kayıran'ın 16.4.1979 tarihinde gözaltına alınması, 23.4.197$ tarihinde tutuklanması ve 30.4.1979 tarihinde tahliye edilmesinden sonra yeniden göreve iadesi veya onun paralelinde olan bir müdürün Haydarpaşa gümrüğüne getirilmesi için bir kısım kaçakçılar ve demir ithalâtçıları tarafından paralar toplanmış ve **bu paraların bir kısmı Ali Galip Kayıran tarafından Tuncay Mataracı'ya iletilmiş ve bir kısmı da rüşvet verenler tarafından Şaban Eyupoğiu adına açılan paravan banka hesabına yatırılmıştır.»** (s: 70)

Komisyonun bu rüşvet olayı ile ilgili değerlendirmesi de şöyledir:

«..Tuncay Mataracı, yakın arkadaşları olan Şaban Eyupoğiu, Halil İbrahim Demir ve Salih Rakıcıoğiu adına açılan banka hesaplarını, elde ettiği gayrimeşru menfaatler ve rüşvet için bir nevi (paravan kasa) olarak kullanmakta ve bu hesaplarda toplanan paralar ya kendisine yd da talimatı üzerine kardeşi Köksa! Mataracı, yeğeni Hakkı Kalkavan, damadı Salih Aydın ve gayrıresmî ortağı Ali Yıldız'ın hesaplarına nakledilmektedir.» (s. 70)

Demir dışalımcısı Yusuf Yaman'ın, Mustafa Özsoy'un, Mataracı'ya verilmek üzere Şaban Eyupoğlu'nun başka hesabına para yatırdıkları, Galip Kayıran'ın da ayrıca **Mataracı'ya para verdiği, kabul edilmiş olmaktadır.** (s: 75) Bu konudaki rüşvet tutarı, 9 milyon 300 bin **TL.**'dır.

Burada bir saniye duralım ve kaçakçı İbrahim Telemen'in bu ilişkiler ortaya çıkmadan çok önce yazdığ» mektubun bir paragrafına göz atalım :

«İstanbul polisinin her kesimi ile çok iyi ilişkileri vardır. Gümrükler de öyledir. Edirne, Kapıkule, İpsala, Haydarpaşa ve Mersin gümrükleri Abuzer'in çiftliği gibidir. Müdürleri ve muhafaza amirlerini Abuzer tayin ettirir. Bu saydığım gümrük müdürlerini tayin için gümrük bakanlığına ödenen bir milyon ile on milyon arasında.»

Kayıran, bir yıl hapis kaldıktan sonra Yüce Divan'ca salıverilir. Sonradan iki yıla mahkûm olur.

Telemen'in mektupları ile birlikte daha birçok belge ve bilgiyi içeren dava dosyası, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığınca 81/1285 sayı ile kayıtlıdır.

Suat Sürmen'in Milyonları

Suat Sürmen demir dışalımcısıdır. Bu iş aslında «baba mesleği»di'r. 1947 yılında Trabzon'da doğan Sürmen, babası Şeref Sürmen'in yanında yetişti. Babasının ölümü üzerine işleri üstlendi.

Sürmen'ler demir dışalımcılığı ve çivi ticaretinde Türkiye çapında ün yaptılar. Ankara'da «Sürtaş Haddecilik A.Ş.», «Uğurel Eziş Ticaret ve Sanayi Tesisleri, Şeref Sürmen ve Halefleri Ortakları Adi Kom. Şti.», «Ergenekon A.Ş.» gibi şirketlerde payları var. Ayrıca, Yapı ve Kredi Bankası ve Türkiye Bağcılar Bankası'nda pay senetleri bulunuyor.

«Sürmen'ler» genellikle demir dışalımı ve pik demir dışsatımı ile ilgilidirler. Alınan bilgilere göre, Sürmen'ler, 1979 yılında 175 milyon liralık demir dışalımında bulunmuşlardır. Ancak, firma, kur farkları nedeniyle 110 milyon lira zarar ettiğini bildirmiştir.

Sürmen'lerin İsviçre'de «Onidor», «Stahl Commerz» adlı firmalarla ilişkisi vardır.

Suat Sürmen'in, Türk Ticaret Bankası Aksaray ve Perşembe Pazarı şubelerinden toplam 905 milyon lirayı «provizyonsuz» çektiği, bu iş için Aksaray şube müdürü Şakir Ateş ile anlaştığı ihbar edilmiş; ihbar üzerine ilgililer hakkında İstanbul Cumhuriyet Savcılığınca 1981/2177 sayı ile kovuşturma açılmıştır.

Kovuşturma devam ederken, Aksaray Şube müdürü Şakir Ateş'i bulmak olanaksızdır. Ateş bir süre sonra ortaya çıkar.

Türk Ticaret Bankası Genel Müdürlüğünün 26 Ocak 1981 gün ve 5456-410 sayılı yazısı ile olayı kovuşturma yapmakla görevli olan ilgililere iletilmiştir.

Şimdi, Mataracı-Sürmen ilişkisine dönelim :

Sürmen'lerin Haydarpaşa gümrüğünde bekleyen demirlerinin çekilmesine İstanbul Gümrükleri Başmüdürü Oktay Ergül, yasal yetkisini kullanarak engel oldu. Bunun üzerine Ergül, bakan Mataracı tarafından Edirne'ye gönderildi. Soruşturma Kurulu raporuna göre buna neden, Ergül'ün güvendiği iki kamu görevlisini Sürmen'lerin getirttiği demir işini inceleme görevi vermesiydi. Daha önce Bakan Mataracı tarafından Haydarpaşa gümrük müdür vekilliğine getirilen Kayıran'ın olaydaki etkinliğini önlemek isteyen Ergül, böylece görevinden uzaklaştırılmış oluyordu.

Bu noktada yine rapora gözatalım :

«İstanbul Gümrükleri Başmüdürü Oktay Ergül'ün aldığı bu yasal önlemler sonucu, söz konusu demir ithaline mani olunduğu, bunların Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına devri gerektiği açıktır. Bu işlemlerden dolayı Sürmen'lerin büyük kayba uğrayacakları bellidir. Oktay Ergül'ün bu tutum ve girişimlerine göre Sürmen'lerin bundan sonra Haydarpaşa gümrüğüne gelecek olan demirlerinin de yasal yollara ve usullere tabi olacağı kesindir. Bu İtibarla, bundan sonraki olayların Oktay Ergül'ün İs-

tanbul gümrükleri başmüdürlüğünden uzaklaştırılmasına yönelik bulunduğu anlaşılmıştır.» (s: 38)

Oktay Ergül, bu arada, Sürmen'lerin başka bir demir dışalımına da elkoymuştıır. Ergül, 240 bin ton demirin İkinci muayenesi için Sürmen'lerin başvurusunu istemiştir. Ancak Sürmen, o tarihte Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesinde «gıyabi tutuk!u»dur ve aranmaktadır. Nicos ve Zehra Güveli gemileri ile gelen demirlere elkonmuştur. Demirleri gönderen firma Onidor'dur ve Onidor'un ortakları arasında Mıgırdıç Sellefyan bulunmaktadır.

Olay nedeniyle Vali Ural ile Bakan Mataracı arasında sert tartışmalar geçer. Ural'ın elkoyduğu kaçakçılık işi bakanlar kurulunu da karıştırır. Devlet Bakanı ve Başbakan yardımcısı Dr. Faruk Sükan, bu olay nedeniyle Mataracı'yı suçlar. Olay siyasal çevrelerde konuşulmaya, tartışılmaya başlanır.

Suat Sürmen, gerek Komisyonda, gerekse Yüce Divan'da Mataracı'ya Haydarpaşa gümrüğüne gelen demirlerin çekimi için rüşvet verdiğini açıklar. Sürmen, Mataracı'nın önce kiio başına 4 lira istediğini, sonra «kilo milo anlamam, bana ayda birşey söyleyin ona göre hareket edeyim» dediğini kaydeder. Sürmen, Yüce Divan'da, bu pazarlık sonucunda Mataracı'ya toplam 115 milyon lira para ödediğini söyler.

Paralar, Sürmen'in Türk Ticaret Bankası Aksaray ve Yeldeğirmeni şubelerinden hamiline düzenlenmiş çeklerle ödenir, (s: 61) Sürmen, ödemeyi geciktirince, Mataracı tarafından tehdit edildiğini söyler. Yine Sürmen'e göre, bu işte Salih Zeki Rakıcıoğlu adındaki bir kişi aracı olur. Rakıcıoğlu, Yüce Divan'da Sürmen'i doğrular. Mataracı ise gerek Sürmen'i, gerek Rakıcıoğlu'nu yalanlar, bunların «komplo» olduğunu söyler.

Haydarpaşa'ya gelen demirlerin başından ilginç serüvenler geçer. Demirler Bakan Çakmak zamanında «yeddiemin» olarak Sürmen'e verilir; ancak demirler, depolardan çekilir, piyasaya sürülür.

Olayla baştan sona ilgilenen Oktay Ergül, önce Ba-

kan Mataracı tarafından Edirne'ye sürülür, sonra müstafi sayılır, Ergül Danıştay'a dava açar ve hakkındaki işlemi iptal ettirir. Mataracı'nın yerine Bakan olan Ahmet Çakmak, Oktay Ergül'ü Danıştay kararı ile geldiği İstanbul Gümrükler Başmüdürlüğünden alır, işte bu arada demirler, Sürmen'e yeddiemin olarak teslim edilir ve depolardan gizlice çeker. 30 Mayıs 1980 tarihinde yapılan denetlemede demirlerin depodan gizlice çekildiği saptanır. Olayın asıl önemli yanı budur. Ancak olayın bu bölümü üzerinde pek durulmaz. (Cumhuriyet, 20 Haziran 1981)

Sürmen'lerin demirlerine elkoyan Kocaeli eski Valisi Ural, demirlerin, Mıgırdıç Sellefyan, Yahya Demirel ve Fuat Arpacı tarafından Bulgaristan'dan Türkiye'ye gönderildiğini söyledikten sonra şu açıklamayı yapar:

«İstanbul Emniyet Müdürü Hayri Kozakçıoğlu'ndan ihbar gelince gemiye eikoyduk. 950 ton hurda demir getirildiği belirtildiği halde içinde 2050 ton demir vardı ve **bunların büyük bir çoğunluğu Türkiye'ye ithal edilmesi yasak olan demirlerdendi. Aynı biçimde daha sonra bir gemi daha elegeçirildi. Yaptığımız bu araştırmada bu yolla toplam 21 gemi geldiğini saptadık. Bu demirler, İsviçre'de Şellefyan ve Yahya Demirel'in ortak oldukları bir şirket tarafından Bulgaristan'dan gönderiliyordu. Demirleri Bulgaristan'dan yollayan ise Moris ve Fuat Arpacı adlı kişilerdi. (..) Bana göre, 21 gemi tarafından getirilen demirlerin hepsi kaçak demirlerdi. Bunlar Yusuf Yaman'ın deposunda bulunuyordu. (..) Daha sonra değişen hükümet, bazı bakanlar kararı kurulu kararlarını da değiştirerek olayın suç olma vasfını da ortadan kaldırdılar. Bu orada ben de görevden alındım. Kocaeli Milletvekili Kenan Akman bir akşam bana telefon ederek demir işine adı karışan kişilerin bakan ile Bulvar Palas'da toplantı halinde olduklarını ve benim görevden alınmam konusunda görüştüklerini söyledi. Nitekim ertesi sabah telgrafla görevimden atındım.»**

Yüce Divan'da bu ifadeyi veren Vali Ural'a Yüce Divan üyelerinden biri sorar: «Nasıl olur da olay nedeniyle size içerleyen Mataracı oluyor, fakat görevden alan bir başka bakan oluyor, bunu biraz açıklar mısınız?»

Ural'ın bu soruya yanıtı şöyle :

«Bu çok büyük bir güç, bunlar siyasî parti farkı gözetmeksizin herkese etkili oluyorlar. Biz devlet görevlileri olarak bu gücün altında ezildik. Bunların karşısında başarılı olamadık.»

Başkan sorar: «Bu gücün ne olduğunu açıklar mısınız?» Ural açıklar: «Kaçakçılar» Başkan Şevket Müftügil soruyu biraz daha açar: «Bunlara beynelmilel adıyla mafya diyebilir miyiz?» Ural bu soruyu şöyle yanıtlar: «Evet öyle desek daha doğru olur.»

Ural'ı telgraf emri ile görevinden alan İçişleri Bakanı Mustafa Gülçügil'dir. İstanbul Gümrükler Başmüdürü Oktay Ergül'ü görevinden alan ise Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak'tır.

Bu açıklamalar tutanaklara olduğu kadar gazete sayfalarına da geçer. Ancak, bunlar «ihbar» sayılmaz. Olayın «Mataracı bölümü» ile yetinilir; daha ilerisine gidilmez. Vali Ural görevinden niçin alınmıştır? Ergül, niçin Bakan Çakmak'ın emri ile bir başka göreve atanmış, yerine başkası getirilmiştir?. Bu sorular, olayın bir başka bölümünü aydınlatacaktır. Soruşturmalar, bu bölümün başına kadar gelir, nedense burada durur.

Cumhuriyet Başsavcısı Ne Diyor

Cumhuriyet Başsavcısı Firuz Çilingiroğlu, Bakan **Mataracı'nın** Harun Gürel'in İpsala gümrük müdürlüğüne atanması için rüşvet aldığını esas hakkında mütalâasında kabul eder; dayandığı kanıtları açıklar. Der ki **«Gürel'in İpsala gümrük müdürlüğüne atandığına ilişkin bir belge ya da kayıt yoktur.»** (mütalâa s: 5)

«O halde Harun Gürel.. (..) yetkisiz olarak İpsala gümrük müdürlüğünde Tuncay Mataracı tarafından çalıştırılmıştır.»

Çilingiroğlu daha sonra şu sonuca varır:

«Gümrük ve Tekel Bakanlığının yüksek dereceli elemanlarının değindikleri ve izah ettikleri gibi kuruluşu itibariyle kaçakçılık olaylarının çok kolay yapılabileceği İpsala gümrük kapısında gümrük teşkilâtında başkası yokmuş gibi Harun Gürel'in açıklanan şekilde çalıştırılmasının nedeni, Şaban Eyupoğlu'nun Yapı ve Kredi Bankası'nın Yukarı Ayrancı Şubesi'ndeki 43-44 numaralı hesaplarında görülmektedir.» (s: 7)

Başsavcı. Eyupoğlu'nun banka hesabının «paravan hesap» olduğunu, bu hesaba, Uğurcan Elmas, Abuzer Uğurlu, Mehmet Adıgüzel, Refik Türk, Harun Gürel'in eşi Ayşe Gürel tarafından toplam 10 milyon 925 bin lira yollandığını belirtmektedir. Çilingiroğlu, bu paraların, Mataracı'ya aktarıldığını kaydetmektedir, (s: 9-10)

Başsavcı, Abuzer Uğurlu'nun ifadesine dayanarak, Uğurlu'nun, Gürel ile çalıştığını, iş başına Uğurlu'nun 700 bin TL. ödediğini belirttikten sonra şunları yazıyor:

«Abuzer Uğurlu'nun Anadolu Restoran'da Gümrük ve Tekel Bakanlığından önemli biriyle yediği öğle yemeğinde Harun Gürel'in 13 milyon lira verildiği takdirde Kapıkule'ye gümrük müdürü yapılabileceğini konuşulduğunu belirleyen Harun Gürel'in (ben direkt olarak kapılar olsun diye düşünmedim. Kendileri öyle münasip gördüler, hatta Kapıkule'ye veriyorlardı, sonradan çevirdiler, İpsala dediler) şeklindeki savunmasıyla da doğrulanan istihbarat raporu Abuzer Uğurlu'nun olaydaki durumunu ve suçunu göstermektedir.» (s: 10-11)

Başsavcı daha sonra Ali Galip Kayıran'ın Haydarpaşa gümrük müdür vekilliğine nasıl getirildiğini anlatmaktadır.

«..Aradan çok kısa bir zaman geçtikten sonra bu kez

Tuncay Mataracı, onun Haydarpaşa gümrükleri müdürlüğüne tayini için üçlü kararname düzenlenmesini personel genel müdürlüğüne emretmiş, ancak müsteşar, müsteşar yardımcısı ve personel genel müdürünün karşı çıkmaları üzerine 23.11.1978 tarihinde Tuncay Mataracı onu vekâleten Haydarpaşa gümrük müdürlüğüne getirilmiş ve babalar operasyonu diye adlandırılan soruşturmalar sırasında 14,6.1979 tarihinde gözaltına alınmış ve 23.4.1979 tarihinde tutuklanmıştır.

O tarihte evinde yapılan aramada 590 bin lira, 1 milyon lira banka hesabına ait cüzdan, 774 bin 500 liralık 19 adet bono bulunmuştur.

Tuncay Mataracı sicil durumu müsait olmayan ve üçlü kararname ile tayin edilemeyeceğini anladığı ve kısa bir süre önce pasif bir göreve almış olduğu Ali Galip Kayıran'ı vekâlet görevi vermek suretiyle önemli bir vazife yeri olan Haydarpaşa Gümrük Müdürlüğüne getirmiştir.» (S: 13-14)

Başsavcı, Suat Sürmen olayı ile ilgili olarak da şu savlan ileri sürmektedir.

«Haydarpaşa Gümrüğüne 1975 yılında gelen demirler Suat Sürmen tarafından çekilememektedir. Yetkililer dışalım konusunun «hurda demiri kapsayan 73.03 pozisyonuna ait olduğunu» ileri sürerek gerekli izni vermemişlerdir. Bunun üzerine «Tuncay Mataracı ile işbirliği içinde bulunan, ona aracılık eden Salih Zeki Rakıcıoğlu, Suat Sürmen ile Tuncay Mataracı'ya aracılık etmek suretiyle rüşvet anlaşmasının oluşmasını sağlamıştır.» (s: **15)**

Başsavcı, bu parti demir için rüşvetin 30 milyon ola**rak** verildiğini kabul etmektedir.

Bundan sonrasını yine Başsavcının satırlarından izleyelim :

«Ali Galip Kayıran vekâleten Haydarpaşa gümrük mü-

dürlüğüne getirilir. Bu demirlerin ithali için yeniden girişimde bulunulur. Hatta Tuncay Mataracı tarafından İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğüne 27.12.1878 tarihinde (73.03) pozisyonuna girecek demir ve çelik döküntü ve kırpıntıları ile dökme demir veya çelikten mamul hurdaları olanların ithallerinin yapılmasına, diğer bölümleri hakkında talep vukuunda yasal soruşturma sonuçlandığı takdirde tasfiye hükümlerinin uygulanması emredilmiştir.» (s: 15)

Başsavcı Çilingiroğlu, İstanbul Gümrükleri Başmüdürü Oktay Ergül'ün direnmesi üzerine bu işlemlerin de yapılamadığını kaydetmekte ve ikinci rüşvet olayına değinmektedir :

Başsavcı, Mataracı'nın «bırakın şu hurda işini, başka demir getirin de para kazanalım» dediğini, bundan sonra «anlaşma zemini» hazırlandığını, önce Kocaeli gümrüğünde bir kadro oluşturulduğu, Suat Sürmen'in adlarını verdiği, M. Ali Berk, Nuri Yiğitbaş, Ali Can, ilyas Baydar ve Özdemir Türker adlı memur ve kolcuların Kocaeli'ne atandıklarını belirtir. Çilingiroğlu «bu şekildeki düzenlemeden sonra Suat Sürmen'in demir ithal işleri İzmit Derince gümrüğünden yoğun bir şekilde» yapıldığını ileri sürer. (s: 21) Ancak bu arada Kocaeli Valisi Urai olaya elkoyar.

Başsavcı, bu iş için Suat Sürmen'in, Mataracı'nın yakın arkadaşı Salih Zeki Rakıcıoğlu'na Türk Ticaret Bankası Yeldeğirmeni Şubesi'ndeki hesabından «II kalemde 71 milyonluk çeklerle ödemeler» yapar. Başsavcı şöyle devam eder:

«Salih Zeki Rakıcıoğlu 18 mityon tutarındaki 4 adet çek bedelini önce kendi banka hesabına geçirmiş, bilâhare Tuncay Mataracı'ya hamiline düzenlediği çeklerle verdiğini ifade etmiştir.

10 milyon tutarındaki çek Tuncay Mataracı'nın arkadaşı ve terzisi Ahmet Bozkurt'a verilmiş, 51 milyon liralık **9 adet çeki de Salih Zeki Rakıcıoğlu doğrudan** doğruya **Tuncay Mataracı'ya verdiğini ifade etmiştir.»** (s: 21)

Başsavcı ayrıca şu saptamayı da yapmaktadır:

«Suat Sürmen'den tahsil edilen bu paranın (10.500.000) lirası Tuncay Mataracı ve Koksal Mataracı'nın Vakıflar Bankası Rize Şubesi'ndeki (1.275.000) lirası Koksal Mataracı'nın Akbank Rize Şubesi'nde bulunan hesaplarına (2.500.000) lirası Koksal Mataracı'nın Akbank Arnavutköy Şubesi'ndeki hesabına, (25.000.000) lirası Vakıflar Bankası Ankara Merkez Şubesi'ndeki Ali Yıldız'a ait Yıldız Tuğla hesabına, (40.200.000) lirası Halil İbrahim Demir adına Türk Ticaret Bankası Altınbakka! Şubesi'nde açılmış paravan hesaba aktarılmış, 200 bin lirası Koksal Mataracı, 850 bin lirası da Tuncay Mataracı'nın yeğeni Hakkı Kalkavan tarafından bankadan nakden tahsil olunmuş, (210.000) lirası Shcrlton Oteli harcamalarına, 200 bin lirası Mataracıların Rize'de satın aldıkları arsa bedeli olarak satıcıya, ayrıca 150 ve 300 bin liradan Koksal Mataracı'ya nakden ödendiği ekstraların incelenmesi ve Salih Zeki Rakıcıoğlu, İbrahim Demir ve diğer ilgililerin beyanlarından anlaşılmıştır.» (s: 21-22)

Başsavcı Çilingiroğlu, Harun Gürel ve Suat Sürmen ile ilgili rüşvet olaylarından sonra Ali Galip Kayıran'ın Haydarpaşa gümrük müdür vekilliğine getirilmesi olayını da şöyle değerlendirmektedir:

«Haydarpaşa gürük müdürlüğünü vekâleten yürüten ve bu sırada tutuklanan Ali Galip Kayıran tahliye olduktan sonra Şaban Eyupoğlu ile münasebet kurmuş, kendisi ve onun tayininde yararlı olacak kimseleri eski görevine dönmesi için girişimde bulunmuşlardır.

— Ali Galip Kayıran, Yaşar Yamak'tan aldığı 14.6.1979 tarihli 1,5 milyon liralık çeki Tuncay Mataracı'nın paravan hesap sahibi Salih Zeki Rakıcıoğlu'nun kardeşi Adem Rakıcıoğlu'nun İstanbul Bankası Unkapanı Şubesi'ndeki hesabına intikal ettirmiştir.

— Ali Galip Kayıran ve Yaşar Yamak'la bir ilişkisi olmayan Salih Zeki Rakıcıoğlu çekin kendisine Tuncay Mataracı tarafından verildiğini söylemektedir.

— Ali Galip Kayıran'ın tahliyesinden 23 gün sonra Yapı ve Kredi Bankası'nın Kadıköy Şubesi'nden iki milyon lira Nusret Gerdan tarafından Şaban Eyupoğlu'nun Ayrancı Şubesi'ndeki hesabına gönderilmiştir. Nusret Gerdan duruşmada bu parayı Yusuf Yaman'ın sekreterine bıraktığını ve Yusuf Yaman'ın talimatı gereği olarak ondan alıp gönderdiğini ifade etmiştir.

— Gene Yusuf Yaman'ın verdiği üç milyon liralık çek Necati Kutlu tarafından Şaban Eyupoğlu'nun Ayrancı Şubesi'ndeki hesabına intikal ettirilmiştir.

— Yusuf Yaman 12.10.1981 tarihli dilekçesinde beş milyon lirayı Tuncay Mataracı'nın Şaban Eyupoğlu nezdindeki hesabına rüşvet olarak gönderdiğini beyan ve kabul etmiştir.

— Ayrıca halen yurt dışında bulunan Mustafa Özsoy tarafından 4 kalemde toplam olarak (2.800.00) lira Şaban Eyupoğlu'nun Yapı ve Kredi Bankası Yukarı Ayrancı Şubesi'ndeki hesabına gönderilmiştir.» (s: 22-23)

Başsavcı, bu rüşvete karşın Kayıran'ın yeniden aynı göreve atanmasının yapılmadığını şöyle ifade etmektedir :

«..Yukarıda sicii durumu belirtilen ve sicili dolayısıyla Haydarpaşa gümrük müdürlüğüne atanmasına olanak bulunmayan Ali Galip Kayıran'ın tekrar tayinini sağlamak veya yatkın birini getirmek için kendisi veya bu işten yararı olanlar rüşvet vermiş ve bu rüşvet parası alınmış ise de tayin gerçekleşmemiştir.» (s: 24)

Nasıl Savundular?

Bakan Tuncay Mataracı, bu savlara, Soruşturma Kurulu'nda ve Yüce Divan'da «bunların hepsi komplodur» biçiminde yanıt verdi. Mataracı'ya göre, «kendisi, lüksü, lüks yaşamayı, eğlenmeyi seven bir kişi»dir; bu yüzden

çevresinde bir arkadaş grubu oluşmuştur. Salih Zeki Rakıcıoğlu ve Şaban Eyupoğlu gibi arkadaşları ile belli kişiler arasında bir «çek sirkülasyonu» olmuşsa bu kendisini ilgilendirmezdi. Olayların hiçbiri ile uzaktan-yakından ilgisi yoktu. Bu savlar, kendisinin AP'den ayrılıp, CHP hükümetini kurma girişiminden sonra sistemli biçimde ortaya atılmıştı; hiçbirinin aslı-astarı yoktu. Kaldı ki, kendi bakanlık süresinde Suat Sürmen'in demirleri çekilmemişti. Ali Galip Kayıran da «babalar operasyonu» sonunda yeniden aynı göreve getirilmemişti.

Mataracı'nın avukatı, verildiği ileri sürülen rüşvetlerin Mataracı'nın banka hesaplarında bulunmadığını, Halil İbrahim Demir ve Şaban Eyupoğlu'nun hesaplarında görülen paraların, geriye dönüp, beş yıllık muhasebe kayıtlarından incelenmesi gerektiğini, böyle bir soruşturmanın yapılmadığını, bu yüzden, Mataracı'nın çevresinde dolaşan kişilerin hesabında görülen paraların Mataracı ile bağlantısının kurulamayacağını ileri sürüyordu.

Harun Gürel'in atanma işleminde yasalara aykırı bir yön yoktu, kaldı ki, eski bir jandarma astsubayı olan Gürel'in sicil durumu hakkında Jandarma Genel Komutanlığından olumlu sicil gelmişti. Ali Galip Kayıran'ın Haydarpaşa gümrük müdürlüğüne vekâleten atanmasında da bu usulsüzlük yoktu, Derince gümrük müdürlüğünden alınan Kayıran, bu işlem aleyhine Danıştay'a başvurmuş ve yürütmeyi durdurma kararı almıştı. Bakan da Kayıran'ı «vekâleten» bu göreve atamıştı. Suat Sürmen'in Haydarpaşa gümrüğünde tutulan demirlerin Sürmen'e verilmesi için rüşvet de alınmamıştı; «demirlerin verilmesi» diye bir emir söz konusu değildi, demirler de Sürmen'e verilmiş değildi. Salih Rakıcıoğlu, Halil İbrahim Demir ve Adem Rakıcıoğlu'nun hesaplarına yatırılan paralar, aralarındaki özel ilişkiler nedeniyledir.

Ali Galip Kayıran, «babalar operasyonu» nedeniyle gözaltına alındıktan sonra Haydarpaşa gümrük müdür vekilliğinden alınmıştır. Bu nedenle Mataracı'nın bu konu nedeniyle suçlanması olanaksızdır. Kayıran'ın «paralelinde bir adamın tayini» de yapılmamıştır.

Suçlamaların tümü dayanıksızdı, üstelik, savunma makamının soruşturmanın genişletilmesi istemleri de reddedilmişti.

Yüce Divan'da avukatından sonra söz alan Mataracı şöyle konuşuyordu :

«Ben bakan olduğum sıralarda nereye gitsem etrafımda hep aynı kişileri görüyordum. Havaalanında olsun, bulunduğum otelde olsun, aynı kişiler vardı. Bunlar Salih Zeki Rakıcıoğlu, Halil İbrahim Demir ve Rahmi Meydan gibi kişilerdi. Bunlar etrafımda dolaşarak bana yakın oldukları intibaını uyandıracak bazı menfaatler elde ediyorlardı herhalde.»

Salih Zeki Rakıcıoğlu, Şaban Eyupoğlu ve Halil İbrahim Demir ise rüşvet işinden aracılık ettiklerini, kendi hesaplarına yatırılan paraları Mataracı'ya verdiklerini söylüyorlardı. Mataracı, bu sanıkların, «psikolojik baskı» ile, işkence ile böyle konuşmaya itildiklerini ileri sürüyor, ifadeleri ve suçlamaları kabul etmiyordu.

Demir dışalımcısı Suat Sürmen ise demirleri çekebilmek için Mataracı'ya rüşvet vermek zorunda kaldığını ve kendisine Salih Zeki Rakıcıoğlu aracılığı ile ilettiğini söylemiştir. Soruşturma Kurulu raporu bu çekleri tek tek saptamış ve belgelemiştir.

Sürmen'in demir dışalımı ile ilgili ayrıntılı savunmasından sonra rüşvet olayının nasıl gerçekleştiği avukatlarınca şöyle anlatılır:

«Müvekkilin, gümrük hizmetlerinin yürütülmesinde sıksık maruz kaldığı ve gümrüklerde maalesef yaygın biçimde uygulandığı bildirdiğimiz hareketler, yapılan ceza kovuşturmaları ve yukarıda açıkladığımız İstanbul'daki çalışmalara yönelik bıktırıcı menfaat istekleri karşısında esasen zor durumda bulunan ve gümrüklerle uğraşmaktan açıkça bıkkınlık getiren müvekkile yönelen rüşvet teklifinde çaresizlikten kurtulmanın tedavi yolu görüldüğü ve **bu tercihe daha başlangıçta ve daha sonra zorlandığı ve esasen gümrük Bakanı'na karşı direnebileceğinin**

mantıken savunulamayacağı ve böylece olayda müvekkilin zorlandığı...»

Bankacılık ve Bankerlik

Suat Sürmen, Yüce Divan'da Tuncay Mataracı'ya 115 milyon TL. rüşvet vermek suçundan yargılanırken, televizyonlarda «bereket kapısı» diye reklâmlarını izlediğimiz «Bağbank»ta Süremen'ler çoğunluğu elegeçiriyordu. 1917 yılında kurulan, 1960 yılında aşırı borçlanma nedeniyle Maliye Bakanlığının konsorsiyomuna alınan (23.3.1964 gün ve 6/2767 tarihli kararname) Bağbank'ın bir kısım hisseleri eski başbakanlardan Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demire! ve ortağı Atıl Akkan tarafından satın alınır. Demirel ve Akkan'ın satın aldıkları pay oranı yüzde 17'dir; Köy-Koop'da yüzde kırkaltı dolaylarında paya sahip olur. Bunun üzerine Demirel ve Akkan paylarını Sürmen'lere satarlar.

Bağbank'ın sermayesi 15.1.1981 tarihinde 50 milyondan yediyüz elli milyona çıkarılır. Sermaye artırımı yapılırken, yöneticileri «gizli örgüt kurma» suçundan yargılanan Köy - Koop payları yüzde ikiye düşürülür ve bankaya Sürmen'ler egemen olur. Bankanın genel müdürü Dinçer Turgay, banka ortakları, Niyazi Atakan, Sevil Külâhçı, Ziya Eştaş ve Hadi Özgenç'tir. Özgenç, Sürmen'lerin Sürtaş Haddecilik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin genel müdürüdür. Sürtaş Şirketi'nin yönetim kurulu başkanı Atilla Sürmen, başkan vekili Hicabi Sürmen'dir. Şirketin ana paydaşlan Suat Sürmen ve Atilla Sürmen'dir. Bankanın öteki paydaşı Ziya Eştaş da Suat Sürmen'in avukatıdır.

Bankanın sermayesi 50 milyon iken (9 Haziran 1980 tarihli Ticaret Sicili gazetesi) Suat Sürmen'in 4.782.000 TL., Atilla Sürmen'in ise 7.627.000 TL.'lık payları bulunuyor. Bu paylar, sonradan, Suat Sürmen tutuklanınca Mustafa Özgenç'e devrediliyor. Banka, böylece Demirel aracı-

lığı ile Sürmen'lere geçiyor. Köy-Koop aradan çıkarılıyor. Sermaye yine egemen oluyor.

«Fiban, Finansman Menkul Değerler ve Yatırım A.Ş.» adlı bankerlik kuruluşu da Sürmen'lerin denetimindedir. 2 Temmuz 1981 tarihli Ticaret Siciline göre bankerlik kuruluşunun ortakları Avukat Ziya Eştaş, Vahit Göktaş, Naciye Sevil Külâhçı, Nurten Özgenç, Türkân Kurdoğlu, Haydar Özbaş'tır.

Sevil Külâhçı, Bağbank'ın yeni ortaklarındandır. Ziya Eştaş da öyledir. Nurten Özgenç da banka ortağı ve Sürtaş Şirketi genel müdürü Mustafa Özgenç'in yakınıdır.

Görüldüğü gibi Mataracı davasından yola çıkılınca Mataracı olayını da aşan birçok gerçek kendiliğinden ortaya çıkıyor. Belgeler ve bilgiler bizleri düzenin nasıl işlediği konusuna götürüyor. Sürmen'in Türk Ticaret Bankası Aksaray ve Perşembe pazarı şubelerinden «provizyon aranmadan» çektiği 905 milyon TL.'den, Mataracı'ya verildiği ileri sürülen 115 milyon TL. rüşvete, buradan Bağbank ve Fiban'a giden yolda düzenin kimler için nasıl çalıştığı anlaşılıyor.

Mataracı davasında daha başka ilişkiler de ortaya çıkıyor: Ünlü kaçakçılardan Nizamettin Aytemiz ile Yavuz Yaşar Yamak'ın Bolera adlı gemi ile kaçak sigara getirdikleri (duruşma tutanağı s: 754-863, 867, 874, 875) Aytemiz ve Yaşar Yamak'ın kendi ifadeleri ile ortaya çıkmış iken adı geçenler ellerini, kollarını sallayarak dolaşıyorlar. Yaşar Yamak. Yüce Divan'da bekleme salonunda niçin hakkında yayın yaptığımı bana sorabiliyor!

Ve Mataracı davası devam ederken ünlü kaçakçı Abuzer Uğurlu, «beş milyon TL. güvence parası ile yedi üyenin karşı koymasına karşın sekiz oyla salıveriliyor, 5 milyonluk güvence parası üç saat içinde yatırılıyor. Uğurcan Elmas'tan sonra Abuzer Uğurlu da böylece olaydan şimdilik yakalarını sıyırıyorlar.

***

Mataracı davası, 16 Mart günü sonuçlandı. Akşam saat 22'de açıklanan karara göre, Gümrük ve Tekel eski Bakanlarından Mataracı, 43 yıl 5 ay hapis cezasına çarptırıldı. Aynı davada yargılanan Bayındırlık eski Bakanlarından Şerafettin Elçi ise beraat etti. Mataracı ayrıca, 787 milyon lira para cezasına da çarptırıldı.

Öteki cezalar ise şöyle: Tuncay Mataracı'nm kardeşi Koksal Mataracı, 4,5 yıl hapis, 31 milyon lira para cezası, Şaban Eyupoğlu, 6 yıl hapis, 50 milyon lira para cezası, Salih Zeki Rakıcıoğlu, 1 yıl 10 ay hapis.. Bunlar, Mataracı'nın yakın arkadaşlarıdır.

Verilen rüşvet karşılığı İpsala gümrük müdürlüğüne getirilen emekli astsubay Harun Gürel 3 yıl, Haydarpaşa gümrük müdürü vekilliğine atanan Ali Galip Kayıran 2 yıl hapis cezasına çarptırıldılar.

Abuzer üğurlu'nun Yüce Divan'dan aldığı ceza 2 yıl hapis, iki bin TL. para cezası. Üğurlu'nun yakın arkadaşı lokantacı Uğurcan Elmas da aynı cezayı aldı.

Öteki sanıklar da, iki yıl ile bir yıl arasında değişen cezalar aldılar. Ve Mataracı davası böylece noktalanmış oldu.

NASRETTİN HOCANIN TÜRBESİ Mİ?

Türkiye'ye silâh nerelerden sokulmaktadır?. Önce gümrüklerden sokulmaktadır. TIR kamyonları, gümrüklerden çok rahat biçimde geçip, istedikleri bölgeye silâh satmaktadırlar. Kullanılan ikinci yol, deniz kıyılarıdır. Karadeniz ve Ege'de bu iş için kullanılan özel ve kuytu limanlar bulunmaktadır. Üçüncü yol, güneydoğu bölgesi sınır boylarıdır. Bu yörelerde özellikle canlı hayvan karşılığında silâh kaçakçılığı yapılmaktadır.

Kocaeli ilinin kıyıları da kaçakçılar tarafından kullanılan bir çeşit «serbest bölge!er»dir.

Bu serbest «bölge» de yaşanan bir olay gerçekten düşündürücüdür. Olayı yeniden anlatalım :

«Önidor» adlı firmaya bağlı bir geminin Kocaeli kıyılarında bazı yerlere kaçak demir çıkardığı haber alınır. Kocaeli Valisi İbrahim Ural'dır. Önidor firmasının büyük ortakları Mıgırdıç Şellefyan ve Atilla Özçelik'tir. Şellefyan ve Özçelik, basına «hayalî mobilya ticareti» diye yansıyan hileli dışalım firmalarının ortaklarıdır. Şellefyan ve Özçeîik'in Önidor firmasının gemisi kaçak demir çıkartırken Vali Ural tarafından suçüstü yakalanır.

Ural, soruşturmayı derinleştirince çok ilginç bir olay ile karşılaşır. Gebze ilçesinde üç fabrika denizi 41 dönüm büyüklüğünde toprakla doldurarak yeni bir kıyı şeridi yapmışlar ve yapay liman oluşturarak, kaçakçı motorlarını bu limana bağlamışlardı. Böylece denetimden uzak bir kaçakçılık cenneti yaratılmış oluyordu.

Vali bu olaya elkoydu. Ancak, bu arada hükümet

değişecek ve Vali Ural, 67 ilin valisi gibi görevinden ayrılacaktı.

1980 yılının başlarında Kocaeli Valisi Ural, görevinden ayrılırken düşünüyordu: 1965 yılında, Ankara'da Emniyet müdürüyken, bir kumarhaneyi basmış ve burada bir ünlü kabadayıyı da yakalamıştı.

Bu ünlü kabadayı yakalanınca Ural'a şunları söylüyordu :

«Üç gün geçmez, seni bu görevden alırlar. Sen mi güçlüsün, ben mi, anlarsın.»

Kabadayının dediği çıkmış, üç gün sonra Ural görevinden alınmıştı. «Kurt Kanunu», Ankara'da olduğu gibi, Kocaeli'nde de hükmünü sürüyordu.

Ural, bu olaydan sonra emekliliğini isteyecek ve devlet memurluğundan ayrılacaktı.

Evet, kaçakçılığın kıyıları kullandığı ve birçok balıkçı motorunun kaçakçılıkla ilgilendiğini bilmeyen yoktur.

Bölgesel, Ulusal ve Uluslararası Kaçakçılar

Kaçakçılık dünyası yeraltı yasalarına göre çalışır. Yeraltı yasalarında kaba kuvvet ve para geçerlidir. Yerleri sahipleri içiçedir. Bu üçlüyü tamamlayan bir başka halka da politikacılardır. Örneğin, Ordulu «Kral Sami», etkili politikacıların yakın adamı olarak ün yapmıştır. Ordu şehir kulübünde «komi» olarak çalışmaya başlayan öteki lâkabı ile «Alucralı Sami» kısa sürede kaçakılık dünyasında yer edinmiş ve Ordu ilinde ünlü politikacılara altın kabzalı silâhlar armağan edecek güce erişmişti.

«Kral Sami» 1980 yılının başında çelik yeleğini denerken ölmüş ya da öldürülmemiş olsaydı, şimdi İstanbul'un büyük eğlence yerlerinde en ön sırada oturacak ve masasından sanatçılara gül sepetleri yollayacaktı.

Eğlence dünyası «babalar» adı verilen kabadayıların ve kaçakçıların tam denetimleri altındadır. İstanbul'da,

Ankara'da ve İzmir'de bu denetimi kıracak hiçbir eğlence yeri düşünülemez.

Kaçakçılık dünyasında kent adıyla anılan gruplar vardır. «MalatyalIlar» Uğurlulardır. Oflular ve Cevahirler, Malatya grubu ile dostturlar. Siirt grubunda «Heybetliler» bulunur. Kalkavanlar ve Kapanoğulları, Karadeniz grubundandır. Samsun - Trabzon grubu, «Kral Sami» ye bağlıydı, şimdi yerine geçeni bilemiyoruz. «Yerine geçen» diyoruz, çünkü bu işin de kendine göre «iktidar mücadeleleri» var. Gazianteplilerin en ünlüleri Karagüllelerdir. Karagülleler'den sonra Zelzeleler, Nehirler, Çiller yeralır. Bunlar, bölgesel ve ulusal çapta tanınmış ailelerdir.

Kaçakçıların dilinde «hamal» diye tanımlananlar, üçüncü, dördüncü sınıf kaçakçılardır. Kabadayılar, bu türdendir. Bunlar, kaçakçılık dünyasında «esnaf işi» denilen küçük çapta işlerle ilgilidirler.

Kaçakçılığın büyük patronları yurt dışı bağlantıları olanlardır. Şaban ve İsmet Vezir kardeşler, bunların en ünlüleridir. Gazinoların ve film dünyasının «lolita» sı ile evlenen Bekir Çelenk. Avrupa'da iş yapan «babalar» ın arasındadır. Mehmet Zeki de Avrupa'daki kaçakçıların arasındadır. Fahrettin Soysal da Avrupa'da iş yapan büyük patronlardandır.

Bunlar, «büyük patron» olarak anılırlar ama, bunların da kaçakçılık alanındaki işlevleri «komisyonculuk» yapmakla sınırlıdır.

Vezir kardeşlerin karargâhı Bulgaristan'ın başkenti Sofya'dır. Abuzer Uğurlu'nun Sofya'daki adresi bellidir. Bulgar Kintex şirketi bu işlerin içindedir. Almanya, İtalya ve Belçika'da Türk mafyasının bağlantıları vardır.

içişleri eski Bakanlarından Faruk Sükan'a göre, «Bulgaristan'da bu işi organize eden Joseph Younn, Yugoslavya üzerinden Tony Lariç, Suriye üzerinden Salim Medlis, Abdülhamit Bereket, Almanya'da Geco fabrikasında Mehmet Zeki ve Bekir Çelenk'tir.» (*)

(*) Cumhuriyet, 23 Aralık 1979, Erbil Tuşalp'm röportajı

Kaçakçılar, kendilerini güvence altına almak için, özel yaşamlarında «dost» tutarcasına, büyük bürokratlardan ve politikacılardan yakınlıklar, dostluklar edinmeyi, bir çeşit korunma içgüdüsü gereği saymışlardır.

Çok sayıda politikacı, bu kara para cenneti içinde yaşamayı seçmiştir.

Bu konuda örnek çok; örnekleri biliyoruz, örnekleri duyuyoruz.

Hiç şüphesiz, bu kaçakçılığın ardında kimsenin bilmediği ya da bilip de ulaşamadığı daha güçlü kaçakçılar, daha güçlü patronlar ve daha etkili «babalar» var. Orhan Veli'nin dediği gibi, bu kaçakçıları, bu babaları, «duyuyoruz, anlatamıyoruz!.»

Kaçakçılık olayını, yalnızca silâhla, yalnızca mermi ile sınırlamıyoruz. «Kaçakçılık sektörü» adı verdiğimiz yasa dışı sermaye grubu, silâh ve mermi dışında, başta uyuşturucu madde olmak üzere kaçakçılığın her türü ile ilgilidir. İstanbul'da Tahtakale'deki birer masa, birer telefondan kurulu bürolar, «Tahtakale merkez bankası» nı oluşturuyor. Ve yedek parça sıkıntısı içinde olan Türk özel sektörü, «Tahtakale merkez bankası»'nda mafya ile buluşuyor.

Kaçakçılık bununla da bitmiyor. Yedek parça ve naylon fatura yolu ile yapılan kaçakçılığa iki büyük sermaye grubu karışıyor. Ve işte böylece, silâh ve mermi kaçakçılığından, uyuşturucu madde kaçakçılığına, uyuşturucu madde kaçakçılığından yedek parça kaçakçılığına kadar uzayan kaçakçılık çenberi, birçok çevreyi içine alıyor. 1981 yılı sonunda İstanbul'da yapılan «Perşembe Pazarı Operasyonu» yedek parça kaçakçılığının bir ucu ermeni kökenli bir işadamına dayandığını kanıtlıyor. 1982 martında ortaya çıkarılan bir başka elektronik aygıt kaçakçılığında Kıbrıs üzerinden kaçakçılık yapan bir çete ortaya çıkıyor. Başlarında yine ermeni kökenli bir işadamı bulunuyor.

İstanbul'da 1981 Mayısında bir ihbar üzerine ele geçen ve içlerinde ermeni kökenli bir yurttaşımızın da bu-

lunduğu bir çete, sahte pasaport düzenlemek suçuyla yakalanıp, tutuklanıyorlar.

Kaçakçılık, tek kişiye, tek olaya bağlanmıyor. Birkaç kabadayının, birkaç lumpen'in işi olarak da görülemiyor. Kaçakçılık, çok uluslu bir olgudur. Kitapta gördüğünüz olaylar, bu çok uluslu olgunun ülkemize yansıyan bölümüdür.

Hele silâh ticareti, başlıbaşına «çok uluslu» bir konudur. Türkiye'deki ana kaçakçılar ve onların emrindeki dağıtıcılar, bu çok uluslu olgunun Türkiye'deki uzantılarıdır. Terör olayı da çok karmaşık bir olaydır ve o da «çok uluslu» niteliktedir. Ve terör pazarı, bu çok uluslu oluşumların sonucudur. Türkiye'de kurulan ve ülkemizi iç savaşa götüren terör pazarı da bu büyük ve çok uluslu oluşumun bir parçasıdır. Silâh kaçakçılığı gibi uyuşturucu madde kaçakçılığı da çok ulusludur. Çok uluslu alıcılar ve çok uluslu satıcılar bulunmaktadır. Türkiye'deki uyuşturucu madde kaçakçıları, dünya çapındaki kaçakçılığın bir küçük parçasını oluşturmaktadırlar ve daha çok «transit» görevini üstlenirler.

Uyuşturucu madde ticaretinin en çok yaygınlık gösterdiği 1975 yılı, Lübnan iç savaşından sonra üçyüz bin dolayındaki ermeninin ülkelerinden göç ederek bütün dünyaya yayılmaları tarihine denk düşmektedir. Ermeni teröristlerinin uyuşturucu madde ticareti karşılığı silâh sağladıkları, örneğin İsveç polisince saptanmış bulunmaktadır. Uyuşturucu madde ticaretinin en çok, Fransa'nın ermenilerin yoğun olduğu Marsilya kentinde yapılmış olması, bu olguya bir başka ipucu vermektedir.

Kaçakçılığın bütün boyutlarım incelemeden ve çeşitli kaçakçılık dalları arasında somut bağlar kurmadan bu çok ulusu olguyu anlamaya olanak yoktur.

ZAHAROFF-SAM CUMMİNGS ve ADNAN KAŞIKÇI

«Silâh tüccarı» deyince akla hemen bir ad gelir: Zaharroff. 1839 yılında, Türkiye'de Muğla'da doğan Zaharoff, yoksul bir rum çocuğu olarak büyüdü, yaşamı yoksulluk içinde geçti. 1936 yılında öldüğünde, İngiliz basını ardından yas tutmaktaydı.

Fransız Başkanı Clemenceau (1841 -1929) ve İngiliz Başbakanı Lloyd George (1863- 1945) ile kişisel dostluklar kuran Türkiyeli rum Vasil Zaharoff, Birinci Dünya savaşının adından ençok söz edilen adamlarından biri oldu. Hemen hemen bütün savaşlarda, silâhlar, Zaharoff'un şirketinden geçerek çarpışan askerlerin ellerine ulaştı. Ve «Zaharoff» adı silâh tüccarları için bir simge oldu.

1919 yılında, İzmir'e Yunan askerlerinin çıkma emrini verenlerden biri, İngiliz Başbakanı Lloyd George'dan başkası değildi. Lloyd George'nın en yakın dostu da Muğla'lı bir rum Vasil Zaharoff... İngiltere'de savaş sanayicilerine danışmanlık yapan Muğla'lı rum Zaharoff, bu hizmetlerinden ötürü, İngiliz kralı tarafından «sir» unvanı ile ödüllendirildi. Ayrıca, Fransfzların «legion D'honneur» nişanı ile de onurlandırıldı.

Zaharoff, yalnızca bir silâh tüccarı değildi. Kapitalist emperyalizmin ençok yaygınlık gösterdiği Birinci Dünya Savaşı yıllarında emperyalist saldırganlığın beyinlerinden biri oldu; Ingiliz ve Fransız devlet adamları ile yakın dostluklar kurdu, sermaye çevrelerine danışmanlık yaptı; on-

lara yol gösterdi. Bunları yaparken de kendi özel istihbarat ağını kurdu. Birinci Dünya Savaşının bitmesinden sonra yeni bir yatırım alanı seçti ve Ispanya'ya yatırım yapmaya başladı; «Vickers» firması ile antlaşmalar yaptı. 1888 sonlarında Ingiliz emperyalizminin silâh gereksinmesini üstlenen Vickers ile Zaharoff işbirliği Zaharoff'un 1936 yılında Monte Cario'daki görkemli villâsında ölümüne kadar devam etti.

Sir Vasil Zaharoff, bu Muğlalı rum çocuğu. Birinci Dünya Savaşında emperyalist odakların beyni oldu. Gizli servisleri yönlendirdi, Birinci Dünya Savaşındaki yayılmalarda etkili oldu, uluslararası finans kapitalin kumanda merkezinde yeraldı. Sahibi olduğu gemilerle bütün dünyadaki silâh ticaretini yürüten Zaharoff'un ölümü, İngiliz gizli servisi ve devlet adamlarınca büyük üzüntü ile karşılandı.

Zaharoff, 1936 yılında Monte Carlo'da öldüğünde, Ispanya'da silâhlar çoktan patlamış ve Madrit sokaklarında barikatlar kurulmuştu. Terör pazarı, iç savaş ile birlikte Ispanya'da açılıyor ve Cumhuriyetçiler ile General Franko komutasındaki kralcılar arasında iç savaş İspanya'yı silâh ticaretinin bir numaralı pazarı haline getiriyordu.

Bir yanda «uluslararası tugaylar», Ispanyol komünistleri, sosyalistleri, cumhuriyetçileri, öte yanda Franko ordusu ve harcanan milyonlarca mermi, kullanılan binlerce silâh yine uluslararası silâh ticaretinin kazanç hanesine milyarları yerleştirmekteydi.

Şu garip rastlantıya bakın; Zaharoff'un boş bıraktığı tahta oturan bir başka silâh tüccarı, Sam Cummings, Monte Carlo'da Zaharoff'un çevresi kalın duvarlarla çevrili görkemli villâsının hemen yakınında İsveç asıllı eşiyle yaşamaktaydı.

Ünlü Amerikan Dergisi Time, 26 Ekim 1981 tarihli sayısında Sam Cummings ile yaptığı röportajda, bu ünlü silâh tüccarının üç yıl CIA adına çalıştığını yazıyordu. Evet, bugün, dünyadaki silâh ticaretini elinde tutan Cummings,

bir CIA görevlisiydi. Dünya çapında ün yapan Cummings dışında, öteki CIA ajanları, Frank Terpil ve Advvard Vilson'da beraberce kurdukları «delex International» şirketi ile Uganda başta olmak üzere birçok ülkeye silâh sattılar.

ClA'dan bir rüşvet olayına karıştıkları için çıkarıldıkları söylenen bu CIA ajanının, Ingiltere'de Manchaster kentinde «İnterArms Corporation» silâh firması ile ilişki kuruyorlar ve bu şirketten aldıkları silâhları bütün dünyaya satıyorlardı.

Ve bu «İnterArms Corporation» da bir eski CIA görevlisinin Sam Cummings'in sahibi olduğu şirketti.

Zaharoff gibi. Sam Cummings'in de bütün dünyaya yayılmış bir «istihbarat ağı» vardır. Tabii, eski CIA ajanları, Terpil ve VVilson'un da istihbarat örgütleri bulunmaktadır. Ve yine tabii, bütün buniar, büyük patronun, ClA'nın denetimi dışında değildir.

Terpil, Türkiye'deki terör örgütlerine de silâh sattığını BBC televizyonunda söylemiştir. Terpil'in, CIA ile ters düşmesi, bu eski CIA ajanının, eski patronlarından izin almadan Filipinler'de marksist bir gruba silâh satmasıydı. Terpil, bu olaydan sonra, Amerika'da yokluğunda (gıyabında) yargılanıyor ve mahkûm ediliyor, en son, 1928 yılının şubat ayında, İspanya'da ClA'nın eline geçiyordu.

Silâh ticareti, silâh üreten fabrikalardan çıkışında dış görünüşü ile «kaçakçılık» biçiminde gerçekleşmiyor. Yapılan her işlem yasalara ve kurallara uygun olarak yapılıyor. Alıcı ülke resmi kanallardan silâh satıcısı şirketlere başvuruyor. İşte, silâh ticareti ile içiçe yürüyen rüşvet mekanizması burada devreye giriyor. Asya ve Afrika'da bazı hükümetler göstermelik silâh istemlerinde bulunuyor. Dünya çapında yaygın istihbarat örgütlerine sahip olan **silâh** tacirleri, bu isteklerin gerçek olup olmadığını bili**yorlar.** Ve bu ülkelerde yönetime rüşvet yoluyla etkili ola**rak** yapay istemler oluşturuyorlar.

Bunun için Sam Cummings, Time muhabirine göğsünü gere, gere «ben ABD ve İngiliz hükümetlerinin dışsa-

tim lisansları ile çalışırım, basit bir satıcı değilim» diyebiliyor.

Uluslararası kaçakçı İbrahim Telemen'in mektubundan da izlediğimiz gibi, örneğin bir arap emirliğinden rüşvet yoluyla sağlanan silâh istemi, yasal süreçten **geçe**rek silâh fabrikasına ulaşıyor. Silâhlar, istek doğrultusunda yola çıkıyor. Bundan sonra, «mafya» dediğimiz uluslararası komisyoncular devreye giriyor. Yolda, gemiler, hangi ülkeye silâh gönderilecekse, rota oraya çevriliyor.

Lockheed ve ITT olaylarında dünya çapındaki örneklerle tanık olundu ki, bu gibi büyük firmalar, hemen hemen her ülkede yüksek yöneticilere rüşvet vererek istedikleri kararları alabiliyorlar. Bu şirketler, Sili'de Mercurio gazetesi gibi, büyük yayın organlarını ellerinde tutup, siyasal yaşama egemen olabiliyorlar.

Cummings, Time muhabirine «hükümetlerden resmî belgeler gelmedikçe ben önüme gelene silâh satmam» diyor ama sattığı silâhların hangi ülkelerde, hangi terör pazarlarında kullanıldığını biliyor.

Silâh ticareti konusunda yazılmış en doyurucu ve belgeli kitabın sahibi Antony Sampson, Cummings'in CIA ile olan ilişkisini belirttikten sonra (The Arms Bazaar, Londra 1981, s. 29) CIA ile Cummings'in «Cummings Investment Associates») şirketinin (Cummings'in «C» si, Investsmen'in «I» sı ve Associates'ın «C» si, yani o da CIA) olarak seçildiğini yazıyor.

Cummings, 1954 yılında Guatemala'ya, Batista döneminde Castro'ya, Castro iktidara geldikten sonra, CIA destekli «domuzlar körfezi» çıkartması yapan anti-Castro örgütlere de silâh satıyor.

Güney Amerika'daki sağ ve sol örgütler de Cummings'in müşterileridir. 1975 yılında patlak veren Lübnan iç savaşı da Cummings için çok kazançlı bir pazar yaratmıştır.

Hiç şüpheniz olmasın, Sam Cummings'in Türkiye'de de dostları bulunmaktadır.

Cummings'e sorarsanız, (The Arms Bazaar, s: 29) o, silâhları, ancak dost ülkelere, savaş için kullanılmayacağı koşulu ile satmaktadır. Ancak, çeşitli ülkelerde terör pazarında kullanılan silâhlar, hiç de Cummings'i doğrulamamaktadır.

Ve Kaşıkçı

Kaşıkçı, Türkiye'de de adını çok duyuran ünlü uçak yapım şirketi Lockheed'de çalışmaya başladı. Suudî ArabistanlI bir doktorun oğlu olan Kaşıkçı, Mısır'da Victorya College'de okudu. Bu okuldaki en yakın arkadaşlarından biri, Ürdün Kralı Hüseyin'di. Kaşıkçı, üniversite öğrenimi için Amerika'ya gitti. Chicago Üniversitesinde okudu. Kaşıkçı, üniversiteyi bitirdikten sonra herhangi bir akademik çalışma yapmadı, gözü ticaretteydi. Hemen ülkesine döndü.

Babası, Kral Suud'un dostiarındandı. Amerika dönüşü, babasının sağladığı ilişkileri de kullanarak kraliyet ailesi ile çok yakın dostluk kurdu. Beyrut gece kulüplerinde görülen ve bir İngiliz bayan ile evlenen Kaşıkçı, kısa sürede sivrildi. İngiliz firmalarının Rolls-Royce'un ve Marconi'nin temsilciliklerini aldı. Kaşıkçı'nın yükünü tuttuğu ticaret, Yemen'deki içsavaşı yıllarına rastlamaktaydı. Böylece sırtını Suud hanedanına dayayan Kaşıkçı, gün geçtikçe güçleniyor, yayılıyordu.

Günümüzün bir başka Zaharoff'u olan Kaşıkçı, Saray üzerindeki etkinliği nedeniyle İngiliz ve Amerikan şirketlerinin kilit adamı oldu. Amerikan petrol şirketleri de Kaşıkçı ile ilişkiler kurdular.

Kaşıkçı - Özgün biçimi ile «Khashoggi» - günden güna parlıyordu. Lockheed firması da bu ara kendisi ile temas kurdu. 1964 yılında imzalanan bir antlaşma ile Kaşıkçı, Lockheed şirketinin adamı oldu. Aslında Kaşıkçı, doğrudan doğruya Sarayın adamıydı. Ve Lockheed, yal-

nızca Suudî Arabistan'da değil, temas kurduğu her ülkede rüşveti, Kaşıkçı aracılığı ile ödemekteydi.

Kaşıkçı, kendi adına Liechtenstein'de de şirketler kurdu ve Avrupa pazarlarına da açıldı. Temsilcisi olduğu Lockheed şirketinin uçak aiımları için dünyanın birçok ülkesine rüşvet dağıttığı ortaya çıktıktan sonra Kaşıkçı, daha dikkatli çalışmaya başladı.

Adnan Kaşıkçı, yalnızca silâh ticareti ile uğraşmaz. Aynı zamanda «ağababası» Vasil Zaharoff gibi siyasal ilişkiler kurar. Örneğin, Kaşıkçı, ABD seçimlerinde Başkan Nixon'u destekler. Nixon ile çok yakın dostluk kurar. Seçim öncesi başlayan Nixon - Kaşıkçı dostluğu Nixon'un Watergate skandali ile Beyaz Sarayı terk ettiği güne kadar devam eder.

Nixon'un Beyaz Saray'da oturduğu günlerde Kaşıkçı, okul arkadaşı Ürdün Kralı Hüseyin ile Nixon arasındaki buluşmayı sağlar. (The Arms Bazaar, s: 191). Kaşıkçı, Nixon'un 1972 yılındaki seçim masraflarına bir milyon dolar ile katılır. Ünlü Mısırlı gazeteci Haşan El Heykel, «El Ahram» gazetesinde, Nixon'un 10-12 milyon dolar arap parası ile desteklendiğini yazar. Nixon'un seçim kampanyasına, son günlerde bir Türk yazarımızın da hararetle övdüğü Northop firması da katılır.

1971 yılında Northop firması Kaşıkçı ile anlaşır. Kaşıkçı, «Tiger» uçaklarının satışında aracılık eder ve 1 milyon dolar dolaylarında komisyon ücreti alır. Kral Halit ile Northop arasındaki anlaşmayı sağlayan Kaşıkçı'dır.

Northop firmasının temsilcisi Kaşıkçı, aynı zamanda Lockheed'in de temsilcisiydi, bütün şirketler peşindeydi. Çünkü Kaşıkçı, suyun başını tutmuştu.

Paris, Londra, Beyrut ve Californiya'da özel büroları olan ve dillere destan uçağı ile dolaşan Kaşıkçı, son zamanlarda Amerika'da iki banka satın almış bazı endüstri tesisleri kurmuş, oteller zinciri oluşturmuştur. Lübnan'da mobilyacılık, Paris'te moda evleri, Brezilya'da gıda sanayii kurmuş, Mısır'da Piramit'lerin hemen yanında turistik tesisler kurmuştur. Kore'de Başkan Park ile çok yakın

ilişki kurmuş ve Kore'deki Suudî Arabistan etkisini sağlamıştır.

Bütün bunlar, silâh satışı ile içiçe yürüyen ticaret dallarıydı. Kaşıkçı, bu sistemin bir simğesi olarak bütün dünyada ün sağlamıştır. Kaşıkçı, Pentegon ile Asya ve Afrika devlet yönetimleri arasında bir köprü görevini yapmaktadır.

1980 yılında, Türkiye'ye beklenmedik bir ziyaret yapan bu «çok uluslu komisyoncu» Başbakan Süleyman Demirel ile Başbakanlık köşkünde gizli bir görüşme yapmış, ancak, Kaşıkçı ile Demirel'in ne konuştukları öğrenilememiştir.

Zaharoff'tan, Cummings'e, Cummings'den Kaşıkçı'ya uzanan çok uluslu silâh ticareti, bir kapısı Türkiye'ye de açılan silâh pazarının, kapitalist dünya içindeki yerini ve ilişkilerini gösteriyor.

BU DEĞİRMENİN SUYU NEREDEN GELİYOR?

Polis yetkililerinin verdikleri bilgiye göre Türkiye'de son yedi yılda ele geçen uyuşturucu maddeler yirmi tonu bulmuştur! Bu uyuşturucu madde trafiğinin genellikle ermenilerin yoğun olduğu Fransa'nın Marsilya kenti ile bağlantılı olması, ermeni terör örgütleri ile uyuşturucu madde ticareti arasında bir ilgi olabileceği kuşkusunu doğuruyor. Bu kuşkular, bazı ülkelerdeki olaylarla da doğrulanıyor: İsveç polisi, 1981 kasımında yaptığı bir operasyon sonunda ermeni teröristleri ile uyuşturucu madde ticareti arasında somut kanıt ve bulgular ele geçiriyor.

Genelkurmay Sıkıyönetim Askerî Hizmetler Koordinasyon Başkanlığınca 1 Kasım 1981 günü yapılan açıklama, terörü besleyen ana kaynağın tanınması bakımından olağanüstü önem taşıyor. (2 Kasım 1981, Cumhuriyet). Açıklamaya göre, elegeçen silâhın ülkelere göre dağılımı şöyledir:

Tüfekler: Sovyet, Belçika, Amerikan, Alman ve Fransız.. Tabanca: Belçika, Çekoslovakya, İtalya, İspanya, Fransa, Almanya, Amerika.. Makinalı tabanca: İngiltere, **Almanya, Çekoslovakya..**

Bu silâhlar, genellikle Bulgaristan aracılığı ile yurdumuza sokuluyor. Kaçakçılar, Burgaristan'dan gelen silâhları, sağlı-soliu teröristlere dağıtıyorlar. Ancak gelen silâhların büyük çoğunluğu batı kaynaklı: Amerikan, Fransız, İtalya, Beçika, İspanya..

Bu olgu tek yönlü düşünenler için oldukça şaşırtıcıdır: NATO ülkelerinden yola çıkan silâhlar, bir Varşova paktı üyesi olan Bulgaristan aracılığı ile Türk kaçakçılarının eline ulaşıyor. Nasıl oluyor bu?

Ele geçen silâhlar, yalnızca Sovyet yapısı ya da yalnızca ABD yapısı olsa, bu işlerin yorumu da kolaylaşacaktı. CIA ve KGB'nin teröristlere yardım yaptığı söylenecek, bundan siyasal yorumlar türetilecekti. Fakat yaşanan gerçek tek yanlı yorumları önlüyor. Hemen hemen her ülkeden Türkiye'ye silâh gönderiliyor. Sağcının elinde smith VVesson tabanca olduğu gibi Sovyet yapısı «kalaşnikof» da bulunuyor. Bunun tersi de görülüyor: «ABD emperyalizmine karşı» olduğunu söyleyen solcu teröristler smith-vvesson taşıyor. NATO ülkelerinden gelen her türlü silâhı da tabii!

Ele geçen silâh ve mermilerin büyük çoğunluğu batı kaynaklıdır. Böyle olunca yerleşik yorum biçimleri altüst oluyor. Batı ile siyasal ve askerî antlaşmalarımız var. NATO, ortak savunma paktıdır. Biz bu paktın üyesiyiz. Ancak, paktın öteki üyelerince yapılan silâhlar, bir Varşova paktı üyesinin, Bulgaristan'dan geçip, bize, bir başka NATO üyesine ulaşıyor! Bu denklemi çözmek güçleşiyor. Soyut sözler, kurumsal yaklaşımlar, bu olguya yanıt bulamıyor. Kitapların yazmadığı, resmi görüşlerin pek değinmediği ve de terör ve kaynaklan konusunda yerleşik inançları sarsıcı gerçekler kendiliğinden ortaya çıkıyor.

«Bu «çok uluslu» bir gerçek ve «çok uluslu» bir denklemdir. Bu yüzden bu denklem, beylik sözlerle çözülmüyor, çözülemiyor.

Türkiye'deki terörü yalnız başına Sovyet gizli servisi KGB körüklüyorsa, elegeçen bu batı kaynaklı silâhlar için ne gibi inandırıcı yorum yapılıyor? Terörden yalnızca CIA sorumlu tutuluyorsa, Bulgaristan'ın bu silâh ticaretindeki payı nasıl yorumlanıyor?

Yurt dışındaki ermeni teröründen ülkemizde yaşanan terör olayına kadar, her olay, büyük kuşku bulutları ve şa-

şırtıcı gerçeklerle gelişiyor. Beylik sözcükler ve tek yanlı yargılar, gerçeğe eğilmemizi önlüyor.

Başbakan Bülent Ulusu, 14 Kasım 1981 günü elegeçen silâh ve merminin dökümünü düzenlediği basın toplantısında şöyle yapıyor:

12 Eylül 1980 tarihinden 12 Kasım 1981 tarihine kadar toplam olarak 76 bin 890 tüfek, 677 bin 812 tabanca ve makinalı tabanca, 2 havan topu, 23 roketatar, 77 roketatar mermisi, 5 uçaksavar silâhı, 3 milyon, 59 bin, 103 mermi, 70 adet telsiz cihazı.»

24 Ekim 1980 tarihinde Genelkurmay Sıkıyönetim Askerî Hizmetler Koordinasyon Başkanlığı, 12 Eylül tarihinden sonra hükümetin çağrısı üzerine 160 bin 140 ateşli silâhın ve 541 bin 468 tane merminin yetkililere teslim edildiğini açıklıyor (*).

(*) 1979 yılında 6136 Sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar hakkındaki yasa değiştirilirken bir parlamenterin dilediği kadar silâha sahip olması yolunda bir hiiküm kabul edilmişti. Bu hükümle bir parlamenterin «beyan ettiği kadan silâha sahip olması öngörülmekteydi.

Yasanın bu biçimi Cumhuriyet Senatosu'nda takıldı. Ancak, yasa maddesi, eski ve yeni parlamenterlere «dilediği marka» silâhı satın alma yetkisi verdi. Madde aynen söyleydi::

«TBMM ve Bakanlar Kurulu eski üyeleri bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde, üyeleri ise, üyelik sıfatlarının devamı süresince beyan edecekleri bir adet tabancayı taşımaya yetkilidirler.

Bu şekilde beyan edilen tabancanın, her ne surette olursa olsun, başkasına devredilmesi, satın alınması yasaktır.»

Türkiye'de yerli silâh üretimini Kırıkkale Silâh Fabrikası yapmaktadır. Ruhsatlı silâhlar, Kırıkkale yapımı silâhlardır. Bu yasa, eskisi ve yenisi ile parlamenterlere yurt dışından olduğu kadar yurt içinden de yabancı marka silâh satın alma olanağı vermekteydi.

Bu ne demekti?

Bu, parlamenterlere kaçakçılardan silâh almaları için yol göstermek demekti.

Koordinasyon Başkanlığı, 1 Kasım 1981 tarihli açıklamasında 26 Aralık 1978 gününden 1 Kasım 1981 gününe kadar, 84 bin 607 tüfek ile 700 bin 799 tabancanın ele geçirildiğini bildiriyor. Devlet Başkanı Kenan Evren, 12 Eylül 1981 günlü konuşmasında bu silâh ve mermilerin piyasa satış fiyatlarının 30 milyar Türk lirasını bulduğunu söylüyor ve teröristlerin 1979 başından 12 Eylül 1981 tarihine kadar yaptıkları soygunlardan ancak 494 milyon elde ettiklerini açıkladıktan sonra, terörün dış kaynağına dikkatleri çekiyor.

1975 yılından 1980 yılının ilk altı ayına kadar, yalnızca jandarma bölgesi dışında il ve ilçelerde polisin ele geçirdiği silâh sayısı, uzun ve kısa namlulu olmak üzere,
11 bin 920 silâh ve 8 milyon 647 bin 831 tane çeşitli marka mermidir.

1965 yılından 1980 yılına kadar, polis ve jandarma bölgesinde ele geçen tabanca sayısı 150 bin, tüfek sayısı 45 bin, mermi sayısı 32 milyondur!

12 Eylül 1980 tarihinden 11 mart 1981 gününe kadarki geçen sürede teslim edilen ve elegeçen silâh, 38 bin 896 tüfek, 151 bin 959 tabanca olmak üzere 190 bin 855 ateşli silâh, 1 milyon 42 bin 707 mermi, 5734 kg. patlayıcı maddedir.

12 Eylül harekâtından sonra elegeçen silâh ve mermi sayısı artmıştır. Genelkurmay Sıkıyönetim Askerî Hizmetler Koordinasyon Başkanlığının 1 Kasım 1981 tarihli açıklamasına göre, 26 Aralık 1978 tarihinden 11 Eylül 1980 tarihine kadar, 8 bin 21 tüfek ve 21 bin 505 tabanca iken,
12 Eylül 1980 tarihinden 11 Eylül 1981 tarihine kadar geçen bir yıl içinde bu sayı 49 bin 979 tüfek ve 526 bin 795 tabanca'ya- yükselmiştir!

Bu sayı gün geçtikçe daha da artmaktadır. Roketatarlar, uçaksavarlar ve ABD'nin Vietnam'da denediği M-16 lar bile yapılan operasyonlarla elegeçirilmektedir. Türki-

6136 Sayılı Yasanın söz konusu 3. ncil maddesi, 12 Eylül Harekâtı'ndan sonra 2313 Sayılı Yasa ile kaldırılmıştır.

ye'de kimi yöneticilerce «karşıt görüşlüler arasındaki çatışma» diye geçiştirilen terör olayının ardında bu dehşet verici silâh tablosu yeralmaktadır.

Bu olayın derinliğine inilmeden terörün önlenmesine olanak yoktur.

Ele geçen silâhların yanında geçmeyenleri, teslim edilen silâhların yanında teslim edilmeyenleri düşünürseniz ve de bu silâhların ülkelere göre dökümünü yaparsanız çok şaşırtıcı sonuçlarla karşılaşırsınız. Olay bu denli korkunç boyutlardadır.

30 milyarlık silâhı Türkiye'ye sokan malî kaynağı ya da kaynakları üzeri yosun tutmuş beylik sözlerle belirleme olanağı yoktur. Ülkemizi bir iç savaşa sürükleyen bu terör kaynaklarını bulup, ortaya çıkarmanın tek etkili yolu silâh kaçakçıları ile teröristlerin bağlantılarını ortaya çıkarmak, silâh kaçakçıları yoluyla da dış bağlantıları saptamaktır. Bu yapılmadıkça, görülen her dava, dosya boyutları ile sınırlı kalacak ve terörün dış kaynağı yine gizlenecektir.

Bu kadar silâh ve bu kadar para!.. Bunun kaynağına eğilmek gerekir.

Evet nereden geliyor bu değirmenin suyu? Bu kadar parayı, kim nereden buluyor? Yabancı silâh fabrikalarına Türk parası ödenmediğine göre, bu marklar, dolarlar, franklar, nasıl bulunuyor?

Bu sorulara, beylik yanıtlar verilmez. Bu sorulara yanıt almak için ciddi, köklü ve cok yönlü araştırmalar yapmak gerekir.

Elegeçen uyuşturucu madde miktarı, elegeçen silâh ve mermi miktarı, son beş yılda siyasal nedenlerle öldü**rülen** beşbin kişinin istatistiği ile karşılaştırılırsa, bu te**rör** pazarının, hangi «arz» ve hangi «talebe» göre kurulduğu daha iyi anlaşılmaktadır.

Unesco tarafından yayınlanan «Caourier» Dergisi, bütün dünyada üretilen mal ve hizmetlerin yüzde 5,6'sının silâhlanma amacıyla harcandığını yazıyor. Stockholm'deki Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (SİPRİ) üre-

tilen silâhın üçte ikisinin yoksul ülkelere satıldığını açıklıyor. Silâhlanma için yapılan yatırımların 1970'lı yıllarda 3 milyar dolaylarında iken, 1975-76 yılları arasında bu harcamanın 7 milyar doları aştığı da kaydediliyor.

Resmî araştırmalar, silâh satışının. Birinci Dünya Savaşı öncesinde, dünyanın çeşitli kargaşalar yaşadığı 1913 yılında, İkinci Dünya Savaşı öncesi, iç savaşların ve siyasal kutuplaşmaların yoğunlaştığı 1934 yılında ve en son olarak da 1975-76 yıllarında arttığını gösteriyor (*).

Ülkemizde siyasal kutuplaşmaların doruk noktasına vardığı yıl da 1975-76 yıllarıdır.

Bu göstergeler, dünyanın, içinde bulunduğumuz bölgenin ve ülkemizin ne gibi olaylar eşiğinde olduğunu göstermeye yetmektedir. Ülkemizde yaşanan terörü, ülkeye sokulan silâhları, göz yumulan, korunan kaçakçılığı, dünyanın içine girdiği yeni yörüngenin payımıza düşen yansıması olarak görmek, sanırım, bizleri yanlışlara, dogmalara, beylik kalıplara değil gerçeğe, gerçeğin kendisine, özüne daha da yaklaştıracaktır.

Türkiye'de sağ ve sol terör örgütlerine bu silâhları satın alacak malî desteği kim sağlamaktadır?

Bu paranın bir kısmı banka soygunlarından, çeşitli gasplardan elde edilmiş olabilir. Ancak ele geçen toplam silâh ve mermi sayısının piyasa satış fiyatı, başka malî kaynaklar ve desteklerin de varlığını ortaya koymaktadır.

Bunlar henüz yeterince araştırılmış değildir. Sol görüntülü terörist örgütlere, Filistin üzerinden silâh gönderildiği ileri sürülmektedir. Bu bir olasılıktır. Böylece, sağcı terörist örgütlere kimlerin para ve silâh sağladığı karanlıkta kalmaktadır.

Sağcı terörist örgütleri kim desteklemektedir? Bunlara bunca silâhı sağlayanlar kimlerdir? Malî destek nereden gelmekte, kimlerden kaynaklanmaktadır?

(*) The Arms Bazaar, s: 9 Economic and Social consequences of the arms race and of military experditures, United Nations 1978, s: 25 - 26.

Türkiye'ye sokulan silâh ve mermilerin marka ve cins olarak ayırımı yapılmış olsa, bu bile kaçakçılığın dış kaynakları konusunda genel bir fikir vermeye yetecektir.

Kaçakçılık dünyasında yaptığımız bu kısa gezintiden anlaşılıyor ki, kaçakçılık davaları ile terörist eylemlerle ilgili davalar arasında ilişki kurulmamış; bugüne kadar, bu davalar ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Kaçakçılar ile teröritsler arasındaki halka ele geçmeyince, terör ve şiddet olgusunun ardındaki gerçek de ister istemez, gözden uzak tutulmuştur.

Bu konunun en duyarlı noktası burada yatmaktadır.

Silâh kaçakçılığı çok yönlü bir konudur. Yalnızca çok yönlü değil çok uluslu bir konudur. Çok yönlü ve çok uluslu özelliğe sahip kaçakçılık konusunu yüzeysel önlemlerle önlemenin olanaksızlığı geçmiş dönemlerin olayları ile ortaya çıkmıştır.

Sorun çok yönlü ve çok uluslu olunca önlemin de çok yönlü ve çok uluslu olması gerekir. Her ülke, sınır kapılarını sıkı tutmaya çalıştığını söylüyor. Örneğin Federal Almanya'da sınırlar çok yoğun bir denetim altındadır. Öyleyse Federal Alman yapısı mermiler, Alman sınır kapılarından nasıl çıkmaktadır?

Bu sorulara kimsenin doyurucu yanıt vereceğini sanmıyorum.

Sanmıyorum, çünkü, silâh üreten ülkelerin, bu silâhları kendi ülkelerinden çıkarıp, Türkiye gibi siyasal gerilimi canlı tutulan ülkelere gönderildiği çok kesin bir gerçektir.

Yapılan araştırmalar ve operasyonlarda sağ ve sol teröristlerde elegeçen aynı marka ve yapıdaki silâh ve mermilerin her iki tarafa da aynı silâh firmalarının belki de aynı silâh kaçakçılarının silâh sağladığını kanıtlamaktadır.

Örneğini gördük, «Cummings» firması Güney Amerika ülkelerine satış yapmaktadır. Güney Amerika'da sağ ve sol örgütler, Cummings firmasının müşterileridir. Aynı firma, Küba'da Batista'nın devrilmesinden önce Castro'ya, Cast-

ro iktidara geldikten sonra da Domuzlar Körfezi çıkartması yapan anti-Castro örgütlere silâh satmıştır. Lübnan içsavaşında da aynı firmanın piyasada dolaştığı biliniyor.

Silâh satışının yoğunlaştığı 1975 yılında John Cuiver'in liderliğindeki yüz kadar kongre üyesi, ABD Dışişleri Bakanı Kissinger'den silâh satışının sınırlandırılması için uluslararası önlemlere başvurulmasını istediklerinde aldıkları yanıt çok ilginçti. Kissinger, barış meleği olarak kanatlarını çırparken şunları söylüyordu;

«Silâh satışı, silâh üreten devletlerin ulusal çıkarlarını ilgilendirir!»

Üretilen her üç silâhtan ikisinin Ortadoğu ve Güney Amerika, Asya ve Afrika ülkelerine satılması, siyasal gerilim içindeki ülkelerin, nasıl bir «pazar» olduğunu ve ayrıca bu pazarın nasıl canlı tutulduğunu da göstermektedir.

Bu kitabın yazılmasındaki amaç, terörün silâh kaçakçılığı ile ilgisini ortaya koymak ve kamuoyunu bu konuda uyarmaktır. Eğer, değinilen olaylar, sergilenen belgeler ve önerilen çözüm yolları, terörün bir yönünü aydınlatmaya ve okurları belli konular üzerinde düşünmeye yöneltmişse amaca ulaşılmış demektir.

Silâhların yokolduğu, düşüncelerin, barış ortamlarında özgürce tartışılabileceği bir Türkiye özlemi ile kitabımı noktalıyorum.

Fotoğraf : İsmail Cem

Uğur Mumcu, silâh kaçakçılığı konusunu, yüzlerce dosya ve binlerce belgeyi tarayarak hazırladı. Bu kitap, son yıllarda yaşadığımız acımasız terörün ardındaki gerçeği, bütün yurt içi ve yurt dışı bağlantıları ile inceliyor ve gün ışığına çıkmamış belgeleri açıklıyor.

İbrahim Telemen adlı bir silâh kaçakçısının kuşkulu ölümünden yola çıkan Mumcu, son yılların bellibaşlı kaçakçılık olaylarını tek tek inceliyor ve bu çok uluslu olguyu, belge ve kanıtlarla, bir roman kurgusu ile ele alıyor. Uluslararası silâh tacirlerinden, Türk mafyasına uzanan kaçakçılık ağı, bu kitap ile belgelere bağlanıyor; akıllara durgunluk veren birçok gerçek, Mumcu'nun kalemi ile gözler önüne seriliyor.

Cumhuriyet Gazetesi'nde kaçakçılık üzerindeki yazıları ile 1980 yılında «Sedat Simavi Kitle ve Haberleşme» ve İstanbul Gazeteciler Cemiyeti'nin inceleme dalında «yılın gazetecisi» ödüllerini kazanan Uğur Mumcu, bu kitabı ile sizlere yepyeni bir Türkiye tanıtıyor.

Yaşıdığımız dönemin, ellerden hiç düşürülmeyecek ve sürekli yararlanılacak temel kaynağı olacak bu kitap, yerleşmiş ve kalıplaşmış birçok düşünceyi sarsıyor; yeni ve gerçekçi bakış açıları getiriyor.

250 LİRA